Seinäjoki

Tilinpäätös 2022

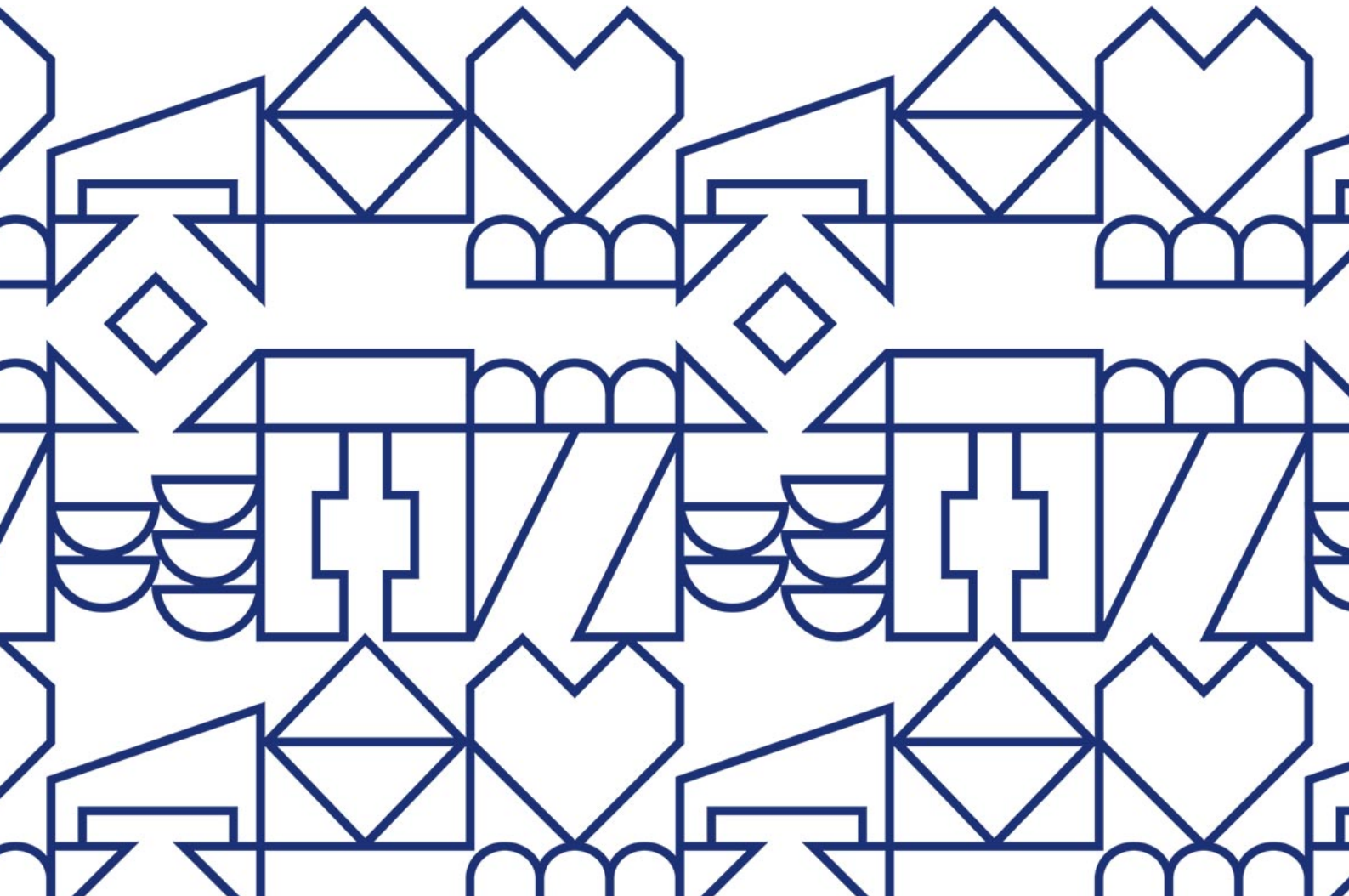

TILINPÄÄTÖS 2022

I TOIMINTAKERTOMUS 1
1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa 1
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus 1
1.2 Kaupungin hallinto ja henkilöstö 3
1.3 Yleinen taloudellinen kehitys 9
1.4 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys sekä muut olennaiset tapahtumat 13
1.5 Ympäristö osana kaupungin toimintaa 27
1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä 28
2. Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä 34
2.1 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä 36
2.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 37
3. Tilikauden tulos ja toiminnan rahoitus 40
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen 40
3.2 Toiminnan rahoitus 45
4. Rahoitusasema ja sen muutokset 48
5. Kokonaistulot ja -menot 54
6. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous 55
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä 55
6.2 Kaupunkikonsernin toiminnan ohjaus 57
6.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut 57
7. Tilikauden tuloksen käsittely 64

II TOTEUTUMISVERTAILU 65
8. Käyttötalous, investoinnit ja rahoitus 65
8.1 Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutumiset 65
8.2 Tuloslaskelmaosan toteutumiset 145
8.3 Investointien toteutuminen 148
8.4 Rahoitusosan toteutuminen 152
8.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 153

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 155
9. Tuloslaskelma 155
10. Rahoituslaskelma 156
11. Tase 157
12. Konsernilaskelmat 159

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 163

V ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET 185
13. Seinäjoen kaupungin eriytetty tilinpäätös 185
13.1 Ravintolapalvelu ja tuotemyynti 185
13.2 Tukipalvelut 186
13.3 Vuokraustoiminta 186
14. Liikelaitoksen tilinpäätös 187
15. Liikelaitoksen vaikutus 209

VI ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT 211

VII LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA 212

I TOIMINTAKERTOMUS

TILINPÄÄTÖS

I TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Tilinpäätösvuosi 2022 jäi Seinäjoen kaupungin historiaan viimeisenä vuotena, jona sote-palvelut ja pelastuslaitos olivat järjestämisvastuullamme. Vuotta leimasi yleinen taloustilanteen epävarmuus johtuen pääasiassa Venäjän hyökkäyksestä (24.2.2022) Ukrainaan ja sitä seuranneista laajoista Venäjä-pakotteista ja energiakriisistä, yleisen talouden heikentymisestä Euroopassa ja korkeasta inflaatiosta.

Vuosi 2022 oli Seinäjoen kaupungille taloudellisesti hyvä. Eritoten kaupungin verotulojen kehitys oli toisena vuonna peräkkäin vahvaa (vuosi 2022: keskimäärin +8,3 %) kaikissa veroluokissa johtuen mm. yleisen talouden vahvistumisesta, toisaalta luvuissa näkyy inflaation vaikutus sekä tuloihin että myös menoihin, kaupungin hyvä työllisyystilanne, yritysten hyvät tulokset vuonna 2022 sekä kaupungin kasvu.

Tilinpäätös osoittaa, että Seinäjoen kaupungin talouden tunnusluvut vahvistuivat edellisvuodesta, tilikauden tuloksen ollessa 16,3 milj. euroa ylijäämäinen. Verrattuna viimeiseen melko lailla normaaliin vuoteen 2019, ollaan kaupungin taloudessa menty parempaan suuntaan keskimääräisen menokehityksen ollessa vuonna 2022 3,8 %:n tasolla. Toimintakate vuonna 2022 oli 1,7 %. Menokehitys on lähes puolittunut kolmen viime vuoden aikana. Kaupungin vuosikate oli 41,5 milj. euroa ja se riitti yli 111 %:sti kaikkien investointien rahoittamiseen. Ilman myyntejä ja alaskirjauksia (mm. kauppaoppilaitos, Huhtala 10), tulos olisi 3,8 miljoonaa ylijäämäinen ja parannusta edelliseen vuoteen noin 9,3 milj. euroa.

Iso asia vuonna 2022 oli kaupungin velkamäärän vähentyminen 27,2 milj. euroa ja nyt velkaa on 324,6 milj. euroa eli 4 970 €/as. Muutosta parempaan edellisestä vuodesta tässä on yli 460 €/as. Tätä tuki se, että viime vuonna kaupungin tasetta kevennettiin strategian mukaisesti: myyntiohjelman (2022-26) mukaisesti Kiinteistö Oy Myllypuistokoti myytiin eQ Yhteiskuntakiinteistöille, mikä kevensi kaupungin tasetta ja toi vahvistusta kaupungin kassaan. Lisäksi suhteellinen velkaantuneisuus laski. Taseen keventyminen tekee tarvittavaa tilaa myös tulevaisuuden investoinneille. Kasvukaupunki investoi ja kehittyy jatkossakin.

Kaupunkikonsernin kokonaistulos on tilikaudelta tilinpäätössiirtojen jälkeen 11,5 milj. euroa ylijäämäinen huolimatta siitä, että Seinäjoen Energian vastuut laukesivat Fennovoimaan liittyen yli -6,7 milj. euron alaskirjausten myötä. Energian hinta kyettiin pitämään silti valtakunnallisesti edullisena energiakriisin keskellä. Sevon uudelleenjärjestelyt puolestaan vahvistivat Energian rahoitusasemaa. Koko kaupunkikonsernin velkamäärä laski merkittävästi, 570 €/as ja on nyt 9341 €/as. Lainamäärä yhä ylittää kuntien keskiarvon. Konsernin lainakanta on 610 milj. euroa.

Seinäjoki on Suomen vetovoimaisin yrittäjäkaupunki, käy ilmi myös tuoreessa Suomen yrittäjien tutkimuksessa (2022). Seinäjoki on voittanut ykköstilat yrittäjyyden

kentällä aina vuodesta 2013 alkaen, ja yrittäjyys on uudessakin kesällä 2022 hyväksytyssä kaupunkistrategiassa kärkiteemoja. Kaupunki jatkoi myös kasvuaan. Seinäjoen asukasluku on nyt historian korkein eli 65 306, ja tässä oli kasvua edelliseen vuoteen +0,9 % (+570). Työttömyys oli suurten kaupunkien toiseksi pienintä, kun taas työllisyysaste korkeimpien joukossa.

Merkittävinä rakennusinvestointeina tilinpäätösvuonna valmistuivat mm. Seinäjoen yhteiskoulun SYKE-liikuntahalli ja koulun peruskorjausvaihe etenee aikataulun mukaisesti. Myös koko 2020-luvun jatkuva, 2030-luvullekin ulottuva ja suurin investointikokonaisuus, Asemanseudun rakentaminen alkoi. Ensimmäiset kohteet ml. perhekeskus Aallokko ovat valmiit 2024. Kaupungin nettoinvestoinnit viime vuonna olivat 37,3 milj. euroa ja kaupunkikonsernina 122,7 milj. euroa. Seinäjoen Energia Oy investoi tavoitteen mukaisesti lisää uusiutuvaan energiatuotantoon.

Seinäjoen kaupungin kumulatiivinen ylijäämä on nyt +34,3 milj. euroa ja koko konsernissa +115,1 milj. euroa.

Vaikka kaupungin talous vahvistui viime vuonna, on tiedossa, että kuntakentällä vaikeammat ajat ovat vasta edessä: mm. taantuman riski on kasvanut, korot ovat voimakkaassa nousussa ja yleinen talous on kokonaisuutena heikkenemässä.

Haluamme panostaa tiedolla johtamiseen sekä jatkaa systemaattisesti hyvin alkanutta työtä Seinäjoella kasvun ja talouden vahvistumisen eteen. Samalla on uskallettava uudistua entistä rohkeammin. Uudistettaessa huomio on kohdistettava erityisesti kuntiin vuonna 2023 jääviin palveluihin ja niiden vaikuttavuuteen.

Kaupungin asukkaille, yhteistyökumppaneille, luottamushenkilöille ja koko henkilöstölle kiitos vuodesta 2022. Kaupungin asiat ovat laajasti hyvällä mallilla ja meillä on valmius kohdata yhdessä tulevaisuus.

Jaakko Kiiskilä
kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinto ja henkilöstö

Nykyinen valtuusto aloitti toimintansa kunnallisvaalien jälkeen elokuussa 2021. Vuoden 2022 aikana pidettiin 11 kokousta.

Valtuuston kokoonpano on ohessa.

Valtuuston puheenjohtajisto

Pasi Kivisaari, valtuuston puheenjohtaja, Suomen Keskusta
Kimmo Heinonen, valtuuston 2.varapuheenjohtaja, Kansallinen Kokoomus
Harry Wallin, valtuuston 2.varapuheenjohtaja, SDP

Valtuuston kokoonpano

Suomen Keskusta (15)
Flinkkilä Anne, Homi Kari, Isopahkala Olli, Karhu Johannes, Kivisaari Pasi, Konttas Juha, Luotola Mikael, Mäenpää Mervi, Nuottivaara Esa, Ojaniemi Kati, Pajulammi Martti, Peltonen Jouko, Sihto Paula, Turenius Irene, Ylinen Aki

Kansallinen Kokoomus (14)
Ahokas Noora, Ahopelto Satu, Aila Mikko, Hakala Marko, Heinonen Kimmo, Keskinen Heikki, Koivisto Veikko, Kuisla Reima, Luhtala Jesse, Panu Jarkko, Risikko Paula, Ristilä Raimo, Särmö Kati (14.11.2022 asti), Ylisiurua-Hemminki Satu, Ylä-Autio Ilmari (14.11.2022 alkaen)

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (6)
Jokiranta Harri, Lehtola Eetu, Penttilä Sirkka, Perkiö Seppo, Rijal Gobinda, Wallin Harry

Suomen Kristillisdemokraatit (3)
Nummensalo Kati, Rantanen Kimmo, Ruotsala Aki

Perussuomalaiset (8)
Ala-Riihimäki Jarkko, Haapasalmi Hannu, Hyvönen Ilkka, Kattelus-Kilpeläinen Piia, Lepistö Petri, Niemi Heikki, Palmen Jukka, Valtamäki Erkki

Vihreä liitto (3)
Ala-Kokko Laura (30.5.2022 alkaen), Muilu Mikko, Ojajärvi Tuomas, Rantasaari Henna (30.5.2022 asti)

Vasemmistoliitto (2)
Jussila Noora, Knuuttila Antti

Nykyinen kaupunginhallitus aloitti toimintansa kuntavaalien jälkeen elokuussa 2021. Vuoden 2022 aikana pidettiin 27 kokousta.

Kaupunginhallituksen kokoonpano on ohessa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto

Risikko Paula, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, Kansallinen Kokoomus
Ylinen Aki, kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja, Suomen Keskusta
Kattelus-Kilpeläinen Piia, kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja, Perussuomalaiset

Kaupunginhallituksen kokoonpano

Suomen Keskusta (4)
Karhu Johannes, Mäenpää Mervi, Ojaniemi Kati, Ylinen Aki

Kansallinen Kokoomus (4)
Kuisla Reima, Luhtala Jesse, Risikko Paula, Särmö Kati (14.11.2022 saakka), Ahokas Noora (14.11.2022 alkaen)

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (1)
Penttilä Sirkka

Vihreät (1)
Ojajärvi Tuomas

Perussuomalaiset (2)
Kattelus-Kilpeläinen Piia, Valtamäki Erkki

Vasemmistoliitto (1)
Knuuttila Antti

Eri lautakunnista ja jaostoista on ohessa selvitetty asianomaisen toimielimen puheenjohtajisto ja kokouskerrat 2022:

Jaostot ja lautakunnat	Kokouskerrat
Henkilöstöjaosto puheenjohtaja Mikael Luotola varapuheenjohtaja Paula Sihto	11
Elinvoimalautakunta puheenjohtaja Mikko Muilu varapuheenjohtaja Petri Lepistö	6
Hyvinvointilautakunta puheenjohtaja Paula Sihto varapuheenjohtaja Marko Hakala	7
Kasvatus- ja opetuslautakunta puheenjohtaja Jouko Peltonen varapuheenjohtaja Noora Ahokas	10
Kaupunkiympäristölautakunta puheenjohtaja Heikki Keskinen varapuheenjohtaja Juha Konttas	11
Keskusvaalilautakunta puheenjohtaja Eeva Korpi-Hyövälti	4

varapuheenjohtaja Liisa Talvitie	
Lupa-asiainlautakunta puheenjohtaja Heikki Niemi varapuheenjohtaja Seppo Perkiö	11
Sosiaali- ja terveyslautakunta puheenjohtaja Raimo Ristilä varapuheenjohtaja Martti Pajulammi	10
Tarkastuslautakunta puheenjohtaja Aki Ruotsala varapuheenjohtaja Paula Sihto	13

Kaupungin hallinto-organisaatio on oheisen organisaatiokaavion mukainen:

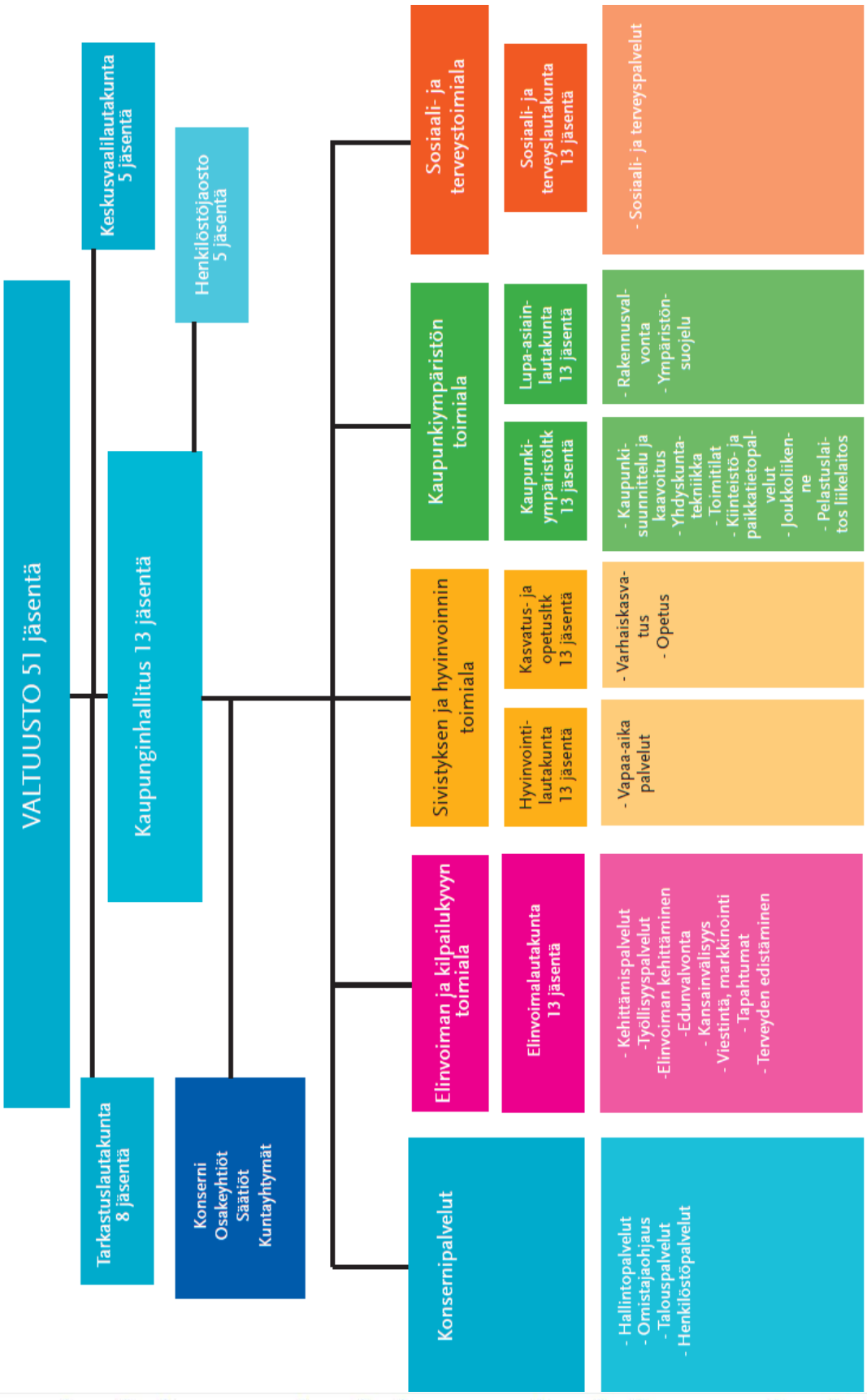

Kaupungin viranhaltijaorganisaatio

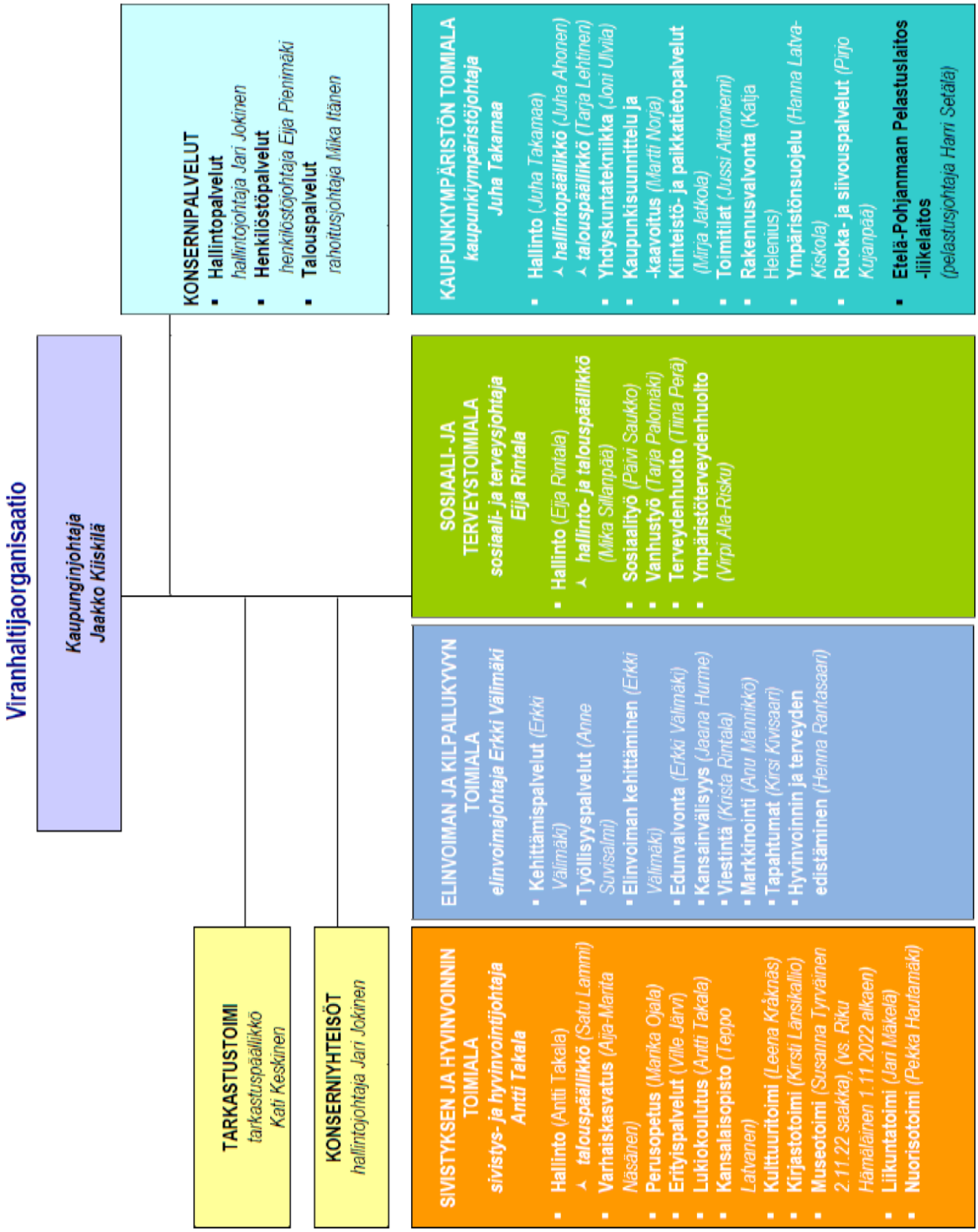

Kaupungin henkilöstön osalta valmistellaan erillinen henkilöstötilinpäätös.

Taulukko. Henkilöstömäärät palvelukeskuksittain vuoden 2022 lopussa ja henkilöstömäärän kehitys 2013-2022:

	Palvelukeskus 31.12.2022	Vakinaiset	Sijaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yht. ilman työllistettyjä
	Palvelukeskus	Yhteensä					
*10	KONSERNIPALVELUT yht.	105	5	29	2	141	139
*20	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA yht.	1 303	273	97	1	1 674	1 673
*40	SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMILA yht.	1 613	226	327	5	2 171	2 166
*60	KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA yht.	456	26	54	1	537	536
*70	ELINVOIMAN JA KILPAILUKYVYN TOIMIALA yht.	31	5	19	38	93	55
*81	E-P:N PELASTUSLAITOS-LIIKELAITOS yht.	116	15	10	0	141	141
	Yhteensä 2022	**3 624**	**550**	**536**	**47**	**4 757**	**4 710**
	Yhteensä 2021	3 452	624	479	61	4 616	4 555
	Yhteensä 2020	3 348	605	436	49	4 438	4 389
	Yhteensä 2019	3 269	664	440	43	4 416	4 373
	Yhteensä 2018	3 212	638	465	56	4 371	4 315
	Yhteensä 2017	3 170	540	454	47	4 211	4 164
	Yhteensä 2016	3 177	529	397	48	4 151	4 103
	Yhteensä 2015	3 188	529	349	17	4 083	4 066
	Yhteensä 2014	3 185	578	350	36	4 149	4 113
	Yhteensä 2013	3 189	505	363	47	4 104	4 057

Vakinaisen henkilöstön kokonaismäärä on vuoden lopussa 3 624 henkilöä ja se lisääntyi 172 työntekijällä.

Ilman vakinaisen henkilöstön sijaisia ja ilman työllistettyjä vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön kokonaismäärä on vuoden 2022 lopussa on 4160 henkilöä. Kun kokonaishenkilöstömäärään lasketaan myös sijaiset ja määräaikaiset työntekijät, on henkilöstömäärä vuoden 2022 lopussa 4 710 ja siinä on lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 155 henkilöä. Kasvu on +3,4 %. Kahtena edellisenä vuonna henkilöstökulut olivat 203,4 milj. euroa (v. 2021) ja 187,8 milj. euroa (v. 2020).

Kuvio. Vakinaisen henkilöstön määrän kehitys vuosina 2013–2022:

Vakituisen henkilöstömäärän lisääntyminen suhteessa määräaikaiseen henkilöstöön antaa työyhteisöille vakautta, mutta tuo myös tehokkuutta. Tarkoituksenmukaista on pitää tavoitteena Seinäjoen kaupungin vakituisen henkilöstömäärän osuuden nostamista yli 80 %:iin kokonaishenkilöstömäärästä. Vuonna 2022 vakinaisten osuus henkilötyövuosissa oli 85,9 % (ed. vuonna 75,8 %).

Henkilöstökulujen hallinnalla on tärkeä merkitys myös taloudellisesti. Henkilöstökulut sivukuluineen vuonna 2022 ovat yhteensä 219,3 milj. euroa, jossa lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 9,8 milj. euroa eli +4,7 %. Palkat ja palkkiot kasvoivat vuonna 2022 +4,8 % ja henkilöstösivukulut +2,2 %.

Henkilöstökulujen kasvussa (kaupunki ja liikelaitos) näkyy henkilötyövuosien (htv) muutos: +79 ed. vuodesta. Etenkin sosiaali- ja terveystoimialalla ja sivistys- ja hyvinvointitoimialalla on henkilöstömäärä kasvanut vuonna 2022 palvelutarpeen kasvaessa.

Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet voimakkaasti vuoden 2022 aikana. Työhyvinvointiin ja varhaiseen tukeen on tärkeää tehdä panostuksia, sillä näillä on myönteisiä vaikutuksia myös henkilöstökustannuksiin. Osaavan työvoiman saatavuus on kasvava haaste ja siihen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Painopisteinä tulee säilyttää osaamisen ylläpitäminen ja päivittäminen samalla, kun panostetaan hyvään johtamiseen ja työhyvinvoinnin edistämiseen.

1.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Vuosi 2022 jää historiaan viimeisenä, jossa on mukana sosiaali- ja terveyspalvelut ja Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos. Ne siirtyivät 1.1.2023 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Valmisteluissa kunnat olivat myös mukana mahdollistamassa osaltaan sujuvaa siirtymää.
Viime vuonna oli vielä kasvun vuosi vuoden 2021 tavoin, mutta yhä enemmän yleisessä taloudessa oli isoa epävarmuutta lisääviä tekijöitä: Venäjän sota Ukrainassa (24.2.2022-) ja sen vuoksi Venäjälle asetetut talouspakotteet ja niiden vaikutus

etenkin energian ja ruoan hintaan. Epävarmuutta lisäsivät myös merkittävästi voimistunut inflaatio, samoin kuin sitä seurannut Keskuspankkien ohjauskorkonostot ja lainakorkojen merkittävä nousu, sekä Kiinan koronasulut. Kuluttajien luottamus talouteen heikentyi, myös rakentaminen hiipui. Lähestyttäessä vuoden 2022 loppua, yleisissä rahamarkkinoiden ennusteissa Euroopan ja Suomen talouden taantuma-ennusteet tulevalle vuodelle 2023 vahvistuivat. Myös Yhdysvallat kävivät kesällä 2022 teknisesti taantumalukemissa. Lisäksi kunta-alan ja muiden alojen valtakunnalliset palkkaneuvottelutulokset ovat lisänneet kasvavan palkkainflaation riskiä. Myöskään koronasta ei päästy kokonaan eroon, vaan siitä on tullut maailmanlaajuisesti pysyvää, joskin rokotusten merkitys on lieventänyt sen vaikutuksia.

Vuosi 2022 oli kuitenkin yhä kasvun vuosi. Talouden kasvu näkyi myös vuonna 2022 myönteisenä kehityksenä työllisyysluvuissa lukuun ottamatta pitkäaikaistyöttömyyttä, joka pysyi yhä korkeana. Työllisyysaste (15-64-vuotiaat) nousi 72,3 %:sta 73,8 %:iin. Työmarkkinatilanne on epävarmuudesta huolimatta pysynyt hyvänä, mikä vähentää mahdollisen taantuman negatiivisia vaikutuksia, mutta toisaalta pitkittää inflaatiota, koska hyvä työllisyystilanne ja työvoimapula osaajista enemmänkin liittyy yleisesti kasvukauteen kuin taantumaan.

Yritysten tulokset olivat Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan ja energiakriisistä ja muusta epävarmuudesta huolimatta yleisesti hyvät vuonna 2022 johtuen yleisestä talouden kasvusta.

Voimakas elvytys pahimpina koronavuosina 2020-22 ja yleinen talouden kasvu näkyivät toisaalta myös kasvavana inflaatiokehityksenä. Yhdysvalloissa inflaatiota voimisti talouden ylikuumentuminen ja Euroopassa tarjontaa oli Venäjän hyökättyä Ukrainaan liian vähän etenkin energiassa, mutta muussakin teollisuuden tuotannossa. Ansiotaso Suomessa nousi +2,6 %. Keskimääräinen inflaatio Suomessa oli +7,0 % vuonna 2022. Pahin inflaatiohuippu ohitettiin syksyllä. Inflaatio Euroalueella (12/2022: +9,2 %) ja USA:ssa (12/2021: +6,5 %) oli vuoden 2022 lopussa korkealla tasolla, ja näyttää siltä, että inflaation kasvu tulee jatkumaan myös vuonna 2023.

Keskuspankit eli EKP Euroopassa ja FED Yhdysvalloissa vuoden 2022 aikana nostivat inflaation hillitsemiseksi merkittävästi ohjauskorkojaan. EKP oli 2,50 % 15.12.2022 tehdyn koronnoston jälkeen. FED oli 14.12.2022 0,5 %-yksikön koronnoston jälkeen 4,25-4,50%. Ohjauskorkojen nostoja ja inflaatiota seurasi lainojen yleisten viitekorkojen korkojen nousu Suomessakin yli 2,5 %-yksiköllä vuoden 2022 aikana. Negatiivisten ja 0-korkojen aika päättyi heinäkuussa 2022. Korkojen ennakoidaan nousevan yhä vuonna 2023 ja laskevan vasta vuonna 2024.

Bruttokansantuotteen kehitys Suomessa viimeisen viiden vuoden aikana 2018 – 2022, (lähde: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, talvi 2022):

2018	1,7 %
2019	1,2 %
2020	-2,8 %
2021	3,3 %
2022	2,1 %

Kv. valuuttarahaston IMF:n mukaan Euroalueen BKT-kasvu oli 2,6 % viime vuonna ja ensi vuodelle ennakoidaan 1,2 %. Yhdysvaltojen vastaavat luvut: viime vuonna 1,6 % ja 1,0 % ensi vuodelle.

Valtiovarainministeriö (VM), Suomen pankki ja rahoituslaitokset ovat myös laskeneet Suomen ensi vuoden kasvuennusteita. VM arvioi BKT-kehitykseksi ainoastaan -0,2 %. Myös Suomen Pankin joulukuun arvio ensi vuodelle on negatiivinen: -0,5 %.

Julkisen talouden (valtio) kestävyysvajeeksi Valtiovarainministeriö on arvioinut 9 miljardia euroa.

Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy julkisessa taloudessa suurena, ja julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan. Julkisen talouden (valtio) kestävyysvajeeksi Valtiovarainministeriö on arvioinut 9 miljardia euroa, ja korkojen nousu lisää vuotuista alijäämää. Sopeutustoimia julkiseen talouteen ennakoidaan ministeriössä kahdelle seuraavalle eduskuntakaudelle.

Kuntien verotulot kehittyivät viime vuonna arvioitua paremmin (+5,3 %), valtionosuudet muutos +6,5 %, mutta toisaalta myös menokehitys oli tavanomaista suurempaa. Yksi keskeinen tekijä vahvojen verotustilitysten taustalla on hyvä työllisyyskehitys ja toinen talouskasvu. Kuntien verot ovat kasvaneet niin kunnallisveron, yhteisöveron kuin kiinteistöveron osalta.

Investoinnit kasvoivat kunnissa 8,0 %. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi 230 milj. euroa vuonna 2022. Kuntien lainat/asukas olivat keskimäärin 3 363 euroa/as, vähenemä edelliseen vuoteen verrattuna oli 102 euroa/asukas.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli kunnissa ja kuntayhtymissä viime vuonna alijäämäinen. Rahavirran kehitys 2020-2022:

Kuntien ja kuntayhtymien toiminnan ja investointien rahavirta

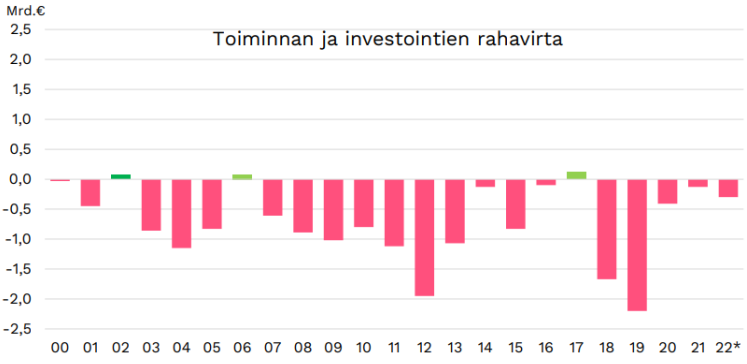

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, jonka negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Lähde: Tilastokeskus, Valtionkonttorin keräämät tilinpäätösennusteet, koonnut Kuntaliitto)

Keskimääräinen menojen kasvu kunnissa oli inflaation johdosta kokonaisuudessaan tavanomaista suurempaa vuonna 2022, keskimääräinen kasvu 5 %, samaan aikaan toimintatulot laskivat keskimäärin -1,9 %. (lähteenä viralliset kuntien tilinpäätösennakot 7.2.2023, koonnut Kuntaliitto): Energiakustannukset nousivat eniten eli 8 %. Korona aiheutti viime vuonna yhä kustannuksia, mutta kunnat saivat niihin kompensaatioita 460 milj. euroa. Toimintakatteet nousivat viime vuonna keskimäärin 6,3 % ja 21 suurimmassa kaupungissa keskimäärin 3,8 %. Tilikauden tulos oli negatiivinen

noin 90 kunnassa ja positiivinen lopuissa. Kuntakentän taloudellinen eriytyminen kiihtyi viime vuonna (lähde: tilastokeskus, kuntien tilinpäätösennakkoarviot vuodesta 2022 Valtionkonttorille, Kuntaliiton koonti).

Monessa kunnassa myytiin vuosina 2021-22 sote- ja pelastuslaitos-kiinteistöjä rahoitusaseman vahvistamiseksi. Myös Seinäjoella on 10 kiinteistön myyntiohjelma vuosille 2022-2026 osana talouden tasapainottamisohjelmaa. Hyvinvointialueuudistus mahdollisesti lisää ennustettavuutta käyttötalouteen, mutta toisaalta se lisää kuntien rahoitushaasteita vuodesta 2023, kun kuntien tuloista lähtee puolet pois ja samalla velat jäävät.

Julkisten toimijoiden omilla toimilla ja rakenteellisilla uudistuksilla on suuri merkitys siihen, kuinka hyvin julkinen sektori (valtio, hyvinvointialueet ja kunnat) kykenee vastaamaan muutoksen tuomiin haasteisiin sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Kuntien toiminta on sopeutettava supistuvaan tulopohjaan, sillä kuntatalous ei ole tasapainossa, myöskään 1.1.2023 tuleva valtakunnallinen hyvinvointialueuudistus ei yksistään ratkaise tätä epäkohtaa julkisessa taloudessa. Talouden taantumanäkymät kasvuvuosien sijasta sekä epävarmuuden kasvaminen Euroopan turvallisuustilanteessa on otettava myös kunnissa huomioon. Vaikeammat julkisen talouden vuodet ovat edessä.

Vuoden 2022 Tilastokeskuksen väestötietojen mukaan Seinäjoki kasvoi +570 asukkaalla (+0,9 %). Vuoden 2022 lopussa seinäjokelaisia oli 65 306, mikä on korkein luku Seinäjoen historiassa. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Seinäjoen väestönlisäys perustuu muuttovoittoon (+310), mutta myös maahanmuuttovoitto nousi edellisvuoteen verrattuna (+290). Ainoastaan syntyneiden määrässä oli hieman laskua ed. vuoteen (-15). Etelä-Pohjanmaan ja Seinäjoen kaupunkiseudun kasvu on keskittynyt keskuskaupunkiin. Seinäjoen lisäksi väestökasvua oli ainoastaan Ilmajoella ja Karijoella. Tilastoennusteiden väestönkasvu näyttää keskittyvän yhä enemmän tulevaisuudessa, mikä on otettava huomioon kasvukaupungin investointeja suunniteltaessa ja palveluja järjestettäessä.

Vuonna 2022 Koko maan työttömyysaste oli 9,9 %, Etelä-Pohjanmaalla 7,5 % ja Seinäjoella 7,7 % (lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö). Seinäjoen kaupungin tilanne on keskimääräistä parempi isojen ja keskisuurten kaupunkien joukossa. Tilastokeskuksen mukaan koko maan työttömyysaste oli 6,8 % (ed. vuonna 7,7 %). Työmarkkinoiden suurimmat pitkän aikavälin ongelmat ovat työn kysynnän ja tarjonnan riittämättömyys sekä osaavan työvoiman puute, arvioi Valtiovarainministeriö tulevaa työllisyysastekehitystä. Keinovalikoimassa on mm. rakenteellisen työttömyyden alentaminen, työmarkkinoilla paikallisen sopimusmahdollisuuden laajentaminen sekä työllisyyden kuntakokeilut, joiden myötä suomalaista työllisyysjärjestelmää ollaan uudistamassa. Seinäjoki-Ilmajoki on yhtenä kokeilualueena mukana työllisyyden kuntakokeilussa 2021-2024, jossa lainsäädännöllä kuntien toimivaltuuksia ja vastuita lisättiin. Valtiolta siirtyi kuntiin myös työntekijöitä.

Korkokehityksessä oli viime vuonna 2,5 %-3 %:n yksikön nousua viitekorosta riippuen edelliseen vuoteen verrattuna. Vuosia kestänyt negatiivisten ja nollakorkojen aika päättyi heinäkuussa 2022. Korkotason nousun ennustetaan jatkuvan myös vuonna 2023, koska inflaatio on kiihtynyt merkittävästi ja keskuspankit ovat nostaneet merkittävästi ohjauskorkojaan. 1 kk:n euribor -korko on vuoden 2022 viimeisenä arkipäivänä 1,884 %, 3 kk:n 2,132 %, 6 kk:n 2,693 % ja 12 kk:n 3,291 % (Lähde: Suomen Pankki).

Talouden epävarmuus markkinoilla on lisääntynyt. Merkittävä tekijä epävarmuuden kasvulle on Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24.2.2022 ja sitä seuranneet Venäjäpakotteet, energiakriisi Euroopassa ja korkea inflaatiotaso. Kiinassa oli vuonna 2022 yhä voimassa koronasulut, jolla oli myös vaikutusta maailman talouteen. Turvattomuus on kasvanut Euroopassa Ukrainan sodan takia. Sen tähden Suomi ja Ruotsi päättivät kesällä 2022 hakea yhdessä Natoon. Edellä mainittujen yhteisvaikutuksella on isojakin vaikutuksia myös rahoituksen kentälle, etenkin sijoittajien käyttäytymiseen. Myös keskuspankkien ohjauskorkojen nostoilla ja elvytystoimien päättymisellä on vaikutuksia talouteen ja rahamarkkinoihin.

Vuosi 2022 oli kokonaisuutena vielä kasvun vuosi Suomessa, Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Viime vuoden kahden viimeisen vuosineljänneksen aikana Suomen BKT-kasvu kuitenkin kääntyi jo laskuun. Taantuma on todennäköisin skenaario vuodelle 2023.

1.4 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys sekä muut olennaiset tapahtumat

Kaupungin strategia

Kaupunginvaltuusto on 19.2.2018 hyväksynyt Seinäjoen kaupunkistrategian vuosille 2018–2025.

Strategian mukaan kaupungin visio on
Seinäjoki on tekemisen ja onnistumisen kaupunki.

Kaupungin arvot ovat
Tahto, rohkeus ja vastuullisuus.

Strategiset valinnat ovat
Yrittäjyys
Kaupunkiympäristö
Palvelut
Elämäni Seinäjoki
Hyvän johtamisen Seinäjoki.

Kaupungin talouden tavoitteet on kirjattu seuraavasti:

Kaupungin tavoitteena on talouden tasapaino, joka saavutetaan tulopohjaa vahvistamalla, toimintamenojen kasvua hallitsemalla, palvelujen tuottavuutta parantamalla ja investointitaso tulorahoituksen mukaiseksi mitoittamalla.

Talouden tasapainon kehitystä seurataan seuraavilla mittareilla:

- ***Vuosikate nettoinvestointien tasolle, vuosikatteen ollessa vähintään 30 miljoonaa euroa.***
- ***Lainamäärän kasvun pysäyttäminen ja kaupungin lainamäärän jääminen alle 4 000 euroa/asukas ja kaupunkikonsernin osalta alle 8 000 euroa/asukas.***
- ***Veroasteen, toimintakatteen ja palvelujen tuottamiskustannusten vertailu verrokkikaupunkeihin ja suhteellisen aseman parantaminen vertailussa.***
- ***Kaupungin taseen hallinta ja erityisesti kaupungin omistamien tilojen käyttöaste.***

Hyväksytty strategia on ohjannut toimialojen budjetointiprosessia. Haastavimmaksi toteuttamisen osalta on osoittautunut taloutta koskevat strategiset tavoitteet. Erityisesti tämä koskee vuosikatetasoa ja velkakehitystä. Talouden tasapainottamiseen ja on kiinnitetty erityistä huomiota vuosien 2020-2022 talousarvioita laadittaessa ja niitä toimeenpantaessa. Tasapainottamistoimet jatkuvat myös talouden suunnitelmakaudella 2023-2025.

On hyvä huomioida, että vuodet 2020-2022 ovat poikkeuksellisia vuosia koronapandemian ja Ukrainan sodan seurausten vuoksi, eivätkä ole siten parhaalla mahdollisella tavalla vertailukelpoisia.

Talouden mittareiden toteutumisen osalta voidaan todeta seuraavaa:

1. Vuosikatetavoite
Strategian mukainen vuosikatetavoite toteutui. Vuosikate oli 41,5 milj. euroa positiivinen (+624 euroa/as), mikä kattoi 165 % poistoista ja 111 % nettoinvestoinneistakin. Vuosikatteen vahvistuminen on merkittävä vuoteen 2022 verrattuna (vuosikate vuonna 2022: +17,5 milj. euroa).

Syynä vuoden 2022 vahvaan vuosikatekasvuun on hyvät verotulot ja myyntituotot. Verotulojen kasvu oli prosentuaalisesti maan kärkeä (+8,3 %), kun verrataan yli 50 000 asukaan kaupunkien eli C21-kaupunkien verotulokehitykseen. Kiinteistö Oy Myllypuistokoti myytiin EQ-sijoitusyhtiölle osana kaupungin kiinteistöjen myyntiohjelmaa (2022-2026). Maanmyyntitulot olivat viime vuonna tavanomaista pienemmät, mutta kohtuullisen hyvät kuitenkin. Toimintamenojen on yhä korkeahkossa 4,3 %:n kasvussa johtuen paljolti inflaatiosta ja sen nostavasta vaikutuksista energian hintaan, palvelujen ja aineet ja tarvikkeet ostojen hintoihin sekä palkkoihin. Kustannustenhallinta on ollut hyvää, mutta toisaalta ollaan vielä vain hieman alemmalla tasolla kuin vuosina 2020-2022 keskimäärin on oltu. Huolimatta talouden kasvusta ja hyvistä työllisyysluvuista, pitkäaikaistyöttömyyden pysyminen korkealla näkyy elinvoimapalveluissa työmarkkinatuen kuntaosuuksissa. Valtion korona-avustukset kattoivat täysmäärisesti aiheutuneet koronakustannukset.

2. Lainamäärätavoite
Asetettua tavoitetta saavutettiin vuonna 2022. Tilanne parani aiempaan nähden. Kaupungin velkamäärä laski 27,2 milj. euroa ja on 31.12.2022: 324,6 milj. euroa (31.12.2021: 351,8 milj. euroa). Myös kaupunkikonsernin lainamäärä laski merkittävästi edellisvuodesta.

3. Verrokkikaupunkitavoite, toimintakatevertailu
Tilinpäätösennakkotietojen (lähde: Tilastokeskus) perusteella Seinäjoen kaupungin sekä verrokkikaupunkien toimintakatteet/asukas heikkenivät. Seinäjoen kaupunki sijoittuu vuonna 2022 verrokkikaupunkivertailussa keskitasolle Porin ja Hämeenlinnan kanssa. Heikoimmat toimintakatteet/asukas puolestaan ovat Kouvolassa, Rovaniemellä, Vaasassa ja Kuopiossa. Parhaat toimintakatteet/asukas ovat Jyväskylässä, Lahdessa ja Joensuussa, joilla kaikilla toimintakate asukasta kohden on alle 6 000 euroa/ asukas.

Seinäjoen kaupungin toimintakate heikkeni asukasta kohden 51 euroa eli 0,8 %. Vuoden 2022 toimintakate -6 071 euroa/asukas on yhä korkea moneen verrokkikaupunkiin nähden, mutta on ensi kertaa viiteen vuoteen verrokkien keskimääräistä alempi. Toimintakatteen heikkeneminen johtuu pääosin toimintakulujen kasvusta voimakkaan inflaation aikana.

Seinäjoen verrokkikaupunkeja ovat Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Kouvola, Kuopio, Lahti, Pori, Rovaniemi ja Vaasa.

Taulukko. Toimintakatevertailu 2018-2022, Seinäjoki ja verrokkikaupungit.

Seinäjoen verrokkikaupungit							
Toimintakate €/asukas	TP-2018	TP-2019	TP-2020	TP-2021	TP-2022	Muutos-% 2022/2021	Asukasluku 31.12.2022
Seinäjoki	5 309	5 692	5 682	6 020	6 071	0,8 %	65 306
				TP-ennuste			
Hämeenlinna	5 277	5 470	5 700	6 124	6 229	1,7 %	68 049
Joensuu	4 909	5 037	5 145	5 379	5 975	11,1 %	77 521
Jyväskylä	4 607	4 822	5 013	5 317	5 607	5,4 %	145 943
Kouvola	6 166	6 366	6 403	6 621	6 939	4,8 %	79 434
Kuopio	5 223	5 533	5 736	6 192	6 324	2,1 %	122 590
Lahti	5 185	5 435	5 569	5 710	5 733	0,4 %	120 200
Pori	5 238	5 474	5 628	6 000	6 303	5,1 %	83 242
Rovaniemi	5 668	5 899	5 885	6 164	6 718	9,0 %	64 535
Vaasa	5 435	5 504	5 762	6 178	6 453	4,4 %	68 017
Keskiarvo	5 302	5 523	5 652	5 970	6 235	4,4 %	

Tasehallintatavoite

Konsernijohtamisessa on tehty työtä tasehallinnan parantamiseksi. Kaupungilla on osana talouden tasapainotustoimia ja kaupunkistrategian toteutusta 10 kiinteistön myyntiohjelma vuosille 2022-2026. Tämän ohjelman myönteiset vaikutukset näkyvät ja tulevat näkymään tulevinakin vuosina kaupungin rahoitusaseman vahvistumisena, mutta myönteisesti myös tuloksissa. Tilaa tehdään näin myös uusille investoinneille.

Uusi kaupunkistrategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 20.6.2022, ja se on voimassa vuoteen 2029 asti.

Taulukko. Seinäjoen kaupunkistrategian tavoitteet.

Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Vetovoimainen Seinäjoki	Palveleva Seinäjoki	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki
Yrittäjyyskaupunki 2.0	Uudistuva ja viihtyisä kaupunkikeskusta	Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelut	Hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki
Suomen ruokapääkaupunki, merkittävä teknologiateollisuuden keskittymä ja kansainvälisen liiketoiminnan kasvualusta	Kaupunki Suomen kasvukäytävällä	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Tasapainoinen talous
Kehittyvä tapahtuma-, ostos- ja kulttuurimatkailun kaupunki	Laadukas ja elinvoimainen asuinympäristö	Työllisyys	Kaupunkikonserni
Järjestö ja seurayhteistyö	Opiskelijalle paras kaupunki	Kotouttaminen	Digiälykäs kaupunki
Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa			Seinäjoki kasvaa kestävästi ja elää ekoviisaasti
Maakunnallinen, kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö			

Strategian mukaan kaupungin visio on:

Seinäjoki on valtakunnallinen kasvukeskus, jossa kaupunki, yrittäjät ja yhteisöt rakentavat osaavaa, innostavaa ja turvallista kaupunkia.

Kaupungin arvot ovat:

Tahto, rohkeus ja vastuullisuus

Strategiset valinnat ovat:

Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki
- *yrittäjyyskaupunki 2.0*
- *arvostusta ja tukea seura- ja järjestötyölle*
- *hyvät palvelut asukkaille yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa*
- *menestystä maakunnallisella, kansallisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä*

Vetovoimainen Seinäjoki
- *uudistuva ja viihtyisä kaupunkikeskusta*
- *kaupunki Suomen kasvukäytävällä*
- *laadukas ja elinvoimainen kaupunkiympäristö*
- *opiskelijalle paras kaupunki*

Palveleva Seinäjoki
- sivistystä, kulttuuria ja hyvinvointia
- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- vastuuta työllisyydestä
- kotouttamisen edistäminen

Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki
- *hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki*
- *Kasvun ja investoinnit turvaava talous*
- *kaupunkikonsernin palvelut tukevat koko kaupungin onnistumista*
- *digiälykäs kaupunki*
- *Seinäjoki kasvaa kestävästi ja elää ekoviisaasti.*

Hyväksytty kaupunkistrategia ohjasi toimialojen budjetointiprosessia 2023 ja tavoiteasetantaa sekä palveluissa että investoinneissa.

Uusissa tavoitteissa läpileikkaavana teemana on asiakaslähtöisyys ja vaikuttavuus, ja että asetetut tavoitteet ovat mitattavia ja johdettu kaupunkistrategiasta. Uusia tapoja toimia palveluissa edistetään kaikilla toimialoilla systemaattisesti.
Myös ympärillä oleva globaali muutos, mm. kehittynyt teknologia mahdollisuuksineen sekä kestävän kehityksen vaade haastavat kaupunkia uudistumaan.

Strategisten tavoitteiden rinnalla yleisen taloustilanteen epävarmuus yhdessä turvattomuuden kasvun Ukrainan ja sitä seuranneiden Venäjäpakotteiden ja energiakriisin myötä varautumisen huomioiminen on nostettu tärkeälle sijalle.

Kaupungin talouden tavoitteet on uudessa kaupunkistrategiassa kirjattu seuraavasti:

TAVOITE
Tasapainoinen talous mahdollistaa kasvavan kaupungin palvelut ja investoinnit.

Kaupunkikonsernin talous pysyy tasapainossa ja omistajaohjauksella tuetaan kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista.

TOIMENPITEET
Tasapainoinen talous saavutetaan hallitsemalla toimintamenoja, parantamalla palvelujen tuottavuutta ja mitoittamalla investointitaso tulorahoituksen mukaiseksi. Tulopohjaa vahvistetaan aktiivisella elinkeinopolitiikalla ja osaamisperustaa vahvistavilla tulevaisuusinvestoinneilla.

Hankinnat edistävät aitoa kumppanuutta alueen yritysten kanssa. Hankinnoissa huomioidaan taloudellisuus, kestävyys ja vastuullisuus. Hankintoja toteutetaan hankintojen strategisen toimenpideohjelman 2021–2025 mukaisesti.

Kaupunkikonsernin sisällä yhteistyötä tiivistetään kaupunkikonsernille asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kaupunkikonsernin tiloja käytetään tehokkaasti ja kaupunkikonsernin kokonaisetu huomioiden.

Kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöjen omistamisen on palveltava kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Omistuksesta voidaan luopua, mikäli omistaminen ei palvele näitä tavoitteita. Strateginen tuotantoinfra, verkosto ja kiinteistöt ovat kaupunkikonsernin omistuksessa.

Kaupunkikonsernin sisäisten palvelujen hinnan ja laadun pitää olla kilpailukykyisiä markkinoilta saataviin palveluihin. Kaupungin omistajuutta arvioidaan säännöllisesti.

Talouden tasapainon kehitystä seurataan seuraavilla mittareilla (pallon värillä merkitty viimeisin tilinpäätös-toteutuma):

- *Toimintakatteen muutos-%: enintään 2 % vuodessa* 🟢
- *Investointien tulorahoitus (vuosikate/nettoinvestoinnit), %: väh. 100 %* 🟢
- *Konsernin investointien tulorahoitus (vuosikate/nettoinvestoinnit), %: väh. 100 %.* 🟢
- *Tilikauden tulos: vähintään 10 miljoonaa euroa* 🟢
- *Omavaraisuusaste, %: vähintään 40 %* 🟡
- *Taseen kertynyt ylijäämä: vähintään 25 miljoonaa euroa* 🟢
- *Lainat ja vuokravastuut €/asukas: enintään 4 900 euroa* 🟡
- *Konsernitaseen kertynyt ylijäämä: vähintään 100 miljoonaa euroa* 🟢
- *Konsernin omavaraisuusaste, %: vähintään 40 %* 🟡
- *Konsernin lainat ja vuokravastuut €/asukas: enintään 9 900 euroa.* 🟢

Vihreä (1) = **Toteutunut** v. 2022
Oranssi (2) = Toteuman hieman alle tavoitteen v.2022
Punainen (3) = Toteutuma merkittävästi alle tavoitteen v. 2022

Todetaan, että vuonna 2022 Seinäjoen kaupungin talouden tunnusluvut paranivat merkittävästi, mikä merkitsee sitä, että myös uuden kaupunkistrategian mukaiset taloudellisen kehityksen mittareista merkittävä osa saavutettiin. Kaupungin talouden hyvää kehitystä ja uudistumista on tärkeää jatkaa myös tulevina vuosina, sillä tämä mahdollistaa parhaiten kaupungin hallitun kasvun jatkumisen.

Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

Vuoden 2023 talousarvio ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelma on valmisteltu haastavassa kuntatalouden tilanteessa. Vuoden 2019 tilinpäätös oli merkittävästi alijäämäinen -22,4 milj. euroa. Vuosien 2020-2023 talousarvion valmistelujen lähtökohtana on ollut talouden kääntäminen kestävämmälle pohjalle, mikä on tarkoittanut valmistelussa sekä käyttötalouteen että investointitasoon liittyviä ratkaisuja. Myös taloussuunnitelmavuosina 2024-2026 jatketaan systemaattista talouden vahvistamista, jotta kaupungin hallittu kasvu mahdollistuu. Myös uudistumista tarvitaan.

Kaupungin taloudessa keskeisenä tavoitteena on vuosikatetason nostaminen nettoinvestointien tasolle ja toisaalta investointien määrän alentaminen jaksottamalla niitä pidemmälle ajanjaksolle ja vaikuttavimpiin priorisoimalla. Tavoitteena on, että vuosikate on vuosittain selvästi poistotasoa korkeampi, jotta velkakehitys taittuu ja kääntyy laskuun.

Vuoden 2022 talousarvion valmistelua ohjattiin luottamushenkilökeskustelun avulla. Kaupunginhallitus piti ensimmäisen talousarvioon ja kehykseen liittyvän talousseminaarin toukokuussa 2021. Talousarvioehdotuksen viranhaltijavalmistelun jälkeen pidettiin kaupunginhallitukselle ja valtuustolle vielä syyskaudella omat talousseminaarit. Myös lautakuntia osallistettiin talousarvioprosessin aikana. Hallituksen talousseminaari ja valtuuston talousseminaari pidettiin syyskuussa 2021.

Viime vuoden talousarvio on hyväksytty valtuuston kokouksessa 14.11.2021 ja tämän lisäksi valtuusto on hyväksynyt muutoksia talousarvioon kokouksissaan 20.6.2022, 26.9.2022 ja 12.12.2022. Valtuusto on myös talousarviovuoden aikana tehnyt muita yksittäisiä määrärahojen korotuspäätöksiä. Talousarviomuutoksissa ei ole tilikauden aikana huomioitu kaikkia lisätuloja ja menosäästöjä. Tilinpäätökseen liittyen määrärahaylitykset on käsitelty valtuuston kokouksessa 20.3.2023.

Vuoden 2022 tilinpäätös osoittaa, että Seinäjoen kaupungin talous vahvistui edellisvuodesta, ja verrattuna viimeiseen tavanomaisempaan vuoteen 2019 ollaan taloudessa menty merkittävästi parempaan suuntaan. Tämä näkyy talouden tunnuslukujen vahvistumisena.

Taulukko. Vertailussa tilikausien 2021-2022 tuloslaskelmat. Kaupunki ja liikelaitos.

TULOSLASKELMA, kaupunki (sisältää liikelaitoksen)				
TULOSLASKELMA (ULKOINEN)	**1.1.-31.12.2022**		**1.1.-31.12.2021**	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	33 355 365,50		31 992 034,84	
Maksutuotot	20 526 804,80		20 736 863,41	
Tuen ja avustukset	11 021 997,48		16 868 466,51	
Muut toimintatuotot	31 244 905,51	96 149 073,29	15 236 728,11	84 834 092,87
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-177 311 840,88		-169 157 252,36	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-35 581 771,07		-34 127 455,22	
Muut henkilöstösivukulut	-6 360 477,41		-6 247 934,39	
Palvelujen ostot	-203 137 615,46		-190 986 443,63	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-28 186 806,55		-26 548 844,81	
Avustukset	-21 415 790,21		-28 706 006,29	
Muut toimintakulut	-20 612 501,63	-492 606 803,21	-18 828 936,87	-474 602 873,57
** **Toimintakate**		**-396 457 729,92**		**-389 768 780,70**
Verotulot	306 272 285,30		282 732 471,71	
Valtionosuudet	123 666 113,00		115 615 783,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	5 011 967,22		5 167 339,74	
Muut rahoitustuotot	5 522 288,41		4 947 687,97	
Korkokulut	-2 145 661,11		-884 731,55	
Muut rahoituskulut	-336 902,46	437 990 090,36	-298 269,28	407 280 281,59
** **Vuosikate**		**41 532 360,44**		**17 511 500,89**
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-25 229 530,32		-23 100 800,10
Satunnaiset erät				
** **Tilikauden tulos**		**16 302 830,12**		**-5 589 299,21**
Poistoeron muutos		34 526,42		34 526,42
Varausten vähennys				
Rahastojen lisäys		1 852,24		-784,27
Rahastojen vähennys				
** **Tilikauden ylijäämä**		**16 339 208,78**		**-5 555 557,06**

Kaupunkistrategia on uudistettu 20.6.2023 koskemaan vuosia 2022-2029, minkä lisäksi kaupungilla on otettu käyttöön digiohjelma vuosille 2022-2025 ja uusi toimenpideohjelma vaikuttavien ja kestävien hankintojen edistämiseksi.

Venäjän sota Ukrainassa ja sen vuoksi ukrainalaisten humanitäärinen auttaminen ja ukrainalaispakolaiset näkyivät koko kaupungin toiminnassa ja palveluissa vuonna 2022. Myös koronapandemia jatkui, joskin siltä osin tilanne normalisoitui hyvin paljon edelliseen vuoteen nähden. Koronatyöhön on Seinäjoella panostettu, mm. rokotuksia jatkettiin. Korona näkyi henkilöstökulujen kasvuna mm. terveyspalveluissa. Valtionavustukset ja -osuudet koronatyöhön olivat 4,4, milj. euroa.

Konsernipalveluissa näkyi vuonna 2022 pidetyt hyvinvointialuevaalit. Talousarviotavoitteissa otettiin käyttöön koko kaupunkia koskien uudistetut tavoitteet, jotka on johdettu kaupunkistrategiasta. Kaupungin omassa toiminnassa on lisätty vaikuttavuutta tavoiteasetannassa ja seurannassa. Myös hyvään kustannusten hallintaan on kiinnitetty huomiota. Toimintakatsaukset toiminnan ja talouden kehittymisestä on tuotu valtuustoon neljännesvuosittain; kaupunginhallituksen taloustoimikunnassa taloutta on seurattu kuukausittain ja lautakunnissakin säännöllisesti.

Toisen asteen oppivelvollisuusuudistuksen toinen vuosi toteutettiin onnistuneesti sivistys- ja hyvinvointipalveluissa, mutta uudistus toisaalta lisäsi kustannuksia. Lisääntynyt oppimisen tuen ja opiskeluhuollon tarve näkyy kustannusten kasvuna, vaikka yhä (lv. 2022-23) keskimääräinen oppilasryhmäkoko on kohtuullinen, alakoulussa noin 16 oppilasta/ ryhmä ja yläkoulussa noin 17 oppilasta/ryhmä. Perusopetuksen määrä on kasvanut ja oppilasmäärä on jo yli 7 000. Tuntiresurssin lisättiin + 82 h syyslukukauden osalta. Ukrainalaisten oppilaiden valmistava opetus on tuonut kustannuksia, joihin ei ole pystytty ennalta varautumaan. Oppilaiden määrä on edelleen kasvanut pitkittyneen sotatilanteen vuoksi (yhteensä lähes 100) ja eri puolille kaupunkia on perustettu uusia valmistavan opetuksen ryhmiä. Maahanmuutto muista maista on lisääntynyt, mikä on kasvattanut valmistavan opetuksen tarvetta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain myötä tulot vähenivät. Perheet myös käyttävät palveluita enemmän, kun varhaiskasvatuksesta tuli subjektiivinen oikeus. Maanmyyntitulot olivat yhä melko hyvät eli 4,9 milj. euroa kaupunkiympäristöpalveluissa, mutta edellisvuotta 1,8 milj. euroa pienemmät, koska rakentaminen on hidastunut kaupungin kasvusta huolimatta.

Kestävän kehityksen tavoitteita edistettiin myös vuonna 2022 sekä emokaupungissa että kaupunkikonsernissa. Tästä on tarkemmin kappaleessa 1.5.

Energiakustannusten nousu oli merkittävää vuonna 2022. Tämä näkyi etenkin kaupunkiympäristöpalveluissa mutta myös muilla toimialoilla. Kustannusten nousua saatiin hillittyä energiansäästötoimenpiteillä.

Elinvoimapalveluissa työllisyyden kuntakokeilu jatkui Seinäjoki-Ilmajoki yhteistyönä ja siinä verkostoyhteistyötä tehdään mm. koulutustoimijoiden kanssa. Kokeilusta odotetaan kolmen vuoden aikana vaikuttavia tuloksia mm. yrittäjien kasvun mahdollistamisen siinä missä pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseenkin. Työllisyyspalvelut ovat tulossa kuntien vastuulle 1.1.2025.

Osallistavaa budjetointia pilotointia toista vuotta peräkkäin. Tähän käytettiin viime vuonna 50 000 euroa. Kokemukset ovat olleet hyvät. Käytäntö jää pysyväksi ja sitä laajennetaan vuosina 2023 ja 2024.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa näkyy alati kasvava palvelutarve, mikä näkyi mm. lasten suojelussa ja sosiaalityössä kasvavina kustannuksina. Myös koronan vaikutus näkyi soten kustannuksissa. Henkilöstökulujen kasvu aiheutui siitäkin, että henkilöresurssia sosiaali- ja terveyspalveluihin lisättiin vuonna 2022: lisäys kohdistui etenkin ikäihmisten palveluihin, jossa vakanssien lisäys oli 54 henkilöä vuoteen 2021 nähden. Inflaatio näkyi ostopalveluissa hintojen merkittävänä nousuna, esim. asumispalveluissa ja lastensuojelussa. Kaupunkitasolla hankintoja rajoitettiin kustannusten hillitsemiseksi elokuusta joululuuhun 2022.

Kuntayhtymissä menojen hallinta on ollut kahtena viime vuonna hyvällä tasolla: sekä Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä että Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymä tekivät ylijäämäiset tulokset niiden viimeisinä vuosina 2021 ja 2022.

Toimialojen tavoitteiden toteutumista käsitellään palvelukeskuksittain (toimialat) ja tulosalueittain tarkemmin tilinpäätöskirjan kappaleessa II.

Toimintakatekasvu on vuonna 2022 ollut hyvällä 1,7 %:n tasolla, menotason ollessa 3,8 %. Kestäväksi talouden tasoksi Seinäjoen kaupungin talousarviossa asetettu enintään 2 %:n toimintakatekasvu-tavoite toteutui vuonna 2022. Jokainen prosenttiyksikkö (1 %) menoissa on hieman yli 5 milj. euroa. Velkaantuminen väheni hyvän tuloskehityksen ja myyntien myötä.

Taulukko. Tilikauden tulos 2022 ilman myyntejä ja alaskirjauksia, kaupunki ja liikelaitos:

Tulos ilman myyntien ja alaskirjausten vaikutuksia	
	1 000 €
Myyntitulot, Myllypuistokoti Oy	17900
Maanmyynnit vrt. 2021	-1800
Yht.	16100
Alaskirjaukset	-3600
Yht.	12500
TULOS_TP-2022	**16300**
Tulos ilman myyntien & alaskirjausten vaikutuksia	**3800**

Todetaan, että ilman Kiinteistö Oy Seinäjoen Myllypuistokodin myyntiä, maanmyyntejä (v. 2022: 4,9 milj. euroa vrt v. 2021: 6,7 milj. €) ja alaskirjauksiakin (mm. ent. Kauppaoppilaitos ja Huhtala 10) vuoden 2022 tilikauden tulos olisi ylijäämäinen 3,8 milj. euroa, missä on tulosparannusta edelliseen vuoteen 9,3 milj. euroa.

Huomionarvoista on se, että viime vuoden Seinäjoen kaupungin verotulojen kehitys oli ennätyksellisen vahvaa kaikissa verotulolajeissa ja oli kokonaisverotulojen muutosvertailussa yli 50 000 asukkaan kaupunkien vertailussa 1.sijalla. Syinä Seinäjoen kaupungin hyvään verotulokehitykseen viime vuonna ovat mm. kaupungin kasvu ja sen myönteiset vaikutukset verotulokertymiin, hyvä työllisyystilanne ja yritysten pärjääminen. Veroperusteissa ei ollut muutoksia. Verotulojen yleisessä valtakunnallisessa kasvussa näkyy myös inflaatio ja kohonneet palkkakustannukset.

Seinäjoen kaupungin verotulojen kehitys vuonna 2022 verrattuna koko maan keskiarvolukuihin käy ilmi oheisesta taulukosta:

kasvu-%	**Koko maa**	**Seinäjoki**
Kunnallisvero	5,1	8,3
Yhteisövero	6,6	8,6
Kiinteistövero	6,3	8,1

Taulukko. Kokonaisveroasteen kehitys 2022, vertailu C21-kaupunkien kesken. Koonnut Kuntaliitto. Lähde: Valtionkonttori, tilinpäätösennakot.

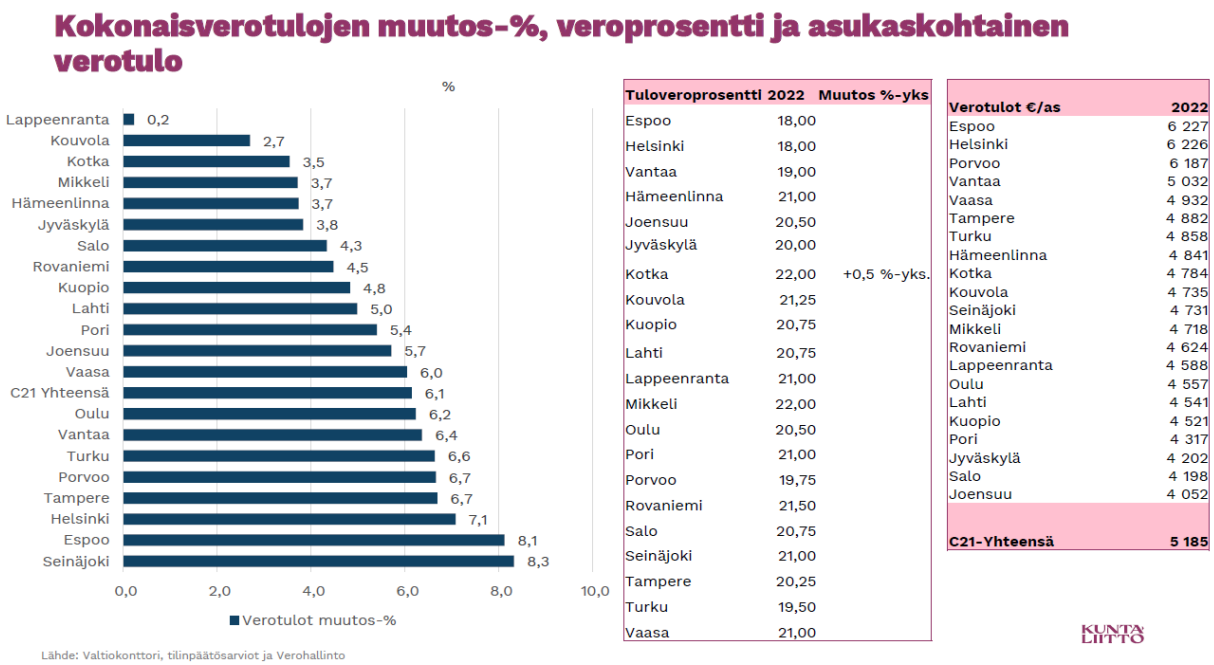

Tuloveroprosentti	2022	Muutos %-yks
Espoo	18,00	
Helsinki	18,00	
Vantaa	19,00	
Hämeenlinna	21,00	
Joensuu	20,50	
Jyväskylä	20,00	
Kotka	22,00	+0,5 %-yks.
Kouvola	21,25	
Kuopio	20,75	
Lahti	20,75	
Lappeenranta	21,00	
Mikkeli	22,00	
Oulu	20,50	
Pori	21,00	
Porvoo	19,75	
Rovaniemi	21,50	
Salo	20,75	
Seinäjoki	21,00	
Tampere	20,25	
Turku	19,50	
Vaasa	21,00	

Verotulot €/as	2022
Espoo	6 227
Helsinki	6 226
Porvoo	6 187
Vantaa	5 032
Vaasa	4 932
Tampere	4 882
Turku	4 858
Hämeenlinna	4 841
Kotka	4 784
Kouvola	4 735
Seinäjoki	4 731
Mikkeli	4 718
Rovaniemi	4 624
Lappeenranta	4 588
Oulu	4 557
Lahti	4 541
Kuopio	4 521
Pori	4 317
Jyväskylä	4 202
Salo	4 198
Joensuu	4 052
C21-Yhteensä	5 185

Valtionosuustulot olivat 123,7 milj. euroa, missä on lisäystä edelliseen vuoteen 8,1 milj. euroa (vuonna 2021: 115,6 milj. euroa). Valtion koronatuet osoitettiin kunnille vuonna 2022 valtionosuuksien sijasta valtionavustuksina. Koronatukia Seinäjoen kaupunki sai 4,4 milj. euroa.

Rahoituksen tuotot ja kulut nettona +8,1 milj. euroa. Eniten tuloutusta kaupungille tuli Seinäjoen Energialta, yli 8 milj. euroa. Korkokustannukset isosta lainamäärästä huolimatta olivat historiallisen matalalla tasolla (2,1 milj. euroa). Vuoden 2022 lopussa kaupungin lainasalkun keskimääräinen korko oli 1,15 % (31.12.2021: keskimääräinen korko 0,08 %). Lainasalkun pitkäaikaisista lainoista on suojattuna 67,6 % ja koko lainasalkusta 50,5 %.

Vuosikate on vahvistunut ja se kattoi sekä poistot että nettoinvestoinnitkin, mikä on yksi tasapainoisen talouden tunnusmerkkejä. Vuosikate oli 41,5 milj. euroa. Kaupungin suunnitelman mukaisten poistojen ja arvonalentumisten kokonaismäärä on 25,2 milj. euroa. Kirjanpidollisia alaskirjauksia tehtiin vuonna 2022 yhteensä -3,6 milj. euroa. Näistä merkittävimpiä tulosta heikentäviä olivat ent. kauppaoppilaitoksen noin -1,5 milj. euron ja Huhtala 10:n noin -1,0 milj. euron sekä muiden käytöstä poistuneiden kiinteistöjen alaskirjauksilla.

Kaupunki ja sen liikelaitos huomioituna bruttoinvestoinnit olivat vuonna 2022 yhteensä 37,6 milj. euroa (v. 2021: 35,2 milj. euroa) ja investointitulotkin huomioiva nettoinvestoinnit yhteensä 37,3 milj. euroa (v. 2021 nettoinvestoinnit: 34,2 milj. euroa). Niistä kaupungin investointimenoja on 36,8 milj. € ja Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos-liikelaitoksen 0,7 milj. euroa. Kaupunki investoi yhä merkittävästi, mutta taloutta vahvistaakseen vähemmän kuin vuonna 2019, jolloin nettoinvestoinnit olivat 45,1 milj. euroa.

Kuvio. Vuosikatteen, nettoinvestointien ja poistojen suhde vuosina 2013-2022.

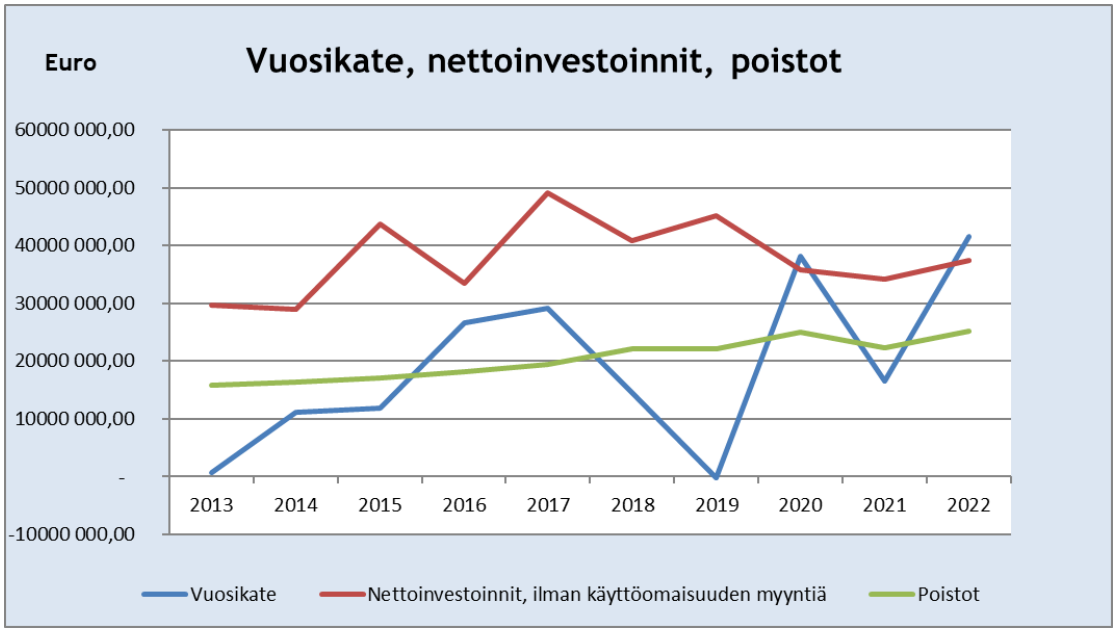

Tilikauden **tulos oli ylijäämäinen +16,3 milj. €.**

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja rahastojen muutoseriä ja niiden jälkeen **tilikauden ylijäämä vuodelta 2022 oli +16,3 milj. €,** kun se edellisvuonna oli -5,6 milj. euroa, vuonna 2020 +13,2 milj. euroa ja vuonna 2019 niinkin heikko kuin -22,4 milj. euroa.

Tulosparannus on ollut merkittävä viime vuoteen nähden. Ilman myyntejäkin (maa- ja kiinteistömyynnit vrt. 2021) sekä tehtyjä alaskirjauksia tulosparannus olisi ollut noin 9 milj. euroa.

Vuonna 2022 taseen kumulatiivinen ylijäämä kasvoi ja on vuoden lopussa **+34,3 milj. euroa** (31.12.2021: +18,0 milj. euroa).

Kaupungin lainamäärä on vuoden 2022 lopussa **324,6 milj. euroa** eli 4970 euroa asukasta kohden, kun se vuotta aikaisemmin oli 351,8 milj. euroa eli 5 438 euroa asukasta kohden. Lainamäärä väheni 27,2 milj. euroa, mutta ylittää yhä selvästi kuntien keskiarvon (3 555 euroa/ asukas). **Kaupungin takausvastuiden määrä** on 230,9 milj. euroa.

Kaupunkikonsernin sisällä annettujen antolainojen määrä on tilinpäätöksessä 98,6 milj. euroa eli 1 509 euroa/asukas. Edellä olevista laskettu nettolainojen määrä on 226,0 milj. euroa ja 3 460 euroa/asukas.

Tulopohja on jo vahva kasvukaupungilla, käyttötalouden menopuoli vaatii vielä parantamista, vaikkakin suunta on jo parempaan. Uudistukset ovat tärkeät toimintakatteen vahvistamiseksi. Myös rahoituksessa tulojen kasvattamiseen, lainasalkun hyvään suojaamiseen sekä kaupungin taseenhallintaan ja velkamäärän kehitykseen (tuloskehitys ja investoinnit) on tärkeätä laittaa erityistä huomiota.

Kaupungin asukasluku on kehittynyt edelleen myönteisesti. Vuoden 2022 lopussa asukasluku **on 65 306** ja asukasluku kasvoi vuoden aikana +570 henkilöä ja +0,9 %. Asukasluku on Seinäjoen historian korkein. Kasvua on ollut yhtäjaksoisesti nykyhetkeen kaupungin syntyvuodesta 1960.

Kuvio. Asukasluvun kehitys Seinäjoella vuosina 2013-2022.

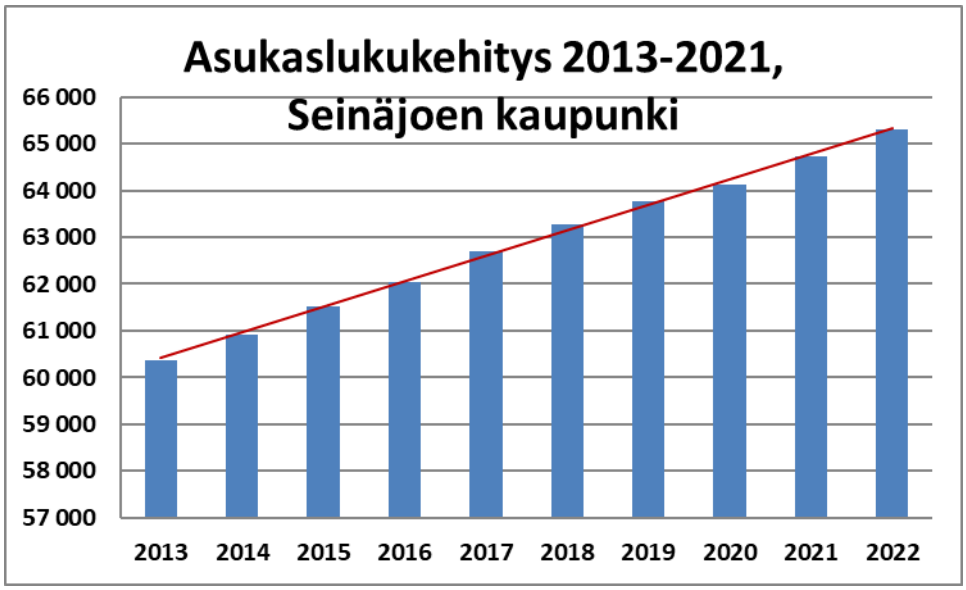

Muut olennaiset tapahtumat

Kaupunkistrategian toteutuminen vuonna 2022:

- Vuoden 2022 aikana valmisteltiin ja hyväksyttiin uusi kaupunkistrategia ja toteutettiin myös päättyneen kauden kaupunkistrategiaa
- Vuoden 2022 aikana Seinäjoen maahanmuuttajataustainen väestö kasvoi historiallisen paljon. Ukrainasta Venäjän hyökkäyssotaa paenneiden lisäksi Seinäjoelle tuli ennätysmäärä ulkomaisia opiskelijoita. Kotoutumistoimien vaatimukset korostuivat vahvasti ja kaupunkistrategian mukaisesti niihin myös tehtiin panostuksia.
- Seinäjoki onnistui poikkeustilanteen varautumistoimissa erinomaisen hyvin. Sotaa paenneiden majoitusta tuettiin mm. kaupungin vuokra-asuntoyhtiön kautta. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelut kyettiin järjestämään nopeassa tahdissa.
- Seinäjoki piti edelleen asemansa kansallisena kasvukeskuksena ja parhaana kaupunkina yrittää. Nämä kaupunkistrategian keskeiset tavoitteet toteutuivat niin tilastojen kuin ulkopuolisen arvioinnin perustalta.
- Seinäjoen väestökehitys oli noin 0,9 %. Väestönkasvun perustana olivat maassamuutto ja maahanmuutto. Sen sijaan luonnollinen väestönkasvu jäi miinukselle kuolleiden määrän ylittäessä syntyneiden määrän.
- Seinäjoen työttömyysaste oli yksi kaupunkikeskusten matalimpia ja työllisyysaste yksi korkeimmista. Työllisyyden osalta keskeisenä haasteena korostui työvoiman saatavuus.
- Kaupungin taloudellinen tulos vahvisti tavoitetta taloudellisesta tasapainosta ja velkaantumisen vähentämisestä. Merkittävänä ja positiivisena taustatekijänä on

mm. verotulojen voimakas kasvu, joka oli kasvun osalta C 21-kaupunkien voimakkainta.
- Kaupunki teki merkittäviä panostuksia korkeakouluopetuksen vahvistamiseen Seinäjoella. Kaupungin rahoituksen turvin kaupunkistrategian mukainen tavoite 6-8 vuosittaisesta maisteriohjelmasta on toteutumassa jo lähivuosina.
- Kaupungin investointeina valmistuivat mm. Björkenheimintien ja Myllypuiston sillat, Toripaviljonki sekä lasten ”Avaruuspuisto”. Nämä hankkeet tukevat mm. kaupunkikeskustan elinvoimaa ja viihtyvyyttä.

Kaupunkikonsernissa on käynnissä ja valmistunut merkittäviä investointeja:

Seinäjoen asema-alueen ensimmäinen rakentamisvaihe alkoi vuonna 2022, ensimmäiset vaiheet ja mm. perhekeskus Aallokko valmistuvat käyttöön 2024. Asemanseudun investointi heijastuu koko kaupunkikeskustaan. Kyseessä on 2020-luvun merkittävin investointi Seinäjoella, ja siihen otettu mukaan myös yksityisiä sijoittajia ja toimijoita: mm. eQ Yhteiskuntakiinteistöt yhtenä omistajana on rahoittamassa hanketta.

Vuoden 2022 aikana saatiin valmiiksi seuraavia talonrakennusinvestoinnit:
- Seinäjoen yhteiskoulun liikuntahalli
- Joupin päiväkodin peruskorjaus, toripaviljonki, Nurmotalon peruskorjaus, virastotalon julkisivu remontti valmiiksi, Tanelinrannan koulun peruskorjaus, Jouppilanvuoren tekonurmen huoltorakennus katsomon yhteyteen.

Vuoden 2022 aikana saatiin valmiiksi seuraavia yhdyskuntatekniikan investoinnit:
- Uudiskohteina mm. Pajuluoman- ja Kärjen asuntoalueen laajentaminen, Kouran asuntoalueen laajentaminen, Asulansuora ja kevyen liikenteen väylät (Ylistaro), Axel Mörnen katu (Törnävä), myös Vt 19 hankkeessa olimme mukana Atrian eritasoliittymässä
- Saneerauskohteina mm. Hyllykallion kohteet, Ylisentie, Riekontaival, Lemmikinkuja, Peräseinäjoella 3 kohdetta (Korpelankuja, Luhtatie, Suvikuja) Ylistarossa Pappilankuja.
- Isompia hulevesijärjestelyitä tehtiin mm. Katajalaakson asuntoalueella
- Kevyen liikenteen väyliä tehtiin mm. Kivistöntielle, Kärkeen ja Roveksen teollisuusalueelle
- Ajoradoille ja kevyen liikenteen väylille tehtiin kattava kuntokartoitus, jonka mukaan laaditaan tulevaisuuden korjaussuunnitelman väylille
- Björkenheimin silta ja Myllypuiston silta valmistuivat.

Seinäjoen Energia -konsernin (Seinäjoen Energia, Seinäjoen Vesi ja Seiverkot Oy) vuonna 2022 valmistuneet investoinnit olivat 47,2 milj. euroa ja keskeneräiset investoinnit 2,8 milj. euroa (mm. verkostojen saneeraus- ja laajennusinvestointeja), yhteensä 50,0 milj. euroa.

Merkittävin investointi oli 50 MW biolämpökattila, lisäksi lämpölaitoksiin tehtiin muitakin parannusinvestointeja yhteensä 36,5 milj. euroa. Valmistuneet laajennus- ja saneerausinvestoinnit olivat seuraavat, kaukolämpöverkosto 1,4 milj. euroa, vesi- ja jätevesiverkosto 3,0 milj. euroa ja sähkön jakelu 3,2 milj. euroa.
Lisäksi mm. sähkön, veden ja kaukolämmön mittausjärjestelmiin/-laitteisiin investoitiin 1,2 milj. euroa ja patoja saneerattiin 0,8 milj. eurolla.

Toimintavuoden muita keskeisiä investointikohteita, jotka jatkuvat vuonna 2023, olivat:

- Yhteiskoulun peruskorjaus- ja uudistaminen valmistuu vuonna 2023
- Asemanseudun kehittäminen uudiskohteena, mm. pysäköintialueiden rakentaminen on aloitettu.
- Törnävän uuden koulun rakentaminen leasingkohteena hyväksyttiin. Koulu on valmis syksyllä 2024.
- Marttilan koulun peruskorjaus.
- Törnävän kartanon peruskorjaustyöt.

- Kiinteistö Oy Seinäjoen Palvelutalot on aloittanut toimet uuden Kärjen koulun rakentamiseksi. Koulu on valmis syksyllä 2024.
- Seinäjoen Energia Oy investoi uusiutuvaan energiatuotantoon.

Muutoksia konsernirakenteeseen vuonna 2022:

Konsernirakenteessa muutoksia tuli Kiinteistö Oy Seinäjoen Myllypuistokotiin (ml. sen tytäryhtiö Aallokko), kun yhtiö myytiin Eq-yhteiskuntakiinteistöille.

Muut ei-taloudelliset asiat

Seinäjoen kaupunginhallitus on hyväksynyt 10.6.2019 ohjeen Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta Seinäjoen kaupungissa, joka tuli voimaan 1.7.2019 alkaen. Ohje sisältää kuvauksen sivutoimien ilmoitus- ja käsittelymenettelystä, toimintaohjeistuksen ulkopuolisen tarjotessa lahjaa tai lahjaan verrattavaa hyötyä, toimintaohjeen väärinkäytösepäilytilanteessa, esteellisyyssäännökset sekä eettiset ohjeet.

Sisäiset ohjeet tarjoavat luottamushenkilöille, viranhaltijoille ja muulle henkilöstölle tukea korruption torjuntaan. Hallintolain hallinnon oikeusperiaatteiden mukaisella toiminnalla jokainen päätöksiä valmisteleva ja esittelevä sekä päätöksiä tekevä voivat varmistaa, että korruptioriskejä hallitaan.

Seinäjoen kaupungin henkilöstöön kuuluva ja luottamushenkilö eivät saa vaatia, hyväksyä tai vastaanottaa lahjaa tai muuta etuutta, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa. Kielletyn etuuden rahallista arvoa ei ole määritelty. Lahjasta tai muusta etuudesta on aina oikeus ja mahdollisuus kieltäytyä.
Virkamatkojen pääsääntönä on, että kunta maksaa kunnan henkilöstön ja luottamushenkilöiden virkamatkat. Virkamatka perustuu kaupungin viranomaisen antamaan määräykseen ja matkamääräyksen antaja arvioi, onko matka tarpeellinen ja kenen virkatehtäviin matkan tekeminen kuluu.

Seinäjoen kaupungin hankintaohjeen mukaan kaikki hankinnat tulee toteuttaa kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti sekä mahdollisimman tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ympäristönäkökohdat huomioiden. Hankinnoissa tulee aina pyrkiä kokonaistaloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. Ehdokkaita ja tarjouksen tekijöitä on kohdeltava tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Hankinnoissa on toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Esteellinen henkilö ei saa osallistua hankinnan valmisteluun, esittelemiseen, päättämiseen, hankinnan valvontaan ja vastaanottoon eikä muiden hankintaan liittyvien asioiden käsittelyyn. Kaikissa hankinnoissa on huomioitava kestävä kehitys ja hankinnan kohteen ympäristövaikutukset. Sosiaalisen kriteerin kautta sopimuskumppanit saadaan

sitoutettua yhteiskunnalliseen vastuuseen ja sitoutumaan työllistämään tarjouspyynnössä eritellyn kohderyhmän työntekijä yrityksen palvelukseen.

Seinäjoen kaupungin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman valmistelu on käynnissä. Valmistelun tueksi vuonna 2022 on tehty asukas- ja henkilöstökyselyt sekä järjestetty työpajoja eri ryhmille.

1.5 Ympäristö osana kaupungin toimintaa

Seinäjoen kaupunkistrategiassa Seinäjoki on linjattu kestävän kehityksen kaupungiksi. Se sisältyy kaupungin arvoihin. Tavoite on, että vuosina 2022-2029 se näkyy konkreettisesti myös toiminnassa ja päätöksenteossa. Oikeaan suuntaan ollaan menty jo nyt.

Seinäjoen kaupunki on liittynyt HINKU (kohti hiilineutraalia kuntaa) –verkostoon kaupunginvaltuuston päätöksellä. Verkoston kunnat tavoittelevat hiilineutraaliustavoitteita vuoteen 2030 mennessä. Käytännössä Seinäjoen olisi vähennettävä 80 % vuoden 2007 hiilidioksidi (CO_2) tasosta vuoteen 2030 mennessä. Vuodesta 2007 vuoteen 2020 päästövähennystä on ollut 19 % (https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/) Päästöjen jakaumassa suurimmat sektorit meillä ovat kaukolämpö, tieliikenne ja maatalous.

Seinäjoen kaupunki on kuulunut kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS) jo edellisellä sopimuskaudella 2008-2016 ja nykyinen sopimuskausi on voimassa 2017-2025. Sopimuksessa energiankulutusta on sitouduttu vähentämään lähtötilanteen noin 80 000 MWh 7,5 % eli noin 6000 MWh vuoteen 2025.

”Tarkenoo iliman palttoota ja rasoja” –hanke päättyi marraskuussa 2022 ja siitä saatiin merkittävää energiansäästöä, päästövähennyksiä ja taloudellista hyötyä. Pelkästään kuuden lämmityskauden kuukauden aikana hankkeessa mukana olleiden kiinteistöjen osalta säästö energiankulutuksessa oli 10 %. Sen viitoittamana kaupunki pystyy vähentämään jatkossakin merkittävästi kiinteistöjen energiankulutusta ja siitä saatavia päästö- ja taloudellisia vaikutuksia. Hanke myös sysäsi alkuun muuta energian seurantaan liittyvää merkittävää toimea, jotka tulevat omalta osaltaan tuomaan tehtävää työtä näkyväksi.

Seinäjoella käynnistyi myös Sustainable Urban Mobility Plan:in (SUMP) eli EU konseptin mukainen kestävän liikkumisen suunnitelma (). Siinä kokonaisvaltaista kestävän liikkumisen näkökulmaa tuodaan osaksi Seinäjoen strategista kaupunkikehittämistä ja liikennejärjestelmätyötä. Tavoitteena on tasapainoisesti kehittää kaikkia liikkumismuotoja, ohjata ja kannustaa siirtymään kohti kestävämpiä tapoja liikkua, sekä pienentää liikenteen ympäristövaikutuksia.
SUMP:ssa käsiteltäviä asioita ovat mm. julkisen liikenteen laadun, turvallisuuden, integroinnin ja käytettävyyden parantaminen, kävelyn ja pyöräilyn houkuttelevuuden ja turvallisuuden lisääminen, matkaketjujen kehittäminen, tieliikenteen turvallisuuden lisääminen, tieinfrastruktuurin optimaalinen hyödyntäminen, kaupunkilogistiikan tehostaminen, liikkumisen ohjauksen hyödyntäminen sekä älyliikenteen soveltaminen kaikissa liikennemuodoissa ja -palveluissa sekä henkilö- että tavaraliikenteessä.

Ohjelman laatimiseksi käynnistettiin Smart SUMP Seinäjoki –hanke, jonka aikana selvitetään mm. miten ja millä alueilla ihmiset liikkuvat, mitkä ovat alueiden isoimmat ongelmakohdat, miten matkaketjut toimivat ja mitä pitäisi muuttua, että siirryttäisiin kohti kestävämpiä liikennemuotoja. Työmatkaliikenteen matkaketjut ulottuvat yli kuntarajojen, joten tavoitteena on paitsi parantaa kaupungissa asuvien ihmisten elämänlaatua, niin myös edistää liikennejärjestelmätyön vuorovaikutteisuutta ja lisätä kuntien välistä sidosryhmäyhteistyötä alueella.
Pitkän aikavälin tavoite on pienentää tarjottavien liikkumisratkaisujen ja -palveluiden ympäristövaikutuksia (melu, ilmansaasteet, kasvihuonepäästöt, energian käyttö, onnettomuudet) ja parantaa alueen asukkaiden ja siellä liikkuvien elämänlaatua kestävillä liikenneratkaisuilla.

Seinäjoen perusopetus on kehittänyt toimintaansa myös ilmasto – ja kestävän kehityksen asioissa. Kestävän kehityksen tutor-opettajatoiminnalle on haettu hankerahoitusta. Hankkeen on tarkoitus toimia vuoden 2023 ajan. Kahden tutor-opettajan on tarkoitus jalkautua kouluille suunnitelmallisesti ja kouluttavat oppilaista ekoagentteja. Näin oppilaiden kautta jalkautetaan teemaan liittyviä rakenteellisia toimintamalleja ja ideaa eteenpäin vieden. Työ yhdenvertaistaa kouluja ja niiden käytänteitä.

Seinäjoen kaupungin kestävä kehitys on ollut vahvasti hankepohjalla myös vuonna 2022. Tavoitteena on, että siihen ohjautuu yhä enemmän rahaa ja henkilöresurssia, jotta hankekehittämisellä alkuun saadut asiat saadaan vakiinnutettua organisaation normaaliin tekemiseen läpi hallintoalojen. Toinen keskeinen tavoite on, että investointien läpinäkyvyyttä kestävän kehityksen toimien osoittamiseksi parannetaan.

Seinäjoen kaupunki ei laadi vuosittain ympäristötilinpäätöstä. Ympäristömenojen ja -tulojen esittäminen numeerisesti on koettu liian työlääksi ja edellyttäisi resursointia. Tilinpäätökseen on otettu mukaan keskeisiä konkreettisia tekoja, joita Seinäjoen kaupungissa on ympäristöasioiden huomioimiseksi tehty.

1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Maailmantaloudessa raha- ja finanssipoliittinen elvytys jatkuvat, mutta keskuspankkien osto-ohjelmat päättyivät vuonna 2022, mikä tiesi voimakkaan elvytyksen ajan päättymistä. Näköpiirissä on, että siirrytään asteittain kohti ”normaalia”. Talousennusteiden mukaan yleisessä taloudessa on isoja epävarmuuksia: inflaatio, korkojen merkittävä nousu, Venäjän sota Ukrainassa ja sen vuoksi Venäjälle asetetut talouspakotteet ja niiden vaikutus energian ja ruoan hintaan sekä Kiinan ja Yhdysvaltain suhteet. Kuluttajien luottamus Suomeen talouteen on heikentynyt. Korkeat kuntaalan valtakunnalliset palkkaneuvottelutulokset lisäävät kasvavan palkkainflaation riskiä. Myöskään koronasta ei ole päästy eroon, vaan siitä on tullut maailmanlaajuisesti pysyvää, joskin rokotusten merkitys on lieventänyt sen vaikutuksia.

Inflaatio jatkuu korkealla tasolla, mutta on ollut hienoisessa laskussa. Inflaatiota pitää korkealla Euroopassa energiakriisi ja riippuvuus maakaasusta. Korkojen ennakoidaan laskevan vasta vuonna 2024. Inflaatio johtuu pääosin tehdyistä elvytystoimista, Yhdysvalloissa talouden ylikuumentumisesta ja siitä että etenkin Euroopassa tarjontaa on Venäjän hyökättyä Ukrainaan liian vähän etenkin energiassa, mutta muussakin teollisuuden tuotannossa.

Keskuspankit EKP Euroopassa ja FED Yhdysvalloissa ovat nostaneet vuoden 2022 aikana merkittävästi ohjauskorkojaan. Keskuspankit ovat myös vuonna 2023 nostamassa ohjauskorkojaan voimakkaasti kasvaneen inflaation hillitsemiseksi.

Valtiovarainministeriö (VM), Suomen pankki ja rahoituslaitokset ovat myös laskeneet Suomen tulevien vuosien kasvuennusteita. VM arvioi BKT-kehitykseksi ainoastaan -0,2 %. Myös Suomen Pankin joulukuun arvio vuodelle 2023 ennakoi taantumalukemia: BKT 2023: -0,5 %. Julkisen talouden (valtio) kestävyysvajeeksi Valtiovarainministeriö on arvioinut 9 miljardia euroa. Sopeutustoimia julkiseen talouden ennakoidaan.

Työmarkkinatilanne on toistaiseksi pysynyt hyvänä, mikä vähentää taantuman negatiivisia vaikutuksia, mutta toisaalta pitkittää inflaatiota, koska hyvä työllisyystilanne ja työvoimapula osaajista enemmänkin liittyy yleisesti kasvukauteen kuin taantumaan.

Taantumaa pidetään laajasti melko varmana, enemmänkin on ennusteita taantuman syvyydestä ja kestoista. Venäjän sota ja sitä seuranneet pakotteet sekä Euroopan energiakriisi on yhä merkittävä vaikuttava tekijä yleiseen talouteen.

Taulukko. Kansantalouden tuoreet ennusteet vuodelle 2023:

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2023

Laitos	Julkaisu-ajankohta 2022/2023	BKT, muutos %	Työttö-myys-aste, %	Ansiotaso-indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Hypo	heinäkuu	0,5	6,5	3,0	3,0
Nordea	syyskuu	0,0	7,2	3,1	4,5
Labore	syyskuu	0,7	6,9	5,0	3,6
PTT	syyskuu	-0,5	7,3	3,5	1,0
ETLA	syyskuu	-0,1	6,8	3,2	3,8
Handelsbanken	syyskuu	-0,2	7,0	3,9	3,8
Euroopan komissio	lokakuu	0,2	7,2	..	..
OECD	marraskuu	-0,3	7,9	..	..
OP	marraskuu	-0,5	7,2	4,0	5,1
Kuntarahoitus	joulukuu	-0,5	7,4	..	4,5
Suomen Pankki	joulukuu	-0,5	7,4	4,3	5,5
VM	joulukuu	-0,2	7,0	4,0	4,0
Danske Bank	tammikuu	-0,7	7,3	4,0	4,8

2 11.1.2023/Mpunakallio KUNTALIITTO

Lähde: Kuntaliitto-koonti Kansantalouden ennusteista vuodelle 2023, 11.2.2023

Valtion velka on kasvanut merkittävästi reilun vuosikymmenen aikana 2008-2022 ja sitä on yli 70 % suhteessa BKT:hen eli 144 miljardia. Huolta valtion riskinkantokyvystä herättää se, että vastuiden kasvu yhdistyy heikompiin talouskasvunäkymiin. Julkisen talouden vahvistamisen lykkääminen tarkoittaisi, että myöhemmin tarvittaisiin vielä merkittävämpiä toimia, todettiin VM:n Uudistuvan Suomen ja kestävän kehityksen virkamiesraportissa joulukuussa 2022.
Helppoja ratkaisuja ei ole näköpiirissä, tarvitaan sekä kasvua edistäviä toimia että sopeutusta. Tilanne ei ole uusi. ”Tulevina vuosina olisi tärkeä vahvistaa julkisen talouden kestävyyttä, jotta Suomella olisi valmiudet kohdata uusi mahdollinen negatiivinen talouden sokki”, valtiovarainministeriö arvioi riskikatsauksessaan jo vuonna 2021.

Näkyvissä oleva yleinen talouskehitys ja valtiovarainministeriön kehitysskenaario tulevasta tarkoittaa sitä, että kunnissakin tasapainoisen taloudenpidon merkitys tulee ilman muuta korostumaan.

Käyttötalouden ennustettavuus todennäköisesti paranee vuodesta 2023 eteenpäin, mutta kuntien rahoituspuoli joutuu nykyistä vaikeampaan tilanteeseen, etenkin niissä kunnissa joissa investoidaan merkittävästi. Hyvinvointialueuudistus vie kuntien menoista ja tuloista noin puolet, mutta velat jäävät. Kuntien omavaraisuusasteet laskevat, ellei myös tasetta kevennetä. Kunnat tarvitsevat lisätuloja suhteellisen velkaantuneisuuden kasvaessa. Omavaraisuusastetta voidaan vahvistaa tai vastaavasti suhteellista velkaantuneisuutta pienentää tasetta keventämällä mm. eistrategista omaisuutta myymällä tai esim. myynti ja takaisinosto leasing- järjestelyin, kuten jo tehdäänkin monissa kunnissa kunnan taloudellisen tilanteen parantamiseksi ja valmistautuessa vuoteen 2023 ja sen jälkeiseen aikaan.

Kuntatalouden vuosien näkymät 2020-luvulla ovat hyvin tiukat jo kolmesta muustakin syystä: kestävyysvaje on todennettavissa väestön ikääntyessä, kasvu keskittyy yhä enemmän kaupunkeihin sekä kolmantena valtion talouden armoton sopeuttamisen tarve 2020-luvulla valtion velkaannuttua koronapandemian aikana. Sopeutustoimille ja rakenteellisille uudistuksille sekä esim. digitalisaation systemaattiselle hyödyntämiselle on kunnissa isoa tarvetta, muutoin tulot eivät riitä kasvaviin menotarpeisiin.

Eritoten väestön ikääntyminen lisää odotuksia palvelujen uudistamiseen ja rakenteellisiin uudistuksiin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Hyvinvointialueuudistuksen voimaantulo 1.1.2023 koettaa vastata tähän haasteeseen. Ko. uudistuksella on toteutuessaan erittäin merkittävä vaikutus myös kuntiin ja niihin jääviin palveluihin sekä rahoitukseen.

Kaupunkistrategian mukaisesti tavoite on pitää Seinäjoen kaupunki menestyjien joukossa ja kiinnostavana kaupunkina myös tulevaisuudessa. Samalla kun taloutta tasapainotetaan, kaupungin hyvästä pito- ja vetovoimasta halutaan pitää kiinni, ja päinvastoin vahvistaa sitä myös suunnitelmakaudella ja tämän jälkeenkin. Konsernitason ratkaisuilla on myös iso merkityksensä.

Asukasluvun kasvu on vuosittain noin 500 - 650 henkilöä, joka on noin 0,75 - 1,0 % vuodessa. Kaupunki on väestöennusteiden mukaan eniten kasvavien joukossa. Kaupungistuminen ja mm. Seinäjoen hyvä sijainti pääradan varrella tukee tätä kehitystä. Uudenlaisista osaajista, etenkin kansainvälisistä osaajista odotetaan olevan pulaa jo lähitulevaisuudessa, minkä tähden Seinäjoella on tärkeää panostaa myös osaamisen vahvistamiseen. Seinäjoen elinvoimaisuus näkyy. Erinomainen kehitys elinkeinoelämässä on jatkunut, tämä näkyy mm. vilkkaana rakentamisena, yli 100 %:n työpaikkaomavaraisuutena ja hyvänä yritysmäärä- ja työllisyyskehityksenä.

Kaupungin taloustilanne vahvistui vuonna 2022. Huomattakoon, että viime vuodet ovat olleet poikkeuksellisia koronapandemian ja sittemmin Ukrainan sodan vuoksi verrattuna esimerkiksi vuoteen 2019.

Merkitystä tulevaan on myös vuosien 2021 ja 2022 sosiaali- ja terveyspalvelujen nettomenoilla (tulot-menot, mukana myös pelastuslaitokset), jotka ovat ko. vuosilta valtion siirtolaskelmien perustana. Siirtolaskelmilla määritellään kuntien ja hyvinvointialueiden tuleva perusrahoitus 7 vuoden ajalle.

Todetaan, että Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (EPSHP) kertyneet ylijäämät (Etelä-Pohjanmaa noin 7,5 milj. euroa, mikä on kertynyt palvelujen kuntalaskutuksesta vuosilta 2021-2022; tästä on Seinäjoen osuutta 2,6 milj. euroa) palautettiin kunnille samoin kuin ovat syntyneetkin eli palvelujen käytön suhteessa.

Vaikka Seinäjoen kaupungilla on taseessa vuoden 2022 jälkeenkin kertynyttä kumulatiivista ylijäämää aiemmilta vuosilta, on silti hyvin tärkeää, että kyetään sopeuttamaan kaupungin ja kuntayhtymien toimintaa ja taloutta vastaamaan muuttuneita olosuhteita mahdollisimman ajoissa. Näin ollaan valmiimpi pitämään kaupungin hyvästä kehityksestä ja vaikuttavista palveluista kiinni myös haastavimmissa oloissa heikompinakin aikoina.

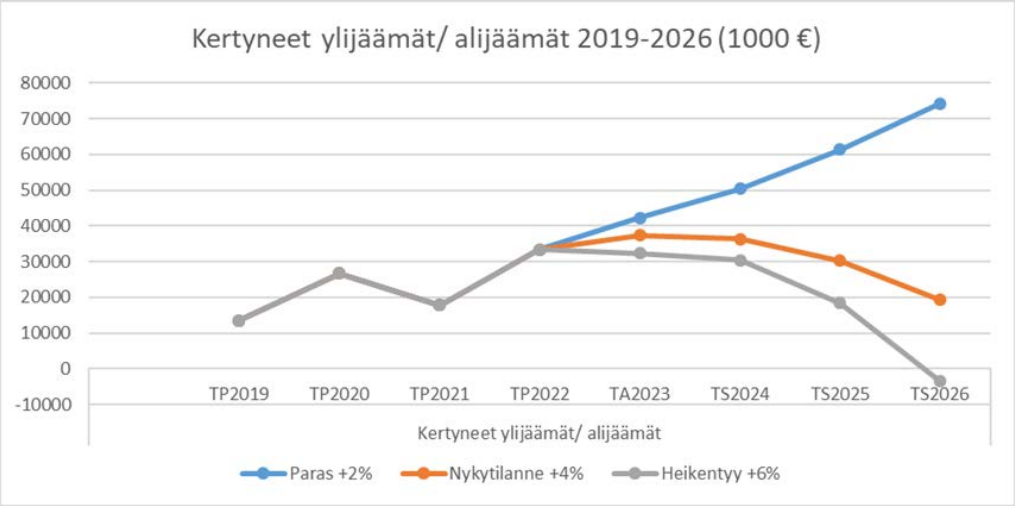

Vuoden 2023 talousarvio on laadittu +9,0 milj. ylijäämäiseksi. Työ talouden vahvistamiseksi ja kaupungin pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi jatkuu. Kestäväksi tavoitetasoksi Seinäjoen talousarvioissa on määritelty 30 milj. euron vuosikate ja vähintään 10 milj. euron tulokset, mitkä riittävät reilun 320 milj. euron velkamäärän pienenemiseenkin. Kaupungin velkaantuminen vähenee sillä, että kustannustietoisuus pidetään tulevina vuosina hyvällä tasolla, investointeja jaksotetaan keskittyen vaikuttavimpiin ja strategisesti tärkeimpiin. Palveluja ja rakenteita on tarpeen uudistaa. Tulopuolta on tärkeää tarkastella menojen rinnalla.

On varsin todennäköistä, että kaupungin investointien taso pysyy asemanseutu-investoinninkin myötä lähivuosina korkeana (tavoitetaso nettoinvestoinneissa noin 30 milj. euroa/ vuosi). Mikäli investoinnit ovat tätä korkeammat, tämä edellyttää vuosikatetason selvää nostamista vähintään samalle tasolle kuin nettoinvestoinnit, jotta velkakehitys saadaan kääntymään. Tulevaisuuden investoinneista asemanseutu

on keskeinen, samoin siihen liittyen perhekeskus Aallokon rakentuminen.

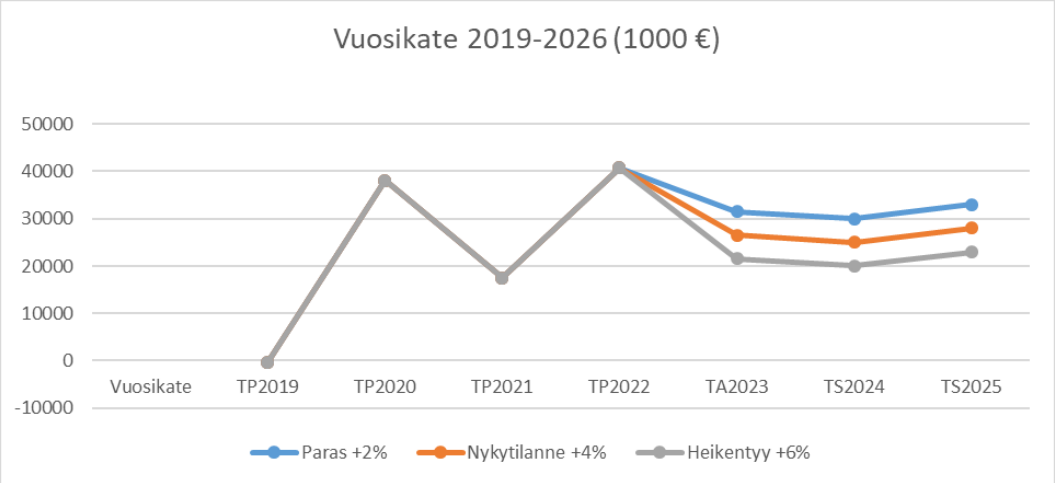

Tasapainotustyö jatkuu vuonna 2023 ja myös talousarvion suunnitelmavuosina 2024-2026, tavoitteena positiiviset tilikauden tulokset ja talouskehityksen kääntämiseksi pysyvämmin kestävämmälle pohjalle. Samalla kun taloutta tasapainotetaan, kaupungin hyvästä pito- ja vetovoimasta halutaan pitää kiinni, ja päinvastoin vahvistaa sitä. Sen tähden tervehdyttämistoimien ohella kaupunkistrategian mukaisesti on tärkeää, että myös vaikuttavuuteen, kehittämiseen ja uudella tavalla tekemiseenkin panostetaan. Kaupunkikonsernissa Seinäjoen Energia Oy investoi merkittävästi uusiutuvaan energiatuotantoon.

Jotta talous vahvistuu 2023-2026, toimintakate voi kasvaa strategian mukaisesti vuotuisesti enintään 2,0 %/ vuosi. Tämän tulee riittää kestävään kasvuun ja palvelujen järjestämiseen. Inflaation jatkuminen ja valtakunnalliset palkkaratkaisut käytännössä merkitsevät sitä, että toimintakatekasvu enintään 2,5 % merkitsee jo hyvää tulosta, etenkin kun toteutetaan 10 kiinteistön myyntiohjelma (2022-2026) taseen keventämiseksi ja siten kaupungin taloudellisen aseman vahvistamiseksi sekä palvelu- ja investointikyvykkyyden pitämiseksi hyvällä tasolla. Korkoriski kasvaa negatiivisten korkojen ajan päätyttyä vuonna 2022. Näkyvissä on, että lainojen viitekorot jatkavat merkittävästi nousuaan myös lähitulevaisuudessa. Rahoituskustannusten hyvä hallinta tulee korostumaan aiempaa enemmän.

Myös uudistumiselle on tilausta, jotta tuleva kehitys on mahdollisimman hyvää muuttuneessa toimintaympäristössä. Toiminta, tavoitteet ja seuranta perustuvat voimassa olevaan kaupunkistrategiaan 2022-29: terveen ja tasapainoisen talouden vaatimus on myös uudessa strategiassa keskeinen kulmakivi kaupungin menestymiselle. Tavoitteet viedään osaksi konkretiaa myös talousarviotavoitteina. Vaikuttavuus, kustannustietoisuus ja uudistuminen ovat arkipäivää ja tasapainottamistoimet on viety toiminnan tasolle. Palvelutasosta ja -määrästä on mahdollista tinkiä väliaikaisesti talouden tasapainottamiseksi.

Kaupunki henkii 2020-luvulla edelläkävijyyttä, yrittäjämäisyyttä, rohkeutta uudistua sekä tarkastelee systemaattisesti palvelurakenteita etsien parasta toimintatapaa. Digitalisaatiota hyödynnetään palveluissa ja palveluprosesseissa sekä tiedolla johtamisessa. Henkilöstö on mukana uudistamassa, hyvä johtaminen ja osaaminen näkyvät kaikessa tekemisessä. Henkilöstösuunnitelmaa 2023-2026 hyödyntäen hae-

taan optimitaso koko kaupungin henkilöstömäärän kehittymiselle siten, että kokonaishenkilöstömäärä henkilötyövuosina voi myös vähentyä vuoden 2023 tasosta vuosina 2024-2026.
Mm. asemanseutu kehittyy ja siihen on tärkeää saada mukaan myös muuta ulkoista rahoitusta, samoin kuin muihinkin investointeihin. Julkinen – yksityinen –kumppanuus yrittäjäkaupungissa on merkittävä menestystekijä tulevaisuudessakin. Lähialueiden kanssa tehtävä yhteistyö määrittää Etelä-Pohjanmaankin kehityksen suunnan. Seinäjoki yhtenä Suomen voimakkaimmin kasvavana kaupunkina todennäköisesti pärjää, mutta yhtä lailla tärkeää on saada muutkin sitä ympäröivät kunnat mukaan tähän myönteiseen kehitykseen.

Rahoitukseenkin liittyen edunvalvonnan merkitys korostuu, koska valtiokin on kahtena seuraavana hallituskautena ison haasteen edessä tasapainottaessaan julkista taloutta. Tämä ei saa tapahtua kuntien valtionosuuksia leikkaamalla, koska niillä rahoitetaan verotulojen rinnalla kuntalisille tärkeitä palveluja.

Erinomainen kehitys elinkeinoelämässä on jatkunut, tämä näkyy mm. vilkkaana rakentamisena, yli 100 %:n työpaikkaomavaraisuutena, hienona menestyksenä yrittäjyyden tutkimuksissa (Seinäjoki yrittäjyyden ykkönen useana vuonna peräkkäin, myös vuonna 2022) ja hyvänä työllisyyskehityksenä lukuun ottamatta pitkäaikaistyöttömyyden negatiivista kehitystä. Kaupunki on mukana työllisyyden kuntakokeilussa, jolla varaudutaan siihenkin, että työllisyyspalvelut tulevat kuntien vastuulle 2025.

Seinäjoen kaupungilla on hyvät edellytykset olla menestyjien joukossa myös tulevaisuudessa. Tähän kaupunki voi itse omilla toimillaan vaikuttaa.

2. Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnan tarkoituksena on tunnistaa organisaatioon vaikuttavia potentiaalisia tapahtumia ja pitää riskit riskinottohalukkuuden rajoissa, jotta voidaan olla kohtuullisen varmoja organisaation tavoitteiden toteutumisesta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Seinäjoen kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet on määritelty hallintosäännön luvussa 10 sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Seinäjoen kaupungin hallintosäännössä todetaan, että kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lautakunta ja johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja, sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Tulosyksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Seinäjoen kaupunginhallitus on hyväksynyt 10.6.2019 Sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjeen, joka tuli voimaan 1.7.2019 alkaen. Ohjeen avulla varmistetaan ja tuetaan sitä, että riskienhallinta otetaan osaksi ohjaus- ja johtamisjärjestelmää, se kattaa koko toiminnan ja toimintamalli on yhtenäinen läpi koko organisaation. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee kattaa kaikki Seinäjoen kaupungin toiminnot – sekä oma toiminta, että toiminta, josta Seinäjoen kaupunki vastaa lainsäädännön, omistuksen, sopimusten, ohjaus- ja valvontavastuun tai muiden velvoitteiden nojalla. Riskienhallinnan ohjeissa on määritelty riskienhallintaprosessi, joka sisältää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman, riskien ja mahdollisuuksien arvioinnin, riskienhallintatoimenpiteiden määrittelyn, seurannan ja raportoinnin.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäisestä tarkastuksesta vastaa kaupunginhallituksen valitsema tarkastuspäällikkö, joka toimii kaupunginhallituksen alaisena erillään muusta organisaatiosta. Sisäinen

tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle sekä tarkastuslautakunnalle. Sisäisen tarkastuksen tulokset raportoidaan myös tarkastuskohteen johdolle, jotka käsittelevät tarkastusten havainnot ja suositukset sekä ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin. Vuoden 2022 aikana sisäisen tarkastuksen toimenpiteet ovat keskittyneet riskienhallintaprosessin projektiluontoiseen kehittämiseen ja ilmoituskanavan käyttöönoton valmisteluun. Sisäisen tarkastuksen kohteita oli kaksi ja tulokset on raportoitu tammi-helmikuussa 2023.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 2022 – keskeiset johtopäätökset

Sisäisen valvonnan tilaa ja riskienhallinnan vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain. Tulosaluejohtajat ovat laatineet toimintakertomuksessa esitettävän sisäisen valvonnan selonteon tueksi itsearvioinnin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselylomakkeella, joka kattaa seuraavat osa-alueet: ohjausympäristö, riskien arviointi, valvontatoimenpiteet, tieto ja viestintä sekä seurantatoimenpiteet. Toimialojen laatimat selonteot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on käsitelty lautakunnissa tammi-helmikuussa 2023 sekä konsernipalveluiden ja sosiaali- ja terveystoimialan osalta kaupunginhallituksessa maaliskuussa 2023. Sisäinen valvonta on pääosin hyvällä tasolla eikä merkittäviä puutteita ole havaittu. Konsernipalveluiden toimintasääntö päivitettiin helmikuussa 2023 ja elinvoiman ja kilpailukyvyn toimialan toimintasääntö tullaan päivittämään vuonna 2023. Toiminnallisten tavoitteiden vaikuttavuutta ja mitattavuutta on pyritty lisäämään vuoden 2022 aikana. Vuonna 2022 käyttöön otettu talouden kvartaaliraportointimalli lisää ajantasaisuutta ja läpinäkyvyyttä. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin toimialalla käyttöönotetut uudet järjestelmät helpottavat viestintää kuntalaisille.

Riskit ja riskienhallintatoimenpiteet dokumentoidaan tulosalue- ja toimialatasolla digitaaliseen riskienhallintajärjestelmään Granite ERM. Merkittävimmät riskit ja hallintatoimenpiteet on raportoitu hallintosäännössä määritellyille lauta-/johtokunnalle sekä edelleen kaupunginhallitukselle. Riskienhallinnan säännöllistä seurantaa tulee edelleen vahvistaa. Väärinkäytösriskien arviointiin on syytä kiinnittää jatkuvasti huomiota. Väärinkäytösriskiarviointia ei ole kaikilta osin dokumentoitu, mutta vuoden 2022 aikana on käyty läpi mm. sääntöjä, toimintatapoja sekä hyväksymis- ja allekirjoituskäytäntöjä.

Vuonna 2022 pidettiin esihenkilöille suunnatussa johtiksessa yleisesittely sisäisestä ja valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä niiden vaikutuksesta käytännön arkeen. Riskienhallintaprosessiin osallistuville järjestettiin erillinen tietoisku riskienhallintajärjestelmästä. Kaupungin johdolle järjestettiin riskityöpaja keskittyen kaupunkitason riskien tunnistamiseen sekä riskienhallintaprosessiin osallistuville järjestettiin toimialoittain riskienhallintatyöpajat keskittyen konkreettisten riskienhallintatoimenpiteiden määrittelyyn. Riskiraportointia uudistettiin siten, että raportoinnissa näkyy myös riskeille määritellyt riskienhallintatoimenpiteet ja niiden tila.

Vuonna 2023 tullaan ottamaan käyttöön ilmoituskanava, jonka kautta kaupunkiin palvelussuhteessa olevat voivat ilmoittaa turvallisesti epäilemistään tai havaitsemistaan epäkohdista. Tavoitteena on tunnistaa ja ennaltaehkäistä väärinkäytöksiä. Sopimushallintaa ja sopimusaikaista valvontaa tullaan kehittämään laadun, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden turvaamiseksi. Ostolaskujen tarkastusprosessiin sekä käteiskassaprosessiin on syytä kiinnittää huomiota.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnan tarkoituksena on tunnistaa organisaatioon vaikuttavia potentiaalisia tapahtumia ja pitää riskit riskinottohalukkuuden rajoissa, jotta voidaan olla kohtuullisen varmoja organisaation tavoitteiden toteutumisesta.

2.1 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinnan tarkoituksena on tunnistaa organisaatioon vaikuttavia potentiaalisia tapahtumia ja pitää riskit riskinottohalukkuuden rajoissa, jotta voidaan olla kohtuullisen varmoja organisaation tavoitteiden toteutumisesta. Seinäjoen kaupungissa riskienhallintaprosessi on olennainen osa johtamista ja päätöksentekoa. Riskienhallinta sisältyy Seinäjoen kaupungin toimintatapoihin ja prosesseihin. Seinäjoen kaupungissa riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Strategiset riskit liittyvät pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen, menestystekijöihin sekä niihin liittyviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Operatiiviset riskit liittyvät päivittäiseen toimintaan, prosesseihin ja järjestelmiin. Taloudelliset riskit liittyvät taloudelliseen suoriutumiseen (menojen hallintaan ja tulorahoituksen riittävyyteen) sekä investointeihin ja rahoitukseen, myös tulevaisuuden talouden ennakointiin liittyviin riskeihin. Vahinkoriskit liittyvät lähinnä omaisuuteen kohdistuviin riskeihin.

Merkittävimmät riskit ja hallintatoimenpiteet raportoidaan hallintosäännössä määritellyille lautakunnille ja johtokunnalle sekä edelleen kaupunginhallitukselle talousarvion laadinnan yhteydessä. Tilinpäätöshetkellä 2022 Seinäjoen kaupunkiin on kohdistettu vaatimuksia, joiden osalta on arvioitu, etteivät ne tule toteutumaan maksettavina korvauksina.

Strategiset riskit

Ajankohtaiset strategiset riskit liittyvät 1.1.2023 toteutettuun sote-uudistukseen, jossa Seinäjoen kaupungin sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi siirtyivät Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Valmistelutyön riskeiksi oli tunnistettu sopimusvastuiden siirtäminen hyvinvointialueelle sekä kaupungin organisaation hallinnolliset uudistukset. Palveluiden laadun, kustannustason ja prosessien toimivuuden näkökulmasta kaupunkiorganisaation ja hyvinvointialueen yhteistyö ja rajapinnan toimivuus ovat olennaisia kokonaisuuksia, joihin panostamalla on mahdollista madaltaa riskitasoa. Tavoitteena on olla hyvä kumppani uudelle hyvinvointialueelle.

Maailmanpoliittinen tilanne on huomioitu tunnistetuissa riskeissä sekä riskitason ja riskienhallintatoimenpiteiden määrittelyssä. Seinäjoen kaupunki varautuu kansallisen ja alueellisen riskiarvion mukaisiin riskeihin sekä kaupunkikonsernia mahdollisesti sisäisesti koskeviin riskeihin. Muita olennaisia strategisia riskejä ovat lukion opiskelupaikkojen riittävyys ja opiskeluhuollon palveluiden riittävyys.

Operatiiviset riskit

Työvoiman saatavuus on haaste yrityksille ja muille työnantajille. Seinäjoen vetovoimaan vaikuttava alueen työmarkkinatilanteen toimivuus on määritelty olennaiseksi riskiksi. Olennaisia henkilöstöriskejä liittyy tunnistettuihin avainhenkilöihin, työhyvinvointiin ja rekrytointihaasteisiin.

Taloudelliset riskit

Seinäjoen kaupungin merkittävimmät riskit ovat taloudellisia riskejä. Merkittävä riski on, että käyttötalousmenot olisivat liian korkealla tasolla suhteessa tuloihin, mikä johtaisi sopeuttamistoimiin, palveluiden tuottamisen heikentämiseen sekä investointien karsimiseen. Riskiä hallitaan johtamisella, tavoiteasetannalla, rakenteellisilla uudistuksilla ja seurannalla. Uudistamalla toimintoja tavoitellaan myös toimintakatteen vahvistamista.

Merkittäviin riskeihin lukeutuu velkamäärän korkea taso, joka voi huonoimmillaan johtaa kriisikuntakriteerin täyttymiseen tai omavaraisuusasteen merkittävään alenemiseen. Riskiä hallitaan investointien suunnittelulla, jaksottamisella ja rahoituksella sekä toimenpiteillä käyttötalouden saattamiseksi kestävälle tasolle.

Vahinkoriskit

Kaupungin vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksin sekä vahinkorahaston avulla. Seinäjoen kaupungin vahinkoriskejä ei ole määritelty merkittäviksi.

2.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seurantaa. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivalta ja vastuu konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus sekä kaupunginjohtaja, rahoitusjohtaja, hallintojohtaja ja henkilöstöjohtaja. Kaupungin johtoryhmä osallistuu konsernin ohjaamiseen siten kuin kaupunginjohtaja siitä erikseen määrää. Kaupunginvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset, hyväksyy kuntalain mukaan vuosittaisissa talousarvioissa tai muutoin strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä valvoo osaltaan niiden toteutumista.

Kaupunginhallitus vastaa omistajaohjauksen toteutumisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan. Lisäksi kaupunginhallitus seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumisen ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä valtuustolle.

Seinäjoen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 19.2.2018 Seinäjoen kaupungin yhtiöiden, yhteisöjen ja säätiöiden omistajapolitiikka, omistajapoliittiset linjaukset, Seinäjoen kaupungin konserniohjeen ja hyvä hallintotapa Seinäjoen kaupunkikonsernissa (Corporate Governance) ohjeen. Seinäjoen kaupunginhallitus on hyväksynyt 5.6.2018 Seinäjoen kaupungin tytäryhtiöiden, yhteisöjen ja säätiöiden sekä eräiden muiden yhtiöiden salkutuksen.

Kaupunginhallitus päättää hallitusjäsenehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallituksiin. Tytäryhteisön hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kaupunginhallitus antaa yhtiö- ja vuosikokousedustajille tarvittavat ohjeet. Konserniohjeessa todettuja merkittäviä päätöksiä tehtäessä yhteisöjen tulee jo valmisteluvaiheessa hankkia omistajan ennakkokäsitys valmisteltavana olevasta asiasta.

Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto päättää tytäryhteisöjen ja – säätiöiden vuotuisista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista kaupungin talousarviossa. Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Keskeisten tytäryhteisöjen kanssa käydään tulosneuvottelut vuosittain. Neuvotteluissa käydään läpi mm. edellisen neuvottelun päätösten seuranta, yhtiön taloudellinen ja toiminnallinen tilanne sekä tulostavoitteet. Tulosneuvotteluissa käsitellyt asiat hyväksytään kaupunginhallituksessa. Konsernijohdon järjestämissä toimitusjohtajatapaamisissa on vuoden 2022 aikana käsitelty mm. talousarvio 2023, kaupunkistrategia 2022 – 2029 sekä tilannekatsaus hyvinvointialueuudistuksesta. Voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella on tavoitteena päivittää omistajaohjausta koskeva ohjeistus (omistajapoliittiset linjaukset, konserniohje ja hyvä hallinto- ja johtamistapa) sekä salkutus.

Tytäryhteisöllä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohdolle. Kaupunkikonsernin yhteisöillä on mahdollisuus hyödyntää konsernin palveluja sovitussa laajuudessa.

Omistajaohjauksen toteutuminen

Tytäryhteisöjen tavoitteiden asettaminen on ollut tarkoituksenmukaista. Toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi ovat olleet toimivia. Konserniohjeita on noudatettu asianmukaisesti ja tiedonkulku on järjestetty asianmukaisella tavalla. Kaupunkikonsernin merkittävissä investoinneissa kaupunki on mukana rahoitus- ja vakuusjärjestelyissä.

Kaupungin ohjeistuksen mukaisesti kuntayhtymät ja strategiset tytäryhtiöt ovat raportoineet kvartaaleittain kaupungin johtoryhmälle sekä kaupunginhallitukselle. Raportti sisältää olennaiset tunnusluvut sekä sanallisen selvityksen merkittävimmistä tapahtumista raportointikaudella, arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä sekä arvion kuluvalle vuodelle asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Valtuustolle raportit on toimitettu puolivuosittain hallintosäännön 19 §:n mukaisesti

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 2022 tytäryhtiöissä – keskeiset johtopäätökset

Tytäryhteisöjen suorittamien itsearviointien perusteella ei ole havaittu merkittäviä puutteita sisäisen valvonnan tilassa tilikauden 2022 aikana. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeiden osalta todettiin kuitenkin, että kirjallisia ohjeita ei pääosin ole laadittu. Riskienhallinta kuuluu operatiiviseen toimintaan ja päätöksentekoon, mutta dokumentaatio on osin puutteellista. Suurimmissa yhtiöissä on mm. valmisteltu sisäisen valvonnan suunnitelmaa, riskienhallintasuunnitelmaa sekä valmisteltu riskienhallintatyökalun käyttöönottoa, panostettu tietoturvaan ja valmisteltu tietohallintoon liittyvien riskien arviointia. Suurimmissa tytäryhteisöissä ilmoituskanavan käyttöönotto vuoden 2023 aikana on lakisääteistä.

Usean tytäryhteisön liiketoiminnassa näkyvät vielä koronapandemian vaikutukset sekä maailmanpoliittinen tilanne niin hintakehityksen kuin varautumisen osalta. Seinäjoen Energia Oy –konsernin merkittävimmät riskit ovat osakkuus Voimajunkkarit Oy:ssä, sähkön hinnan arvaamaton heilunta ja sähköpulasta johtuvien katkosten vaikutus kaikkeen toimintaan. Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy –konsernin merkittävimmät riskit ovat OKM:n rahoituksen väheneminen korkeakoulusektorille, opiskelijavetovoiman positiivisen kehityksen kääntyminen, kasvavat oppimisvaikeudet ja mielenterveyden ongelmat. Into Seinäjoki Oy –konsernin merkittävimmät riskit liittyvät kiinteistöliiketoimintaan ja sen toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

3. Tilikauden tulos ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostuminen kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Alla oleva vuotta 2022 koskeva tuloslaskelma on laadittu niin, että se sisältää vain ulkoiset tuotot ja kulut. Liikelaitoksena toimivan Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitoksen tuotot ja kulut sisältyvät tuloslaskelmaan.

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyyttä tilikaudelle jaksotettuihin menoihin. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

Taulukko. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 2022 verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen, Seinäjoen kaupunki (sis. liikelaitoksen), eliminoitu.

TULOSLASKELMA
Sisältää liikelaitoksen
Ulkoinen

	2022 *1 000 €*	2021 *1 000 €*	Muutos-%
Toimintatuotot	96 149	84 834	13,3
Toimintakulut	-492 607	-474 603	3,8
Toimintakate	**-396 458**	**-389 769**	**1,7**
Verotulot	306 272	282 732	8,3
Valtionosuudet	123 666	115 616	7,0
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	5 012	5 167	-3,0
Muut rahoitustuotot	5 522	4 948	11,6
Korkokulut	-2 145	-885	142,4
Muut rahoituskulut	-337	-298	13,1
Vuosikate	**41 532**	**17 511**	**137,2**
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-25 230	-23 101	-9,2
Arvonalentumiset			
Satunnaiset erät			
Tilikauden tulos	**16 303**	**-5 589**	**-391,7**
Poistoeron muutos	35	35	0,0
Varausten muutos			
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	2	-1	-300,0
Tilikauden ylijäämä (+) tai alijäämä (-)	**16 339**	**-5 556**	**-394,1**
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	**19,5**	**17,9**	
Vuosikate/Poistot, %	**165**	**76**	
Vuosikate, €/asukas	**636**	**270**	
Asukasmäärä, 31.12.	**65 306**	**64 743**	

Tuloslaskelman tuotot jakaantuivat vuonna 2022 seuraavasti:

Tuloslaskelman tuottojen jakaantuminen	1 000 €	%
Toimintatuotot	96 149	18 %
Verotulot	306 272	57 %
Valtionosuudet	123 666	23 %
Rahoitustuotot	10 534	2 %
Yhteensä	**536 621**	100 %

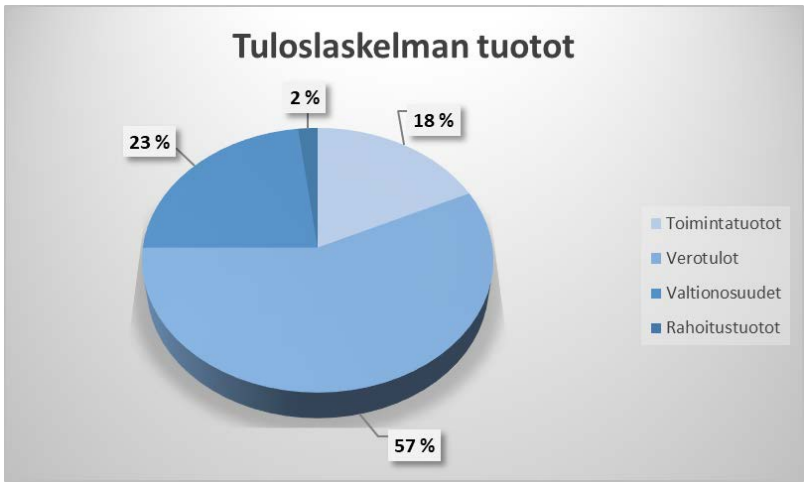

Toimintakulujen määrä tilinpäätöksessä 2022 on 492,6 milj. €.

Tuloslaskelman toimintakulut jakaantuivat vuonna 2022 seuraavasti:

Toimintakulujen jakaantuminen	1 000 €	%
Henkilöstökulut	219 254	45 %
Palvelujen ostot	203 138	41 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	28 187	6 %
Avustukset	21 416	4 %
Muut toimintakulut	20 612	4 %
Yhteensä	**492 607**	100 %

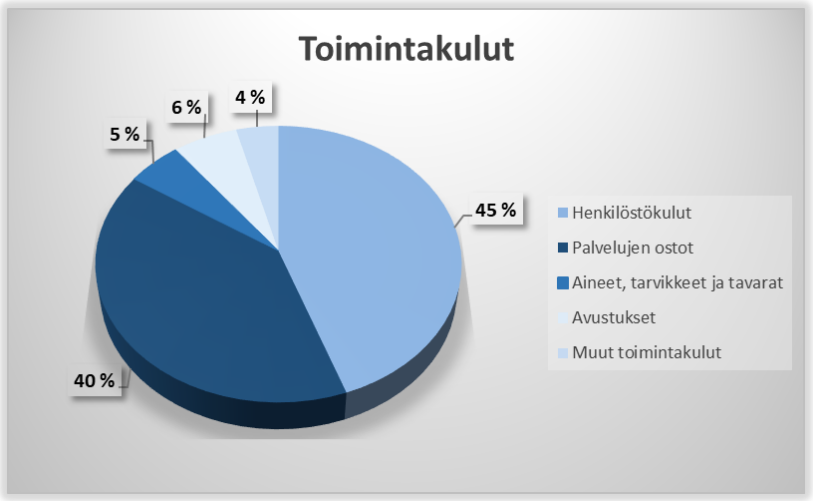

Toimintakate ilmoittaa kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verorahoituksella ja valtionosuuksilla.

Kestäväksi talouden tasoksi Seinäjoen kaupungin talousarviossa asetettu enintään 2 %:n toimintakatekasvu. Toimintakate on tilinpäätöksessä alijäämäinen -396,5 milj. euroa. Toimintakate on kasvanut negatiivisesti 6,7 milj. euroa ja 1,7 %. Tältä osin strategian mukainen tavoite saavutettiin. Toimintatuotot ovat kasvaneet 16,1 milj. euroa ja 23,5 % (sis. myynnit, valtionavustukset koronapandemian kustannuksiin) ja vastaavasti toimintakulut kasvaneet 18,0 milj. euroa ja 3,8 %.
Käyttötalous vahvistui edellisvuodesta, ja etenkin verrattuna viimeiseen tavanomaisempaan vuoteen 2019 ollaan taloudessa menty merkittävästi parempaan suuntaan. Vuonna 2019 oli toimintakate vielä niinkin korkea kuin 8,2 %. Toimintamenojen kasvu on vuonna 2022 yhä liian korkealla, mutta suunta oikea ja talous kokonaisuutena vahvistui.

Vuodet 2020-2022 ovat poikkeuksellisia vuosia johtuen koronapandemiasta, Ukrainan sodasta ja sitä seuranneista Venäjä-pakotteista, pakolaisaallosta ja energiakriisistä, eivätkä ole siten parhaalla mahdollisella tavalla vertailukelpoisia.

Jaksottamalla tasapainotustyö useammalle vuodelle voidaan tehdä se kestävällä tavalla. Jokainen prosenttiyksikkö (1 %) menoissa on hieman yli 5 milj. euroa, ja 1.1.2023 lukien noin 2,5 milj. euroa.

Verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä on laadittu oheinen selvitys:

Verotulojen erittely	Kaupunki			
	2022	2021	€	%
Kunnan tulovero	250 921 039,91	231 653 629,39	19 267 410,52	8,3
Osuus yhteisöveron tuotosta	26 305 416,51	24 215 298,08	2 090 118,43	8,6
Kiinteistövero	29 045 828,88	26 863 544,24	2 182 284,64	8,1
Yhteensä	**306 272 285,30**	**282 732 471,71**	23 539 813,59	**8,3**

Valtionosuuksien erittely	Kaupunki			
	2022	2021	€	%
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	94 334 179,00	91 355 586,00	2 978 593,00	3,3
Siitä:Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	20 330 964,00	18 890 004,00	1 440 960,00	7,6
Opetus-ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 731 351,00	-2 884 859,00	153 508,00	-5,3
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00	0,00	-
Verotulomenetysten kompensaatio	32 063 285,00	27 145 056,00	4 918 229,00	18,1
Yhteensä	**123 666 113,00**	**115 615 783,00**	**8 050 330,00**	**7,0**
YHTEENSÄ	**429 938 398,30**	**398 348 254,71**	**31 590 143,59**	**7,9**

Edellä olevasta taulukosta nähdään, että verotulojen kokonaismäärä on kasvanut +8,3 % ja valtionosuudet +7,0 %. Verotulojen ja valtionosuuksien yhteismäärä on 2022 vuonna 429,9 milj. euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen verrattuna on +7,9 %.

Verotulojen tasauksen määrä on vuonna 2022 yhteensä 20,3 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen on 1,4 milj. euroa. Verotulojen tasauksen määrä kaupungin valtionosuuksissa on korostunut viimeisen 7 vuoden aikana. Valtionosuusjärjestelmää uudistettiin vuonna 2015.

Taulukko. Verotulojen tasauksen kehitys vuosina 2018-2022:

Verotulojen tasaus valtionosuuksissa 2018-2022 Seinäjoen kaupunki			
	1 000 000 €		
		Vuosi	€
		2018	15,4
		2019	16,3
		2020	17,9
		2021	18,9
		2022	20,3

Kuvio. Verorahoitus jakaantuu verotulojen ja valtionosuuksien kesken vuosina 2013-2022:

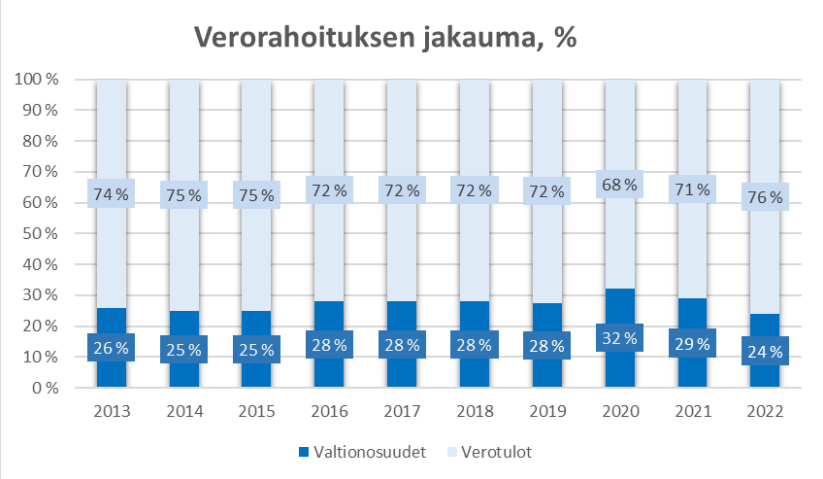

Vuonna 2022 verotulojen osuus on 76 % ja valtionosuuksien 24 % verorahoituksesta. Verotulojen suhteellinen osuus kasvoi 5 %-yksikköä johtuen erityisen hyvästä verotulokertymästä. Kertaluonteiset koronatuet eivät ole enää olleet mukana valtionosuuksissa vuodesta 2021 lähtien.

Kuvio. Verotulojen kehitys vuosina 2013-2022, Seinäjoen kaupunki:

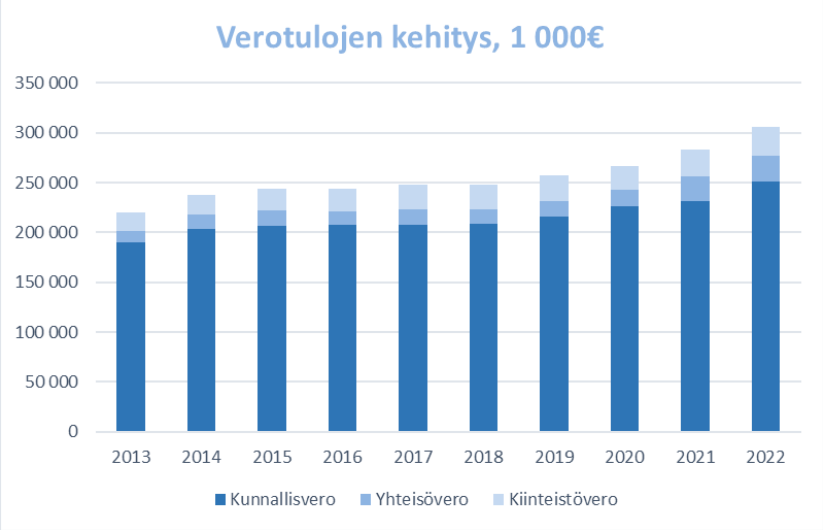

Kuvio. Verotulojen jakauma kunnallisvero, yhteisöveron ja kiinteisveron kesken vuosina 2013-2022, Seinäjoen kaupunki:

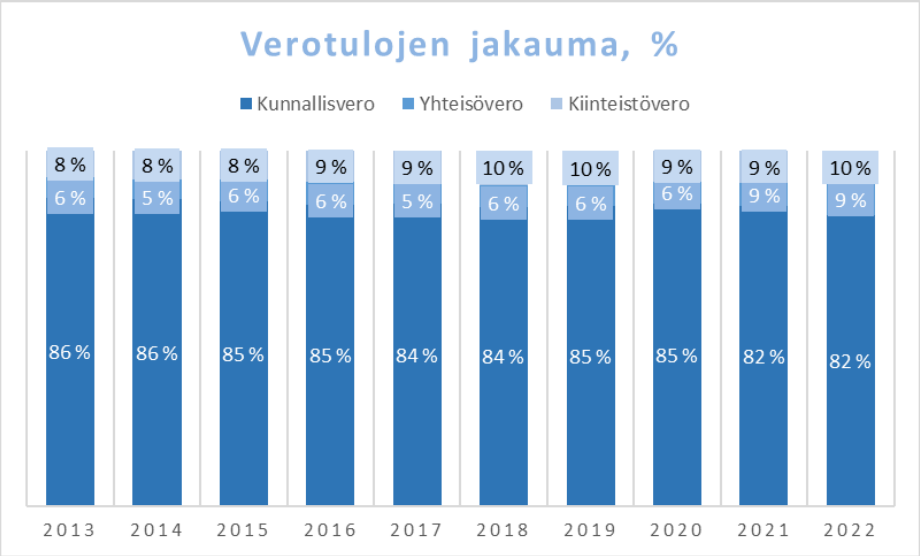

Verotuloissa kunnallisveron osuus kaikista verotuloista vuonna 2022 oli 85 %, yhteisöveron 9 % ja kiinteistöveron 10 %. Yhteisöverotuoton suhteellinen osuus on kasvanut viimeisenä kahtena vuonna. Seinäjoen kunnallisveroprosentti oli 21,00 % vuonna 2022, kun koko maassa painotettu veroprosentti oli 20,01 % (ed. vuonna 20,02 %).

Seinäjoen efektiivinen kunnallisveroaste vuonna 2022 on 14,94 % eli ero vahvistettuun veroprosenttiin on 6,06 %-yksikköä.

Taulukko. Tuloveroprosentti verrattuna efektiiviseen veroasteeseen vuosina 2018-2022:

Seinäjoki Verovuosi	2018	2019	2020	2021	2022
Tuloveroprosentti	*21,00 %*	*21,00 %*	*21,00 %*	*21,00 %*	*21,00 %*
Kunnallisveroaste	*14,84 %*	*14,85 %*	*14,85 %*	*15,05 %*	*14,94 %*
Erotus	*6,16 %*	*6,15 %*	*6,15 %*	*5,95 %*	*6,06 %*

Kuvio. Tuloveroprosentti ja efektiivinen veroaste vuosina 2018-2022, Seinäjoki:

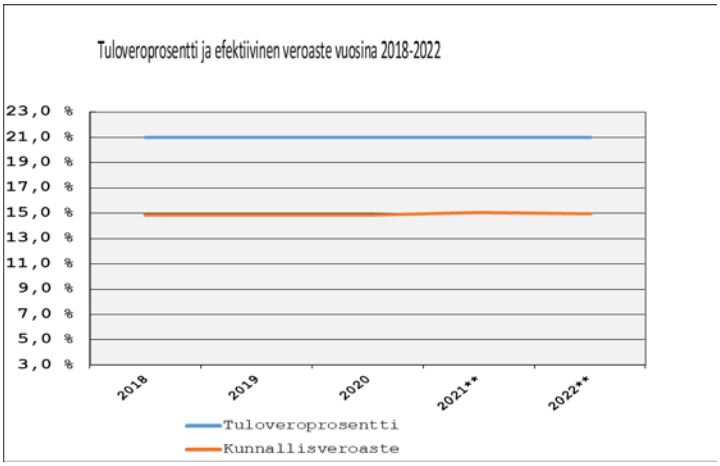

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen määrän, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Seinäjoen kaupungin taloudessa on pitkään ollut rakenteellisena perusongelmana se, että vuosikate ei ole riittänyt investointien rahoittamiseen. Tämä on luonnollisesti tyypillistäkin kasvavalle kaupungille, joka joutuu investoimaan merkittävästi uusiin palveluihin. Tähän on lähdetty hakemaan systemaattisesti talouden vahvistamista talotta tasapainottamalla kaupungin jokaisella palvelualueella ja muissa toiminnoissa ml. rahoituksessa.

Tilinpäätöksen mukainen vuosikate on 41,5 milj. euroa ja 636 euroa/ asukas, kun se vuotta aikaisemmin oli 270 euroa/asukas. Poistojen ja arvonalentumisten määrä on 25,2 milj. euroa. Vuosikate kattaa poistoista 165 %, kun tavoite on vähintään 100 %:n kattavuus. Nettoinvestoinneista vuosikate kattaa 111 %. Investointien tulorahoitus on ollut vuonna 2022 kestävällä tasolla.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa. Tilikauden tulos on ylijäämäinen 16,3 milj. euroa.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksen käsittelyeriä. Tilinpäätökseen on kirjattu poistoeron muutos ja rahastojen vähennys.
Tuloksen käsittelyerien jälkeen **tilikauden ylijäämäksi** muodostuu 16,3 milj. euroa.

3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana voidaan tarkastella rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen rahavirta eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden rahavirran yhteismäärä osoittaa rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Taulukko. Rahoituslaskelma 2022, kaupunki (sis. liikelaitoksen).

RAHOITUSLASKELMA Sisältää liikelaitoksen Ulkoinen	2022 *1 000 €*	2021 *1 000 €*
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	41 532	17 512
Tulorahoituksen korjauserät	-23 410	-7 529
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-37 601	-35 202
Rahoitusosuudet investointimenoihin	269	995
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	28 913	7 850
Toiminnan ja investointien rahavirta	**9 703**	**-16 374**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	3 352	3 338
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	36 688	58 514
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-33 872	-30 381
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-30 000	-9 000
Oman pääoman muutokset	-3 236	
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 354	-517
Rahoituksen rahavirta	**-20 714**	**21 954**
Rahavarojen muutos	**-11 011**	**5 580**
Rahavarat 31.12. 1 000 €	**7 550**	**18 561**
Rahavarat 1.1. 1 000 €	**18 561**	**12 981**
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	**-69 021**	**-95 729**
Investointien tulorahoitus, %	**111,3**	**51,2**
Laskennallinen lainanhoitokate	**1,00**	**0,40**
Kassan riittävyys, pv	**5**	**13**
Asukasmäärä	**65 306**	**64 743**

Toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen 9,7 milj. euroa. Rahoituksen rahavirta on negatiivinen -20,7 milj. euroa ja rahavarojen muutos oli viime vuonna -11,0 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viime vuodelta ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Kaupungin kohdalla tunnusluku on negatiivinen -69,0 milj. euroa.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku osoittaa, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoituspro-

sentti on vuonna 2022 vahvistunut ja hyvällä tasolla 111 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 51 %. Tulorahoituksen suhteellinen osuus investoinneissa merkitsee myös velkaantumiskehityksen vähentymistä tilinpäätösvuonna.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1:n, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kaupungin laskennallinen lainanhoitokate vuonna 2022 on vahvistunut ja on 1,00 (31.12.2021: 0,40).

Kaupungin rahoitusasema ja kassan riittävyys on pysynyt kireänä johtuen korkeahkosta investointiasteesta ja antolainojen suuresta määrästä, tilinpäätöshetkellä kassavarat olivat 7,6 milj. euroa, kun se edellisenä vuonna oli 18,6 milj. euroa. Kassan riittävyys oli 5 päivää (31.12.2021: 13 pv.). Riittävä rahoitus turvataan pääosin kuntatodistuksin, minkä lisäksi kassasijoituksilla tavoitellaan pidemmällä tähtäimellä sijoituksille arvonnousua ja osinkotuloja. Kuntatodistuksia sai vuonna 2022 heinäkuuhun saakka vielä negatiivisella korolla, mutta sen jälkeen lyhyetkin korot ovat lähteneet merkittävään nousuun.

Kuvio. Kassavarannon kehitys vuodelta 2022, Seinäjoen kaupunki:

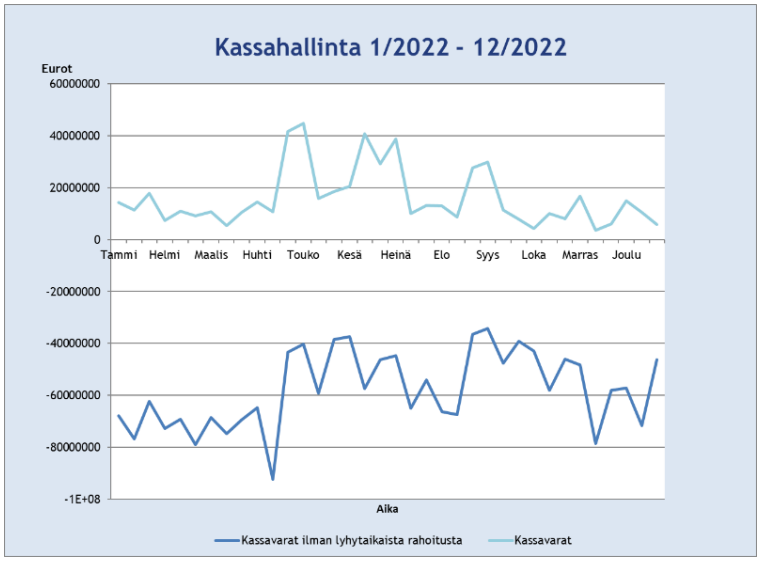

4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase 31.12.2022

Kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseessa on mukana kaupungin liikelaitos.

VASTAAVAA		31.12.2022		31.12.2021	
		1 000 €		*1 000 €*	
A	**PYSYVÄT VASTAAVAT**				
I	Aineettomat hyödykkeet				
1.	Aineettomat oikeudet	546		777	
2.	Muut pitkävaikutteiset menot		546		777
II	Aineelliset hyödykkeet				
1.	Maa- ja vesialueet	125 848		125 591	
2.	Rakennukset	160 333		162 800	
3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet	100 445		98 508	
4.	Koneet ja kalusto	11 953		12 358	
5.	Muut aineelliset hyödykkeet	667		667	
6.	Ennakkomaksut ja kesken-	14 953		9 702	
	eräiset hankinnnat		414 199		409 626
III	Sijoitukset				
1.	Osakkeet ja osuudet	99 610		97 392	
2.	Muut lainasaamiset	98 567		101 919	
3.	Muut saamiset	45	198 222	45	199 356
B	**TOIMEKSIANTOJEN VARAT**				
1.	Valtion toimeksiannot	664		820	
2.	Lahjoitusrahast. erityiskatteet	1010	1674	1261	2081
C	**VAIHTUVAT VASTAAVAT**				
I	Vaihto-omaisuus				
1.	Aineet ja tarvikkeet	161		541	
2.	Ennakkomaksut	27	188	37	578
II	Saamiset				
	Pitkäaikaiset saamiset				
1.	Myyntisaamiset	7667		50	
2.	Lainasaamiset				
3.	Muut saamiset	93	7760	93	143
	Lyhytaikaiset saamiset				
1.	Myyntisaamiset	8 167		7 572	
2.	Lainasaamiset	370		392	
3.	Muut saamiset	5 041		6 956	
4.	Siirtosaamiset	7 172	20 750	9 247	24 167
III	Rahoitusarvopaperit				
1.	Sijoitukset rahamarkkinainstr.		2088		957
IV	Rahat ja pankkisaamiset		5 461		17 604
VASTAAVAA YHTEENSÄ			**650 888**		**655 289**

VASTATTAVAA		31.12.2022		31.12.2021	
			1 000 €		*1 000 €*
A	**OMA PÄÄOMA**				
I	Peruspääoma	215 637		215 637	
II	Muut omat rahastot	346		348	
III	Edellisten tilikausien ylijäämä	17 957		26 749	
IV	Tilikauden ylijäämä	16 339	250 279	-5 556	237 178
B	**POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET**				
	1. Poistoero		639		674
C	**PAKOLLISET VARAUKSET**				
	1. Muut pakolliset varaukset		94		134
D	**TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**				
	1. Valtion toimeksiannot	664		820	
	2. Lahjoitusrahastojen pääoma	1010	1 674	1261	2 081
E	**VIERAS PÄÄOMA**				
I	Pitkäaikainen				
	1. Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	240 491		197 739	
	2. Lainat julkisyhteisöiltä				
	3. Lainat muilta luotonantajilta				
	4. Saadut ennakot	135		172	
	5. Muut velat	35	240 662	5	197 916
II	Lyhytaikainen				
	1. Joukkovelkakirjalainat	52 000		82 000	
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	32 101		72 038	
	3. Lainat julkisyhteisöiltä				
	4. Lainat muilta luotonantajilta				
	5. Saadut ennakot	349		89	
	6. Ostovelat	32 577		26 915	
	7. Muut velat	4 144		3 719	
	8. Siirtovelat	36 370	157 540	32 545	217 306
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			**650 888**		**655 289**
TASEEN TUNNUSLUVUT					
Omavaraisuusaste, %			**38,6**		**36,3**
Suhteellinen velkaantuneisuus, %			**75,6**		**85,9**
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €			**34 297**		**17 957**
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas			**525**		**277**
Lainakanta 31.12., 1 000 €			**324 592**		**351 777**
Lainakanta 31.12., €/asukas			**4 970**		**5 433**
Lainat ja vastuut 31.12. 1000€			**330 478**		**346 808**
Lainat ja vastuut, €/asukas			**5 060**		**5 357**
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €			**98 567**		**101 919**
Asukasmäärä			**65 306**		**64 743**

Kaupungin taseen loppusumma on **658 887 610,74 euroa.** Vähennystä edelliseen tilinpäätökseen verrattuna on -0,7 %.

Taseesta laskettujen tunnuslukujen osalta voidaan todeta seuraavaa:

- **Omavaraisuusaste** mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta, 50 %:n tai sitä

alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kaupungin omavaraisuusaste on tässä tilinpäätöksessä 38,6 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 36,3 %. Omavaraisuusaste on noussut edellisestä vuodesta.

- **Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti** kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungilla on selviytyä velan takaisinmaksusta omalla tulorahoituksella. Kaupungin kohdalla suhteellinen velkaantuneisuus on 75,6 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 85,9 %. Suhteellinen velkaantuneisuus on vähentynyt merkittävästi edellisestä vuodesta, mutta on yhä korkealla tasolla.

- **Kertynyt (kumulatiivinen) ylijäämä** on tilinpäätöksessä 34,3 milj. € ja 525 euroa asukasta kohden (vuoden 2021 lopussa kertynyt ylijäämä taseessa oli 18,0 milj. euroa ja 277 euroa asukasta kohden).

- **Kaupungin lainakanta** on vuoden 2022 tilinpäätöksessä 324,6 milj. euroa, kun se vuotta aikaisemmin oli 351,8 milj. euroa. Pitkäaikaiset lainat ovat 272,6 milj. euroa (31.12.2021: 269,8 milj. euroa) ja lyhytaikaiset lainat 52,0 milj. euroa (82,0 milj. euroa). Lainakanta on lisääntynyt 27,2 milj. euroa.

- Kokonaislainamäärässä **asukasta kohti laskettu lainakanta** on 4 970 euroa/asukas, kun se edellisvuonna oli 5 433 euroa. Koko maan velkaantumistaso vuonna 2022 on käytettävissä olevien Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 3 555 milj. euroa/asukas.

- **Lainasaamisten määrä** on 98,6 milj. euroa.

Kuvio. Kaupungin lainamäärän kehitys vuosina 2013-2022, Seinäjoen kaupunki:

Kuvio. Lainamäärän jakautuminen pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen lainoitukseen, Seinäjoen kaupunki, vuodet 2013-2022:

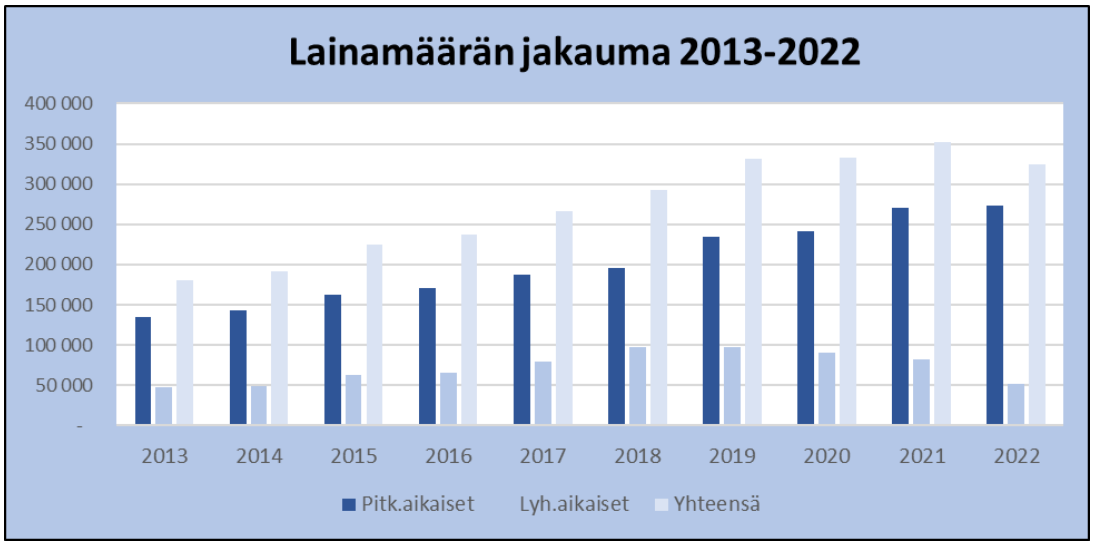

Kuvio. Asukasta kohti laskettu Seinäjoen kaupungin lainamäärän kehitys:

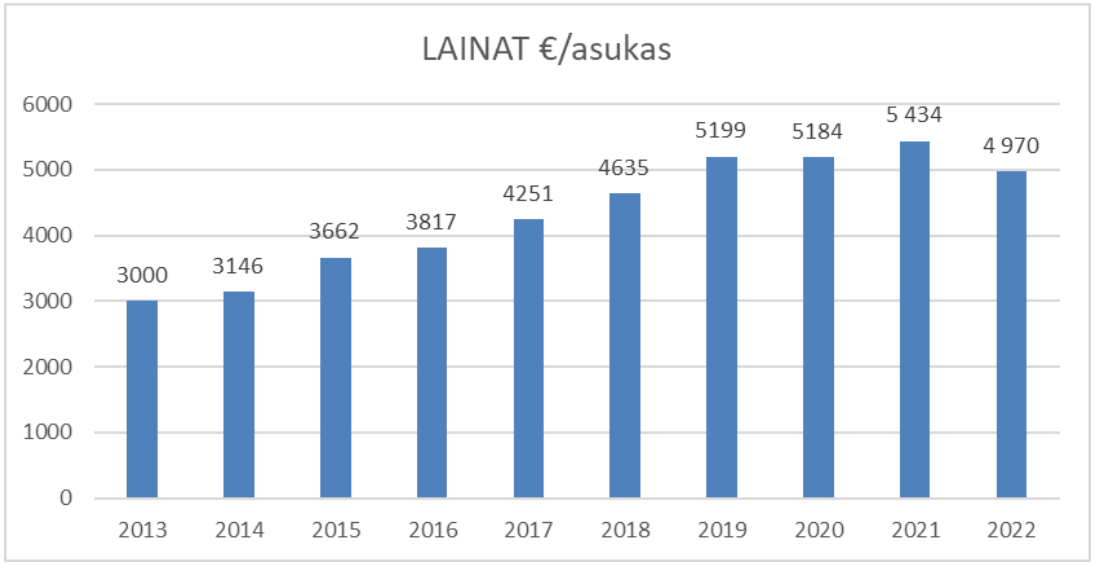

Kaupungin velkaantumiskehitys on vuonna 2022 kääntynyt laskuun. Kaupungin lainamäärä ja investointitaso on yhä korkea.

Kaupungin myöntämien takausten määrä vuonna 2022 on vähentynyt 1,9 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Kaupungin takausvastuut ovat tilinpäätöksessä yhteensä 230,9 milj. euroa jakaantuen seuraavasti (1 000 €):

Tytäryhteisöt	207 302
Osakkuusyhteisöt	22 502
Muut	203
YHTEENSÄ	230 922

Kuvio. Takausvastuut vuosina 2013–2022, Seinäjoen kaupunki:

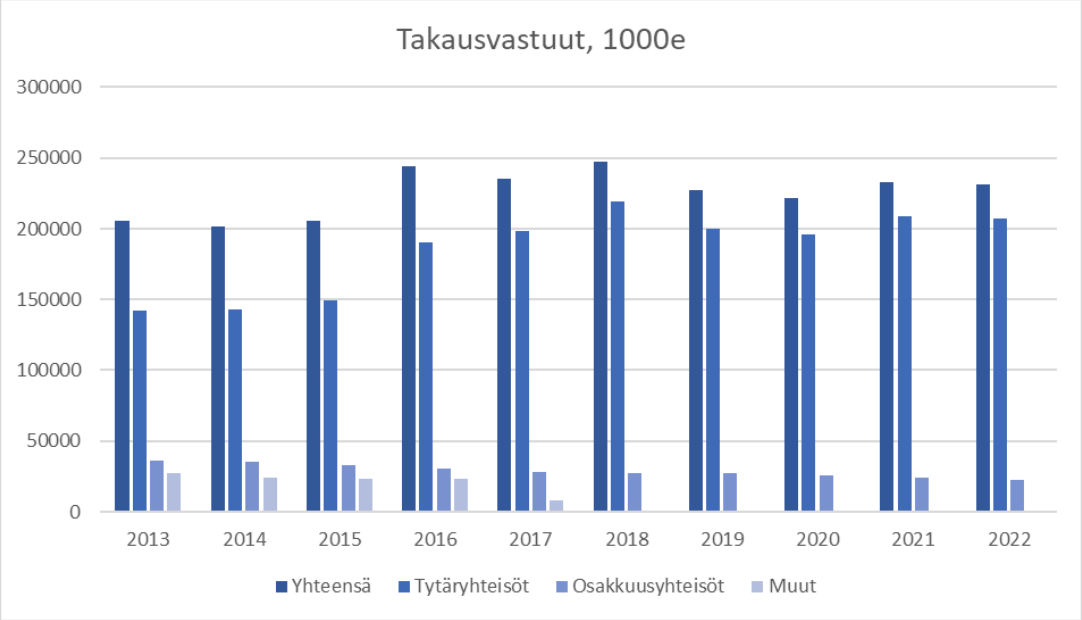

Kuvio. Euribor-korkojen kehitys Suomessa.

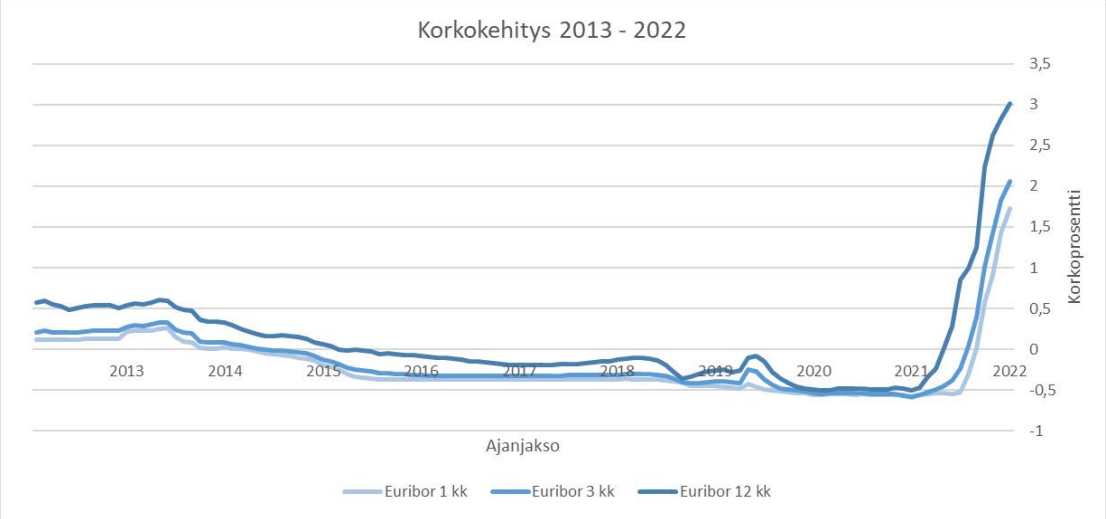

Lähde: Suomen Pankki. (https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/korot/kuviot/korot_kuviot/euriborkorot_kk_chrt_fi/.

Korot olivat olleet vuosikausia ennätyksellisen alhaalla aina heinäkuuhun 2022 asti. Myös pitkäaikaisten lainojen viitekorot olivat alhaisella tasolla. Voimakkaasti kasvanut inflaatiota ja keskuspankkien ohjauskorkojen nostoja seurasi lainojen yleisten viitekorkojen korkojen nousu Suomessakin yli 2,5 %-yksiköllä, osa jopa yli 3 %:lla vuoden 2022 aikana. Korkoriski on lisääntynyt. Korkojen ennakoidaan nousevan yhä vuonna 2023 ja laskevan vasta vuonna 2024. Negatiivisten korkojen aika on ohi, ennakoivat talouden analyytikot.

Taulukko. Kaupungin lainasalkun rakenne 31.12.2022:

Kaupungin lainasalkun rakenne 31.12.2022			Painotettu keskikorko	
Kiinteä korko	145,0 milj. euroa	53,20 %	0,961	Tämän lisäksi johdannaissopimuksilla suojataan lainasalkusta tasesuojina kiinteäkorkoisena 18 833 333,30 euroa
Vaihtuva korko	127,6 milj. euroa	46,80 %	1,723	
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	272,6 milj. euroa	100 %	2,684	Pitkäaikaisista lainoista on suojattu 67,60 %.
Kuntatodistukset	52,0 milj. euroa		0,273	
Koko lainasalkku yhteensä	**324,6 milj. euroa**		1,15	Koko lainasalkusta on suojattu 50,5 % kuntatodistukset huomioiden.

Rahoituksessa kaupungin lainojen korkokustannukset kääntyivät ensi kertaa moneen vuoteen kasvuun vuonna 2022 johtuen yleisten viitekorkojen merkittävästä noususta jälkimmäisellä vuosipuoliskolla 2022. Lainasalkun korkokustannukset nousivat noin 1,3 milj. euroa edellisvuodesta ja olivat kaiken kaikkiaan 2,1 milj. euroa. Historiallisen matalalla oleva korkotaso alkuvuonna sekä suojaukset auttoivat pitämään korkorasituksen kurissa myös loppuvuonna. Lainasalkun keskikorko oli vuoden 2022 viimeisenä päivänä 1,15 %, kun se edellisenä vuonna oli 0,8 %. Pitkäaikaisista lainoista on suojattu 67,6 % ja koko lainasalkusta 50,5 %, mikä on hyvällä tasolla.

5. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitos on yhdistetty rivi riviltä. Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Kaupungin taloutta kuvaavat kokonaistulot ja -menot vuodelta 2022 ovat oheisen taulukon mukaiset:

KOKONAISTULOT JA -MENOT VUODELTA 2022 **Sisältää liikelaitoksen, ulkoinen**		
	1 000 €	%
TULOT		
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	96 149	17,4
Verotulot	306 272	55,4
Valtionosuudet	123 666	22,4
Korkotuotot	5 012	0,9
Muut rahoitustuotot	5 522	1,0
Tulorahoituksen korjauserät	-23 410	-4,2
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	269	0,0
Pysyvien vastavien hyödykkeiden luovutustulot	28 913	5,2
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	3 352	0,6
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	36 688	6,6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	-30 000	-5,4
Kokonaistulot yhteensä	**552 433**	**100,0**
MENOT		
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	492 607	86,5
Korkokulut	2 145	0,4
Muut rahoituskulut	337	0,1
Satunnaiset kulut	0	0,0
Investoinnit		
Investointimenot	37 601	6,6
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	33 871	5,9
Oman pääoman muutokset	3 236	0,6
Kokonaismenot yhteensä	**569 797**	**99,4**
Kokonaistulot	552 433	
Kokonaismenot	569 797	
Erotus	**-17 364**	
Täsmäytys		
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 354	
Kassavarojen muutos	-11 011	
Yhteensä	**-17 364**	

6. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Kaupungin konsernitaseeseen on yhdistelty alla todetut tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät. Tytäryhteisöjä on yhteensä 25 kpl, osakkuusyhteisöjä 14 kpl ja kuntayhtymiä 4 kpl.

Tytäryhteisöt			
Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %
Eelan Laajennus Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Etelä-Pohjanmaan korkeakoulusäätiö	Seinäjoki		100,0
Etelä-Pohjanmaan Musiikkiopiston kannatus Oy	Seinäjoki	66,3	66,3
Etelä-Pohjanmaan Ravikatsomo Oy	Seinäjoki	54,4	54,4
Into Seinäjoki Oy	Seinäjoki	89,2	96,3
Kiinteistöyhtiö Frami E	Seinäjoki		96,3
Kiinteistöyhtiö Frami D	Seinäjoki		96,3
Rytmikorjaamo Oy	Seinäjoki	43,4	93,8
Seinäjoen Yrityskiinteistöt Oy	Seinäjoki		96,3
Seinäjoki Congress	Seinäjoki		96,3
Katajalaakson Palvelutalo Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Ki Oy Itikanmäen Teollisuustalo	Seinäjoki	84,0	84,0
Ki Oy Seinäjoen Animwest	Seinäjoki	100,0	100,0
Ki Oy Seinäjoen Paloasema	Seinäjoki	100,0	100,0
Ki Oy Seinäjoen Palvelutalot	Seinäjoki	95,8	95,8
Ki Oy Seinäjoen Ruokatalo	Seinäjoki	100,0	100,0
Ki Oy Seinäjoen Tenavakoti	Seinäjoki	50,3	50,3
Lakeuden Vesi Oy	Seinäjoki	62,7	62,7
Rengonharju-säätiö	Ilmajoki		100,0
SeiLab Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy	Seinäjoki	65,5	65,5
Ki Oy Seinäjoen Kampus	Seinäjoki		100,0
Seinäjoen Energia Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Seiverkot Oy	Seinäjoki		100,0
Seinäjoen Kaupunginteatteri Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Seinäjoen Linja-autoasema Oy	Seinäjoki	90,7	90,7
Seinäjoen Orkesteriyhdistys ry	Seinäjoki	66,7	66,7
Seinäjoen Työterveys Oy	Seinäjoki	60,6	63,6
Seinäjoki Areena Oy	Seinäjoki	94,5	97,1
Seipark Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Ki Oy Kalevankadun Pysäköinti	Seinäjoki		100,0
Ki Oy Rauniontorin Pysäköinti	Seinäjoki		100,0
Ki Oy Seinäjoen Pysäköintitalot	Seinäjoki		100,0
Sevas Kodit Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Ki Oy Seinäjoen Ykköskoto	Seinäjoki		100,0
Visit Lakeus Oy	Seinäjoki	36,0	72,5

Kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt			
		Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %
Kuntayhtymät			
Eskoon Sosiaalipalvelujen ky	Seinäjoki	17,21	17,21
Etelä-Pohjanmaan liitto	Seinäjoki	33,00	33,00
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky	Seinäjoki	23,68	23,68
Ki Oy Seinäjoen Terveysteknologiakeskus	Seinäjoki		
Mediwest Research Center Oy	Seinäjoki		
Ki Oy Härmän Palvelukeskus	Kauhava		
Ki Oy Seinäjoen Kipusiskot	Seinäjoki		
Ki Oy Seinäjoen Sairaalanrinne	Seinäjoki		
Ki Oy Seinäjoen Y-talo	Seinäjoki		
Seinäjoen Koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	48,70	48,70
Sedu Education Oy	Seinäjoki		
Kiinteistö Oy Kurikan kampus	Kurikka		
Osakkuusyhteisöt			
As Oy Soidinvatro	Seinäjoki	31,00	31,00
Huhtalan Palvelutalo Oy	Seinäjoki	48,03	48,03
Hyllykallion Palvelutalo Oy	Seinäjoki	28,00	28,00
Ki Oy Seinäjoen Kipusiskot	Seinäjoki	30,00	30,00
Ki Oy Seinäjoen Kirkonkranni	Seinäjoki	41,04	41,04
Ki Oy Seinäjoen Sairaalanrinne	Seinäjoki	49,00	49,00
Ki Oy Seinäjoen Y-talo	Seinäjoki	49,00	49,00
Ki Oy Vuorenrinne	Seinäjoki	36,40	36,40
Ki Oy Ylistaron Virastotalo	Seinäjoki	36,51	36,51
Lakea Oy	Seinäjoki	21,74	21,74
Lakeuden Etappi Oy	Ilmajoki	39,60	39,60
Lappavesi Oy	Lapua	20,00	20,00
Lapuan Jätevesi Oy	Lapua	35,00	35,00
Seinäjoen Tangomarkkinat Oy	Seinäjoki	39,14	39,14

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Kiinteistö Oy Seinäjoen Myllypuistokoti ja Kiinteistö Oy Seinäjoen Aallokko on myyty 31.8.2022.

Seinäjoen kaupungin osuus Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:stä on kasvanut 15,69 prosentista 39,14 prosenttiin.

Lakeuden Etappi Oy:n omistusosuus on muuttunut 39,84 prosentista 39,60:een.

Kaupunkikonsernin rakenteesta ja hallinnosta on tarkempi selvitys tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.2 Kaupunkikonsernin toiminnan ohjaus

Valtuusto on hyväksynyt kokouksessaan 19.2.2018 Seinäjoen kaupungin yhtiöiden, yhteisöjen ja säätiöiden Konserniohjeen, Omistajapoliittiset linjaukset -ohjeen ja Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohjeen. Ko. ohjeet tulivat voimaan 1.3.2018.

Konserniohjeiden keskeinen sisältö:

- Yleisosa
- Talousosa
- Kaupunkikonsernin tarkastus
- Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa
- Konsernin sisäiset palvelut
- Tiedottaminen
- Kaupungin luottamushenkilöiden tietojen saantioikeus
- Kaupungin tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa
- Ohjeiden voimaantulo

6.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Kaupungin konsernitilinpäätös 31.12.2022 on oheisena. Konsernitilinpäätöksen yhdistelystä on laadittu erilliskirjanpito.

Yhdistelyssä on noudatettu seuraavia periaatteita:

- Konserniyhteisöjen keskinäiset toimintatuotot, toimintakulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu toisiaan vastaan.
- Konserniyhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu nimellisarvomenetelmällä.
- Ulkopuolisten omistus tytäryhteisöissä on erotettu konsernin omasta pääomasta ja merkitty taseeseen omana eränään vähemmistöosuutena.
- Konserniyhteisön taseeseen aktivoidut olennaiset sisäiset katteet on eliminoitu konsernitasetta laadittaessa.
- Kuntayhtymät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa.
- Säätiöt ovat yhdistelty konsernitilinpäätökseen tytäryhteisöinä.
- Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.
- Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on olennaisilta osilta noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä niin, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Taulukko. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.

	2022 1 000 €	2021 1 000 €
Toimintatuotot	328 956	278 120
Toimintakulut	-727 611	-671 416
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 155	1 345
Toimintakate	**-397 500**	**-391 951**
Verotulot	306 272	282 732
Valtionosuudet	175 841	167 084
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	337	307
Muut rahoitustuotot	5 534	9 178
Korkokulut	-5 454	-3 510
Muut rahoituskulut	-9 699	-6 850
VUOSIKATE	**75 331**	**56 990**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-60 804	-58 534
Arvonalentumiset	-966	
TILIKAUDEN TULOS	**13 561**	**-1 544**
Tilinpäätössiirrot	2	11
Tilikauden verot	-1 656	-155
Laskennalliset verot	33	-155
Vähemmistöosuudet	-386	-403
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	**11 554**	**-2 246**
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	45,2	41,4
Vuosikate/Poistot, %	122	97
Vuosikate, €/asukas	1 154	880
Asukasmäärä	65 306	64 743
Henkilöstömäärä	5 590	5 403

Konsernin toimintatuottojen määrä on 328,3 milj. euroa ja toimintakulujen määrä -727,6 milj. euroa. **Vuosikate** on 75,3 milj. euroa (31.12.2021: 57,0 milj. euroa) ja **tilikauden tulos** 11,5 milj. euroa. Tulos on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna. Tulosta heikensi mm. se, että Seinäjoen Energian vastuut laukesivat Fennovoimaan liittyen yli -6,7 milj. euron alaskirjausten myötä. Energian hinta kyettiin pitämään silti valtakunnallisesti edullisena energiakriisin keskellä.

Tilinpäätössiirtojen jälkeen **konsernin tilikauden ylijäämä on 11,5 milj. euroa.** (v. 2021: -2,2 milj. euroa).

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut:

	2022 1 000 €	2021 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	75 331	56 990
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-1 656	-155
Tulorahoituksen korjauserät	-25 254	-8 470
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-123 378	-71 478
Rahoitusosuudet investointimenoihin	721	1 057
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	135 578	8 125
Toiminnan ja investointien rahavirta	**61 342**	**-13 931**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-47
Antolainasaamisten vähennykset	3 158	20
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 181	106 416
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-55 842	-75 852
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-16 336	-12 289
Oman pääoman muutokset	-10 609	79
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-20	15
Vaihto-omaisuuden muutos	1 231	546
Saamisten muutokset	-13 623	-11 618
Korottomien velkojen muutokset	20 826	10 997
Rahoituksen rahavirta	**-31 034**	**18 267**
Rahavarojen muutos	**30 308**	**4 336**
Rahavarat 31.12.	104 231	73 923
Rahavarat 1.1.	73 923	69 587
Täsmäytys	**30 308**	**4 336**
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	-50	-171
Investointien tulorahoitus, %	61,4	80,9
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,70
Lainanhoitokate	1,3	0,8
Kassan riittävyys pv	41	33

Konsernin rahoituslaskelmasta nähdään, että **konsernin kokonaisinvestoinnit** ovat vuoden 2022 lopussa 123,4 milj. euroa (31.12.2021: 71,5 milj. euroa). Pitkäaikaisten lainojen lisäys on 40,2 milj. € ja lyhennysten määrä 55,8 milj. €. Seinäjoen Energia Oy:ssä Sevon uudelleenjärjestelyt puolestaan vahvistivat kaupunkikonsernin rahoitusasemaa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli positiivinen vuonna 2022, mutta kertymä yhä negatiivinen 5 vuoden ajanjaksolla.

Laskennallinen **lainanhoitokate** on vuonna 2022 vahvistunut edellisessä vuodesta ja on 1,0 kun se edellisenä vuonna oli 0,70.

Tilinpäätöshetkellä konsernin rahavarat ovat 104,2 milj. €.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022 1 000 €	2021 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8 150	10 121
Muut pitkävaikutteiset menot	764	963
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	140 494	140 241
Rakennukset	501 015	524 240
Kiinteät rakenteet ja laitteet	84 491	81 716
Koneet ja kalusto	29 296	45 908
Muut aineelliset hyödykkeet	119 160	121 130
Ennakkomaksut ja kesk. hankinnat	22 609	36 440
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	29 586	30 988
Muut osakkeet ja osuudet	68 609	63 760
Muut lainasaamiset	207	237
Muut saamiset	229	3 363
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 278	3 763
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	3 329	4 561
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	7 822	221
Lyhytaikaiset saamiset	56 501	50 502
Rahoitusarvopaperit	21 833	22 635
Rahat ja pankkisaamiset	82 397	51 308
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**1 179 770**	**1 192 097**

VASTATTAVAA	2022 1 000 €	2021 1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma / osakepääoma	215 637	215 637
Säätiöiden peruspääomat	317	317
Arvonkorotusrahasto	2 475	2 475
Muut omat rahastot	26 732	28 852
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	103 592	114 747
Tilikauden yli-/alijäämä	11 554	-2 246
VÄHEMMISTÖOSUUDET	14 821	14 451
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 528	1 937
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 271	3 776
KONSERNIRESERVI	1 976	2 100
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	487 724	461 024
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	64 668	60 329
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	121 101	180 623
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	124 374	108 075
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**1 179 770**	**1 192 097**
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	32	31
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	98	111
Lainat ja vastuut milj. €	635	657
Lainat ja vastuut €/asukas	9 718	10153
Kertynyt yli-/alijäämä, milj.€	115,1	112,6
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 763	1 739
Lainakanta 31.12., milj.€	609	642
Lainakanta 31.12., €/asukas	9 323	9 911
Lainasaamiset, 1000 €.	436	237
Asukasmäärä	65 306	64 743

Kaupungin **konsernitaseen loppusumma** on **1 179 770 184,97 euroa.** Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna on -1,2 %.

Konsernitaseesta laskettu **omavaraisuusaste** on 32 % (31.12.2021: 31 %). Suhteellinen velkaantuneisuus on 98 %, kun se vuotta aiemmin oli 111 %.

Kertynyt kumulatiivinen ylijäämä on +115,1 milj. euroa ja 1763 euroa asukasta kohden (31.12.2021: +112,6 milj. euroa ja 1 739 euroa/as). Aiemmilta vuosilta kertyneet henkilökohtaiset lisät on maksettu henkilöstölle tilikauden aikana.

Tämän vuoksi edellisten tilikausien yli/alijäämä on kaupungin osalta muuttunut.

Konsernin **lainakanta** on 608,8 milj. euroa ja 9 323 euroa asukasta kohden (31.12.2021: 642,0 milj. euroa ja 9 911 euroa/as.). Velkaantumiskehitys on kääntynyt laskuun.

Kaupunkikonsernin taloudesta on laadittu oheiset kuviot.

Kuvio. Vuosikatteen, suunnitelmapoistojen ja nettoinvestointien välinen suhde vuosina 2013-2022:

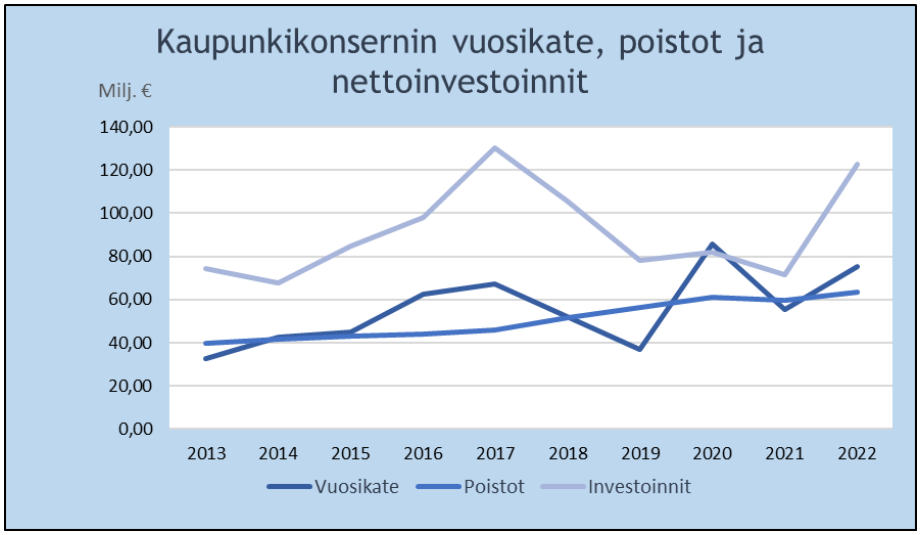

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä vuosikate on 75,3 milj. €, poistot ovat 63,7 milj. € ja nettoinvestoinnit (omahankintameno) 122,7 milj. € (v. 2021: 70,4 milj. euroa). Kaupungin (sis. liikelaitos) nettoinvestointien määrä tästä on 37,3 milj. € (v. 2021: 34,2 milj. euroa) ja kaupungin tytäryhteisön sekä Seinäjoen Energia -konsernin valmistuneet ja vuoden 2022 lopussa keskeneräiset investoinnit 85,4 milj. euroa. Vuosikate kattaa poistoista 118,3 % ja nettoinvestoinneista 61,4 %.

Kuvio. Kaupunkikonsernin lainakannan kehitys vuosina 2013-2022, Seinäjoen kaupunki:

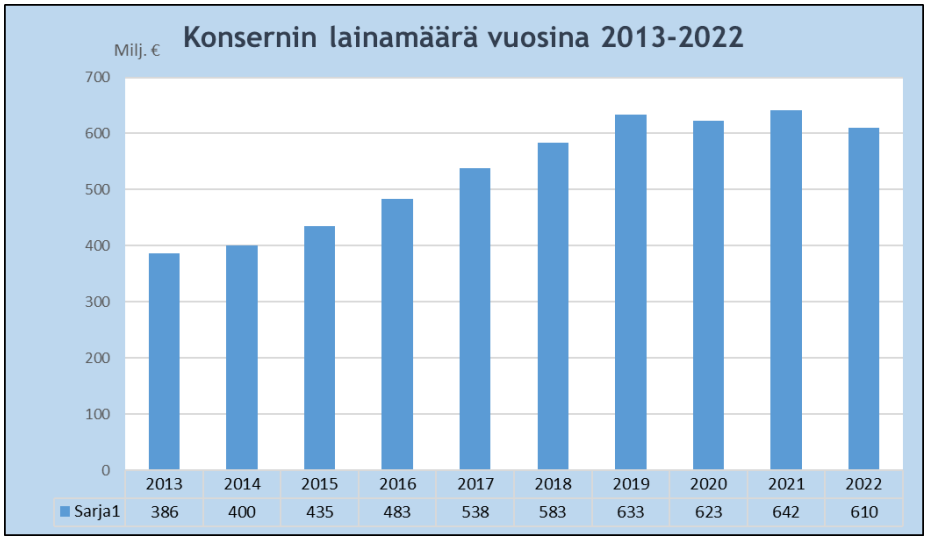

Kuvio. Konsernin lainat vuosina 2013-2022, euroa/ asukas, Seinäjoen kaupunki:

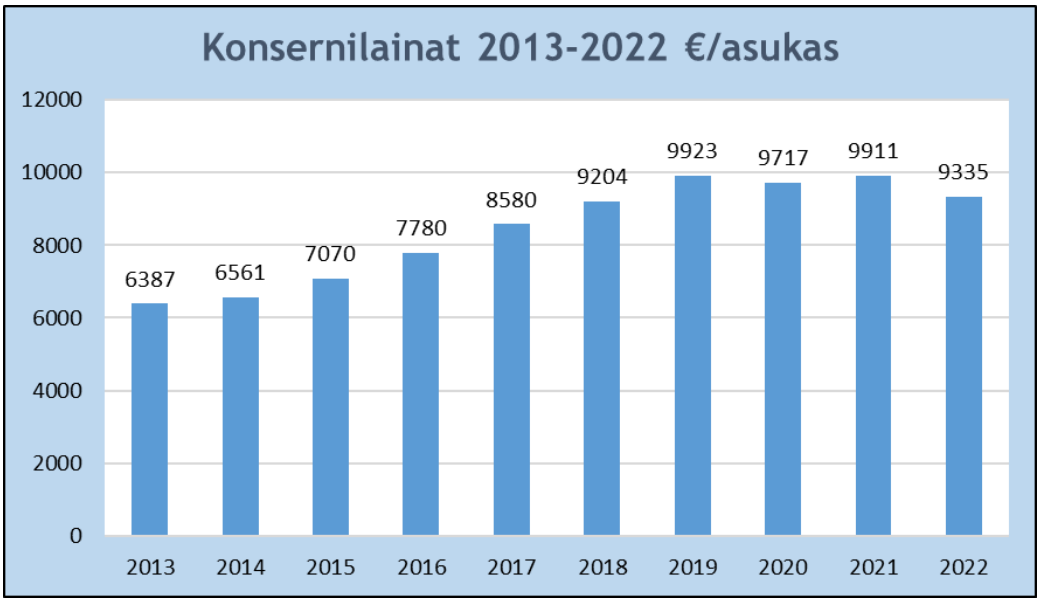

Taulukko. Lainamäärän kehitys vuodesta 2013, Seinäjoen kaupunkikonserni:

Lainamäärän kehitys vuosina 2013-2022		
	1 000 €	**€/as**
2013	385 565	6 387
2014	399 602	6 561
2015	435 059	7 070
2016	482 770	7 780
2017	537 916	8 580
2018	582 564	9 204
2019	633 143	9 923
2020	623 414	9 717
2021	641 647	9 911
2022	**609 650**	**9 335**
Muutos	**-4,99 %**	**-5,81 %**

7. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Tilikauden tulos on 16 302 830,12 € ylijäämäinen.

Kaupunginhallitus esittää tuloksen käsittelyn osalta seuraavaa:

Poistoeron muutos

Poistoeron vähennys	34 526,42 €

Rahastojen muutos

Rahastojen vähennys	1 852,24 €

Tilikauden ylijäämä 16 339 208,78 € siirretään taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämä -tilille.

II TOTEUTUMISVERTAILU

II TOTEUTUMISVERTAILU

8. Käyttötalous, investoinnit ja rahoitus

8.1 Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutumiset

Palvelukeskus KONSERNIPALVELUT

Tulosalue 100 Vaalit

100 VAALIT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	90 000		
Kv 12.12. §138	Muutos	49 100		
	Yhteensä	**139 100**	**139 004**	**-96**
Toimintamenot	Alkuperäinen	170 000		
Kv 12.12. §138	Muutos	33 200		
	Yhteensä	**203 200**	**208 106**	**-4 906**
Netto (Toimintakate)		**-64 100**	**-69 102**	**-5 002**

Toiminta-ajatus

Vaalit hoidetaan vaalilainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Vuoden 2022 Aluevaalien toteuttaminen vaalilain säädösten edellyttämällä tavalla.		Toteutunut vaalilain edellyttämällä tavalla.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
		...	...	Toteutui	

Tulosalue 120 Tarkastustoimi

120 TARKASTUSTOIMI				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	200		
	Yhteensä	**200**	**282**	**82**
Toimintamenot	Alkuperäinen	185 600		
	Yhteensä	**185 600**	**171 940**	**13 660**
Netto (Toimintakate)		**-185 400**	**-171 658**	**13 742**

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnan toiminta perustuu kuntalakiin ja Seinäjoen kaupungin hallintosääntöön. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat

toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Seinäjoen kaupungin ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakunta huolehtii tarkastuksen yhteen sovittamisesta. Tarkastuslautakunta antaa vuosittain suorittamastaan arvioinnista arviointikertomuksen. Tarkastuspäällikkö valmistelee ja esittelee asiat tarkastuslautakunnalle, suorittaa sisäistä tarkastusta sekä suorittaa muut kaupunginjohtajan määräämät erityistehtävät.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Hyvän johtamisen kaupunki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Arviointikertomuksen vaikuttavuus. Arviointikertomuksessa esitetyt havainnot johtavat toimenpiteisiin vuoden sisällä arviointikertomuksen valtuustokäsittelystä.		Kaupunginhallitus antoi vastauksen arviointikertomuksen 2021 havaintoihin ja suosituksiin kokouksessaan 31.10.2022. Tarkastuslautakunnan suosituksista 77 % johti toimenpiteisiin (edellisen arviointikertomuksen havainnoista 70 % johti toimenpiteisiin ja alla olevan taulukon nykyarvo perustuu arviointikertomukseen 2020).		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Vaikuttavuusaste (%)		91 %	70 – 100 %	77 %

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Hyvän johtamisen kaupunki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Sisäisen tarkastuksen vaikuttavuus. Sisäisen tarkastuksen raportoinnissa esitetyt merkittävät havainnot johtavat toimenpiteisiin vuoden sisällä raportoinnista.		Vuonna 2022 suoritetut sisäiset tarkastukset on raportoitu alkuvuodesta 2023 eikä tavoite ole mitattavissa tilinpäätöksen laadintahetkellä.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Vaikuttavuusaste (%)		…	70 – 100 %	…

Tulosalue 130 Yleishallinto

130 YLEISHALLINTO				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	8 349 700		
Kv 12.12. §138	Muutos	10 300 000		
	Yhteensä	**18 649 700**	**20 612 361**	**1 962 661**
Toimintamenot	Alkuperäinen	7 691 600		
	Yhteensä	**7 691 600**	**8 773 130**	**-1 081 530**
Netto (Toimintakate)		**10 958 100**	**11 839 231**	**881 131**

Toiminta-ajatus

Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää päätösvaltaa kuntalain edellyttämällä tavalla. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenpidosta ja muista kuntalain edellyttämistä tehtävistä.

Strateginen valinta		Strateginen tavoite			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Velkaantumisen ja toimintakatteen kasvun taittaminen. Talous on kestävällä tasolla.		Talous ei ole vielä kestävällä tasolla, vaikkakin parempaan suuntaan on edetty. Talouden vahvistamista jatketaan.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Toimintakate		363.553.000€ (TP2019), vuotuinen toimintakate-kasvu on ollut yli 4 %/vuosi	Enintään 2,0%:n vuotuinen toimintakatek asvu vuodesta 2019 eteenpäin	Toteutunut. Toiminta-katteen muutos 1,7 %. Menojen kasvu 3,8 %.	
Velkamäärä euroa/asukas		5 185 (TP2020)	5 200	Toteutunut. Velkamäärä on laskenut ja on 4 970 €/as.	

Tulosalue 140 Hallintopalvelut

140 HALLINTOPALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	619 400		
	Yhteensä	**619 400**	**539 518**	**-79 882**
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 858 900		
Kv 12.12. §138	Muutos	-400 000		
	Yhteensä	**1 458 900**	**1 305 507**	**153 393**
Netto (Toimintakate)		**-839 500**	**-765 989**	**73 511**

Toiminta-ajatus

Tulosalueen tehtävänä on valtuuston ja kaupunginhallituksen asioiden valmistelu sekä päätösten laillisuusvalvonta ja täytäntöönpano. Tulosalue tarjoaa kaupunkikonsernille yleishallinnon ja lakiasiain palveluja sekä toimistopalveluja. Lisäksi tulosalue huolehtii omistajapolitiikan- ja ohjauksen tehtävistä.

Maaseutupalvelujen tehtävänä on maaseudun elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kehittäminen hoitamalla sille laissa säädetyt maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät. Seinäjoen yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Seinäjoen lisäksi Lapua, Ilmajoki, Isokyrö ja Kuortane.

Viljelijätukihallinnossa toimitaan EU:n ohjelmakausien mukaisessa toimintaympäristössä. Seinäjoen kaupungin maaseutupalvelut käsittelee ja maksaa maataloustukia EU:n ja valtion varoista noin 74 milj. euroa vuodessa.

Strateginen valinta	hallintopalvelut	Strateginen tavoite	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Päätösvalmistelun tavoitteena ovat laadukkaat palvelut ja asianhallinnan korkea taso.		Tavoitteet on saavutettu hyvin. Omistajaohjauksessa on säännöllisesti toteutettu tulosneuvottelut ja yhteydenpitoa yhtiöihin.	

Omistajaohjauksen toteuttaminen kaupungin kokonaisetu huomioiden. Monistus-, postitus ja puhelinpalveluiden toteuttaminen määräaikoja noudattaen. Maaseutupalveluiden tuottaminen lainsäädännön mukaisesti.	Maaseutupalveluissa ei ole ollut tehtäviä tai maksuja, jotka olisivat jääneet hoitamatta. Hyvinvointialueen muodostumisesta aiheutunut kaupunkiorganisaation muutos on toteutettu ja kaupungin hallintosääntö päivitetty.

Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Ohjeistusten ajantasaisuudesta huolehtiminen	...	...	On ajantasalla	🟢
Määräaikojen määrittely ja seuranta	...	...	Määrittelyt ovat arvioinnissa.	🟡

Strateginen valinta	Sisäisen toiminnan kehittäminen	**Strateginen tavoite**	Osaava henkilöstö
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Viljelijöiden tukihakemusten käsittely annetuissa aikatauluissa.			

Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
QlikView-raportit	...	100 %	100 %	🟢
Tukisovelluksen tiedotustaulu	...	100 %	100 %	🟢

Strateginen valinta	Sisäisen toiminnan kehittäminen	**Strateginen tavoite**	Osaava henkilöstö
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Tukimaksujen valmistelu niin, että maksut lähtevät liikkeelle.			

Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
QlikView-raportit	...	100 %	100 %	🟢
Tukisovelluksen tiedotustaulu	...	100 %	100 %	🟢

Tulosalue 150 Henkilöstöpalvelut

150 HENKILÖSTÖPALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	112 500		
	Yhteensä	**112 500**	**169 006**	**56 506**
Toimintamenot	Alkuperäinen	2 815 100		
Kv 20.6. §77	Muutos	3 549 000		
Kv 20.6. §77	Muutos	25 000		
Kv 12.12. §138	Muutos	-2 929 000		
	Yhteensä	**3 460 100**	**3 283 574**	**176 526**
Netto (Toimintakate)		**-3 347 600**	**-3 114 568**	**233 032**

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalvelut-tulosalueen tehtävänä on henkilöstöjaoston asioiden valmistelu ja päätösten toimeenpano. Tulosalue tarjoaa kaupunkikonsernille keskitettyjä palveluja henkilöstöhallinnon palvelujen muodossa. Lisäksi tulosalue huolehtii kaupungin ja tulosalueiden sisäisten hankkeiden kehittämisestä ja koordinoinnista.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Hyvän johtamisen kaupunki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Henkilöstöjaoston päätösten oikeellisuus				
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Oikaisuvaatimusten vähäinen määrä		…	0-2 oikaisuvaatimusta	toteutunut

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Hyvän johtamisen kaupunki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Kunta-alan sopimusten oikeanlainen tulkinta, paikallisen sopimisen kehittäminen		Yhteistyö pääluottamusmiesten kanssa on hyvää ja tiivistä.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Yksimieliset neuvottelutulokset, ei asioita keskusneuvotteluihin		…	0 keskusneuvotteluja	toteutunut

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Hyvän johtamisen kaupunki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Palkanmaksu on ajantasaista		Palkanmaksu tapahtuu ajantasaisesti, palveluaikalisät maksetaan ajantasaisesti.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Takautuvien palkkaerien määrä		…	enintään 5 kpl/kk	0-1 kpl/kk

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Hyvän johtamisen kaupunki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Asioiden käsittelyajat		Asiat käsitelty tarpeen vaatimissa ajoissa.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
henkilöstöjohtajan ja henkilöstöjaoston päätökset		…	henkilöstöjohtajan päätökset 1-3 päivässä, henkilöstöjaoston päätökset 1-4 viikossa	toteutunut

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Sairauspoissaolojen hallinta, varhainen ja tehostettu tuki ja mukautettu työ hillitsevät sairauslomien kasvua, työhyvinvoinnin, työssä jatkamisen ja jaksamisen edistäminen		Malllit ovat käytössä. Merkittävimmin sairauspoissaoloihin on lisäävästi vaikuttanut korona.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
sairauspoissaolot		…	sairauspoissaolopäivät/työntekijä alle kuntien keskiarvon	ei toteutunut
työkyvyttömyyseläkkeiden osuus pysyvistä eläkkeistä		…	alle 5 %	ei toteutunut

Tulosalue 160 Talouspalvelut

160 TALOUSPALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	1 566 000		
	Yhteensä	**1 566 000**	**1 767 474**	**201 474**
Toimintamenot	Alkuperäinen	9 677 900		
	Yhteensä	**9 677 900**	**7 923 912**	**1 753 988**
Netto (Toimintakate)		**-8 111 900**	**-6 156 438**	**1 955 462**

Toiminta-ajatus

Talouspalvelujen taloushallinto tuottaa kaupungin taloushallintopalvelut. Palvelua tuotetaan myös tytäryhtiöille ja kuntayhtymille. Päävastuina ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, kaupungin rahoitus ja talouteen liittyvä riskien hallinta, osallistuminen omistajapolitiikkaan sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Talouspalvelujen tietohallinnon päätehtäviä ovat kehittämis-, koordinointi-, järjestämis-, seurantatehtävät sekä palvelu- ja laatutasoon liittyvien tekijöiden määritystehtävät koskien tietohallintoa, tietotekniikkaa, tietoliikennettä, teletekniikkaa ja tietoturvaa, tuottaa laadukkaita tukipalveluja toimialoille, edistää digitalisaatiota ja sen hyödyntämistä kaupungissa ja huolehtia lakisääteisistä viranomaistehtävistään voimassa olevan talousarvion puitteissa.

Talouspalvelujen materiaalihallinnon tehtävänä on korkeatasoisten, kustannustehokkaiden ja suunniteltujen hankinta- ja varastopalvelujen tuottaminen kaupunkikonsernille, sidosryhmille sekä muille asiakkaille. Hankinnoissa huomioidaan tuotteiden ja palveluiden koko elinkaari ja sen aikaiset vaikutukset vastuullisesti. Materiaalihallinto toteuttaa osaltaan myös kaupungin varautumisvelvoitetta ja tuottaa varastopalveluja.

Strateginen valinta	Tasapainoinen talous ja tuloksellisuus	**Strateginen tavoite**	Vahva talous mahdollistaa kaupungin kehittymisen

Talousarviotavoite	**Tilannekuvaus ja riskiarvio**
Kaupungin käyttötalous on tasapainossa. (koko kaupungin tavoite) Lainasalkun rahoitus on kilpailukykyistä ja riittävästi suojattu. (koko kaupungin tavoite) Edistetään taloussuunnittelun ja -raportoinnin vaikuttavuutta ja siten tuloksellisuutta.	Käyttötalous ei ole vielä tasapainossa, vuodesta 2019 toimintakate on puolittunut, mutta yhä korkeahko Talouden vahvistamista jatketaan. Lisäksi tasetta on kevennetty mm. omaisuutta myymällä. Kaupungilla on myyntiohjelma 2022-2026. Talouden asiakirjoja on päivitetty, jotta ne olisivat vaikuttavampia tavoitteiltaan ja mitattavia.

Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Vuosikate kattaa poistot ja tilikauden tulos	Positiivinen vuosikate ja tulos (TP2020)	Vuosikate kattaa poistot, tulos positiivinen	Toteutunut. Vuosikate kattaa poistot 161 %:sti. Tulos on +15,5 milj. € ylijäämäinen	●

Lainasalkun korkotaso ja lainojen suojausaste	Toteutunut	Lainasalkun korkotaso marginaalin kanssa on keskimäärin enintään 1%. Lainoista on suojattu väh. 50%.	Yleinen korkotaso on noussut yli 2,5 %, joka näkyy myös kaupungin lainoissa. Korko on 1,15 %. Kaikista lainoista on suojattu 50,5 %, ja pitkäaikaisista lainoista 67,6 %.	🟡
Toteutumaraportti vaikuttavuutta edistävistä toimenpiteistä	Toteutettu ensi kerran 2020, jatkuva kehittäminen	Toiminnan tavoitteissa ja raportoinnissa vaikuttavuutta on lisätty.	Toteutunut. Kaikki tavoitteet johdetaan strategiasta, myös vaikuttavuus huomioitu.	🟢

Strateginen valinta	Kestävän kehityksen kaupunki	**Strateginen tavoite**		Edistetään hankinnoilla kestävää kehitystä ja sosiaalista kestävyyttä
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Hankinnat toteutetaan suunnitelmallisesti ja vastuullisesti ammattitaidolla		Suunnitelmallisuutta on parannettu. Sosiaalista vastuuta on lisätty työllistämisehtojen käytöllä ja riskejä pienennetty sähköisten järjestelmien käyttöönotolla.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Työllistämisehtoja sisältävien hankintojen lukumäärä		…	väh.2 uutta hankintamenettelyä	6 🟢
Ympäristökriteerejä sisältävien hankintojen lukumäärä		…	Väh. 10 % kaikista hankinnoista	noin 15% 🟢
Otetaan käyttöön sähköinen sopimusten hallinnointi työkalu		…	Toteutunut	Toteutunut. 🟢

Strateginen valinta	Hyvät palvelut ja tasapainoinen talous	**Strateginen tavoite**		Edistetään kilpailukykyisiä palveluita ja hyviä kumppanuuksia
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Kaupunki on haluttu sopimuskumppani ja kaupungin hankinnat kiinnostavat yrityksiä.		Tarjousten määrä hankinnoissa on tavoitellulla tasolla. Kaupunki paransi hankintojen ennakoitavuutta ja on luotettava sopimuskumppani myös poikkeusaikoina.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Tarjousten määrä / tarjouspyyntö kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa		4,3	4,5	4,5 🟢

Kaupunki julkaisee hankintakalenterin ja päivittää sitä puolivuosittain	…	Toteutunut	Toteutunut	●
Hankinnoissa ennakkoon toteutettujen markkinavuoropuhelujen lukumäärä	…	3	3	●
Tyytyväisyys hankintapalveluihin prosessien tehostamisessa ja käytettävyydessä (kyselyt)	…	Vähintään hyvää	Kyselyjä ei toteutettu 2022	●

Strateginen valinta	**Palvelut ja Hyvän johtamisen Seinäjoki**	**Strateginen tavoite**		**Sujuvat palvelut ja Hyvän johtamisen kaupunki**	
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Tyytyväisyys hankintapalveluihin prosessien tehostamisessa ja käytettävyydessä (kyselyt)		…	Vähintään hyvää.	Kyselyjä ei toteutettu 2022	●
Omalle henkilöstölle säännöllisesti kyselyt työhyvinvoinnista ja esimiestyön riittävästä tuesta (On osa talouspalvelujen pilotointia henkilöstön osallistamisesta.)		Hyvällä tasolla	Fiilismittari-kyselyssä tavoitearvo molemmissa väh. 70/100.	Toteutunut. Työilmapiiri 79/100 ja esimiestyö 73/100.	●

Strateginen valinta	**Palvelut ja Hyvän johtamisen Seinäjoki**	**Strateginen tavoite**		**Sujuvat palvelut ja Hyvän johtamisen kaupunki**	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Digitalisaation hyödyntäminen hallinnossa, johtamisessa ja palveluissa. Digitalisaatiota tukevan palvelualustan kehittäminen, digitalisaatio palveluprosesseissa ja vaikuttavuus		Kaupunki hyödyntää tietojärjestelmiä, ohjelmistoautomaatiota, tarjoaa sähköisiä asiointikanavia ja käytössä on modernit työkalut, joilla voi työn tekeminen on sujuvaa ja paikasta riippumatonta. Käynnissä on digiohjelman mukaisia käyttöönottoprojekteja. Rakenteilla on tietojohtamisen ratkaisuja, jotka tarjoavat laadukasta tietoa päätöksen teon tueksi. Riskinä on, että kaupunki ei hyödynnä riittävästi digitalisaation mahdollisuuksia tai olemassa olevat ratkaisut eivät tue uudistumisessa. Tunnistettu riski on myös kustannusten hallinta digitalisaation hinta-laatu-suhteessa.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Sähköisten kokouskäytäntöjen hyödyntäminen. Sähköisen arkistoinnin piirissä olevien järjestelmien lukumäärä. Palvelualustan kautta toteutetut yhteydet		…	Käyttö on systemaattista Uusia järjestelmiä otettu käyttöön (lkm) Yhteyksien suhteellinen määrä (%) kasvaa edellisestä vuodesta	Toteutunut. Mm. sähköinen kokouskäytöntö on vakiintunut. Uusia tietojärjestelmiä otettu käyttöön: 8. Sähköisen arkistoinnin ratkaisujen käyttöönotto on jatkuvaa toimintaa. Kaikki siirtotiedostoihin perustuvat uudet integraatiot on	●

			toteutettu palvelualustan kautta.	
Uusia digitaalisaatiota hyödyntäviä palveluja on otettu käyttöön (lkm). Tuetaan digitalisaation keinoin myös tiedolla johtamista	…	Uusia palveluja on otettu käyttöön. Tiedolla johtaminen paranee.	Uusia sähköisiä asiointipalveluita tai lomakkeita on otettu käyttöön 12 kpl. TIetojohtamisen raportointialun rakentaminen käynnistynyt.	🟡
Tyytyväisyys tietojärjestelmiin prosessien tehostamisessa ja käytettävyydessä (kyselyt)	…	Vähintään hyvää	Asiakastyytyväisyyden keskiarvo toimintakaudelle on erittäin hyvä (92%).	🟢

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**		Hyvän johtamisen kaupunki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Tilannekuva digitaalisesta turvallisuudesta		Tietoturvariskien hallinta on osa normaalia toimintaa. Toimenpiteillä pyritään ehkäisemään tietoturvariskin toteutuminen ja siitä seuraavat vahingot.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Arvio toimenpiteiden valmiusasteesta tilannekuvan muodostamisessa		…	Vähintään 80%	Valmiusaste n. 95%. Tekninen mittarointi on määritelty ja käytössä.	🟢
Tiedonhallintalain mukaisen valmistelun loppuunsaattaminen määräajassa tietohallinnon osalta		…	Valmistuu määräajassa	Toteutunut. Valmistelu on kauden 2022 osalta on valmis.	🟢

Palvelukeskus SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

Tulosalue 200 Soten hallinto

200 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALAN HALLINTO				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	239 500		
	Yhteensä	**239 500**	**253 730**	**14 230**
Toimintamenot	Alkuperäinen	2 261 700		
	Muutos			
	Yhteensä	**2 261 700**	**2 259 523**	**2 178**
Netto (Toimintakate)		**-2 022 200**	**-2 005 792**	**16 408**

Toiminta-ajatus

Hallinnon tulosalue muodostuu hallinto- ja talouspalveluista, lakipalveluista ja rikos- ja riita-asioiden sovittelutoiminnasta.

Hallinnon toimintatavat, tehtävien organisointi ja resurssit tukevat taloudellisesti ja tehokkaasti toimialan tulosalueita ja niiden tehtäviä sekä kaupungin asukkaita.

Toimialalle asetettujen strategisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Toimintavuonna toimialalla muutos- ja kehittämistyössä priorisoitiin hyvinvointialuevalmisteluun panostaminen. Kaupunginvaltuuston asettamat strategiset tavoitteet eivät näin ollen täysimääräisesti toteutuneet, kun resurssit suunnattiin hyvinvointialuevalmisteluun. Koronaepidemia vaikutti edelleen toimintaan ja hidasti strategisten tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteiden suuntaista kehittämistyötä jatketaan kuitenkin hyvinvointialuetasoisesti v. 2023 alkaen.

Etelä-Pohjanmaan yhteisten valtionosuusrahoitteisten Tulevaisuuden sote-keskushankkeen ja Ikäkotihankkeen kehittämistoimet ja myös mahdollistamat lisäresurssit olivat tukemassa tavoitteiden toteutumista myös Seinäjoella. Hankerahoituksella saimme lisäresursseja kaupungin väestön palveluiden sisällölliseen kehittämiseen ja erityisesti peruspalvelujen vahvistamiseen.

1. **Ehkäisevät palvelut vahvistuvat ja korjaavien palvelujen tarve vähenee positiivista kustannuskehitystä tukien.**
    - Lapsiperheiden ehkäiseviä palveluja vahvistettiin lisäämällä lapsiperheiden kotipalvelua.
    - Koululaisten tukea vahvistettiin psykiatrisilla sairaanhoitajilla kouluissa. Nuorella ikäluokalle järjestettiin maksutonta ehkäisyä.
    - Koko väestön perustason vastaanottopalveluja monipuolistettiin tarjoamalla vastaanotolla fysioterapiaa ja sosiaalityötä.
    - Työttömien terveydenhoitoa vahvistettiin terveydenhoitajaresurssilla.
    - Suun terveydenhuollon palveluja kehitettiin.
    - Muutostyön ja kehittämistoimien positiivisen kustannuskehityksen arviointi edellyttää pidempää seurantaa.

2. **Hoidon ja palvelun saatavuus ja jatkuvuus vastaavat väestön palvelutarvetta.**
    - Sosiaalityössä palvelutarpeisiin vastaaminen riittävän nopeasti oli ajoittain haasteellista.
    - Asiakas- ja palveluohjausta kehitettiin ja vahvistettiin erityisesti Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen tuella.
    - Chat-palvelun käyttöönotto sosiaalityössä monipuolisti palvelukanavia ja lisäsi osaltaan palvelun saavutettavuutta.
    - Aikuisten nepsy-toimintamallin kehittäminen terveyskeskuksessa käynnistyi.
    - Sote-tilannekeskuksen pilotti laajeni koko kaupungin alueelle ja paransi kotiin vietävien palvelujen koordinaatiota ja integroi eri palvelut sujuviksi asiakaslähtöisiksi prosesseiksi.

3. **Lasten, nuorten ja perheiden palvelut muodostavat perhelähtöisen kokonaisuuden**.
    - Perhekeskuskoordinaattori oli tukemassa perhelähtöisen palvelukokonaisuuden järjestämistä.

4. **Palvelut mahdollistavat kotona asumisen.**
    - Vammaispalvelun asiakasohjausta kehitettiin sujuvoittamaan palvelujen saatavuutta ja varmistamaan niiden oikea-aikasuutta.
    - Ikäpalveluja kehitettiin kokonaisvaltaisesti.

5. **Johtaminen on strategista ja perustuu tietoon.**
    - Toimialan johto, esimiehet ja asiantuntijat jalkauttivat asetettuja tavoitteita perustehtävissään.
    - Tiedolla johtamisen toimien kehittäminen kaupunkitasoisesti jäi toimialalla vähäiseksi. Kehittämistyö toteutui tältä osin hyvinvointialuetasoisesti, jossa kehittämistyö on alkuvaiheessa.
    - Toiminnanohjausjärjestelmä otettiin käyttöön kaupungin Ikäkeskuksessa. Järjestelmä tuottaa tilastotietoja toiminnan ohjaamiseen. Se joustavoitti tiedon liikkumista palveluketjun eri toimijoiden välillä. Kotihoitoyksiköissä RAI-järjestelmää käytetään asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnissa ja hoitosuunnitelmien pohjatietona. Ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköissä RAI-järjestelmää otettiin käyttöön v. 2022 aikana ja sen hyödyntämistä vasta opeteltiin.
    - Ympäristöterveydenhuollon johtamisrakennetta uudistettiin vahvistamaan strategista johtamista ja vastaamaan toimintaympäristön haasteisiin.

6. **Riittävä ja osaava henkilöstö turvaa toimialan perustehtävän toteutumisen ja toiminnan jatkuvan kehittämisen.**
    - Henkilöstön riittävyyden haasteet koskivat erityisesti seuraavia ammattiryhmiä: hammaslääkärit, eläinlääkärit, psykologit ja sosiaalityöntekijät. Sairaanhoitajasijaisten rekrytointi vaikeutui edellisistä vuosista. Myös lähihoitajien sijaisrekrytointi oli haasteellista, erityisesti kesän aikana.
    - Ikäpalveluissa henkilöstön saatavuus oli erittäin haasteellista koko vuoden no. kotihoidossa ja ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Kotihoitoyksiköissä oli koko vuoden noin 10–15 vakanssia täyttämättä.

7. Toimialan sujuva siirtyminen hyvinvointialueelle varmistetaan.

- Sote-toimialan ja sen tukipalvelujen sujuvaa siirtymistä hyvinvointialueelle tuki kaupungin kaikkien toimialojen sitoutunut osallistuminen valmisteluun. Kaupungin johtoryhmä ja toimialojen yhteinen muutoksenjohtamisen ryhmä koordinoivat valmistelua.
- Päätökset siirtymään liittyen tehtiin annetussa aikataulussa.
- Kaupunkiorganisaation ja hyvinvointialueen yhdyspintavalmisteluun panostettiin kaupungin sisällä, mutta varsinainen yhdyspintatyö edellyttää hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyön rakenteiden ja toimintamallien valmistelua v.2023 alkaen.
- Selkeiden vastinparien saaminen hyvinvointialueelta yhdyspintatyölle kaupungin kanssa jäivät osin vuoteen 2023.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Palvelutuotannon järjestäminen
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Hallintopalvelut Hallintopalveluiden organisaatiorakenteen tavoitteena on tehostaa tehtävien hoitamista, sijaisjärjestelyjä, resurssien käyttöä sekä varautuminen tulevia muutoksia (mm.eläköityminen, järjestelmien käyttöönotot) varten.		Hallintopalvelut Hyvinvointialueelle siirtymiseen varautuminen ja valmistelu palvelutuotannon järjestämisen ohessa.	
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Kehityskeskustelut: tehtävien tasapuolinen jakaantuminen		90	100	80	🟡

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Hallintopalvelut Toimialan ja sen tulosyksiköiden toimintaa tukevien toimistopalvelujen (yleis-, henkilöstöhallinto- ja taloushallinto) tuottaminen taloudellisesti ja tehokkaasti.		Hallintopalvelut Tukipalvelutehtävät saatu hoidettua. Lisäresursointia on tarvittu tiettyjen tehtävien hoidossa. Riskiarviona on työvoiman saatavuus tiettyihin tehtäviin.	
Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Talousarvio/henkilöstökulut: Henkilöstöresurssin optimointi kustannustehokkaasti huomioiden eläköityminen, tehtäväsiirrot, järjestelmien käyttöönotot ym. muutokset.	96	100	97	🟢

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Sovittelutoiminta Sovittelualoitteiden tason vakiinnuttaminen valtakunnalliseen keskitasoon.		Sovittelutoiminta on saatu integroitua joustavasti Hyvinvointialueen organisaatioon. Yhteinen toimialue tukee sovittelun perustehtävän toteutumista ja aloitetavoitteen saavuttamista. Riskiarviona sovittelijoiden määrän väheneminen.	
Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Sovittelualoitteiden lukumäärä	…	…	455	🟢

Strateginen valinta		Strateginen tavoite			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Lakipalvelut Lakipalveluiden tavoitteena on viranhaltijoiden palveleminen heidän asiakastapauksissaan, ja avustaminen eri viranomaisille laadittavissa valituksissa ja lausumissa, lainsäädännön tulkinnat sekä oikeuskäsittelyihin osallistuminen. Sovittelutoiminta Sovittelutoimisto tuottaa rikos- ja riita-asioiden sovittelupalveluita koko Etelä-Pohjanmaan alueelle. Tavoitemäärä ensi vuodelle on noin 450 aloitetta. Tavoitteena sovitteluprosessin kulun ja laadun varmistaminen yhdessä poliisin kanssa. Sovittelijoiden osaamistason jatkuva ylläpitäminen koulutusten ja ohjauskeskustelujen kanssa.		Lakipalvelut on olleet saatavilla ja saavutettavissa hyvin. Viranhaltijoita on palveltu moninaisissa asiakastapauksissa, sekä hallinnollisissa asioissa. Sovittelutoiminnan saavuttavuuden nykytason pitäminen koko maakunnan alueella hyödyntäen sovittelupaikkoina hyvinvointialueen tiloja. Sovittelutoimiston ja yhteistyötahojen jatkuvan vuoropuhelun ylläpitäminen työntekijä ja organisaatiotasolla. Sovittelijoille on tarjolla osallistuminen valtakunnalliseen lähisuhdeväkivalta sovittelijoiden koulutukseen. Uusia sovittelijoita rekrytään aloitamalla peruskurssi.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Säännölliset palaverit		...	...	...	●
Lähisuhde sovittelijoiden määrä		9	14	...	●
THL:n vuositilastot, asiakastyytyväisyyskysely		...	...	199	●

Strateginen valinta		Strateginen tavoite			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Perheoikeudelliset palvelut Huoltajuus- ja elatussopimusten vahvistaminen, käräjäoikeuksien pyynnöstä olosuhdeselvitysten laatiminen, isyyden tunnustamisen vastaanottaminen lapsen syntymän jälkeen, asiakkaiden ohjaus ja neuvonta.		Perheoikeudelliset palvelut ovat tarjonneet monipuolisesti palveluita asiakkaille. Asiakkaiden ohjaus ja neuvonta vievät aikaa sopimusten laatimisten lisäksi. Vuonna 2022 on ollut hieman vähemmän elatussopimusten laatimista, mutta isyyden vahvistamisia ja huoltoa- ja tapaamisia koskevia sopimusten vahvistamisia on ollut erittäin runsaasti.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Elatussopimusten vahvistaminen		717	710	482	●

Tulosalue 210 Sosiaalityö

210 SOSIAALITYÖ				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	6 220 200		
	Yhteensä	**6 220 200**	**5 973 256**	**-246 944**
Toimintamenot	Alkuperäinen	52 073 700		
Kv 26.9. §102	Muutos	6 072 000		
Kv 12.12. §138	Muutos	2 648 000		
	Yhteensä	**60 793 700**	**64 626 346**	**-3 832 646**
Netto (Toimintakate)		**-54 573 500**	**-58 653 090**	**-4 079 590**

Toiminta-ajatus

Tuottaa sosiaalityön tulosalueen palveluilla kuntalaisille hyvinvointia ja vahvistaa toimintakykyä, arjen hallintaa ja osallisuutta oikea-aikaiseen ja riittävään palvelutarpeen arviointiin perustuen.

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**		Hyvinvoiva kuntalainen	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Tuottaa sosiaalityön tulosalueen palveluilla kuntalaisille hyvinvointia ja vahvistaa toimintakykyä, arjen hallintaa ja osallisuutta oikea-aikaiseen ja riittävään palvelutarpeen arviointiin perustuen.		Palvelutarpeisiin vastaaminen riittävän nopeasti on ajoittain haasteellista. Asiakas- ja palveluohjausta on kehitetty ja vahvistettu TSK hankkeen tuella. Chat -palvelu otettu käyttöön.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
THL määräaikaseuranta 2x/vuosi		ei olla määräajassa	määräaikojen pitävyys	ei olla seurannan mukaan pysytty määräajoissa, mutta ylitykset eivät ole olleet isoja	🟡
Asiakaspalaute ja asiakaskokemus		ei kerätä systemaattisesti	valitaan pilotit	asiaa ei pystytty riittävästi edistämään aikaresurssin puitteissa	🟡
Palvelutarpeen arviointi määrämuotoisesti		…	seuranta käyttöön	Tehty osana työkäytäntöjen yhdenmukaistamista HVA valmistelussa	🟡

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**		Vahva, osaava oma palvelutuotanto	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Vahvistetaan kaupungin peruspalvelujen käyttöä ja yhteistyötä sekä oman palvelutuotannon osaamista ja käyttöä. Ollaan mukana hyte-alueen palvelujen yhdenmukaistamisessa.		Palvelutuotannon yhtenäistämistä on tehty koko vuosi HVA valmistelussa. Painopiste on ollut HVA valmistelussa, ei ole juuri kehitetty omaa palvelutuotantoa, paitsi lapsiperheiden kotipalvelun lisäresurssilla.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Ostopalvelujen/oman toiminnan seuranta palveluittain, vrt. muutos 21 - 22		…	…	Ostopalvelujen osuus on kasvanut 2,5 milj.	🟡

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**		Osaksi maakunnallista hyte-aluetta	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Henkilöstön osaamisen hyödyntäminen ja osallistaminen hyte-alueen valmistelussa		Valmisteluun osallistuminen on priorisoitu erittäin tärkeäksi			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Osallisuus eri työryhmissä		…	…	90%	🟢

Tulosalue 260 Ikäihmisten palvelut

260 IKÄIHMISTEN PALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	9 205 700		
	Yhteensä	**9 205 700**	**10 159 712**	**954 012**
Toimintamenot	Alkuperäinen	45 787 200		
Kv 26.9. §102	Muutos	3 100 000		
Kv 12.12. §138	Muutos	1 600 000		
	Yhteensä	**50 487 200**	**51 721 682**	**-1 234 482**
Netto (Toimintakate)		**-41 281 500**	**-41 561 970**	**-280 470**

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on, että ikääntynyt väestö ja heidän läheisensä saavat ohjeistusta ja neuvontaa hyvän elämän ja itsenäisen toimintakyvyn säilyttämiseksi. Tarvittaessa asiakkaiden palvelutarpeet arvioidaan ja sen pohjalta jokainen saa yksilöllisen palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelman. Suunniteltujen palvelujen toteutumista seurataan ja arvioidaan. Suunnitelmiin tehdään tarvittaessa muutoksia.

Palvelujen tuottamisen keskeisenä periaatteena on palauttaa asiakkaan toimintakyky tai ylläpitää sitä mahdollisimman pitkään tukien asiakkaan omia voimavaroja.

Tavoitteena on tukea ikäihmisten mahdollisimman itsenäistä asumista ja hyvinvointia kunkin oman kodin arjessa asumismuodosta riippumatta.

Strateginen valinta	Tietojohtamisen vahvistaminen	**Strateginen tavoite**	Oikea-aikaiset ja kustannus-tehokkaat palvelut	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Asiakasohjausyksikön toiminnanohjausjärjestelmä on käytössä		Toiminnanohjausjärjestelmä SBM on otettu käyttöön Seinäjoen Ikäkeskuksessa. Järjestelmä tuottaa tilastotietoja toiminnan ohjaamiseen sekä on joustavoittanut tiedon liikkumista palveluketjun eri toimijoiden välillä.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
lyhytaikaishoidon käyttöaste		87% (v.2020, korona)	99%	91,3%

Strateginen valinta	Asiakasohjauksen ja kotiin annettavien palvelujen vahvistaminen	**Strateginen tavoite**	Asiakasohjauksen ja kotihoidon palvelujen turvaaminen ja laajentaminen	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Riittävät resurssit ja osaaminen		Sekä kotihoidon että ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstöresurssien riittävyys on ollut erittäin haasteellinen saavuttaa. Erityisesti kotihoitoyksiköissä on ollut koko vuoden 2022 noin 10-15 vakanssia täyttämättä.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Etähoidon yhteydenottojen määrä		6046 (v.2020)	14 000	14 850

Kotihoidon henkilöstömäärä	195	212	212	🟡
Asiakasohjauksen henkilöstömäärä	17	22	22	🟢

Strateginen valinta	Laadukkaiden palvelujen tarjoaminen asumispalveluissa	**Strateginen tavoite**	Henkilöstön osaamisen ja resurssien oikea kohdentaminen
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Rai- järjestelmän hyödyntäminen resurssoinnissa sekä asiakkaiden hoitoisuuden mittaamisessa		Kotihoitoyksiköissä RAI-järjestelmää käytetään asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnissa ja hoitosuunnitelmien pohjatietona. Ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköissä RAI-järjestelmää on otettu käyttöön v. 2022 aikana ja siten hyötykäyttöä vasta opetellaan. Henkilöstön resurssoinnin välineeksi ohjelman käyttöä tulee esihenkilöiden vielä kouluttautua lisää.	

Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Rai- koulutetun henkilöstön määrä	0	239	191	🟡
Omavalvonnan kehittäminen ja tarkastuskäyntien määrät	12	12	14	🟢

Strateginen valinta	Laadukkaiden palvelujen turvaaminen asumispalveluissa	**Strateginen tavoite**	Henkilöstöresurs-sien ja sijaisten saatavuuden turvaaminen
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	

Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Varahenkilöstön määrä	2	13	22	🟡
Asumispalveluiden lain edellyttämä henkilöstömäärä (ei sis. varahenkilöitä)	250	269	269	🟢

Tulosalue 300 Terveydenhuolto

300 TERVEYDENHUOLTO				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	10 697 400		
Kv 12.12. §138	Muutos	4 500 000		
	Yhteensä	**15 197 400**	**14 141 636**	**-1 055 764**
Toimintamenot	Alkuperäinen	153 143 000		
	Yhteensä	**153 143 000**	**154 148 504**	**-1 005 504**
Netto (Toimintakate)		**-137 945 600**	**-140 006 868**	**-2 061 268**

Toiminta-ajatus

Järjestää terveydenhuollon palvelut Seinäjoen kaupungin ja Isonkyrön kunnan asukkaille lakien ja asetusten mukaisesti (terveydenhuoltolaki, mielenterveyslaki, tartuntalaki, laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta, laki potilaan asemasta ja oikeuksista, asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta, sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta jne.).

Toiminta käsittää avoterveyden, kaupunginsairaalan palvelut, suun terveydenhuollon ja kuntoutuspalvelut.

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
AVOHOITO Lääkärien henkilötyövuosien täyttöaste 100 %. Lääkärien kiireettömälle vastaanotolle pääsee 2-4 viikossa. Hoitajien vastaanotolle pääsee kolmessa vuorokaudessa. Asetuksen mukaiset määräaikaistarkastukset toteutuvat neuvoloissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Sähköisten palvelujen käyttö lisääntyy.		Lääkärimiehityksen suhteen 100% täyttöaste ei toteutunut, miehitysvaje. Miehitysvajeesta johtuen odotusaika kiireettömälle vastaanottoajalle on Seinäjoella vaihdellut 3–6 viikon välissä, Isossakyrössä 2-4 viikon välissä. Hoitajien vastaanotto on toteutunut 3 päivän sisään. Hoitotakuu on toteutunut. Määräikaistarkastukset ovat toteutuneet. Sähköisiä palveluita on lisätty, Klinik, Oma olo, nettiajanvaraukset.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Seinäjoki: Lääkärikäynnit avoterveydenhuolto		54 464	55 000	55305	🟢
Hoitajakäynnit		45 755	45 000	98646	🟢
Terveydenhoitajakäynnit neuvoloissa		27 214	30 100	26353	🟢
Terveydenhoitajakäynnit koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa		16 059	18 000	17229	🟢
Käynnit erityistyöntekijöillä		10 966	9 000	8094	🟡
Isokyrö: Lääkärikäynnit		3 473	3 400	3840	🟢
Hoitajakäynnit		3 728	3 200	5668	🟢
Terveydenhoitajakäynnit neuvoloissa		2 233	3 100	2256	🟢
Terveydenhoitajakäynnit koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa		1 425	2 300	1471	🟡
Kotisairaanhoitajakäynnit		3 313	3 800	2203	🟡
Käynnit erityistyöntekijöillä		3	200	213	🟢

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
KAUPUNGINSAIRAALA Hoidon oikea porrastus suhteessa erikoissairaanhoitoon, avohoitoon ja ikäihmistenpalveluihin toteutuu. Kaikki sairaalahoitoa tarvitsevat potilaat pääsevät viivytyksettä kaupunginsairaalaan hoitoon tarkoituksenmukaiselle osastolle. Sairaalassa ei ole klinikkavalmiita (kaupunginsairaalan hoitoa tarvitsemattomia) potilaita.		Hoidon oikea porrastus ei aina toteutunut. Korona vaikutti tilanteeseen. Pääosin toteutui, ajoittain viivettä. Sairaalassa oli klinikka- ja hoitokotivalmiita potilaita odottamassa jatkohoitopaikkaa keskimäärin 4-10 potilasta viikoittain.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Osastot		…	hoitopäivät ja keskim. hoitoaika	…	⚫

Kuntoutusosasto (Y1)	12 485	12 000 10 vrk	12 902	
Akuuttiosasto (Y2)	13 964	13 000 5vrk	13 408	
TK-osasto A4	10 229	9 200 8 vrk	9 200	
Myllypuisto: Psykogeriatrinen osasto (M3)	8 360	8 200 14vrk	8 132	
Sairaalan hoitopäivät yhteensä	45 038	42 400	43 642	
Kotisairaala käynnit	4 820	5 200	4 906	

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
SUUN TERVEYDENHUOLTO Tervehampaisten 1-6-vuotiaiden osuus ikäluokastaan on vähintään 95 %. Tervehampaisten 7-14-vuotiaiden osuus ikäluokastaan on vähintään 68 %. Asetuksen mukaiset määräaikaistarkastukset toteutuvat neuvoloissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Hoidontarpeen arvioinnin mukainen kiireetön vastaanottoaika pystytään antamaan suoraan ajanvarauskirjalle alle 3 kk:n päähän.		1–6-vuotiaiden tervehampaisten osuus tarkastetuista oli 93,9 %. 7–14-vuotiaiden tervehampaisten osuus tarkastetuista oli 71,0 %. Asetuksen mukaiset alaikäisten määräaikaistarkastukset toteutuivat. Isonkyrön jono kiireettömään hammashoitoon saatiin purettua 2022 aikana. Tarkastusaika annetaan Seinäjoella ja Isossakyrössä n. 4 kk:n päähän.			
Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**		
Päivystyskäynnit virka-ajan ulkopuolella	5 913	5 260	4225		
Käynnit Seinäjoen hammashoitoloissa - Alle 18-vuotiaat	22 463	22 000	21117		
- Yli 18-vuotiaat	35 365	35 000	34325		
Käynnit Isonkyrön hammashoitolassa - Alle 18-vuotiaat	2 201	2 100	1929		
- Yli 18-vuotiaat	3 017	2 800	3496		

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
KUNTOUTUS, (FYSIO- JA TOIMINTA-) TERAPIA JA APUVÄLINEET Asiakkaiden / potilaiden kuntoutus- ja terapiapalvelut toteutuvat kriteerien mukaisesti.		Tavoite täyttyi pääosin. Isokyrön osastokuntoutuksesta ja apuvälinekäynneistä ei saanut tilastoa.			
Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**		
Seinäjoki: Yksilö-, ryhmä-, apuväline-, tt- ja kuntoutusohjaajien käynnit	14 000	13 350	16449		
Isokyrö: Yksilö-, ryhmä-, apuvälinekäynnit	1 394	1 200	862		

Tulosalue 370 Ympäristöterveydenhuolto

370 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	2 309 800		
	Yhteensä	**2 309 800**	**2 247 087**	**-62 713**
Toimintamenot	Alkuperäinen	3 379 900		
	Yhteensä	**3 379 900**	**3 117 346**	**262 554**
Netto (Toimintakate)		**-1 070 100**	**-870 259**	**199 841**

Toiminta-ajatus

Vuoden 2011 alusta on muodostettu nykyinen ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue. Yhteistoiminta-alueen palvelutaso perustuu valtakunnallisissa valvontaohjelmissa esitettyihin palvelutasomäärittelyihin tuottaen yleisen terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon tehtävät. Yhteistoiminta-alueen nimi on Seinäjoen alueen ympäristöterveydenhuolto, jossa Seinäjoki toimii vastuukuntana. Yhteistoiminta-alueen kuntien määrä on 12: Seinäjoki, Isokyrö, Lapua, Kauhava, Evijärvi, Lappajärvi, Vimpeli, Alajärvi, Kuortane, Soini, Alavus ja Ähtäri.

Ympäristöterveydenhuollon hallinnon tulosyksikössä on ympäristöterveysjohtajan ja johdon sihteerin virat. Yleisen terveysvalvonnan yksikössä on 14 terveystarkastajan ja 2 hygieenikkoeläinlääkärin virkaa. Eläinlääkintähuollossa on johtavan kaupungineläinlääkärin, kolmen valvontaeläinlääkärin, terveydenhuoltoeläinlääkärin ja 17 kaupungineläinlääkärin (praktikko) virat. Osa kaupungineläinlääkäreiden viroista on täyttämättä.

Ympäristöterveydenhuollon toimipisteet sijaitsevat Seinäjoella, Ylistarossa, Peräseinäjoella, Lapualla, Kauhavalla, Evijärvellä, Lappajärvellä, Alajärvellä, Lehtimäellä, Alavudella ja Kuortaneella

Terveystarkastajien tehtävät on jaettu siten, että puolet terveystarkastajista toimii elintarvike- ja puolet terveydensuojeluvalvonnassa.

Seinäjoen alueen ympäristöterveydenhuolto toimi vuoden 2022 loppuun saakka Seinäjoen kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisena. Lautakunnan alainen ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintajaosto kokoontuu vuonna 2022 5 kertaa.

Vuonna 2022 eläinlääkäripäivystys hoidettiin siten, että viikonloppuisin samaan aikaan päivystää 3 eläinlääkäriä. Pieneläinpäivystyksestä Seinäjoen, Lapuan ja Isokyrön (1-alue) osalta hoitaa yksityinen eläinsairaala Evidensia sekä arki-iltoina että viikonloppuisin. 2-alueen (Kauhava, Lappajärvi, Evijärvi, Alajärvi) ja 3-alueen (Kuortane, Alavus, Soini, Ähtäri) eläinlääkäripäivystykseen kuuluvat myös pieneläinten päivystykset tuotantoeläinten ohella.

Vuoden 2022 aikana ympäristöterveydenhuollon johtamisrakennetta uudistettiin vahvistamaan strategista johtamista ja vastaamaan toimintaympäristön haasteisiin. Valtakunnalliset haasteet eläinlääkäreiden riittävyydessä näkyivät henkilöstövajeena erityisesti praktikkoeläinlääkäreissä.

Ympäristöterveydenhuolto siirtyi 1.1.2023 kaupunkiympäristön toimialalle ja yhteistoimintasopimus tähänastisten kuntien kanssa uusittiin. Jatkossa

ympäristöterveydenhuolto toimii lupa-asianlautakunnan alaisen ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintajaoston alaisena.

Strateginen valinta	Elämäni maakunta	**Strateginen tavoite**	Yhteinen maakunta		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Suunnitelmalliset tarkastukset		641 kpl			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Suunnitelman mukaisia maksullisia		7	10	5	🔴
tarkastuksia 1200/vuosi		…	…	…	⚫

Strateginen valinta	Elämäni maakunta	**Strateginen tavoite**	Yhteinen maakunta		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Eläinlääkärikäynnit		16200			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Eläinlääkärikäyntien määrä 18.000 kpl/vuosi		9	10	9	🟡

Strateginen valinta	Elämäni maakunta	**Strateginen tavoite**	Yhteinen maakunta		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Koulutuksien määrä		3			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Keskimäärin 3 pv/henkilö/vuosi		5	10	10	🟢

Strateginen valinta		**Strateginen tavoite**			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Talousarvion raameissa pysyminen		ylijäämä 14 000 euroa			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Ympäristöterveydenhuollon toimintatuotot		10	10	10	🟢
Toimintamenot		9	10	10	🟢
Toimintakate		9	10	10	🟢

Palvelukeskus SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA

Tulosalue 400 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan hallinto

400 SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMIALAN HALLINTO				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	681 900		
Kv 26.9. §102	Muutos	301 000		
	Yhteensä	**982 900**	**901 112**	**-81 788**
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 242 500		
Kv 26.9. §102	Muutos	400 700		
	Yhteensä	**1 643 200**	**1 754 224**	**-111 024**
Netto (Toimintakate)		**-660 300**	**-853 111**	**-192 811**

Toiminta-ajatus

Sivistyksen toimialan hallinnon tehtävänä on palveluiden kokonaisuudesta huolehtiminen, tavoitteiden saavuttamisen ja talouden seuranta sekä tulosalueiden ja erityisesti opetuspalveluiden yhteisten asioiden hoitaminen.

Hallinnon tulosalue sisältää myös opetuspalveluiden hankkeet, joilla tuetaan, laajennetaan ja kehitetään opetuspalveluiden palveluita ja toimintaa.

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Sujuvat palvelut		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Asioiden ottaminen käsittelyyn kolmen työpäivän kuluessa.		Henkilöstön poissaolot ja töiden ajoittainen ruuhkautuminen			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Kuukausittainen seuranta.		…	3 työpäivän kuluessa	Käsittelyyn ottaminen kolmessa työpäivässä toteutui	●

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Sujuvat palvelut		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Hyvä ja joustava asiakaspalvelu		Henkilöstön mahdolliset poissaolot			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Asiakaspalautteen jatkuva kerääminen ja henkilöstökyselyihin sisällytettävät kysymykset asiasta		…	Hyväksi koettu palvelu ja kyselyissä vähintään taso 4.	Asiakaspalaute on oli suurimmalta osalta erittäin hyvä.	●

Strateginen valinta	Hyvä johtaminen	**Strateginen tavoite**	Talouden tasapaino	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Tulosalueet saavuttavat tavoitteensa ja pysyvät talousavion raameissa.		Tulosalueen tavoitteet saavutettiin, mutta osa tulosalueista ylitti budjetin		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**

Kuukausiseuranta ja sen käsittely toimialan johtoryhmässä	…	Tavoitteet saavutetaan	Kaikki tulosalueet eivät pysyneet talousarvion raamissa.	🟡

Tulosalue 410 Perusopetus

410 PERUSOPETUS				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	1 293 900		
	Yhteensä	**1 293 900**	**1 157 570**	**-136 330**
Toimintamenot	Alkuperäinen	56 811 800		
Kv 12.12. §138	Muutos	783 000		
	Yhteensä	**57 594 800**	**58 308 460**	**-713 660**
Netto (Toimintakate)		**-56 300 900**	**-57 150 890**	**-849 990**

Toiminta-ajatus

Huolehtia kasvavien lasten ja nuorten perustietojen ja -taitojen opettamisesta ja henkisen kasvun mahdollisuudesta sekä siitä, että näillä nuorilla on mahdollisuus jatko-opintoihin. Lähtökohtana on laadukas ja turvallinen lähikoulu ja yhtenäinen perusopetus.

Strateginen valinta	Elämäni Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Yhteinen kaupunki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Lapsiystävällisen kaupungin toimintatapojen edistäminen		Lasten Parlamentin toiminta on käynnistynyt aktiivisesti ja tavoitteiden mukaisesti. Oppilaiden kuulemista ja osallistamista on lisätty tietoisesti myös eri toimialojen yhteistyössä. Lapsibudjetointi ja lapsivaikutusten arviointi edellyttävät yhteistyötä eri toimialojen ja hyvinvointialueen kanssa toteutuakseen.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Lapsiparlamenttitoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen		Nykyarvo 0	Tavoitearvo 24, kaikki alakoulut ja yhtenäiskoulut	24 🟢
Lapsia ja nuoria kuullaan lisääntyvässä määrin heitä koskevissa asioissa.		Eri toimialoilla vähäistä	Kyselyt sekä muut menetelmät	… 🟢

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Kokonaisvaltainen hyvinvointi
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Koulun yhteisen hyvinvoinnin kehittäminen		Hyvinvoinnin edistäminen on vuoden 2022 noussut keskeiseksi teemaksi perusopetuksessa ja siihen liittyvää valmennusta ja koulutusta on toteutettu runsaasti. Oppilaiden Harkku-kerhotoimintaa on edistetty ja kouluilla panostetaan koronapandemian	

	jälkeiseen yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Hyvinvointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota myös sekä oppilaiden että henkilöstön sairauspoissaolojen näkökulmasta.			
Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Hyvinvointiosaamisen ja pedagogisen osaamisen vahvistaminen, hyvinvointi- ja pedagogisiin koulutuksiin osallistuvien määrät	Koulutustieto kokonaisraportteina	ko. koulutuksiin osallistuminen kasvaa, näistä tietokoonti.	750	🟢
Lasten ja nuorten yksinäisyyden vähentäminen (osallistuminen kerhotoimintaan, kouluterveyskyselyn yksinäisyysmittarien seuranta, koulujen yhteisöllisyyden vahvistaminen)	Tietokoonti raporteista, toimenpiteiden suunnittelu vaihtelevaa	Tietojen perusteella toteutetaan aktiivisesti toimenpiteitä	…	🟢
joustavien käytänteiden kehittäminen, erityisesti joustava esi- ja alkuopetus	Toimintapojen kehittäminen aloitettu pilottikokeilujen kautta	Joustavat toimintatavat vähintään puolella kouluista ja päiväkodeista käytössä.	…	🟡

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Kokonaisvaltainen hyvinvointi	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Liikkuva koulu - toimintakulttuurin vahvistaminen kouluissa		Liikkuva koulu –toimintakulttuuria on edistetty kaikkien koulujen rehtoreiden ja liikuntavastaavien yhteisellä kehittämispäivällä. Koulut päivittävät liikunnallistamissuunnitelmiaan sekä toteuttavat matalan kynnyksen arkiliikunnan edistämistä liikkumaan kannustavan vuosikellon avulla. Liikkuminen on myös osa vuoden 2022 syksyllä alkanutta hyvinvoinnin teemavuotta.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Kaikissa peruskouluissa koulupäivän liikunnallistaminen on osa arkipäivää.		Opetussuunnitelmat päivitetty 2021	Päivitetään kolmen vuoden välein (2024)	28 🟢
		Liikunnallistamissuunnitelmat laadittu 2019	Päivitetään vuoden 2022 aikana	25 🟡

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Kokonaisvaltainen hyvinvointi	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Oppilaitosturvallisuuden vahvistaminen		Kouluilla on yhtenäiset käytänteet arjen turvaamiskäytänteissä ja kouluja tiedotetaan säännöllisesti turvallisuuteen liittyvistä asioista ja 112-päivien turvallisuusharjoituksista. Myös varautumista sähkökatkoihin on ennakoitu syksyllä 2022. Uudistuvaan opetuksen järjestäjän laatimaan opiskeluhuoltosuunnitelmaan sisällytetään myös turvallisuussuunnitelmat ja viimeistään niiden tullessa voimaan 1.8.2023 jokaisella koululla on sähköinen pelastussuunnitelma.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Turvallisuusosaaminen ja koulujen poistumisharjoitukset ovat osa arkipäivää.		Useimmilla kouluilla on sähköinen	Kaikilla kouluilla sähköinen pelastussuunnitelma	20 🟡

	pelastussuunnitelma vs. perinteinen			
Arjen turvaamiskäytännöt ja kurinpitokäytännöt ovat yhtenäisiä.	Turvallisuustoimissa ja kurinpitokeinoissa kirjavuutta	Opetussuunnitelman mukaiset toimet kaikilla kouluilla käytössä.	28	●

Strateginen valinta	Talous	**Strateginen tavoite**		Talouden tasapaino	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Toiminnalliset menot pidetään talousarvion mukaisena		Vuoden 2022 aikana Seinäjoen perusopetuksen oppilasmäärä on kasvanut yli 120 oppilaalla. Perusopetuksen lukuvuosisykli ja sitä kautta tuntikehyksen vaikutus talousarvioon eroaa tilikaudesta, joten kasvanutta oppilasmäärää ei ole pystytty arvioimaan vuoden 2022 talousarviota tehtäessä. Seinäjoelle on suuntautunut sekä Suomen sisäistä muuttoliikettä, että eri syistä lisääntyvää maahanmuuttoa. Ukrainan pakolaiskriisin vaikutukset ovat vaikuttaneet oppilasmäärän kasvuun voimakkaimmin. Kasvaneen oppilasmäärän myötä tuntiresurssi on lukuvuoden 2022-2023 osalta kasvanut ja eri puolille kaupunkia on perustettu uusia valmistavan opetuksen ryhmiä maahanmuuttotilanteen johdosta. Valmistavan opetuksen valtionosuudet tullaan maksamaan kaupungille takautuvasti. Laajennettu oppivelvollisuus on myös tuonut uusia kustannuksia.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Budjetin toteutumaa seurataan säännöllisesti.		Perusopetus on yleensä pysynyt budjetin raameissa.	Pysytään budjetissa, vaikka oppilasmäärän lisääntyminen tuo rahoituspaineita.	Perusopetuksen budjetti ylittyy 101,2 %	●

Tulosalue 420 Erityispalvelut

420 ERITYISPALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	1 373 700		
	Yhteensä	**1 373 700**	**1 680 327**	**306 627**
Toimintamenot	Alkuperäinen	6 945 900		
Kv 25.4. §46	Muutos	77 100		
Kv 12.12. §138	Muutos	-23 000		
	Yhteensä	**7 000 000**	**7 213 365**	**-213 365**
Netto (Toimintakate)		**-5 626 300**	**-5 533 038**	**93 262**

Toiminta-ajatus

Tuottaa oppimisen ja opiskelun tuen palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**		Kokonaisvaltainen hyvinvointi	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Laadukas ja monipuolinen erityisopetus					
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Osa-aikaisen erityisopetuksen tuntikehys 1-9		801 tuntia	1000 tuntia	872	●
Luokkamuot. erityisopetuksen tuntikehys 1-9		1535 tuntia	1350 tuntia	1786	●

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite		Kokonaisvaltainen hyvinvointi	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Avustajapalvelut, oppilashuollon tukipalvelut					
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Riittävät avustaja- ja tulkitsemispalvelut		6600 tuntia	6600 tuntia	6800	🟢
Oppilaan pääsy kuraattorille ja psykologille 7 päivän sisällä		Toteutuu kuraattorien osalta	Toteutuu myös jatkossa psykologityön osalta	Kuraattorien osalta toteutui. koulupsykologien osalta ei kokonaan	🟡

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite		Kokonaisvaltainen hyvinvointi	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Aamu- ja iltapäivätoiminnan ylläpitäminen					
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Kaikille 1. luokkalaisille IP-paikka		Toteutuu	Toteutuu myös jatkossa	Toteutui	🟢
Erityislasten APIP- ja loma-ajan toiminnan tarve		Toteutuu	Toteutuu myös jatkossa	Toteutui	🟢

Strateginen valinta	Kaupunkiympäristö	Strateginen tavoite		Kestäviä liikkumisen ratkaisuja	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Koulukuljetusten kehittäminen osana joukkoliikenteen palveluratkaisuja					
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Julkisen liikenteen osuus kaikista koulukuljetuksista		85 %	90%	87	🟢

Tulosalue 430 Varhaiskasvatus

430 VARHAISKASVATUS				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	5 425 500		
Kv 12.12. §138	Muutos	-1 588 500		
	Yhteensä	**3 837 000**	**3 707 830**	**-129 170**
Toimintamenot	Alkuperäinen	52 067 800		
Kv 12.12. §138	Muutos	1 016 100		
	Yhteensä	**53 083 900**	**52 266 755**	**817 145**
Netto (Toimintakate)		**-49 246 900**	**-48 558 925**	**687 975**

Toiminta-ajatus

Toimintavuonna 2022 Seinäjoella vastataan edelleen lapsen subjektiivinen oikeuteen saada varhaiskasvatuspaikka ja hoidetaan esiopetus omana toimintana tai palvelusetelillä/korvauksena (esiopetus).

Kuntalaisten palvelutarpeet ovat kasvaneet säädöspohjaisesti ja kysynnän kasvun myötä.

Rakenteellisten paikkojen/hoitopaikkojen riittäminen lähipalveluperiaatteella ja kaupungin päätöksenteon velvoittamat toiminnalliset säästöpaineet ohjaavat myös varhaiskasvatuksen toimintaa.

Ammatillisen henkilöstön osuus varhaiskasvatuksen palvelutehtävän onnistumisessa on merkittävä. henkilöstön saatavuus ja pysyvyys ovat toiminnan perusta. Arviontitulokset tukevat tätä.

Rakennemuutoksen toteutuminen jatkuu vuonna 2022 edelleen ja pyritään pois pienistä ja huonoista tiloista, suurempiin, toimintaympäristöllisesti ja taloudellisesti järkevämpiin tiloihin ja keskittämään palvelua.

Strateginen valinta	Hyvinvoinnin varmistaminen	**Strateginen tavoite**	Ammattitaitoinen henkilöstö ja suunnitelmaperusteinen työkulttuuri henkilöstöllä	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Varhaiskasvatuksessa johtajuus pohjautuu tiedolla johtamiseen ja tunnistetut kehittämistarpeet ohjaavat muutosjohtamista		Kaikki esihenkilöt ovat osallistuneet Suunnitelmaperustainen johtajuus Seinäjoen varhaiskasvatuksessa koulutukseen, kevät 2021-syksy 2022.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
- Oman toimintayksikön arvioinnin tulokset ohjaavat johtamista. - Pedagogisen johtamisen kehittäminen on aloitettu ja rakenteet sovittu jokaisessa yksikössä		Osaamisvaje selkeä ja johtamisen työkalut puuttuu	Toimintayksiköillä oman toiminnan arviointi työkalut käytössä oma työn tukena	Kehittävän palautteen yksikkökohtaiset arviointitulokset kaudelta -22 on saatu 1/23 ja työstössä on mukana arvioinnista vastaava aluejohtaja Koko vakan tulokset 3/23 saatavilla
- oman toiminnan lapsivaikutustenarvioiminen pitkällä aikajänteellä		lapsivaikutusten arviointia ei ole käytössä	Arviointityökalu pysyvästi toiminnassa käytössä ja koulutetut omat havainnoitsijat	Observoijia koulutettu lisää arviointityöhön. Koulutetaan myös -23
Oman toiminnan vaikuttavuuden arvioiminen ja tietoisuuden lisääminen kunnan muilla toimialoilla		Nykytilan kartoitettu ja tarpeet tunnistettu	Tiedolla johtaminen reaaliaikaisen tiedon pohjalta tiedossa kunnan muilla toimialoilla	Vakan arvioinnin tuloksia hyödynnetty erityisesti kulttuuripalvelujen ja liikuntapalvelujen kanssa

Strateginen valinta	Tasavertaisuuden ja yhdenvertaisuuden varmistaminen	**Strateginen tavoite**	syrjäytymisen ennaltaehkäisy		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
* Kaupungin hyvinvointityön tukeminen * Lasten oppimispotentiaalin maksimointi		Kehittävän palautteen arviointitulokset ja lasten varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat ohjaavat työskentelyä paikallisten asiakirjojen lisäksi. Osallistuminen monitoimialaiseen hyvinvointityöhön.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Varhaiskasvatuksessa syrjäytymisuhan alla olevien lasten määrän seuranta				Osallistuminen ja aika varhaiskasvatuksessa lisääntyneet.	●
Henkilöstön ammatillisen osaamisen varmistaminen		varhaiskasvatus-suunnitelman perusteiden käsitteiden ja tavoitteiden hallintatyökalu-na	Vasun tavoitteet tunnistettu koko henkilöstöllä "Vasutesti" osana kehityskes-kustelua	Seinäjoen Varhaiskasvatussuunni-telman hallintaa on lisätty oman yksikön työn lisäksi esihenkilö-, opettaja-, hoitaja- ja pph klinikoissa pedagogiikasta vastaavien aluejohtajien toimesta. Sekä osallistumalla päiväkotien pedatiimeihin .1-2 krt kaudessa	●
Koulutussuunnitelma tukee henkilöstön osaamisen vajeen täydentämistä		Osaamisvaje tunnistettu arvioinneissa	Yksiköissä tiimi ja yksikkökohta iset osaamisen kartoitukset laadittu	Koulutussuunitelma; taide-ja kulttuurikasvatus, leikki, monilukutaito, kansainvälisyys, joustava- esi-ja alkuopetus, liikuntakasvatus, arviointi, inkluusio, ihmeelliset vuodet	●

Strateginen valinta	sisäiset toimintatavat kasvattajan roolissa	**Strateginen tavoite**	Toiminnallinen ja liikuntamyönteinen toimintakulttuuri		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Lasten toiminnallinen oppiminen ja liikunta lisääntyy varhaiskasvatuksessa		Toimintakausi 2022 liikkumisen hankekoordinaattori, kehittävän palautteen arviointitulokset			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Liikkumisen määrää ja laatua seurataan ja arvioidaan		Liikkumattomat lapset??%	2 tuntia /päivä	Liikkumisen määrä on kasvanut selvästi, hikiliikkumisen määrän tulee kiinnittää huomiota	●
Ulkotoiminnan määrää seurataan		Lapsiryhmien ulkotoiminnan osuus päivässä	…	Ulkotoiminnan mahdollisuudet on otettu monipuolisemmin käyttöön, metsäryhmät	●
Aikuisten kannattelua fyysisen aktiivisuuden ja osallisuuden aikaa arvioidaan		Aikuisten osallisuus	…	Aikuisen osallisuuteen kiinnitetään jatkossakin huomiota	●

	ulkotoiminnassa ??%			

Strateginen valinta	Rakennemuutos mahdollistaa taloudellisuuden	**Strateginen tavoite**	Kustannustehokkuus	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Toiminta on taloudellisesti tehokasta		Rakennemuutos/toimitilaohjelma käsittelyyn 2023, valmisteltu osin jo 2022. Haasteena on ollut enemmänkin työvoiman saatavuus sijaisuuksien osalta.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Hoitopäivän hinta / lapsi		...	...	päiväkodit 46,72 perhepäivähoito 69,46 ryhmikset 52,68

Tulosalue 480 Lukiokoulutus

480 LUKIOKOULUTUS				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	380 100		
	Yhteensä	**380 100**	**165 349**	**-214 752**
Toimintamenot	Alkuperäinen	10 359 900		
Kv 25.4. §46	Muutos	24 900		
Kv 12.12. §138	Muutos	23 000		
	Yhteensä	**10 407 800**	**10 457 547**	**-49 747**
Netto (Toimintakate)		**-10 027 700**	**-10 292 199**	**-264 499**

Toiminta-ajatus

Seinäjoen lukiot tarjoavat opiskelijoilleen mahdollisuuden hankkia aineksia persoonallisuuden kasvuun, elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä antavat valmiudet korkeakouluopintoihin ja elinikäiseen oppimiseen. Lukiot järjestävät yksilöllisiä opinto-ohjelmia yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa kansainvälisyys huomioiden.

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**		Kokonaisvaltainen hyvinvointi	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Ne kaupungin lukioihin pyrkivät, joiden keskiarvo on yli 7, voidaan ottaa lukion opiskelijoiksi.		Seinäjoen lukiossa on opiskelupaikkoja liian vähän. Vuonna 2023 hakijamäärä Seinäjoen lukioon kasvaa entisestään.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Tarkistetaan valintatiedoista.		Seinäjoen lukion keskiarvoraja oli 7,92. Muihin lukioihin pääsyssä ei ongelmia.	Jos keskiarvo yli 7, pääsee lukioon.	Seinäjoen lukion alin keskiarvo 2022 oli 7,63, Nurmon lukion alin keskiarvo 6,17, Ylistaron lukion 6,92 Etelä-Seinäjoki 7,00	

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**		Kokonaisvaltainen hyvinvointi	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Lukio-opinnot keskeyttävät ohjataan muihin oppilaitoksiin niin, että varsinaisia keskeyttämisiä ei tule.		Opinto-ohjausta ja muiden tukitoimia on riittämättömästi. Opintojen keskeyttäneille ei löydetä opiskelupaikkaa.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Oppivelvollisuuden valvontajärjestelmä		5 – 10 keskeyttäjää vuodessa.	Ei koulutuksen ulkopuolelle jääviä.	Seinäjoen lukio 0,2 % Nurmon lukio 0,0 %, Ylistaron lukio 0,0 % Etelä-Seinäjoki 0,0 %	🟢

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**		Kokonaisvaltainen hyvinvointi	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Ylioppilastutkinnon arvosanat vähintään valtakunnallisen keskiarvon tasolla.		Opetuksen ja ohjauksen resurssien riittävyys			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Ylioppilastutkintolautakunnan tilastot		Suunnilleen keskitasolla, mutta ainekohtaista vaihtelua	Keskiarvon tasolle tai yli kaikissa aineissa.	Seinäjoen lukion syksyn 2022 kaikkien aineiden keskiarvo oli 0,06 maan keskiarvon alapuolella. Nurmon lukion syksyn 2022 kaikkien aineiden keskiarvo oli 0,41 keskiarvon alapuolella. Ylistaron lukion syksyn 2022 kaikkien aineiden keskiarvo oli 0,31 maan keskiarvon alapuolella. Etelä-Seinäjoen ylioppilaat mukana Seinäjoen lukion tilastoissa.	🟢

Strateginen valinta	Talous	**Strateginen tavoite**		Talouden tasapaino	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Yo-tutkinto suoritetaan kolmessa vuodessa.		Opetusjärjestelyt eivät mahdollista kaikille opintojen suorittamista kolmessa vuodessa			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Opiskelijatilastot		4. vuoden opiskelijoiden määrä kasvussa.	90 % suorittaa yo-tutkinnon 3 vuodessa.	Abeista 40 % jatkoi opintojaan neljännelle vuodelle Seinäjoen lukiossa. Nurmossa abeista 14 % jatkoi opintojaan 4.vuodelle Ylistarossa abeista jatkoi 23 % 4. vuodelle. Etelä-Seinäjoen toimipisteen abit opiskelivat abivuoden Seinäjoella, mutta neljännelle vuodelle opintojaan jatkoi 0 %	🟡

Tulosalue 490 Kansalaisopisto

490 KANSALAISIOPISTO				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	938 200		
	Yhteensä	**938 200**	**799 510**	**-138 690**
Toimintamenot	Alkuperäinen	3 599 000		
	Yhteensä	**3 599 000**	**3 560 313**	**38 687**
Netto (Toimintakate)		**-2 660 800**	**-2 760 803**	**-100 003**

Toiminta-ajatus

Seinäjoen kansalaisopisto on lakisääteistä valtionosuutta saava vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tehtävänä on järjestää ja kehittää yleis- ja ammattisivistävää aikuiskoulutusta, taiteen perusopetusta sekä koulutusta maksullisena palvelutoimintana paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuen. Kansalaisopisto vahvistaa kaupungin strategisten painopisteiden mukaista kehitystä mm. tarjoamalla mahdollisuuksia kuntalaisten omaehtoiseen elinikäiseen oppimiseen, terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, monipuoliseen kulttuurin ja taiteen harrastamiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen. Kansalaisopisto on aloitteellinen ja aktiivinen toiminta-alueensa yhteistyöverkostoissa eri-ikäisten kuntalaisten osaamisen vahvistamisessa.

Kansalaisopisto on vahva työllistäjä eri alojen taiteilijoille ja asiantuntijoille. Kaupunkikeskustan "Kulttuuritähti" toimii kansalaisopiston tuntiopettajien kehittävänä verkostona, jonka työllistävästä mahdollisuudesta seinäjokelaiset pääsevät nauttimaan.

Seinäjoen kansalaisopiston koulutus perustuu koulutuksellisen tasa-arvon sekä sivistyksellisen ja alueellisen saavutettavuuden arvolähtökohtiin siten, että kaikille alueen ihmisille tarjotaan mahdollisuuksia omien potentiaalien kehittämiseen ja kynnys koulutukseen osallistumiseen on matala.

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Sujuvat palvelut	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Seinäjoen kansalaisopisto tukee kaupunkilaisten osallisuutta, aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä järjestämällä sivistyspalveluja sekä tapahtumia koko kaupungin alueella. Seinäjoen kansalaisopiston tavoitteena on järjestää eri aihealueiden opetusta monipuolisesti ja joustavasti asiakaspalautteen sekä paikallisen sivistystarpeen pohjalta		Aktivointi ja hakeva toiminta vaativat resursseja, mutta toteumat näkyvät viiveellä. Edelleen toiminta kattaa alueellisesti koko Seinäjoen ja opetusalojen osalta laaja-alaisuus on säilynyt. Laajentuminen ja kasvu eivät ole toimintaa ohjaavat arvot, vaan asiakaskunnan palauttaminen ja toiminnan laadun kehittäminen.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Kansalaisopiston kursseille osallistujien (netto-opiskelijat) määrä.		Netto-opiskelijat 7500/vuodessa	Netto-opiskelijat 10 000/vuodessa	Netto-opiskelijat 8149/ vuodessa
Opetusta järjestetään 13 eri opetusalalla taiteen perusopetuksen, avoimen yliopiston, pätevöittävän		13 opetusalaa	13 opetusalaa	13 opetusalaa

koulutuksen sekä luentojen ja tapahtumien lisäksi. Uusien ja uudistuvien kurssien määrää seurataan.				

Strateginen valinta	Kaupunkiympäristö	**Strateginen tavoite**		Elämää kaupungissa ja maalla	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Kansalaisopisto toteuttaa ohjauspalvelua kehittäen monipuolisia keinoja ohjauksen ja osallisuuden lisäämiseen.		Monipuolinen ohjaus elinikäisen ja jatkuvan oppimisen hengessä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Osallisuuden lisäämiseen tähtäävät hankkeet, yksilö- ja ryhmäohjauksiin osallistuneiden henkilöiden määrä ja muu tavoittaminen (Chat).		Noin 50 henkilöä	Noin 100 henkilöä	Noin 50 henkilöä	🟡

Strateginen valinta	Elämäni Seinäjoki	**Strateginen tavoite**		Kaikkien Seinäjoki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Kansalaisopisto huolehtii omalta osaltaan siitä, että kaupungin lapsilla ja nuorilla on mahdollisuuksia mielekkääseen harrastukseen.		Taiteen perusopetuksen kehittäminen ja kurssitarjonnan pitäminen monipuolisena kaikilla opetusaloilla.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Alle 30-v. opiskelijoiden määrä kansalaisopistossa on noin kolmannes kaikista opiskelijoista.		Noin kolmannes kaikista	Noin kolmannes kaikista	Noin kolmannes kaikista (29,5%)	🟢

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**			Yhteistyöllä paremmat palvelut	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**				
Eri sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö hyvinvoinnin ja osallisuuden lisäämisessä on laadukasta, aktiivista ja monipuolista.		Toimialan sisällä, laajempi kaupunkiorganisaation yhteistyö sekä verkostojen hyödyntäminen. Valtakunnallisen sekä kansainvälisen yhteistyön mahdollisuudet ja haasteet.				
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**		**Toteuma-arvo**	
Kansalaisopistolla on lukuisa määrä aktiivisia sidosryhmiä ja verkostoja, joiden kanssa yhteistyö on säännöllistä.		Vaikuttava yhteistoiminta verkostoissa	Verkostojen ylläpitäminen, vahvistaminen ja monipuolistaminen.		Toipuminen epidemia-ajasta sujunut suunnitellusti.	🟢

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**			Investoinnit kulttuuriin ja hyvinvointiin	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**				
Työttömien, senioreiden, maahanmuuttajien sekä harrastamattomien ja työttömien lasten ja nuorten mahdollisuuksia kursseille osallistumiseen tuetaan kurssimaksualennuksilla, harrastusseteleillä ja Kaiku-kortilla.		Kehittämishankkeiden sekä opintoseteliavustusten avulla toteutetut koulutus-, harrastus- ja aktivointimahdollisuudet, joiden jatkuminen hankekauden jälkeen on hyvin epätodennäköistä. Avustukset vaikeuttavat talouden ennakointia.				
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**		**Toteuma-arvo**	

Kehittämishankkeiden ja hankerahoituksen määrä. Etujen käytön kohdentumista ja määrää seurataan.	2-3 kehittämis-hanketta / lukuvuosi. Etuuksilla opiskelevien osuus suuri.	2 kehittämis-hanketta / lukuvuosi. Etuuksilla opiskelevien osuuden tasapainottamine.	2 kehittämis-hanketta kirjattu vuodelle 2022.	●

Tulosalue 500 Ammatillinen koulutus

500 AMMATILLINEN KOULUTUS				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintamenot	Alkuperäinen	394 000		
Kv 26.9. §102	Muutos	60 300		
	Yhteensä	**454 300**	**453 050**	**1 250**
Netto (Toimintakate)		**454 300**	**453 050**	**1 250**

Toiminta-ajatus

Määräraha sisältää ko. oppilaitosten ennen Seinäjoen koulutuskuntayhtymälle siirtymistä Seinäjoen kaupungin ammatillisten oppilaitosten ylläpitäjänä ja Seinäjoen ammattioppilaitoksen kuntayhtymän jäsenkuntana kaupungille siirtyneet eläkemenoperusteiset ja varhaiseläkemenoperusteiset maksut. Käytännössä kyseessä on kuntayhtymältä tulevien laskujen maksaminen.

Tulosalue 510 Kirjastopalvelut

510 KIRJASTOPALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	627 800		
	Yhteensä	**627 800**	**577 803**	**-49 997**
Toimintamenot	Alkuperäinen	5 042 000		
	Yhteensä	**5 042 000**	**5 103 361**	**-61 361**
Netto (Toimintakate)		**-4 414 200**	**-4 525 558**	**-111 358**

Toiminta-ajatus

Seinäjoen kaupunginkirjasto tuottaa laadukkaasti ja kattavasti kirjastolain määrittelemät yleisen kirjaston palvelut ja kehittää toimintaansa aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti.

Yleisen kirjaston tehtävänä on: 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta; 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492)

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Sujuvat palvelut		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Saavutettavat kirjastopalvelut		Nurmon kirjasto oli suljettuna muuton vuoksi 1.1.-5.4. Omatoimi otettiin käyttöön Nurmossa 26.4. Omatoimikirjastot ovat parantaneet palvelujen saavutettavuutta merkittävästi. Lainaus lisääntyi edellisvuodesta 1,8 %.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Aukiolotunnit		16 000	18 000	21 403	●
Asiakastyytyväisyys aukioloaikoihin (1-5)		…	4	4,3	●
Lainaus/asukas		20,75	24	24	●

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Sujuvat palvelut		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Monipuolinen ja uudistuva kokoelma		Aineistohankinta oli tavoitteiden mukaista. Kirjallisuuden hankintahinnat nousivat ennakoitua enemmän. Määrärahojen riittämättömyys voi estää tavoitteiden saavuttamisen.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Hankinnat/1000 asukas		409	400	417	●
Kirjahankinnat/alle 15-vuotias asukas		1,11	1	1,4	●
E-aineistokulut/asukas euroa		0,45	0,70	0,72	●
Poistojen osuus kokoelmasta %		5,6	7	5,2	●

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Kokonaisvaltainen hyvinvointi		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Lukutaidon ja kirjallisuuden edistäminen		Koulutuksiin osallistujamäärä ylitti tavoitteen. Tapahtumien osallistujamäärä puolestaan jäi tavoitteesta. Tapahtumiin osallistuminen ei vielä ole palautunut koronaa edeltävälle tasolle.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Lukemista ja kirjallisuutta edistävät koulutukset, osallistujamäärä		2 500	3 500	3 621	●
Lukemista ja kirjallisuutta edistävät tapahtumat, osallistujamäärä		5 600	10 000	5 492	●
Lukukampanjoiden määrä		5	5	5	●

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Sujuvat palvelut		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Digitaitojen edistäminen, tietopalvelu, ohjaus ja tuki tiedon hankintaan		Koulutuksiin osallistuttiin tavoitteiden mukaisesti.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Tiedonhaun opetus, digiteknologian käytön opetus sekä kirjaston käytön opetus, osallistujamäärä		1 300	3 000	3 484	●

Strateginen valinta	Elämäni Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Kaikkien Seinäjoki
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Tilat oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan.		Fyysiset käynnit jäivät vielä koronaa edeltävää aikaa vähäisemmiksi. Nurmon kirjaston sulkeminen muuton vuoksi 1.1.-5.4. vaikutti myös kävijämäärään. Käynnit	

Yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen.	kasvoivat kuitenkin edellisvuodesta 25 %. Uudet kirjastotilat Nurmossa ja Kyrkkärillä lisäsivät asiakastyytyväisyyttä. Lähikset tutummaksi ja Kohtaamispaikkana kirjasto –hankeavustuksilla tapahtumia voitiin järjestää enemmän ja niiden osallistujamäärät kasvoivat odotettua enemmän. Tapahtumien järjestämiseen tulee olla riittävät taloudelliset ja henkilöresurssit.			
Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Maailmankatsomuksellisiin ja yhteiskunnallisiin tapahtumiin, kulttuuritapahtumiin ja muihin tapahtumiin osallistujat	1 500	3 000	5 132	●
Fyysiset käynnit/asukas	5,5	8,5	6,6	●
Asiakastyytyväisyys kirjastotiloihin (1-5)	...	4	4,6	●

Tulosalue 530 Kulttuuripalvelut

530 KULTTUURIPALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	619 800		
	Yhteensä	**619 800**	**737 709**	**117 909**
Toimintamenot	Alkuperäinen	5 362 800		
Kv 26.9. §102	Muutos	18 000		
	Yhteensä	**5 380 800**	**5 317 706**	**63 094**
Netto (Toimintakate)		**-4 761 000**	**-4 579 997**	**181 003**

Toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelut vaikuttavat arvaamattoman suuresti. Pidämme huolen siitä, että tarjoamme yllätyksellisiä kulttuurikokemuksia kaupunkilaisille kaikissa heidän elämänvaiheissaan. Luomme mahdollisuuksia toteuttaa monipuolisesti taidetta ja kulttuuria kaupungissamme. Tuomme esiin kulttuurin vahvuuden erilaisia, myös vaikeita, asioita käsiteltäessä. Tuemme moniäänisyyttä kaupungissamme.

Kulttuuripalveluiden tavoitteena on, että kulttuuri olisi automaattisesti ja kiinteästi osa kaikkien seinäjokisten hyvinvointipalveluita. Kulttuuripalvelut toimii vaikuttavasti niin kotikaupungissa, alueellisesti kuin valtakunnallisestikin.

Olemme peruskalliota, tuomme pysyvyyttä ja pitkäjänteisyyttä muuttuvaan maailmaan. Luomme tilaa kulttuurille ja happirikasta maaperää asukkaiden kasvulle – olemmehan avaruuden kulttuuripääkaupunki.

Arvojamme ovat: Mielen rohkeus, Yhdenvertaisuus, Yhteistyön voima, Merkityksellisyys

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Kokonaisvaltainen hyvinvointi
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Asukkaiden hyvinvoinnin tukeminen kulttuurin keinoin moniammatillisessa yhteistyössä, koko elinkaaren ajalla. Lapsille, nuorille ja lapsiperheille tuotetaan laadukkaita monipuolisia taide- ja kulttuuripalveluja		Kulttuuripalveluiden työtä on tehty elinkaari-ajatuksen mukaisesti. Olemme olleet aktiivisia monissa poikkihallinnollisissa työryhmissä, joiden tavoitteena on ollut asukkaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen (mm. hyvinvointisuunnitelman tekeminen ja taidetyöryhmän jatkuva työ). Kulttuurihyvinvointisuunnitelma valmistui. Kulttuuripalvelut on toiminnassaan jo pitkään kiinnittänyt huomioita heikommassa asemassa oleviin. Tätä työtä voidaan aidon vaikuttavasti tehdä ainoastaan moniammatillisissa työryhmissä. Olimme aktiivisia niin aikuissosiaalityön (Kaiku-kortti kokeilu vakinaistui) kuin lastensuojelunkin kanssa (TuLo-toiminta). Toiminnan muutos HVA:n rajapinnan suhteen on pyritty huomioimaan. Kulttuuripalvelut koordinoi sivistyksen ja hyvinvoinnin koko toimialan yhteistä Suomen harrastamisen malliin kuuluvaa Seinäjoen Harkkua.	
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Kaikille avointen kulttuuritilaisuuksien määrä		30	110	331	🟢
Lastenkulttuurin tuotantoja ja sisältöjä toteuttavat ammattilaiset (hlömäärä)		40	50	93	🟢
Hyvinvointi- ja kulttuurisuunnitelman laatiminen		0	1	1	🟢
Eri taiteenalat huomioidaan sisältöjen tuotannoissa		10	12	11	🔴
Kaupunkiorganisaation sisäisten kumppaneiden välinen yhteistyö		6	8	10	🟢

Strateginen valinta	Kaupunkiympäristö ja Elämäni Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Ydinkeskusta ja yhteinen kaupunki
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Julkinen taide ja asukaslähtöinen kulttuuritoiminta luovat hyvää kaupunkiympäristöä		Kesäkuvataiteilijan projekti osana lähiöohjelmaa, jossa asukkaita osallistettiin. Julkinen taide on ollut kiinteä osa uuden asunto-alueen ja alueen koulun suunnittelua (Kärjen koulu).	
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Asemanseudun pilottikohteet etenevät toteutukseen		1	3	5	🟢
Eri alueille tehdyt taide- ja kulttuuritoimenpiteet, suorat ja välilliset		7	12	13	🟢
Kaupunkiorganisaation sisäisten kumppaneiden välinen yhteistyö		3	6	8	🟢

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite	Yhteistyöllä paremmat palvelut
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Kulttuuripalvelut on aktiivinen monialainen yhteistyön mestari, joka hakee ja toteuttaa hankkeita yli kuntarajojen, valtakunnallisesti sekä kansainvälisesti		Kulttuuripalveluilla on ollut sekä valtakunnallisia että alueellisia lastenkulttuurin hankkeita sekä yksi alueellinen nuorille aikuisille suunnattu hanke. Ikääntyvien kulttuuritoiminnan hanke kohdistui lähinnä Seinäjoen alueen kuntakeskuksiin. Hankkeita kaikkiaan 8, joista kuntarajat ylittävää 4	

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo	
Hankkeet ja projektit	4	4	4	🟡

Strateginen valinta	Yrittäjyys	Strateginen tavoite	Paras sijainti
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Kalevan Navetta houkuttelee tapahtumajärjestäjiä ja vierailijoita Seinäjoelle		Vuoden 22 keväällä tapahtumatoimintaa hankaloitti vielä kokoontumisrajoitukset. Seinäjoen taidehalli on korkeatasoisilla ja omaleimaisilla nykytaidenäyttelyillään talon tukijalka, joka lisää houkuttelevuutta. Näyttelykävijöiden määrä oli hyvässä kasvussa koronavuosien jälkeen. 2021: 11616 asiakasta, vuonna 2022: 14698 asiakasta.	

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo	
Myytyjen tapahtumien määrä	50	300	196	🔴

Tulosalue 550 Museopalvelut

550 MUSEOPALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	35 700		
Kv 26.9. §102	Muutos	49 200		
Kv 12.12. §138	Muutos	18 400		
	Yhteensä	**103 300**	**112 106**	**8 806**
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 338 100		
Kv 26.9. §102	Muutos	50 700		
Kv 12.12. §138	Muutos	55 700		
	Yhteensä	**1 444 500**	**1 360 880**	**83 620**
Netto (Toimintakate)		**-1 341 200**	**-1 248 773**	**92 427**

Toiminta-ajatus

Seinäjoen kaupungin museopalvelut tuottaa ja kehittää Seinäjoen museoiden palveluja. Seinäjoen museot toimii Seinäjoen kaupunginmuseona ja Etelä-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona, jonka tallennus- ja toiminta-alueeksi on määritelty koko Etelä-Pohjanmaan maakunta. Museon toimipisteitä ovat Etelä-Pohjanmaan museo, Suojeluskunta- ja Lotta Svärd -museo, Peräseinäjoen riihimuseo, Sairaalamuseo ja Museokeskus Tiklas.

Museon tavoitteena on edistää eteläpohjalaisen kulttuuriperinnön ja siihen liittyvän tiedon säilymistä, tutkimusta ja hyödyntämistä sekä saatavuutta ja käyttöä vuorovaikutuksessa yhteisöjensä kanssa. Museo ylläpitää ja vahvistaa ymmärrystä

alueen kulttuurista, historiasta ja ympäristöstä. Se tarjoaa tietoa ja elämyksiä eri medioin. Museotoimintaan liitettäviä avainsanoja ovat myös yhteisöllisyys, historiallinen jatkuvuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Strateginen valinta	Museon tilat ja rakennukset	**Strateginen tavoite**		Tilojen asianmukaisuus, rakennusten säilyminen hyvässä ja arvojen mukaisessa kunnossa.
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Museolle saadaan uudet toimivat ja terveelliset työskentely-, asiakas- ja kokoelmatilat. Museorakennusten kunnosta huolehditaan säännöllisesti konservointisuunnitelman periaattein. Toimenpiteet dokumentoidaan.		Museokeskus Tiklaksen remontti ei alkanut, koska kaupunginhallitus ei hyväksynyt remonttitarjouksia. Museo ei ole näin saamassa uusia toimivia ja terveellisiä työskentely-, asiakas- ja kokoelmatiloja. Henkilökunta muuttaa Tiklaksen remontoimattomaan rakennukseen keskittäen toimistotilat yhteen paikkaan. Rakennusta ei toimi asianmukaisina työskentelytiloina, ja tämä vaikeuttaa tulosten saavuttamista. Museolla ei ole asianmukaisia asiakastiloja lukuun ottamatta Etelä-Pohjanmaan museota. Museolla ei ole tarvittavia vaihtuvien näyttelyiden tiloja, minkä johdosta museo ei voi toteuttaa yhtä keskeistä tehtäväänsä. Museorakennusten kunnosta huolehtiminen on jäänyt taka-alalle. Törnävän alueen museorakennukset kaipaavat pikaisesti kunnostamista. Korjausvelka kasvaa, ellei asia korjaannu.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Tiklaksen ja kokoelmakeskuksen muutos- ja kunnostustyöt		…	…	Muutos- ja kunnostustyöt eivät alkaneet	🔴
Kevät- ja syyshuoltotyöt		…	Tehty	Tehty osittain, henkilöstövaje vaikeuttanut toteuttamista	🟡
Konservointi kiireellisyysjärjestyksessä		…	Tehty	Tekemättä johtuen siitä, ettei museolla ole konservaattoria	🔴

Strateginen valinta	Kokoelmatyö ja tutkimus	**Strateginen tavoite**	Kokoelmatyön suunnitelmallisuus ja asiakaslähtöisyys, kokoelmien turvaaminen, tutkimustoiminnan vahvistaminen.	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Painopisteenä on uusi kokoelmakeskus valmistelutöineen. Kokoelmatyötä tehdään kokoelmaohjelman mukaisesti. Aineistot luetteloidaan, käsitellään ja säilytetään museaalisten periaatteiden mukaan. Nykydokumentointia ja muuta tutkimustoimintaa tehdään aktiivisesti ja suunnitelmallisesti. Edistetään kokoelmien aktiivista käyttöä.		Aineistojen luettelointi siirretty WebMusketista Collecte-kokoelmanhallintajärjestelmään, mikä edistää kokoelmien dokumentointia, luettelointia ja käyttöä. Uuden järjestelmän käyttöönotto hidastaa alussa luettelointia, sillä vanhasta järjestelmästä siirretyt tiedot tulee tarkistaa. Nykydokumentointia tehdään ajan ja resurssien rajoissa. Uusi kokoelmakeskus ei ole edennyt. Museokokoelmat ovat hajallaan ympäri kaupunkia pääasiassa sopimattomissa tiloissa. Lintuviidan päiväkodin kellarissa olevat esineet tulee siirtää kiireesti pois päiväkodin remontin takia. Tämän johdosta kokoelmatyössä keskitytään kokoelmaesineiden siirtoon tältä osin.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**

WebMusketin luettelointi	250	400	591	
TAKO-tallennus/Nykydokumentointi	4	4	6	
Kokoelmien käyttö kpl perusnäyttelyt / tietopalvelu	…	8 000 / 250	13 500 / 87	

Strateginen valinta	Yleisötyö ja tutkimus	**Strateginen tavoite**	Asiakaslähtöisyys, kokonaisvaltainen palvelumuotoilu.
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Painopisteenä on Museokeskus Tiklaksen suunnittelu ja toteutus. Yleisötyötä toteutetaan erilaisille kohderyhmille tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään asiakaslähtöisyyteen ja saavutettavuuteen. Lisätään museon tunnettuutta ja vaikuttavuutta. Tehdään yhteistyötä moninaisesti.		Kävijämäärät ylittyneet tavoitteista. 2022 alussa Seinäjoen museoihin liitetty Sairaalamuseo tuo lisää kiinnostavuutta ja kävijöitä. Yleisötyötä toteutetaan aktiivisesti, erityisenä kohderyhmänä tapahtumissa lapset. Museon tunnettuus ja vaikuttavuus ovat kasvaneet. Museo tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa. Museokeskus Tiklasen suunnittelu ja toteutus keskeytyivät syksyllä 2022 kaupunginhallituksen jätettyä Tiklaksen urakkatarjoukset hyväksymättä. Museoilla ei ole toimivia vaihtuvien näyttelyiden tiloja, mikä vaikeuttaa uudistumista ja kiinnostavuuden lisäämistä museoita kohtaan.	
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Kävijämäärä hlöä		3 000	9 000	10595
Opastukset kpl		65	185	194
Näyttelyt kpl		1	2	5
Museo-opetus / Tapahtumat kpl		5 / 4	2 / 4	85 / 10

Strateginen valinta	Museotoiminnan edistäminen maakunnassa	**Strateginen tavoite**	Aktiiviset suhteet kaikkiin museoihin, kokonaisvaltaisuus, demokraattisuus.
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Paikallismuseoita ohjataan ja neuvotaan aktiivisesti, suunnitelmallisesti ja kentän tarpeisiin perustuen. Neuvonta kohdistuu kaikkiin museoihin ja museotoimintoihin. Lisätään ja tiivistetään museoiden välistä yhteistyötä. Painopisteenä on kokoelmaohjelmien sekä Museot ja museotaidot esiin –hankkeen toteutus.		Kaikkiin paikallismuseoihin on oltu yhteydessä infokirjein ja kaikkiin kentältä tulleisiin kyselyihin on reagoitu ja vastattu. Museot ja museotaidot –hanketta on toteutettu järjestämällä kaikille avoin koulutus- ja paikallismuseopäivä. Kokoelmaohjelmiin keskitytään vuonna 2023. Paikallismuseoiden toimijoiden ikääntyminen asettaa omat haasteensa ja riskinsä paikallismuseotoimintaan ja sen jatkuvuuteen. Vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla aluetyön henkilöstötilanne oli haastava poissaolojen ja irtisanoutumisen takia.	
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Museoiden neuvonta kpl kontaktit / kohteet		… / 23	100 / 30	176 / 22
Museot ja museotaidot esiin kpl tapahtumat		…	10	2
Kokoelmaohjelmat kpl		…	5	0
Museorakennusten dokumentoinnit		…	3	0

Strateginen valinta	Kulttuuriympäristötehtävä	**Strateginen tavoite**	Museon asiantuntijaroolin vahvistaminen, rakennus- ja arkeologisen kulttuuriperinnön säilyminen.
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Vahvistetaan museon roolia alan asiantuntijana. Osallistutaan alan hankkeisiin. Edistetään rakennus- ja arkeologisen kulttuuriperinnön säilymistä ja arvostamista. Annetaan lausunnot ajallaan ja asiantuntevasti argumentoiden. Varmistetaan selvitysten riittävyys ja laatu. Edistetään kulttuuriympäristötiedon tallennusta ja käyttöä. Ohjataan korjausrakentamista rakennussuojeluarvojen mukaisesti.		Museon asiantuntijarooli on vahva. Museolta pyydetään kulttuuriympäristölausuntoja sekä neuvontaa. Lausunnot pohjautuvat laajaan pohjatyöhön ja tarkkaan harkintaan. Museossa edistetään kulttuuriympäristötietoisuutta ja rakennussuojeluarvoja resurssien puitteissa. Alueellisen työn ja maakuntatyön riskinä on alimitoitettu henkilömäärä museossa. Yksi rakennustutkija ei ehdi sekä antaa lausuntoja että edistää korjausrakentamista rakennussuojeluarvojen mukaisesti. Korjausrakentamisen ohjaamiseen museolla ei ole resursseja. Museotoimessa tarvittaisiin ehdottomasti joko toinen rakennustutkija tai perinnerakennuksen asiantuntija.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Kulttuuriympäristölausunnot		100	150	129	🟡
Tietopalvelu kpl ark / rak		...	50 / 150	32 / 145	🟡
Neuvontakäynnit kohteet kpl ark / rak		...	60 / 60	37 / 30	🟡
Muinaisjäännösrekisteriin ja KIOSKIin lisätyt ja täydennetyt kohteet kpl		...	400	375	🟢

Tulosalue 570 Liikuntapalvelut

570 LIIKUNTAPALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	1 490 400		
	Yhteensä	**1 490 400**	**1 262 717**	**-227 683**
Toimintamenot	Alkuperäinen	7 634 300		
	Yhteensä	**7 634 300**	**8 205 007**	**-570 707**
Netto (Toimintakate)		**-6 143 900**	**-6 942 290**	**-798 390**

Toiminta-ajatus

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikuntaan, kannustaa heitä liikkumaan ja omasta hyvinvoinnistaan huolehtimiseen. Liikuntapalvelut vastaavat hallinnassaan olevista tiloista ja liikuntapaikkojen hoidosta, kunnossapidosta ja olosuhteiden kehittämisestä. Liikuntapalveluita toteutetaan yhteistyössä liikuntaseurojen, järjestöjen ja kaupungin eri sidosryhmien kanssa.

Strateginen valinta	Elämäni Seinäjoki-liikuntatilojen-, ja paikkojen käyttö	**Strateginen tavoite**	Koko Seinäjoki liikkuu		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Käyttöasteen mukaan		Käyttövuorojen peruminen pandemian tmv. vuoksi			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Liikuntatilojen kävijämäärät		1 200 000	1 400 000	1 3500 000	🟢

Henkilöstömitoitus talousarvion mukaan	vakinaiset työntekijät	vakimaiset työntekijät pysyy	Toteutui suunnitelman mukaisesti, 50 vakinaista ja 25 määräaikaista	●
Liikuntapaikkojen ja tilojen aukiolopäivät vuodessa	360/310	360/310	Liikuntatilat auki suunnitellusti	●

Strateginen valinta	Palvelut/liikunta-aktiivisuus ja terveyttä edistävä liikunta	**Strateginen tavoite**	Yhteistyö, lapset sekä nuoret, toiminnallisuus	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Liikuntatapahtumien järjestäminen ja toteuttaminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa		Osallistumisaktiivisuus vähenee, ryhmät täyttyvät		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Liikuntapalveluiden ohjattujen ryhmien osallistujamäärät		1000	1800	1300, toteutui lähelle tavoitetta ●
Liikuntatapahtumien määrät (ottelut)		30 (3000)	50 (3200)	50 (3550), toteutui ●
Asukastyytyväisyysmittaukset kpl		…	1	1, toteutui ●

Strateginen valinta	Liikuntapaikkarakentaminen	**Strateginen tavoite**	Liikuntapaikat kaikille	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Käyttöasteen mukaan		Tilojen määrä, resurssit		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Liikuntapaikkojen määrät ja tarpeet		Nykyinen taso	Nykyinen taso	Lisääntyi ●
Ottelutapahtumat		3500	4000	Kasvoi hieman, 3550 ●
Lajien vaatimustaso, olosuhteet		Nykyinen taso	Nykyinen taso	Laatutaso pysyi korkealla ●

Tulosalue 590 Nuorisopalvelut

590 NUORISOPALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**		**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	450 100		
	Yhteensä	**450 100**	**462 155**	**12 055**
Toimintamenot	Alkuperäinen	2 588 500		
	Yhteensä	**2 588 500**	**2 627 916**	**-39 416**
Netto (Toimintakate)		**-2 138 400**	**-2 165 761**	**-27 361**

Toiminta-ajatus

Nuorisopalvelujen tavoitteena on luoda edellytyksiä tuloksekkaalle nuorisotoiminnalle. Nuorten kasvun tukeminen on kaiken toiminnan perusta.

Nuorisotyötä ja nuorisopolitiikka toteutetaan yhteistyössä nuorten, järjestöjen ja viranomaisten kanssa.

Nuorisopalvelut ovat mukana nuorten elämässä monissa yhteyksissä; nuorisotiloilla, kouluilla, harrastuksissa ja tapahtumissa sekä sosiaalisessa mediassa. Meille nuorisopalveluissa on tärkeää nuorten ääni, aktiivisuus ja elinolot.

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Kokonaisvaltainen hyvinvointi
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Ylläpidetään laadukkaita palveluita, jotka tavoittavat eri ikäiset nuoret. Koulujen kanssa tehtävä yhteistyö on suunnitelmallista. Järjestetään haastavassa elämäntilanteessa oleville yli 15 -v. nuorille mahdollisuus palveluohjaukseen ja tukeen.		Toiminta on toteutunut suunnitellusti. Koulujen kanssa tehtävä työ on osa alueellista nuorisotyötä. Lisäksi AVI avustus on mahdollistanut koulunuorisotyön jatkohankkeen Seinäjoen lukiolla. Ohjaamo-toiminta on vakiintunut ja asiantuntijoiden verkosto on laaja. Etsivän nuorisotyön haasteena on lisääntynyt asiakasmäärä sekä isot palveluodotukset.	
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Nuorisotilojen kävijämäärä		21000	25000	38190	●
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärät		272	270	350	●
Kouluyhteistyön arviointi		1	1	1	●

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Yhteistyöllä paremmat palvelut
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Ohjaamotoiminta toimii laajasti nuorten palvelukeskuksena.		Toiminta on toteutunut suunnitellusti. Asiakasmäärät ovat kasvaneet ja koronan jälkeen on päästy toteuttamaan mm. kouluvierailuja.	
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Yhteistyökumppanit		10	12	14	●
Asiakaskontaktit, yksilökontaktit		430	450	503	●

Strateginen valinta	Elämäni Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Meidän kylä ja kaupunginosa
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Nuorten harrastus ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien parantaminen. Nuorisotilojen toiminta aktiivista eri kaupunginosissa. Harrastamisen Harkku-hanke etenee yhdessä muiden kumppanien kanssa.		Toimintaedellytykset ovat parantuneet monella osa-alueella. Yhdistyksien toiminta on ollut aktiivista ja nuorten toimintaryhmien tukeen on osoitettu enemmän avustusmäärärahoja. Nuorisotilojen kävijämäärät ja aukioloajat ovat lisääntyneet ennätyksellisesti. Riskinä on ohjausresurssin ja tilojen riittävyys.	
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Yhdistyksien ja harrastusryhmien toiminnan tukeminen, avustuksien saajat yhteensä		32	40	34	●
Nuorisotilojen ja muiden nuorten harrastustilojen määrä		11	12	12	●
Harkkutoimintaan osallistuvien lasten määrä		1100	1100		●

Palvelukeskus KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

Tulosalue 600 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto

600 KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALAN HALLINTO				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	222 700		
	Yhteensä	**222 700**	**147 265**	**-75 435**
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 297 800		
	Yhteensä	**1 297 800**	**1 282 781**	**15 019**
Netto (Toimintakate)		**-1 075 100**	**-1 135 516**	**-60 416**

Toiminta-ajatus

Kaupunkiympäristötoimiala luo ja turvaa kuntalaisille toimivan, terveellisen ja viihtyisän elinympäristön järjestämällä maankäytön-, yhdyskuntatekniikan- ja toimitilapalvelut valtuuston osoittamat resurssit ja alueellistaminen huomioon ottaen.

Hallinnon tulosalue tuottaa toimisto-, valmistelu- ja täytäntöönpanopalveluita tulosalueille sekä asiakkaille toimialan tulosalueiden ja yksiköiden toimintaa osaltaan koordinoiden ja kehittäen osoitettujen resurssien ja ilmenevien tarpeiden mukaan yhteistyön ja palvelun hengessä.

Vuoden 2021 aikana useimmin kysytyt, käyntiä vaativat palvelut tuotetaan joutuisasti ja laadukkaasti keskitetyn asiakaspalvelupiste Alvarin kautta, joka palvelee sekä sisäisiä, että ulkoisia asiakkaita.

Hallintoon sisältyvä asuntotoimi huolehtii ARA:n kunnalle jättämästä viranomaistehtävistä. Hallinnon ARA - palvelut löytyvät asiakaspalvelupiste Alvarista.

Kaupunkiympäristön hallinnon tulosalueen talousarvioon sisällytetty pysäköinninvalvonta toimii osana kaupunkiympäristön hallintoa tuottaen pysäköintiin liittyviä neuvonta- ja valvontatehtäviä.

Tulosalueen talousarvio sisältää myös kaupunkiympäristölautakunnan ja lupa-asiainlautakunnan talousarviot.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Talous; talouden tasapaino
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Tehokkaasti ja ammatillisesti tuotetut hallinnon palvelut Taloussuunnittelun ja -seurannan raportointi ja analysointi Talouden tasapaino		Hallinnon palvelut tuotettiin tavoitteen mukaisesti pois lukien pysäköintivirhemaksujen arviotavoite, uuden henkilöstön rekrytoinneissa onnistuttiin. Uutta talouden seurannan raportointia hyödynnettiin analysoinnissa. Talousarviotavoitteissa pysyttiin, poikkeama on pysäköintivirhemaksutuotoissa, joka toteutui tavoitteisiin nähden 66 prosenttisesti. Pysäköintivirhelappuja kirjoitettiin 3783 kpl. Edeltävä vuosi 6382 kpl (2021).	

Toteutumisvertailu

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo	
Trimble palautejärjestelmän kautta tulleet palautteet (lkm) keskimää-räinen vastausaika	23kpl/v, vastausaika 14 pv 4 h	75 kpl/v, vastausaika 2 pv	69 kpl/v, vastausaika 6 pv 21	
Talousarvion toteutuminen, käyttötalous	tulot 104% kulut 91%	99-100% 98-99%	toteutui osittain	
Talousarvion toteutuminen, investoinnit	menot 95% tulot 220%	98-99% 100%	toteuitui osittain	

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite	Sujuvat palvelut		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Asiakastyytyväisyyden pitäminen korkealla tasolla, sisäiset asiakkaat. Asukkaiden ja yritysten tyytyväisyys kuntapalveluihin kasvaa. Sisäisen toiminnan kehittäminen.		Asiakastyytyväisyyskyselyssä 2021 esiin nostettuja asioita kehitettiin ja tarkennettiin henkilöstön kanssa mm. säännöllisissä henkilöstöpalavereissa, riskienhallinta- ja strategiatyöpajoissa.			
Tuottaa keskitettyjä toimistopalveluja, tarpeellisia valmisteluja ja selvityksiä. Asuntotoimen viranomaistehtävät tuotetaan hallinnon toimesta. Palvelupiste Alvarin toiminta		Vuoden 2022 aikana keskitetyt palvelut tuotettiin ilman lisäresursseja. Erityisen haasteellisia töitä olivat edelleen hulevesi-laskutuksen toteuttaminen ja niihin liittyvät muistutukset. Laskuja lähti noin 16.000 kpl. Samoin pysäköinninvalvontatyössä tarkastusresurssi oli haasteellinen.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Sisäinen asiakastyytyväisyys, kyselyt 20-21-22 (ast.1-6)		4,73	4,73	…	
Palvelupiste Alvarin asiakastyytyväisyys - suosittelijat - oikean henkilön tavoitettavuus - asian hoidettiin odotetusti		 90 % 96 % 96 %	 95 % 96 % 96 %	 … … …	
Työtyytyväisyyskysely (ast.1-6)		…	ka. 4,5	NPS 0 koko kaupunki 6)	
Palvelupiste Alvarin asiakasmäärä		15 kpl/pv, josta säh-köisesti 5 kpl	20 kpl/pv, josta säh-köisesti 15	15-20 kpl/pv, josta suurin osa sähköisesti tai puhelimella.	

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite	Kestäviä liikkumisen ratkaisuja
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Pysäköinninvalvonta tuottaa viranomaisval-vontaa sekä neuvontaa pysäköinnin osalta		Pysäköinninvalvonta on viranomaistoimintaa, jota ei aina mielletä viranomaistoiminnaksi. Työturvallisuusilmoituksia on vuoden aikana jouduttu tekemään 3 kpl. Työriskejä on minimoitu kriittisten alueiden parityöskentelyllä, haalarikameroilla, hälytin-napeilla joilla saadaan vartija nopeasti paikalle. Virkavaatteet ym. ulkoiset merkit virkatyöstä käytössä ja silti vuosittain tapahtuu uhkatilanteita. Tilanteet käydään läpi jälkikäteen ja viime vuonna katsottiin ja analysoitiin tilanteita myös ammattilaisen toimesta (ns. puhejudokoulutus/mielenrauha). Myös rikosilmoituksia tehtiin, kun tarkastajan henkilökohtaista koskemattomuutta loukattiin uhkatilanteista. Pysäköinninvalvonnan työn	

	vaikuttavuus näkyy huomautusten suuressa määrässä suhteessa pysäköintivirhemaksuihin.			
Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Oikaisuvaatimukset määrä/virhemaksujen lkm	239/4104 kpl/v	5 %/7000 kpl/v	248/3783	●
Huomautukset	794 kpl	400	604 kpl	●
WPro- ilmoitusten lukumäärä	4 kpl	0 kpl	3 kpl	●

Tulosalue 610 Toimitilat

610 TOIMITILAT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	42 703 000		
	Yhteensä	**42 703 000**	**43 380 399**	**677 399**
Toimintamenot	Alkuperäinen	28 642 600		
Kv 30.5. §59	Muutos	332 144		
Kv 26.9. §102	Muutos	115 000		
Kv 12.12. §138	Muutos	105 000		
	Yhteensä	**29 194 744**	**29 588 033**	**-393 289**
Netto (Toimintakate)		**13 508 256**	**13 792 366**	**284 110**

Toiminta-ajatus

Toimitilat suunnittelee, tuottaa, hallinnoi ja ylläpitää kaupungin palvelurakenteeseen tarvittavia tiloja sekä muuta kaupungin omistukseen kuuluvaa rakennuskantaa. Lisäksi tulosalue tuottaa kaupungin sisäiset ruoka- ja siivouspalvelut. Toiminnan keskeisiä painopisteitä ovat toimitilojen terveellisyys, turvallisuus, toimivuus ja tehokkuus sekä rakennusomaisuuden arvon säilyttävä korjausvelan hallinta. Ylläpito ja siivous pyritään tuottamaan kestävän kehityksen ja elinkaaritaloudellisuuden näkökulmista kaikissa olosuhteissa asiakaslähtöisesti, laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti. Ruokapalvelut tuottavat Seinäjoen kaupungin asukkaille ravitsemuksellisesti täysipainoisia aterioita. Palvelu tuotetaan taloudellisesti, tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti, ottaen huomioon kasvavan kaupungin palvelutuotannon turvaaminen.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Hyvän johtamisen Seinäjoki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Kiinteistö/toimitilastrategian käyttöönotto		Resurssi- ja aikapula on viivästyttänyt tavoitteen toteutumista		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Laaditaan ja käyttöönotetaan vuosittain seurattavat tavoitteet ja mittarit		…	Seurantatavat ja lähtöarvot määritelty	Ei ole määritelty ●
Valmistellaan strategian ensimmäinen vuositoteumaraportti TP 2022 yhteyteen		…	Vuosiraportin malli laadittu	Ei ole laadittu ●

Strateginen valinta	Talous	**Strateginen tavoite**	Talouden tasapaino		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Yksikkökustannusten kasvu kiinteistönhoidossa ja siivous- ja ruokapalveluissa alittaa yleisen kustannustason nousun. Rakennuttamisen asiantuntijapalvelut tuotetaan kilpailukykyisesti suhteessa ostopalveluun.		Siivouksen tavoitearvo TP 2020 mukaan ei ole 2021 tapahtuneen hallintomuutoksen vuoksi täysin verrannollinen. Kustannus laski TP 2021 verraten 2,07 €/m2 -> 2,04 €/m2. Kiinteistönhoidon yksikkökustannuksen kasvuun vaikutti mm. ulkoalueiden hoidon ennakoitua suuremmat menot ja yleinen hintatason nousu.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Siivouspalvelun kustannus €/m2/kk		1,71	Kasvu < 1,4%	2,04	🟡
Kiinteistönhoidon kustannus €/m2/kk		0,46	Kasvu < 1,4%	0,62	🔴
Koululounaan hinta (Laskentatapa muuttunut => TP 2020 luku ei ole vertailukelpoinen)		...	Kasvu < 1,7%	3,45	🟡
Rakennuttamispalvelun kustannus % projektien kokonaiskustannuksista		...	< 3%	2,98 %	🟢

Strateginen valinta	Kaupunkiympäristö	**Strateginen tavoite**	Kestävän kehityksen kaupunki		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Rakennuskannan energiatehokkuus paranee ja hiilijalanjälki pienenee		Öljylämmityskohteiden muutokset 2 kpl on suunniteltu, mutta investointimääräraha siirtyi TA-käsittelyssä vuodelle 2023.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Rakennusten lämpötilakorjattu lämmönkulutus pienenee		29,7 kWh/m³	3 % alle nykyarvon	...	⚫
Rakennusten sähkönkulutus pienenee		16 kWh/m³	3 % alle nykyarvon	...	⚫
Öljylämmityskohteita korvataan muulla lämmitysmuodolla		Öljylämmitys 8 kiinteistössä	Toteutetaan 2 hanketta	Suunnittelu tehty, määräraha TA 2023	🟡

Strateginen valinta	Talous	**Strateginen tavoite**	Talouden tasapaino		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Rakennuskannan korjausvelka ei kasva.		HVA-vuokrasopimuksiin liittyvien järjestelmien käyttöönotto on vaikuttanut korjausvelan tarkistuksen ja PTS- laadinnan aikatauluun.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Korjausvelka miljoonaa euroa		Tarkistus kesken	< nykyarvo	Kesken	🔴
Rakennuskohtaisten pitkän tähtäimen suunnitelmien (PTS) laadintaa jatketaan		0 kohdetta (31.12.2020)	Laaditaan 30 kohdetta	Kesken	🔴

Strateginen valinta	Elämäni Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Yhteinen kaupunki		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Kaupungin rakennuskannan sisäilmaolosuhde paranee.		Sisäilmaväistössä edelleen samat kohteet (Törnävän koulu, Kärjen toimintakeskus, perhepalvelukeskus Huhtala 10)			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Sisäilmatyöryhmässä käsittelyssä olevien kohteiden määrä vähenee (keskiarvo / v)		22,5 kpl (2020)	< nykyarvo	20 kpl	🟢
Sisäilmasyistä väistötiloissa oleva henkilömäärä (ml. koulujen oppilaat) vähenee		n. 200 (31.12.2020)	< nykyarvo	n. 200	🔴

Sisäilmakohteiden tutkimusten ja korjausten läpimenoajat toteutuvat prosessikaavion mukaisesti.	...	1 + 1 + 2 vk ilmoituksesta toimenpiteisiin	Pääsään-töisesti toteutuu	🟡

Strateginen valinta	Elämäni Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Yhteinen kaupunki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Koulu- ja päiväkotilounaat lounaat tuotetaan *Sydänmerkki*- kriteerien mukaisesti				
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Toiminnalle on myönnetty Sydänmerkki		Merkki on saatu	Merkki säilytetään	Merkki on saatu 🟢

Tulosalue 620 Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut

620 KIINTEISTÖ- JA PAIKKATIETOPALVELUT				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	9 311 100		
	Yhteensä	**9 311 100**	**8 201 742**	**-1 109 358**
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 978 400		
	Yhteensä	**1 978 400**	**1 788 184**	**190 216**
Netto (Toimintakate)		**7 332 700**	**6 413 558**	**-919 142**

Toiminta-ajatus

Tulosalueen tarkoituksena on luoda edellytykset toimivan, terveellisen ja viihtyisän elinympäristön muodostumiselle ja turvata riittävä ja monipuolinen tonttivaranto maanhankinnan painopistealueilla. Tulosalue tuottaa ja ylläpitää ajantasaista paikkatietoaineistoa ja hoitaa osaltaan viiveettömän kiinteistönmuodostuksen yrityksille ja asukkaille tonttien myynnin ja rakentamisen tarpeisiin.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Kaupungin maapolitiikka on johdonmukaista, tasapuolista ja avointa. Päätöksillään kaupunki ratkaisee yhdyskuntarakenteen kehittymisen suunnan, laadun ja kustannukset. Maapolitiikan toteuttamista ohjaa maapoliittinen ohjelma. Tasapainoinen talous palvelujen tuottavuutta parantamalla (oikea-aikainen maanhankinta vs. hinta)	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Raakamaan hankinta yhdyskuntarakentamisen tarpeisiin. Johdonmukainen ja tasapuolinen sopimuspolitiikka.		*Kaupunki epäonnistuu maapolitiikassa ja raakamaan hinta nousee merkittävästi.* *Huonon sopimuspolitiikan vuoksi kaupunki menettää merkittävästi tuloja.* Jäimme hieman raakamaan hankintatavoitteesta, johtuen henkilöstöresurssivajeesta. Resurssit ovat nyt kunnossa syksyllä toteutuneiden rekrytointien ansiosta. Sopimuspolitiikka on ollut johdonmukaista ja tasapuolista.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Hankitaan raakamaata väh. 40 ha/v		50,7 ha	40 ha	34 🟡
Maankäyttösopimukset (MRL 91 a§) solmitaan aina, kun asemakaavasta aiheutuu maanomistajalle merkittävää hyötyä		100 % / 6 kpl	100 %	100 % /1 kpl 🟢

Strateginen valinta	Yrittäjyys	**Strateginen tavoite**	Kaupunki tarjoaa erilaiseen yritystoimintaan profiloituneita yritysalueita kaupungin eri osissa	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Tonttien myynti/vuokraus elinkeino- ja liike-elämän tarpeisiin		*Tonttitarjonta ja yritystoiminnan tarpeet eivät kohtaa* Hankala markkinatilanne eli rakennuskustannusten nousu ja inflaatio vaikuttivat tavoitteen toteutumiseen		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Myydään/vuokrataan vähintään 15 KL+T+TY- tonttia		12	15	7 🔴

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Digitalisaatiota hyödynnetään ajasta ja paikasta riippumattomien palveluiden kehittämiseksi	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Otetaan käyttöön uusia sähköisiä palveluja ja työvälineitä		Tavoitteet saavutettiin onnistuneesti. Maankäyttö-sovelluksen hankinta siirrettiin vuodelle 2023, määrittelytyötä ei vielä aloitettu.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
KVP - kiinteistövaihdantapalvelun kautta allekirjoitetaan 80 % pientalotonttien kauppakirjoista ja - vuokrasopimuksista		…	80%	94% 🟢
Trimble Locus Cloud on käytössä kaikissa yksiköissä, joissa Trimble Webmap-sovellusta on käytetty. Trimble Locus Cloudin muokkaussovellukset Kartankäsittely, Maankäyttö ja Rakennusvalvonta on määritetty käyttöä varten. Koulutus ja käyttöönotto voidaan aloittaa.		…	Kyllä Kyllä	Kyllä 🟢 Kyllä 🟢

Strateginen valinta	Elämäni Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Riittävä, kohtuuhintainen sekä monipuolinen tonttitarjonta	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Tonttien myynti ja vuokraus asumiseen		*Tonttitarjonta ja asiakkaiden tarpeet eivät kohtaa* Hankala markkinatilanne eli rakennuskustannusten nousu ja inflaatio sekä kaupungin aikaisempaa heikompi pientalotonttitarjonta vaikuttivat tavoitteen toteutumiseen. Tonttitarjonta haasteena myös vuonna 2023.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
AO-erillispientalotontit /lkm		99	85	46 🟡
AK/AR - asuinkerrostalo- ja rivitalotontit / lkm		12	10	8 🟡

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kaupunki tukee henkilöstön hyvinvointia		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Hyvinvoiva henkilöstö		*Tuloksellisuus kärsii mikäli henkilöstö ei voi hyvin. Työmäärä suhteessa henkilöstöresursseihin alkaa olla kriittinen.* Rekrytointien toteuttaminen viivästyi haastavan työtilanteen johdosta, mutta suunnitellut rekrytoinnit saimme lopulta syksyllä toteutettua. Lisääntyneet sairaspoissaolot huolestuttavat. Työhyvinvointiin, erityisesti yhteisöllisyyteen ja työtehtävien sopivaan työkuormaan tulee kiinnittää huomiota.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Suunnitellut rekrytoinnit hoidetaan ajallaan ja onnistuneesti.		…	Kyllä	Kyllä	🟡

Tulosalue 630 Yhdyskuntatekniikka

630 YHDYSKUNTATEKNIIKKA				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	3 596 600		
	Yhteensä	**3 596 600**	**3 914 192**	**317 592**
Toimintamenot	Alkuperäinen	14 432 500		
	Muutos	2 500 000		
	Yhteensä	**16 932 500**	**15 930 116**	**1 002 384**
Netto (Toimintakate)		**-13 335 900**	**-12 015 924**	**1 319 976**

Toiminta-ajatus

Yhdyskuntatekniikan tulosalue tuottaa eri tulosyksiköille asetetut tehtävät nykyaikaisia toimintatapoja käyttäen taloudellisesti ja ympäristöystävällisesti yhteistyössä kaupungin muun organisaation sekä vuorovaikutuksessa kaupunkilaisten kanssa.

Strateginen valinta	Kaupunkiympäristö	Strateginen tavoite	Kestäviä liikkumisen ratkaisuja		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Turvallisen, laadukkaan ja viihtyisän kaupunkiympäristön luominen ja ylläpito vallitsevien normien, standardien ja laatuluokitusten mukaisesti. Kehittää paikallisliikennettä ja edistää kevyen liikenteen käyttöä.					
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Kevyen liikenteen väylien kuntokartoitus		0 kpl	1 kpl	0 kpl	🔴
Runkolukittavien pyörätelineiden lisääminen		20 kpl	30 kpl	30 kpl	🟢
Uusiutuvien polttoaineiden käytön lisääminen omassa kalustossa		0 % kaikista liikennepoltto aineista	5 % kaikista liikennepoltto aineista	0 %	🔴

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite	Sujuvat palvelut
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Yhdyskuntatekniikan palvelujen tuottaminen asiakaspalvelulähtöisesti. Kehittää asiakaspalvelua käyttäjäystävällisempään suuntaan. Mahdollistaa kuntalaisten osallistuminen tulevien investointihankkeiden valmisteluun. Luoda uusia toimintatapoja viestintään.			

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo	
Asiakastyytyväisyyskysely	...	1kpl/v	1 kpl/v	🟢
Palautepalvelun keskimääräinen vastausaika	...	2 työpäivää	2 työpäivää	🟢
Sähköinen lupajärjestelmä	...	1 kpl	0	🔴

Strateginen valinta	Kaupunkiympäristö	Strateginen tavoite	Uudistuva kaupunkiympäristö
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Suunnittelun, rakentamisen, kunnossapidon, kone- ja kuljetuskeskuksen sekä puistotoimen tehtävien toteutus budjetin määrärahojen puitteissa kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla. Mahdollistaa turvallinen ja terveellinen työympäristö. Kehittyä ja mukautua digitalisaation sekä toimintaympäristön muutoksissa. Organisaation uudistaminen kustannustehokkaampaan toimintatapaan.			

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo	
Opastuksen lisääminen	...	...	...	🟡
WPro-työtapaturmailmoitusten lukumäärä	8 kpl	...	5	🟡

Tulosalue 650 Kaupunkisuunnittelu ja kaavoitus

650 KAUPUNKISUUNNITTELU JA KAAVOITUS				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	51 900		
	Yhteensä	**51 900**	**38 778**	**-13 122**
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 089 400		
	Yhteensä	**1 089 400**	**971 989**	**117 411**
Netto (Toimintakate)		**-1 037 500**	**-933 211**	**104 289**

Toiminta-ajatus

Ohjata kaupungin kehitystä kaupunkistrategian ja kestävän kehityksen mukaisesti. Mahdollistaa työpaikkojen ja väestön kasvun edellytykset. Tuottaa korkealuokkaista ja elävää kaupunkikuvaa, joka aktivoi kaupunkilaisia.

Strateginen valinta	Tonttivaranto	**Strateginen tavoite**			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Kaavoilla ja muilla toimenpiteillä osoitetaan riittävästi tontteja rakentajien ja kaupungin omaan käyttöön		Tärkeimmät ja kiireelliset kaavahankkeet on pystytty toteuttamaan lähes aikataulussa. Vähemmän tärkeistä osa on myöhästynyt, syynä henkilöstön vähyys, tilanne on paranemassa			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Hankkeet eivät viivästy kaavoituksen henkilöstöresurssien vuoksi ja kaupunki kasvaa tasaisesti ja tarkoituksenmukaisesti		…	…	Tärkeimmät aikataulussa, vähemmän tärkeitä on viivästynyt	🟡

Strateginen valinta	Kaupunkiympäristön laatu ja elävyys	**Strateginen tavoite**			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Toimiva ja esteettisesti tasokas ympäristö joka on rakenteeltaan selkeä ja helposti hahmotettava. Erityishuomio on kaupunkikeskustan elävyyden kehittämisessä. Erityisryhmien asumisen kehittämisellä (esimerkiksi vanheneva väestö) pyritään pitkän tähtäimen kokonaistaloudellisuuteen.		Kaupunkikeskustan muutos edistyy ja jatkuu, asema on lähtenyt rakentumaan. Asuinalueet laajeneminen on hiukan hidastunut ja asuinkerrostalojen aloituksia on lykkääntynyt. Rakentaminen on kallistunut ja raaka-aineiden saatavuus heikentynyt. Kokonaistaloudellisesti on kuitenkin pidettävä kiinni ympäristön ja rakentamisen laadusta.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Kokonaistaloudelliset arvioinnit pitkäntähtäimen edullisista ratkaisuista. Elinympäristön laatu heijastuu tyytyväisinä asukkaina ja yrittäjinä. Asukasmäärä kasvaa ja kaupalliset palvelut kehittyvät		…	…	Mittausten ja kyselyjen mukaan onnistuttu. Vuoden rautatiekunta.	🟢

Strateginen valinta	Kaupungin kehittäminen kestävällä tavalla	**Strateginen tavoite**			
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Taloudellinen ja ekologinen sekä tehokas kaupunkirakenne joka pohjaa olevien resurssien hyödyntämiseen. Liikenteellisesti hyödynnetään kaupungin hyvää maantieteellistä asemaa ja kehitetään omaa infrastruktuuria		Kaupungin kasvu jatkuu ja kaupunki tiivistyy. Vanhenevan väestön ja erityisryhmien tarpeet on huomioitu suunnittelussa. Toimintaa ohjaa kokonaistaloudellinen pitkäjänteinen periaate joka huomioi kaikki väestöryhmät ja elämäntilanteet sekä asuinpaikat ja muodot.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Kilpailukykyinen kaupunki houkuttaa uusia asukkaita ja yrittäjiä sekä vierailijoita. Kehittämiskustannukset ovat kohtuulliset hyötyyn nähden. Kehityshankkeiden rahoitus saadaan toimivien ja edullisten ratkaisujen avulla		…	…	Kaupungin kasvu on jatkunut ja houkuttelee lisää asukkaita	🟢

Tulosalue 660 Rakennusvalvonta

660 RAKENNUSVALVONTA				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	872 500		
	Yhteensä	**872 500**	**906 099**	**33 599**
Toimintamenot	Alkuperäinen	956 200		
	Yhteensä	**956 200**	**923 511**	**32 689**
Netto (Toimintakate)		**-83 700**	**-17 411**	**66 289**

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta suorittaa rakentamisen valvonta-, neuvonta- ja ohjaustyötä sekä huolehtii lupamenettelyn ja työmaa-aikaisen valvonnan avulla, että kulloinkin voimassa olevia lakeja ja määräyksiä noudatetaan

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Sujuvat palvelut	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Resurssit ovat nykyisellään, nykyta-solla, riittävät. Sähköisen asioinnin täysimääräinen käyttöönotto.		Resurssit riittävät ja LVI tarkastajan myötä palvelu paranee, tulevien eläköitymisten myötä vaara töiden ruuhkautumiseen.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Keskimääräinen lupahakemusten käsittelyaika		24 vrk	28 vrk	22
Rakennusvalvonnan henkilömäärä		12.2 kpl	12.2 kpl	12.2
Sähköinen asiointi		75 %	95 %	100%

Tulosalue 670 Ympäristönsuojelu

670 YMPÄRISTÖNSUOJELU				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	90 800		
	Yhteensä	**90 800**	**137 126**	**46 326**
Toimintamenot	Alkuperäinen	441 600		
	Yhteensä	**441 600**	**442 155**	**-555**
Netto (Toimintakate)		**-350 800**	**-305 029**	**45 771**

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelu hoitaa kunnalle laissa erikseen määrättyjä ympäristönsuojelutehtäviä. Tehtävänä on toimia ympäristönsuojelun edistäjänä ja kehittäjänä sekä toimia mm. ympäristönsuojelulain, jätelain, maastoliikennelain, vesilain ja maa-aineslain lupa- ja valvontaviranomaisena siltä osin, kun tehtävät on kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle laissa määritelty. Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii lupa-asiainlautakunta.

Toteutumisvertailu

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**		Sujuvat palvelut	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Käsitellään vireille tulevat luvat ja ilmoitukset viivytyksettä ja laadukkaasti.		Luvat ja ilmoitukset on pääsääntöisesti käsitelty viivytyksettä. Yksittäisen luvan käsittelyaika voi olla pitkä, mutta suurin osa on pystytty käsittelemään nopeasti. Hakemusten laatu vaikuttaa myös, miten paljon käsittelijät joutuvat lupatäydennyksiä pyytämään.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Lupien ja ilmoitusten käsittelyaika		4,5 kk	3,5 kk	3,3	🟢
Päätösten pysyvyys oikeusasteissa		…	päätökset ennallaan	päätökset ennallaan	🟢
Ympäristöluvat ja -ilmoitukset vireille sähköisesti		…	50%	60%	🟢

Strateginen valinta	Elämäni Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Kaikkien Seinäjoki		
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Noudattaa ja ylläpitää lautakunnan hyväksymää lupa- ja ilmoitusvelvollisten toimintojen valvontasuunnitelmaa sekä seurata kaupunkimme ilmanlaatua, jotta asukkaat voivat elää turvallisessa ja terveellisessä ympäristössä.		Henkilöresurssien vajaus on vaikuttanut valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten toteutumiseen. Osa valvottavista kohteista on siirtynyt seuraavalle vuodelle. Ilmanlaadun tarkkailu on onnistunut suunnitellusti, mutta viime kevät oli katupölyjen osalta tavanomaista haasteellisempi.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröinti- sekä muun lainsäädännön valvontakäynnit vuodessa		50	80	30	🔴
Ilmanlaadunmittaustoiminta: Päiviä, jolloin ilman pölypitoisuudet ylittävät terveyden suojelemiseksi annetun raja-arvon 50 µg/m3		3	enintään 5	7	🟡

Strateginen valinta	Kaupunkiympäristö	**Strateginen tavoite**		Kestävän kehityksen kaupunki	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Toimitaan ympäristönsuojelun edistäjänä ja kehittäjänä kaupungissamme sekä tuetaan kaupungin Hinku-työtä* asiantuntijuudellamme ja hanketyöllä.		Kehitystyötä on tehty vieden Smart SUMP Seinäjoki -hanketta, Sahannevan ennallistamishanketta ja tarkenoo iliman palttoota ja rasoja – energiansäästöhanketta eteenpäin. Lisäksi on toimittu Kestävän kehityksen työryhmän kautta aktiivisesti. Hinku –kriteerien osalta toimenpidelistat ovat kesken.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Seurataan Hinku-kriteerien täyttymistä		…	kriteerit täyttyvät	eivät täyty kokonaan	🟡
Kestävää kehitystä koskevien tiedotteiden tai juttujen määrä/vuosi		5	12	20	🟢
Kestävän kehityksen hanke tai hankkeessa mukanaolo edistämässä tavoitteita		1	1	3	🟢
*Hinku =kohti hiilineutraalia kuntaa, sitouduttu vähentämään CO2 päästöjä vuoden 2007 tasosta 80% vuoteen 2030.		…	…	…	⚫

Toteutumisvertailu

Strateginen valinta	Talous	**Strateginen tavoite**		Talouden tasapaino	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**			
Noudatetaan annettua talousarviota		Lupa- ja ilmoitustulot ovat kasvaneet ennakoidusta. Vaikka lupa- ja muiden menettelyjen määrät ovat vähäisiä, hankkeiden koko on kuitenkin merkittävä.			
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Pysyminen talousarviossa		talousarviossa on pysytty	pysytään talousarviossa	on pysytty talousarviossa	

Palvelukeskus ELINVOIMAN JA KILPAILUKYVYN TOIMIALA

700 ELINVOIMA JA KILPAILUKYKY				
Talous		**Talousarvio €**	**Toteutuma €**	**Poikkeama €**
Toimintatulot	Alkuperäinen	947 800		
	Yhteensä	**947 800**	**754 322**	**-193 478**
Toimintamenot	Alkuperäinen	10 209 600		
	Yhteensä	**10 209 600**	**10 609 858**	**-400 258**
Netto (Toimintakate)		**-9 261 800**	**-9 855 536**	**-593 736**

Toiminta-ajatus

Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala ja tulosalue toteuttavat kaupunkistrategiaa edistämällä osaamista, kaupungin asukkaiden osallisuutta, työllisyyttä sekä terveyttä ja hyvinvointia. Toimiala vahvistaa elinvoimaa myös toteuttamalla avointa tiedottamista sekä tukemalla kaupungin eri alueiden aktiivista kehittämistyötä. Toimiala tukee kaupungin kilpailukykyä ja vetovoimaa edistämällä kaupungin strategista ja innovatiivista toimintaa, kaupungin edunvalvontaa, kaupunkimarkkinointia, tapahtumakaupunkina kehittymistä sekä kansainvälistymistä.

Strateginen valinta	Visio	**Strateginen tavoite**	Seinäjoki on tekemisen ja onnistumisen kaupunki
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Seinäjoki on Suomen elinvoimaisin 50 000 - 100 000 asukkaan kaupunki (vertailutekijöitä ovat vetovoimadynamiikka, yritys- ja tulodynamiikka, koulutus- ja hyvinvointi, työllisyys sekä muu elinvoimadynamiikka). Kansainvälistyminen nähdään keinona toteuttaa kaupungin strategiaa ja se toimii työkaluna elinvoimaisen ja kehittyvän kaupungin tekemisessä.		Seinäjoen asema kasvukeskuksena säilyi hyvänä ja esimerkiksi väestönkasvussa päästiin lähelle 1% tasoa. Useilla mittareilla tarkasteltuna Seinäjoki kuuluu Suomen menestyvimpiin ja elinvoimaisimpiin keskuskaupunkeihin. Kaupungin vahvuutena voi tulkita olevan myös kyky vastata erilaisissa suhdanteissa ja asumistarpeissa vallitsevaan kysyntään. Kaupungin kansainvälistymistyötä edistettiin mm. päättämällä vakinaistaa maahanmuuttajapalvelu. V. 2022 jo noin puolet kaupungin väestönlisäyksestä tuli maahanmuutosta.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Sijoittuminen 50 000-100 000 as. kuntien elinvoimavertailussa (MDI: aluekehityksen tilannekuva).		3.	1.	3.
Nettomaahanmuutto, hlöä		87 (v. 2020)	200	290

Strateginen valinta	Yrittäjyys	**Strateginen tavoite**	Seinäjoen vahvat yritystoimialat - tapahtumien suurkaupunki
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Seinäjoella järjestettävillä tapahtumilla on hyvät edellytykset kasvaa ja kehittyä		Seinäjoen keskeiset tapahtumat selviytyivät yli korona-ajan ja tapahtumia voitiin jälleen toteuttaa vuoden 2022 aikana. Koronan vaikutukset näyttäytyivät edelleen monin tavoin,	

	joten tapahtumilla ei ollut edelleenkään normaaleja olosuhteita tapahtuman järjestämiseen.			
Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Tapahtumien aluetaloudelliset vaikutukset (selvitetään Seinäjoen tapahtumatutkimuksessa 2022).	25 milj. € (2016)	30 milj. €	24,6 milj. €	🟡

Strateginen valinta	Yrittäjyys	**Strateginen tavoite**	Yhteistyöverkosto yritysten tukena	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Työmarkkinatuen kuntaosuuden alentaminen sekä työllisyysasteen nostaminen kaupungin toteuttamalla aktiivisella työllisyyspolitiikalla vahvistamalla myös yrittäjien/työnantajien palveluja kuntakokeilussa.		Seinäjoen työttömyys- ja työllisyysasteet olivat vuonna 2022 edelleen C21 kaupunkien parhaimmistoa. Työllisyyden hoidon kustannukset Seinäjoen kaupungille ovat siksi edelleen varsin kohtuulliset. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu saatiin taitettua ja työttömien määrä laski. Työttömyyden pitkittymisen ehkäisy vaatii niin kaupungin työllisyydenhoidon kuin koko yhteistyöverkoston jatkuvia toimia.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Kaupungin maksama työmarkkinatuen kuntaosuus.		4,2 M€	3.3 M€	3,8 M€ 🟡
Suurten kaupunkien (C21) työttömyysaste.		C21-kaupunkien toiseksi alhaisin työttömyys%.	C21-kaupunkien alhaisin työttömyys%.	Keskim. työttömyysaste v. 2022: 6,8 % on C21-kaupunkien alhaisin. 🟢
Virta yli 3 kk työttömyyteen.		37,7 %	37,0 %	41,8 🔴

Strateginen valinta	Palvelut	**Strateginen tavoite**	Kokonaisvaltainen hyvinvointi	
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**		
Ehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä vahvistetaan. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet toteutuvat. Tavoitteista viestitään asukkaille selkeästi ja helposti lähestyttävästi.		Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö vahvistui vuonna 2022. Olimme mukana Mieli ry:n Hyvän mielen kunta –hankkeessa, jossa kehitettiin Hyvän mielen kunta –tarkistuslistaa kuntien tueksi mielenterveyden vahvistamiseen. Ehkäisevän päihdetyön Pakka-toiminnassa hyte-yksikössä oli kaksi kesätyöntekijää, jotka kohtasivat erityisesti nuoria ehkäisevän päihdetyön teemalla. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteista osa on toteutunut, hyvinvointiraporttiin 2022 tulee tarkempi seuranta. Viestintäkampanjaa hyvinvointisuunnitelman tavoitteista asukkaille ei nähty tarpeelliseksi toteuttaa, koska teemoista viestitään muuten.		
Mittari/mittarit		**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**
Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdesuunnitelman päivitys.		…	päivitys aloitettu	ei aloitettu 🔴
Pakka-työ jalkautuu vähintään kolmeen kesätapahtumaan.		1	3	9 🟢
Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen.		…	toteutuu	toteutuu osin 🟡
Viestintäkampanjan toteutuminen.		ei toteudu	toteutuu	ei toteutunut 🔴

Toteutumisvertailu

Strateginen valinta	Elämäni Seinäjoki	**Strateginen tavoite**	Yhteinen kaupunki
Talousarviotavoite		**Tilannekuvaus ja riskiarvio**	
Seinäjoen identiteettiä ja brändiä vahvistetaan määrätietoisella markkinointi- ja viestintätyöllä. Asukasosallisuutta edistetään suunnitelmallisella, osallisuusmalliin perustuvalla työllä.		Kaupungin asukkaiden mielikuvat kaupungista ovat positiivisia. Haasteena on edelleen muualla asuvien ja Seinäjokea vähemmän tuntevien näkemykset ja mielikuvat. Osallisuustyön osalta tavoite ei toteutunut, koska toteutuminen päätettiin kytkeä osaksi hyvinvointiraporttia ja tästä syystä erillisiä osallisuustyön indikaattoreita ei määritetty.	

Mittari/mittarit	**Nykyarvo**	**Tavoitearvo**	**Toteuma-arvo**	
Kunnan imago -tutkimus (Taloustutkimus) Muuttohalukkuustutkimus (Taloustutkimus): -Suositteluhalukkuus (nykyiset asukkaat) -Kokonaissuositteluhalukkuus (Net Promoter Score)	3. 42 22	1. 45 28	1. ei mitattu ei mitattu	
Viestinnän tavoittavuutta indikoiva seuraajien määrä sosiaalisessa mediassa (kaupungin Facebook-, Twitter-, Instagram-, Youtube- ja LinkedIn-tileillä yhteensä).	30 000	35 000	31 700	
Määritetään osallisuustyön indikaattorit poikkihallinnollisesti.	Ei indikaattoreita	Indikaattorit määritetty	ei toteutunut	

LIIKELAITOS

Tulosalue Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos -liikelaitos

Toiminta-ajatus

RESURSSIENHALLINTA

Henkilöstö- ja taloushallinto
Henkilöstöhallinto
1. Henkilöstöresurssien tehokas käyttö
2. Vakinaisen ja sivutoimisen henkilöstön terveydentila ja toimintakyky
3. Työsuojelun toimintaohjelma
4. Työhyvinvointi

Pelastuslaitoksen talous
1. Talousarvio ja talouden seuranta
2. Taloudellisten resurssien tehokas käyttö

Koulutus- ja turvallisuusviestintä
1. Koulutussuunnitelma
2. Turvallisuusviestintäsuunnitelma

RISKIENHALLINTA

Valvontatoiminta
1. Tarkastus- ja valvontatoiminta toteutetaan hyväksytyn valvontasuunnitelman mukaisesti.
2. Rakennusvalvonnan ja sosiaaliviranomaisten kanssa tehdään tiivistä viranomaisyhteistyötä. Elyn ja Mavin maatalouden rakentamisen asiantuntijoiden kanssa tehdään yhteistyötä.
3. Tarkastushenkilöstöä perehdytetään valvontasuunnitelman mukaiseen toimintaan.
4. Tarkastushenkilöstön osaamisen kehittäminen toteutetaan koulutussuunnitelman mukaisesti.
5. Viranomaisten poikkihallinnollista yhteistyötä jatketaan.

PELASTUSTOIMINTA

Pelastustoiminta
1. Kaikkiin onnettomuustyyppeihin saadaan alueen riskiluokituksen mukaisessa tavoiteajassa tarvittavat kalusto-, miehistö- ja johtamisresurssit, huomioiden tuleva ERICA-hälytystietojärjestelmä.
2. Tehtäviin hälytetään lähimmät, tarkoituksenmukaisimmat yksiköt ja muodostelmat ERICA.
3. Suunnitelmat ohjaavat laadukkaaseen pelastustoimintaan (OKA-hanke).

Tekninen palvelutoiminta
1. Huoltotoiminta on suunnitelmallinen, tarpeellisilta osin keskitetty ja taloudellinen.
2. Ajoneuvokalusto ja pelastuskalusto ylläpidetään kustannustehokkaasti ja tarkoituksen mukaisilta osin kierrättämällä.

Varautuminen

1. Omatoimisen suojelun koulutus toteutetaan SPEK Pohjanmaan toimesta (yhteistoimintasopimus). Tavoitteena on, että talon, yrityksen ja laitoksen turvallisuusvastaava sekä väestönsuojan hoitajat on koulutettu.
2. Kuntien valmiussuunnitelmien päivitystä ja yhteensovittamista tuetaan.
3. Omatoimisen suojelun lohkojen johtohenkilöstön nimeäminen ja kouluttaminen.
4. Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelman ylläpito.
5. Väestöhälytinsuunnitelman ylläpito.
6. Alueelliseen yhteistyöviranomaistyöryhmän työskentelyyn osallistuminen.

ENSIHOITO

Lääkinnällinen pelastustoiminta
1. Sopimukset
2. Hälytysmäärä
3. Ensivastehenkilöstö
4. Koulutustoiminta

Määrätavoitteet

Tavoitteet 2022	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen 1.1 - 31.12.2022
RESURSSIENHALLINTA	**RESURSSIENHALLINTA**	
Henkilöstö- ja taloushallinto 1. Henkilöstösuunnitelmassa huomioidaan luonnollisen poistuman yhteydessä virkojen ja toimien tarkoituksenmukainen nimike ja sijoituspaikka.	Henkilöstötilinpäätös	Henkilöstösuunnitelman mukaan.
2. Työtapaturmien lukumäärä ei lisäänny.	Vakuutusyhtiön työtapaturmatilasto	18 työtapaturmaa (v.2021 12 kpl)
3. Työstä poissaolot eivät lisäänny.	Poissaolotilasto neljännesvuosittain	Työstä poissaolot ovat edellisvuoden tasolla
Koulutus- ja turvallisuusviestintä 1. Jokainen saa työhön suuntautumisensa mukaista koulutusta.	Koulutustilasto	Koulutussuunnitelman mukaan henkilöstölle on annettu oikeus osallistua koulutuksiin.
2. Valistusprosentti saadaan pidettyä yli 20 prosentin.	Valistustilasto	21 %
3. Harjoitusalueella koulutetaan vuosittain 250 henkilöä.	Koulutusraportti	456 koulutettu.
RISKIENHALLINTA	**RISKIENHALLINTA**	
Erityiskohteet jaotellaan A1-A6 kohteiksi käyttötavan mukaan.		Erityiskohteiden (A1-A6) toteutunut valvontamäärä

Toteutumisvertailu

Vuosittain päivitettävään valvontasuunnitelmaan perustuen näiden kohteiden valvontaväliä muutetaan kohteen edellisessä valvontakäynnissä todetun turvallisuustason perusteella pidemmäksi tai lyhyemmäksi. Valvontaväli tallennetaan valvontarekisteriin kohteittain, Edellä olevaan perustuen vuoden vaihteessa on käytettävissä lista seuraavan vuoden tarkastuskohteista. Paloturvallisuuden itsearviointi tapahtuu asunnoissa ja vapaa-ajan asunnoissa 10 vuoden välein alueittain. Kiinteistöjen omistajien osoitetiedot perustuvat Rakennus- ja huoneistotietojen tietokantaan, jossa ei ole ajantasaista tietoa. Tämän johdosta osa itsearviointikirjeistä palautuu ilman, että vastaanottajaa tavoitetaan. Lisäksi osa asutuista kohteista jää palauttamatta. Näihin kohteisiin pelastuslaitos tekee laskutettavan palotarkastuksen. Pelastuslain mukaan pelastuslaitoksen tulee antaa asiantuntija-apua mm. rakennusvalvontaviranomaiselle.	Vuoden vaihteen tilanne valvontarekisteristä: Erityiskohteiden (A1-A6) suunnitellut valvontamäärät (yleiset palotarkastukset) kohdeluokittain (kpl). A1:224 A2:134 A3:243 A4:326 A5:315 A6:278 **Yht: 1 520** Paloturvallisuuden itsearviointi: Arvio paloturvallisuuden itsearviointikohteiden lukumäärästä on 6000-8000 kpl. Arvio lausunnoista ja neuvonnasta (pöytäkirjaan kirjattu ja suullinen neuvonta) on 1900 kpl.	(yleiset palotarkastukset) kohdeluokittain (kpl). A1: 224 A2: 133 A3: 241 A4: 336 A5: 305 A6: 302 **Yht. 1 541(101%)** **8 602 kpl** **Itsearviointikohteiden valvonta suoritettuna yhteensä: 8099 kpl (94%)** **Kaikki valvontatyö yhteensä 31.12.2022 mennessä: 12 121 kpl**
PELASTUSTOIMINTA Pelastustoiminta 1. Pelastuslaissa ja palvelutasopäätöksessä määrätyt pelastustoimen tehtävät.	**PELASTUSTOIMINTA** Pronto-seuranta: kiireelliset ja kiireettömät tehtävät.	Hälytystehtävät yhteensä 4570 kpl, joista kiireelliset 3604kpl ja kiireettömät tehtävät 841kpl

Toteutumisvertailu

2. Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika kiireellisistä pelastustehtävistä. Suluissa toimintavalmiusaikatavoitteiden täyttyminen:	Pronto-seuranta	
- I-riskialue 6 min.		6:00 min (50%)
- II-riskialue 10 min.		5:25 min (93%)
- III-riskialue 20 min.		7:05 min (100%)
Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika kiireellisistä pelastustehtävistä. Suluissa toimintavalmiusaikatavoitteiden täyttyminen.	Pronto-seuranta	
- I-riskialue 11 min.		10:45 min (60%)
- II-riskialue 14 min.		9:58 min (93%)
- III-riskialue 22 min.		9:54 min (99%)
3. Savusukelluskelpoisten ja hälytyskelpoisten henkilöiden määrätavoitteena on 400 savusukelluskelpoista ja 400 hälytyskelpoista.	Populus henkilöstölomake	231 581
Tekninen palvelutoiminta		
1. Huoltoyksikkö vastaa kaluston määräaikaishuollosta ja -tarkastuksesta huoltosuunnitelman mukaisesti.	Huoltokirjanpito	Huoltokirjanpito
2. Ajoneuvokaluston ja pelastuskaluston kustannustehokas ikärakenne mahdollistaa laadukkaan pelastustoiminnan	Kustannusseurantataulukko	Ajoneuvoryhmien keski-ikä: - Sammutusauto 13,2 vuotta - Säiliöautojen keski-ikä 11,5 vuotta
Varautuminen		
1. Suojelualueiden henkilöstöllä ja VAPEPA:n sopimuksella turvataan varautumisen henkilö- ja materiaaliresurssit	VAP- henkilöstömäärät	Vapepa-sopimus ajan tasalla
2. Kuntien valmiussuunnitelmien päivitys ja yhteensovittamisen tukeminen.	Tilaisuuksien lukumäärä	AVI:n valmiuspäivä (suojelualueiden koulutukset 5kpl)

3. Järjestetään koulutusta suojelualueiden henkilöstölle, VAPEPA:n henkilöstölle, omalle henkilöstölle. **ENSIHOITO** 1. Ensivastetoiminnan sopimukset tehdään yhdessä SHP:n kanssa. 2. Hälytysten määrä on oikeassa suhteessa asukaslukuun ja toimintaympäristöön. Hälytysmäärää ohjataan EPSHP:n hälytysohjeella. 3. Ensivastetoiminnassa olevien perus- ja ylläpitokoulutus pidetään sovitulla tasolla	Varautumisen koulutusseuranta **ENSIHOITO** Sopimustilanne Pronto/hälytysmäärä Koulutusmäärät	Varautumiskoulutusta järjestetty yhteensä 108 henkilölle Ensivastesopimus on tehty SHP:n kanssa 2013 alkaen 1368 ensivastehälytystä Ensihoitokeskus järjestää vuosittain 2 ensivasteharjoitusta / paloasema. Vuoden 2022 harjoitukset toteutuivat suunnitellusti..

Laatutavoitteet

Tavoitteet 2022	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen 1.1.–31.12.2022
RESURSSIENHALLINTA Henkilöstö- ja taloushallinto 1. Toimintaa tehostetaan kehittämällä toiminnan laatua ja mittareita, henkilöstön toimenkuvia ja yhteistyötä (henkilöstösuunnitelma). 2. Terveystarkastukset ja toimintakykytarkastukset tehdään suunnitelman mukaan.	Koulutussuunnitelma ja koulutusraportti Työterveyshuollon toimintatilasto	Koko henkilöstön koulutusraportti on osaamisen hallintajärjestelmässä. - Lääkärin terveystarkastus: * sopimushenkilöstö 64 kpl * vakituinen henkilöstö 57 kpl - Terveydenhoitajan terveystarkastus:

		* sopimushenkilöstö 82 kpl * vakituinen henkilöstö 38kpl - Kolmikantaneuvottelu 5kpl
3. Työsuojelun kehittäminen (läheltä piti tilanteiden raportointi ja riskienarviointi).	PERA: tapaturma- ja poikkeamaraportti	Raportointi on käyty läpi työsuojelutoimikunnan kokouksissa.
4. Henkilöstön työuraa tuetaan.	Kehityskeskustelut ja koulutussuunnitelma sekä koulutusraportti	Toteutunut henkilöstösuunnitelman mukaan
Koulutus- ja turvallisuusviestintä		
1. Kouluttautuminen tulee yksilön työuraa.	Koulutussuunnitelma sekä koulutusraportti Onnettomuustilasto	Toteutunut koulutussuunnitelman mukaan.
2. Turvallisuusviestinnällä ehkäistään onnettomuuksiin johtavien tilanteiden syntymistä.		TUVI-toteutuman mukaan.
3. Harjoitusalue on laadukas ja kehittyvä koulutusympäristö.	Koulutusraportti	Harjoitusalueen toteutuman mukaan.
RISKIENHALINTA Valvontatoiminta	**RISKIENHALLINTA**	
1. Valvontatoiminta toteutetaan riskienarvioinnin perusteella.	Kohteiden valvontaväli voi pidentyä tai lyhentyä	Mahdollisesti muuttuneiden valvontavälien vuoksi kohteiden määrät seuraavalle vuodelle määritetään vuoden lopussa suoritettavan tarkastelun perusteella, jolloin valvontatyö kohdistuu mahdollisimman hyvin riskialtteimpiin kohteisiin.
2. Valvontahenkilöstön osaamista kehitetään koulutuksella.		Järjestetty valvontahenkilöstölle 5 koulutustilaisuutta. Laadittu ja kehitetty valvontaan liittyvää ohjeistusta. Laadittu ja kehitetty asiakkaille suunnattua ohjeistusta.
PELASTUSTOIMINTA	**PELASTUSTOIMINTA**	
Pelastustoiminta		
1. Vastesuunnittelulla optimoidaan tarvittavat resurssit sellaiseksi, että tehtävän suorittamisen kyky/laatusuhde	Pronto-seuranta	Uusi ERICA-hälytystietojärjestelmä otettu käyttöön HÄKE:ssä

on hyväksyttävä eri onnettomuustyyppeihin.		
2. Kiireellisiin tehtäviin saadaan toimintakykyinen yksikkö miehistöineen.	Pronto-seuranta	Pronto-seuranta
Tekninen palvelutoiminta		
1. Keskitetyllä huoltotoiminnalla saavutetaan hyvä laatu- ja kustannustehokkuus sekä pelastustoiminnan jatkuvuuden hallintaa.	Laatutavoitetta seurataan tukitoimintojen tuottoselvityksen ja huoltoraporttien kautta.	Laatutavoitetta seurataan tukitoimintojen tuottoselvityksen ja huoltoraporttien kautta.
2. Laadun varmistamiseksi keskitetyn huollon palveluksessa olevalle henkilöstölle järjestetään jatko- ja täydennyskoulutusta.	Pätevyyden ylläpito/koulutusseuranta	Pätevyyden ylläpito/koulutusseuranta
Varautuminen		
1. Varautumisella turvataan jatkuvuuden hallinta paloasemille häiriötilanteissa.	-varavoima -polttoainehuolto	-varavoima - polttoainehuolto
ENSIHOITO	**ENSIHOITO**	
1. Ensivastesopimukset ovat toiminnallisesti ja taloudellisesti tasapainossa.	Kirjanpidon toimintojen ja kohteiden kautta, jotka ovat laskutusperusteita.	Kustannukset on pyritty saamaan läpinäkyväksi kirjanpitoon tehtyjen toimintojen ja kohteiden kautta, jotka ovat laskutusperusteita. Laskutus tehdään puolivuosittain. Laskutusta verrataan hälytysmäärään (hallinto).
2. Ensivasteyksiköt hälytetään oikeisiin hälytystehtäviin (korkeariskisiin tilanteisiin).	Pronto-seuranta/hälytysmäärät	Ensihoitokeskus vastaa hälytysvasteiden käytöstä ja suunnittelusta. Ensihoitokeskus on muuttanut hälytysvastetta 1.10.2013 alkaen ja antaa vuosiraportin yhteydessä hälytykseen johtaneet tehtäväkoodit.
3. Ensivastehenkilöstön tasotestaus ja täydennyskoulutus	Koulutusseuranta ja täydennyskoulutus viikkoharjoituksissa 2 krt/vuosi	Ensihoitokeskus vastaa ensivastekoulutuksen suunnittelusta, järjestämisestä ja tarvittavasta tasotestauksesta.

vastaavat sairaanhoitopiirin vaatimuksia.		

Taloudellisuustavoitteet

Tavoitteet 2022	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen 1.1.–31.12.2022
RESURSSIENHALLINTA Henkilöstö- ja taloushallinto 1. Toimintoja tehostetaan henkilöstöresurssien yhteiskäytöllä ja henkilöstön liikkuvuudella.	RESURSSIENHALLINTA Sijaisuusmäärärahan seuranta	 Käyttöprosentti 108,6 %
2. Vakinaisen ja sivutoimisen henkilöstön terveydentila ja toimintakyky pysyy tehtävien vaatimalla tasolla mahdollisimman pitkään ja henkilöstön ikääntymisestä aiheutuvat ongelmat ennakoidaan ja huomioidaan henkilöstösuunnitelmassa.	Tuottoselvitys	Henkilöstösuunnitelman toteutuman mukaan.
3. Työsuojelun avulla pyritään vähentämään työtapaturmia ja sairauspoissaoloja.	Tapaturma- ja poissaolotilasto	18 työtapaturmaa muissa poissaoloissa ei muutoksia.
Koulutus- ja turvallisuusviestintä 1. Koulutuksen hinta/osallistuja on mahdollisimman edullinen.	Tuottoselvitys	Toteutunut
2. Toiminta harjoitusalueella on taloudellista ja tehokasta.	Tuottoselvitys	Toteutunut
RISKIENHALLINTA Valvontatoiminta	**RISKIENHALLINTA** Pronto-onnettomuustietokanta:	
1. Valvontatoiminnan tavoitteena on onnettomuusriskien ja onnettomuusuhkien hallinta.	Rakennuspalojen määrä:	116 kpl
2. Valvontatoiminnan vaikuttavuuteen kiinnitetään huomiota, tavoitteena on onnettomuuksien vähentäminen.	Rakennuspaloissa ja rakennuspalovaaroissa uhattuna ollut arvo:	76,8 milj.

3. Valvontatoiminnalla pyritään vaikuttamaan onnettomuuksista yhteiskunnalle aiheutuviin kustannuksiin.	-pelastettu arvo	69,43 milj. (90% uhatusta)
PELASTUSTOIMINTA	**PELASTUSTOIMINTA**	
Pelastustoiminta		
1. Vastesuunnittelulla ja johtamistoiminnalla mitoitetaan tarvittavat resurssit sellaiseksi, että tehtävän suorittamisen hinta/laatusuhde on hyväksyttävä.	Pronto-seuranta	Seuranta vuoronvaihdon yhteydessä 1 krt/viikko. Lopullinen tieto saadaan vuoden lopussa.
2. Pieniin tehtäviin käytetään työvuorossa tai päivystysvarallaolossa olevaa henkilöstöä.	Ruuhkatilanne-toimintamallin käyttö	Ruuhkatilanne-toimintamalli otettu käyttöön 2 krt.
3. Suunnitellulla valmiuden nostolla häiriötilanteissa hallitaan kustannuksia ja resursseja	Tukitoimintojen tuottoselvityksen ja huoltoraporttien kautta.	Toteutunut.
Tekninen palvelutoiminta		
1. Keskitetyllä huoltotoiminnalla saavutetaan kustannustehokkuutta.	Tukitoimintojen tuottoarvion ja työterveyshuollon yhteistyön kautta.	Toteutunut.
2. Toimintakyvyn menettäneiden uudelleen sijoittamisella saavutetaan kustannustehokkuutta.	Kierrätys- ja sijoitussuunnitelmat	Kierrätys- sijoitussuunnitelman mukaan.
Kalusto sijoitetaan käyttöasteperusteisesti.		
Kierrätyksellä varmistetaan kaluston mahdollisimman pitkä käyttöikä ja kustannustehokkuus.		
Varautuminen		
1. Pelastuslaitoksen toimintamallilla tuetaan kuntien ja muiden viranomaisten toimintaa häiriö- ja poikkeusoloissa niin, että tilanne saadaan hoidettua mahdollisimman	Varautumisen suunnitelmat	Pela on osallistunut tarvittaessa kuntien tehtäviin.

kustannustehokkaasti kaikkina vuorokauden aikoina.		
ENSIHOITO	**ENSIHOITO**	
1. Ensivastetoiminnan hälytystoiminnan kustannukset vastaavat syntyneitä kustannuksia.	Kirjanpidon toimintojen ja kohteiden kautta, jotka ovat laskutusperusteita.	Kustannukset vastaavat syntyneitä kustannuksia.
2. Ensivastetoiminta on osa sairaalan ulkopuolista ensihoitojärjestelmää, jossa toiminnan kustannukset ovat läpinäkyviä.	Kirjanpidon toimintojen ja kohteiden kautta, jotka ovat laskutusperusteita.	Ensihoitokeskus vastaa hälytysvasteiden käytöstä ja suunnittelusta. Ensihoitokeskus on muuttanut hälytysvastetta 1.10.2013 alkaen ja antaa vuosiraportin yhteydessä hälytykseen johtaneet tehtäväkoodit.

TYTÄRYHTEISÖT

Tytäryhteisö Etelä-Pohjanmaan Ravikatsomo Oy

Kaupungin omistusosuus % 54,40

Toimiala Toimitilojen rakennuttaminen, hallinta ja vuokraus

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	100	100	95 %	●
Korjausvelan määrä on hallinnassa	Ylläpitokorjauksia suoritetaan vuosittain suunnitelmallisesti	...	...	...	●
Riittävä maksuvalmius	Tilikauden vastikerahoituslaskelma on ylijäämäinen	-32 622	- 10 000	+ 997	●
Ravikeskuksen vetovoiman lisääminen	Vuosittain tapahtuva kehitystyö	...	...	...	●

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	152 868	160 782	158 347	+5 479
Liikevoitto/-tappio	0	0	0	0
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	25 802	0	18 589	-7 213
Ulkoiset lainat 31.12.	816 674	761 861	761 861	-54 813
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	130 000	170 000	170 000	+ 40 000
Nettoinvestoinnit	...	...	...	...
Merkittävimmät investoinnit:				

Tytäryhteisö Into Seinäjoki Oy

Kaupungin omistusosuus % 89,15

Toimiala Into Seinäjoki Oy:n missiona on toimia yritysten menestystä varten. Visionsa mukaisesti Into haluaa kehittää Suomen parasta liiketoimintaympäristöä ja olla yritysten arvostama kumppani. Inton toiminta-ajatuksena on yritystoiminnan ja sen edellytysten vahvistaminen. Toiminta-ajatustaan yhtiö toteuttaa palveluillaan alkaville, toimiville ja kaupunkiin sijoittuville yrityksille sekä kehittämällä kaupunkia yritysten toimintaympäristöä.

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Erinomainen yritysilmapiiri ja ympäristö	Kuntabarometrin sijoitus Asiakaskontaktien määrä Tapahtumaosallistumiset	1 4864 1798	1 4500 1200	1 4546 1327	🟢
Yritysten kasvu ja kansainvälistyminen	Palvelutuotantojen määrä	...	1300	1249	🟡
Uusien yritysten sijoittuminen	Sijoittumisehdotukset Sijoittuneet yritykset (maakunnan ulkopuolelta	110 18	100 25	104 27	🟢
Yhtiön hyvä toimintakyky	NPS	+66	+50	+58	🟢

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	9 145 000	9 000 000	9 115 000	-30 000
Liikevoitto/-tappio	430 000	200 000	205 000	-225 000
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	435 000	150 000	215 000	-220 000
Ulkoiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Nettoinvestoinnit	...	...	...	...
Merkittävimmät investoinnit:				

Tytäryhteisö Kiinteistö Oy Seinäjoen Animwest

Kaupungin omistusosuus % 100,0

Toimiala Toimitilojen rakennuttaminen, hallinta ja vuokraus.

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	80	100	90 %	
Korjausvelan määrä on hallinnassa	Ylläpitokorjauksia suoritetaan vuosittain suunnitelmallisesti	...	...	...	
Riittävä maksuvalmius	Tilikauden vastikerahoituslaskelma on ylijäämäinen	+73 069	+90 000	+33 906	
Vastiketason pysyminen tasaisena	Ylimääräisiä vastikkeita ei peritä tilikausilla	...	...	...	

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	467 402	478 322	478 302	+10 900
Liikevoitto/-tappio	0	0	0	0
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	-15,98	0,00	-45,02	-29,04
Ulkoiset lainat 31.12.	2 483 035	2 242 773	2 242 773	-240 262
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	200 000 *	200 000 *	200 000 *	0
Nettoinvestoinnit	125 000 **	125 000**	125 000*	...
Merkittävimmät investoinnit:	Yhtiössä on tehty piha-alueelle kattava remontti, jossa pysäköintialuetta lisättiin ja toimintoja järkeistettiin, sekä rakennettiin sähköauton latauspiste.			
*Seinäjoen kaupunki on tehnyt yhtiöön pääomasijoituksen 2020, jolla vakautettiin yhtiön alkuvaiheessa tulleet tappiot. Sijoituksen palauttaminen sovittu 2026-2030 väliselle ajanjaksolle. ** Vuosittain rahastoitava pääomavastike				

Tytäryhteisö Kiinteistö Oy Seinäjoen Palvelutalot

Kaupungin omistusosuus % 95,5

Toimiala Toimitilojen rakennuttaminen, hallinta ja vuokraus.

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtö-taso/ toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	100	100	100 %	
Korjausvelan määrä on hallinnassa	Ylläpitokorjauksia suoritetaan vuosittain suunnitelmallisesti	...	...	...	
Riittävä maksuvalmius	Tilikauden vastikerahoituslaskelma on ylijäämäinen	1 234 293	1 300 000	1 187 724	
Vastiketason pysyminen tasaisena	Ylimääräisiä vastikkeita ei peritä tilikausilla	...	...	...	

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	3 401 734	3 534 969	3 534 973	+133 239
Liikevoitto/-tappio	0	0	0	0
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	1 230	0	-78 556	-79 786
Ulkoiset lainat 31.12.	16 958 046	14 916 696	14 965 163	-1 992 883
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	1 850 000 *	1 750 000 *	1 750 000	-100 000
Merkittävimmät investoinnit:	Tilikaudella 2022 on tehty Kärjen uuden koulun suunnittelu ja ylläpitokorjaushankkeita.			
* Vuosittain rahastoitava pääomavastike				

Tytäryhteisö Kiinteistö Oy Seinäjoen Ruokatalo

Kaupungin omistusosuus % 100,0

Toimiala Toimitilojen rakennuttaminen, hallinta ja vuokraus.

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	100	100	100 %	
Korjausvelan määrä on hallinnassa	Ylläpitokorjauksia suoritetaan vuosittain suunnitelmallisesti	...	...	...	
Riittävä maksuvalmius	Tilikausien vastikerahoituslaskelma on ylijäämäinen	995 054	995 054	988 863	
Vastiketason pysyminen tasaisena	Ylimääräisiä vastikkeita ei peritä tilikausilla	...	...	...	

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	1 106 184	1 059 142	1 059 144	-47 040
Liikevoitto/-tappio	0	0	0	0
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	1 282	0	-101 063	-102 345
Ulkoiset lainat 31.12.	7 772 414	7 096 552	7 096 552	-675 862
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	330 000 *	330 000 *	330 000 *	0
Merkittävimmät investoinnit:	Ei merkittäviä investointeja			
* Vuosittain rahastoitava pääomavastike				

Toteutumisvertailu

Tytäryhteisö Lakeuden Vesi Oy

Kaupungin omistusosuus % 62,7 %

Toimiala Talousveden tuotanto ja jakelu

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Tyytyväinen asiakas, laatu	Talousveden laatuvaatimukset	100 %	100 %	100 %	●
Häiriötön tuotanto ja jakelu	Ennakoimattomat katkokset	0 kpl	0 kpl	0 kpl	●
Talous, tuotantomäärä	Toimitettu vesimäärä	6,19	> 6	6,19	●
Talous, hävikki	Laskuttamaton vesimäärä	2%	< 2%	1,3 %	●

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	2 610 876	2 400 000	2 602 805	-8 071
Liikevoitto/-tappio	156 355	150 000	447 025	+290 670
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	121 292	120 000	...	...
Ulkoiset lainat 31.12.	3 250 000	2 750 000	2 750 000	-500 000
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Nettoinvestoinnit	290 000	800 000	171 641	-118 359
Merkittävimmät investoinnit:	Karvian runkolinjan paineenkorotusasema			
Vesijohtoverkosto, riskienhallinta				

Tytäryhteisö SeiLab Oy

Kaupungin omistusosuus % 100,0

Toimiala Laboratoriopalvelut

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Näytteiden kokonaismäärä / Analyysien määrä	Näytteiden ja analyysien määrät	146 607 / 1 045 656	140 000 / 1 000 000	110 237 / 706 725	🟡
Finas-akkreditoinnin ylläpito	kyllä/ei	kyllä	kyllä	kyllä	🟢
Asiakastyytyväisyys	0-5	...	...	...	⚫
Riittävän tuloksen saavuttaminen, että voidaan tehdä tarvittavia investointeja ilman ulkopuolista rahoitusta.	Käyttökate%	16	15	- 0,18	🔴

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	3 730 148	3 887 000	3 806 626	+76 478
Liikevoitto/-tappio	87 766	74 00	-148 963	-239 729
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	88 242	74 00	-147 785	-236 027
Ulkoiset lainat 31.12.	147 167	...	152 461	+5 294
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	9 423	...	224 642	+215 219
Nettoinvestoinnit	45 000	70 000	105 900	+60 900
Merkittävimmät investoinnit:	SFA-laitteisto (typen ja fosforin määritys vesinäytteistä), 2 x vedenkäsittelylaitteisto, 2 x lämpökaapit			
Lisätiedot	*Keräämme jatkuvasti asiakaspalautteita, jotka käsitellään mm. johtoryhmässä ja johdon katselmuksessa.			

Tytäryhteisö Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy

Kaupungin omistusosuus % 65,55 %

Toimiala Koulutus

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtö-taso/ toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
OKM:n kanssa sovitut tutkintotavoitteet AMK-tukinnoissa ja YAMK-tutkinnoissa.	815/AMK 115/YAMK	775/AMK 107/YAMK	815/AMK 130/YAMK	740/AMK 139/YAMK	🟡
OKM:n kanssa sovittu tavoite TKI-toiminnan ulkopuolisesta rahoituksesta.	4 milj. euroa	3,987 milj. euroa	4 milj. euroa	6,4 milj. euroa	🟢
Onnistunut organisaatiouudis-tus	Tavoitteen saavutus	...	...	Organisaatiouudistus toteutui suunnitellusti ja toiminta uudella organisaatiomallilla on sujunut hyvin.	🟢
Toimitaan OKM:n kanssa sovitun tulossopimuksen 2020-2024 mukaisesti.	Saavutetaan sovitut tavoitteet	...	...	Sovitut tavoitteet toteutuivat pääosin. Amk-tutkinnot jäivät tavoitteesta, joka oli yleistä koko amk-kentässä. Amk-tutkintojen määrän laskusta huolimatta SeAMKn suhteellinen asema parani.	🟡

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	33 548 583	34 732 700	36 195 005	+2 646 422
Liikevoitto/-tappio	-796 341	-928 000	315 532	+1 111 873
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	-659 261	-903 400	55 314	+714 575
Ulkoiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Nettoinvestoinnit	170 112	200 000	428 663	+258 551
Merkittävimmät investoinnit:	Tietohallinto ja oppimisympäristöt			

Toteutumisvertailu

Tytäryhteisö Seinäjoen Energia

Kaupungin omistusosuus % 100%

Toimiala Sähkön, lämmön ja veden hankinta, jakelu sekä tuotanto

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Kannattavuus	Konsernin liikevoitto-%	17,85%	13%	8%	🔴
Kannattavuus	Sijoitetun pääoman tuotto -%	9%	7%	2%	🔴
Tyytyväiset asiakkaat	Energiayhtiöiden asiakastyytyväisyysindeksi hyvä/kiitettävä	...	ka 3,5	...	⚫
Häiriötön jakelu	Sähkön siirron jakelukeskeytykset	13 min/ asiakas	20 min/ asiakas	8 min/ asiakas	🟢
Kohtuulliset kuluttajahinnat	Kuluttajahinnat edullisimman neljänneksen joukossa	Kyllä	Kyllä	Kyllä	🟢
Hiilineutraalisuuden saavuttaminen 2030 mennessä	Biolämpölaitoksen valmistuminen aikataulussa ja budjetissa pysyminen	rakenteilla	31.12.2022	31.12.2022	🟢

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	99 836 562	92 842 000	125 186 533	+25 349 971
Liikevoitto/-tappio	5 040 054	6 217 000	9 940 328	+4 900 274
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	1 640 971	2 379 000	-209 103	-1 850 074
Ulkoiset lainat 31.12.	41 485 717	51 886 000	53 171 429	+11 685 712
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	75 631 345	73 262 000	73 263 013	-2 368 332
Nettoinvestoinnit	35 475 071	26 503 000	49 998 147	+14 523 076
Merkittävimmät investoinnit:	Biolämpölaitos KAPK6, 35 M€, valmistuu 12/22			

Tytäryhteisö Seinäjoen kaupunginteatteri Oy

Kaupungin omistusosuus % 100%

Toimiala Teatteri

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Katsojamäärän nostaminen	Katsojamäärätilasto	23 238	45 000	32 253	🟡
Liikevaihdon nostaminen	Liikevaihto	845 596,60	1 113 797,04	932 880	🟡
Strategian laadinta	Kyllä/Ei	Ei	Kyllä	ei toteutunut	🔴
Ensi-iltojen määrän kasvattaminen	Ensi-iltojen määrä	5	7	8	🟢
Esitysmäärien kasvattaminen	Esitysmäärätilasto	92	195	170	🟡
Henkilöstömäärän kasvattaminen	Henkilötyövuosi-laskelma	58	60	toteutui	🟢

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	725 686	1 063 784	932 880	+207 194
Liikevoitto/-tappio	2 246	4 576	-172 524	-174 770
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	119	3 576	-200 550	-200 669
Ulkoiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Nettoinvestoinnit	...	...	...	...
Merkittävimmät investoinnit:	...			

Tytäryhteisö Seinäjoen Työterveys Oy

Kaupungin omistusosuus % 60,6%

Toimiala Työterveys

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Pääpaino ennaltaehkäisevässä työterveyshuollossa	KL1 osuus omasta toiminnasta	60%	60%	toteutui	●
Toimintasuunnitelmien toteutuminen	Toimintasuunnitelmien seurantapalaverit	...	toteutuu	toteutui	●
Kohtuulliset vastaanoton jonotusajat	vastaanoton jonotusaika	alle 3vko	alle 3vkoa	toteutui	●

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	4 233 806	4 456 000	4 916 937	+ 683 131
Liikevoitto/-tappio	16 492	850	187 664	+ 171 172
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	15 095	850	151 797	+ 136 702
Ulkoiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Nettoinvestoinnit	...	...	...	...
Merkittävimmät investoinnit:	...			

Toteutumisvertailu

Tytäryhteisö Seinäjoki Areena Oy

Kaupungin omistusosuus % 92,4 % omistus ja 94,4% äänet

Toimiala Tilojen vuokraus ja hallinnointi.

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Isot tapahtumat	Määrä/kpl	16	45	35	🟡
Pienet kokoukset/tapahtum.	Määrä/kpl	109	220	150	🟡
Liikuntavuorot A-halli	Käyttötunnit	928	930	1160	🟢
Liikuntavuorot B-halli	Käyttötunnit	3320	3 600	4120	🟢
Käyttötalous	Käyttökate	-94 750	-30 000	14 800	🟢
Asiakastyytyväisyys	Tuleva palaute ja kyselyt	Hyvä	Hyvä	Hyvä	🟢

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	935 600	*900 000	1 065 150	+129 550
Liikevoitto/-tappio	-3 700	-30 000	37 700	+41 400
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	-3 700	-30 000	37 700	+41 400
Ulkoiset lainat 31.12.	7 058 500	7 715 000	7 097 500	+39 000
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Nettoinvestoinnit	...	...	25 400	+25 400
Merkittävimmät investoinnit:	Ei merkittäviä investointeja vuosi 2022. Valojen uusiminen A-halli aloitettiin. Suunnittelu ja tarjouskilpailutus saatiin loppuun. Tämän prosessin kustannus tilikaudelle 2022 oli 12 400 euroa.			
*Vuoden 2022 talousarvio ei sisällä COVID-19 liittyvää lisähoitovastikkeen tarvetta kaupungilta, vaan normaalin liiketoiminnan kautta tulevan liikevaihdon. Toteuma liikevaihdon osalta 2022 ilman kaupungin lisähoitovastiketta ja valtiokonttorin kustannustuki VI oli 715 000 euroa.				

Toteutumisvertailu

Tytäryhteisö Seipark Oy

Kaupungin omistusosuus % 100%

Toimiala Maksullinen pysäköinti

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
Liikevaihto yli 1,8 milj.€	€	1,69	1,80	1,83	●
Liikevoitto yli 0 €	€	-130 t€	0 €	-36,6	●
Toimintajäämä ennen lainanlyh. yli 100 t€	€	+122 t€	+100 t€	+112	●
Aseman pysäköintilaitoksen toteutus käyntiin	Kyllä / ei	Ei	Kyllä	Kyllä	●

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	1 769 568	1 818 000	1 830 161	+60 593
Liikevoitto/-tappio	-136 726	-14 000	-36 551	-173 277
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	-250 427	-130 000	-137 952	+112 475
Ulkoiset lainat 31.12.	8 874 134	7 480 006	7 480 006	-1 394 128
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	...	...	...	...
Nettoinvestoinnit	...	...	...	...
Merkittävimmät investoinnit:	Aseman pysäköintilaitoksen toteutus			

Tytäryhteisö Sevas Kodit Oy

Kaupungin omistusosuus % 100,00

Toimiala Asuntojen rakennuttaminen, hallinta ja vuokraus

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtö-taso/ toteuma	Tavoite-taso	Toteuma	
		2020	2022	2022	
asuntojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, taloudellisen ja toiminnallisen keskiarvo %	91,7	93,5	96,22	🟢
peruskorjaus	kohteen peruskorjaus kyllä/ei	ei	kyllä	ei	🔴
uudisrakentaminen	uudiskohteen rakentamisen aloittaminen kyllä/ei	ei	kyllä	ei	🔴
asukastyytyväisyyden nostaminen	asukastyytyväisyys-mittaus, NPS-luku	6,77	7,2	muutos: -5.0 -> +2.0	🟡
kunnallisen senioriasumisen kehittäminen	tarvekartoitus markkinatutkimuksella kyllä/ei	ei	kyllä	hanke ikääntyvien asumisesta	🟡
kotisivujen uudistaminen	asiakaskäyttäytymi-seen soveltuvat verkkosivut kyllä/ei	ei	kyllä	8/22 käyttöön	🟢
korjausvelan määrittäminen	PTS järjestelmän käyttöönotto kyllä/ei	ei	kyllä	saatu käyttöönotto-valmiuteen	🟡

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	MUUTOS TP2021/2022
Liikevaihto	21 608 265	21 902 906	22 380 066	+771 801
Liikevoitto/-tappio	2 970 391	1 500 000	2 379 002	-591 389
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	1 229 232	...	1 100 680	-128 552
Ulkoiset lainat 31.12.	89 305 832	82 282 123	83 609 488	-5 696 344
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	5 928 856	5 763 327	5 763 327	-165 529
Nettoinvestoinnit	1 060 061	3 000 000	669 951	-390 110
Merkittävimmät investoinnit:	Investoinnit muodostuvat lukuisista eri korjauksista noin 130:n kiinteistön massassa. Mahdollisista uudisrakennus- tai peruskorjaushankkeista ei ole vielä päätöksiä.			

8.2 Tuloslaskelmaosan toteutumiset

Kaupunki ilman liikelaitosta

Tuloslaskelmaosan toteutumisista on laadittu oheiset taulukot.

TULOSLASKELMAOSA KAUPUNKI ulkoiset ja sisäiset, ilman liikelaitosta	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	35 468 100	38 700	35 506 800	36 000 372	493 572
Maksutuotot	21 342 700	-1 588 500	19 754 200	20 684 465	930 265
Tuet ja avustukset	7 027 200	4 829 900	11 857 100	10 947 997	-909 103
Muut toimintatulot	46 685 900	10 349 100	57 035 000	57 113 205	78 205
Toimintatulot yhteensä	**110 523 900**	**13 629 200**	**124 153 100**	**124 746 039**	**592 939**
Toimintamenot					
Henkilöstökulut	-205 081 500				
Palkat ja palkkiot	-166 004 700	-1 562 100	-167 566 800	-167 689 077	-122 277
Henkilösivukulut	-39 076 800	-313 200	-39 390 000	-39 845 378	-455 378
Palvelujen ostot	-200 489 100	-13 525 000	-214 014 100	-226 878 040	-12 863 940
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 620 900	-2 542 600	-27 163 500	-27 103 175	60 325
Avustukset	-26 180 000	-382 500	-26 562 500	-21 425 790	5 136 710
Muut toimintakulut	-41 739 000	-911 444	-42 650 444	-41 528 207	1 122 237
Toimintamenot yhteensä	**-498 110 500**	**-19 236 844**	**-517 347 344**	**-524 469 667**	**-7 122 323**
TOIMINTAKATE	**-387 586 600**	**-5 607 644**	**-393 194 244**	**-399 723 628**	**-6 529 384**
Verotulot	286 200 000	11 500 000	297 700 000	306 272 285	8 572 285
Valtionosuudet	120 100 000	3 544 500	123 644 500	123 666 113	21 613
Rahoitustulot- ja menot					
Korkotuotot muilta	4 800 200	0	4 800 200	5 011 967	211 767
Muut rahoitustuotot muilta	4 773 100	0	4 773 100	7 307 206	2 534 106
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	9 100	0	9 100	9 073	-27
Korkokulut muille	-1 300 000	0	-1 300 000	-2 145 661	-845 661
Korkokulut liikelaitoksille	-40 000	0	-40 000	-28 371	11 629
Muut rahoituskulut	-355 000	0	-355 000	-336 559	18 441
Rahoitustulot ja -menot	**7 887 400**	**0**	**7 887 400**	**9 817 655**	**1 930 255**
VUOSIKATE	**26 600 800**	**9 436 856**	**36 037 656**	**40 032 426**	**3 994 769**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 200 000	0	-22 200 000	-24 530 273	-2 330 273
Arvonalentumiset					0
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	**4 400 800**	**9 436 856**	**13 837 656**	**15 502 153**	**1 664 496**
Poistoeron muutos				34 526	**34 526**
Varausten muutos					**0**
Rahastojen vähennys+/lisäys -				1 852	**1 852**
Tilikauden ali/ylijäämä	**4 400 800**	**9 436 856**	**13 837 656**	**15 538 531**	**1 700 875**

Toteutumisvertailu

Kaupunki sisältäen liikelaitoksen

TULOSLASKELMAOSA KAUPUNKI, sis. liikelaitoksen ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	48 498 800	38 700	48 537 500	48 575 055	37 555
Maksutulot	21 842 700	-1 588 500	20 254 200	21 114 820	860 620
Tuet ja avustukset	7 087 200	4 829 900	11 917 100	11 021 997	-895 103
Muut toimintatulot	46 314 800	10 349 100	56 663 900	56 753 815	89 915
Toimintatulot yhteensä	**123 743 500**	**13 629 200**	**137 372 700**	**137 465 687**	**92 986**
Toimintamenot					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-176 305 200	-1 562 100	-177 867 300	-177 312 141	555 159
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-34 846 800	-289 600	-35 136 400	-35 581 771	-445 371
Muut henkilösivukulut	-6 477 000	-23 600	-6 500 600	-6 360 477	140 123
Palvelujen ostot	-195 050 600	-13 525 000	-208 575 600	-218 971 097	-10 395 497
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 675 600	-2 542 600	-28 218 200	-28 494 347	-276 147
Avustukset	-26 180 000	-382 500	-26 562 500	-21 425 790	5 136 710
Muut toimintakulut	-45 820 800	-911 444	-46 732 244	-45 777 792	954 452
Toimintamenot yhteensä	**-510 356 000**	**-19 236 844**	**-529 592 844**	**-533 923 416**	**-4 330 573**
TOIMINTAKATE	**-386 612 500**	**-5 607 644**	**-392 220 144**	**-396 457 730**	**-4 237 586**
Verotulot					
Kunnan tulovero	242 500 000	4 000 000	246 500 000	250 921 040	4 421 040
Kiinteistövero	27 100 000		27 100 000	29 045 829	1 945 829
Osuus yhteisöveron tuotosta	16 600 000	7 500 000	24 100 000	26 305 417	2 205 417
Valtionosuudet	120 100 000	3 544 500	123 644 500	123 666 113	21 613
Rahoitustulot- ja menot					
Korkotulot muilta	4 800 200	0	4 800 200	5 011 967	211 767
Muut rahoitustulot muilta	4 773 100	0	4 773 100	5 522 288	749 188
Korvaus peruspääomasta liikelaitokselta	9 100	0	9 100	9 073	-27
Korkomenot muille	-1 300 000	0	-1 300 000	-2 145 661	-845 661
Korkomenot liikelaitokselle	-40 000	0	-40 000	0	40 000
Muut rahoitusmenot	-355 000	0	-355 000	-336 902	18 098
Maksuliikennetilien korot	0	0	0	0	0
Liikelaitoksen korvaus peruspääomasta	-9 100		-9 100	-9 073	27
Rahoitustulot ja -menot	**7 878 300**		**7 878 300**	**8 051 692**	**173 392**
VUOSIKATE	**27 565 800**	**9 436 856**	**37 002 656**	**41 532 360**	**4 529 704**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 010 000	0	-23 010 000	-25 229 530	-2 219 530
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	**4 555 800**	**9 436 856**	**13 992 656**	**16 302 830**	**2 310 174**
Poistoeron muutos				34 526	**34 526**
Varausten muutos					
Rahastojen vähennys+/lisäys -				1 852	**1 852**
Tilikauden ali-/ylijäämä	**4 555 800**	**9 436 856**	**13 992 656**	**16 339 209**	**2 346 553**

Toteutumisvertailu

Talousarvion toteutumisen mukaiset toimintamenot palvelukeskuksittain

milj. €	2022	2021	Kasvu %
Konsernipalvelut	21,7	19,8	8,8
Sosiaali- ja terveystoimiala	278,5	267,9	3,8
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin ta	156,6	150,1	4,2
Kaupunkiympäristön toimiala	57,1	55,4	3,0
Elinvoiman ja kilpailukyvyn ta	10,6	11,0	-3,8
E-P:n Pelastuslaitos	20	19,4	3,0
Yhteensä	544,5	523,6	3,8

VEROTULOJEN ERITTELY	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama + yli / -alle
Verotulot					
Kunnan tulovero	242 500 000	4 000 000	246 500 000	250 921 040	4 421 040
Osuus yhteisöveron tuotosta	16 600 000	7 500 000	24 100 000	26 305 417	2 205 417
Kiinteistövero	27 100 000	0	27 100 000	29 045 829	1 945 829

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama + yli / -alle
Kunnan peruspalvelujen valtion-osuus, ml tasaukset	120 100 000	3 544 500	123 644 500	126 397 464	2 752 964
Opetus-ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	0	0	0	-2 731 351	-2 731 351
Yhteensä	120 100 000	3 544 500	123 644 500	123 666 113	21 613

8.3 Investointien toteutuminen

Kaupunki ilman liikelaitosta

INVESTOINTIOSA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama -yli / +alle
MENOT					
KAUPUNKI					
Muut pitkävaikutteiset menot (Tietokoneohjelmistot)	940 400	0	940 400	94 454	845 946
Maa-ja vesialueet	900 000	44 290	944 290	943 271	1 019
Rakennukset	10 980 000	1 230 621	12 210 621	11 951 011	259 610
Kadunrakentaminen	10 780 300	2 000 000	12 780 300	9 240 574	3 539 726
Puistorakentaminen	460 000		460 000	466 426	-6 426
Liikuntapaikkarakentaminen	1 325 000	283 000	1 608 000	1 717 858	-109 858
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	232 000	75 000	307 000	184 809	122 191
Hulevesiviemärit	1 690 900		1 690 900	1 370 255	320 645
Koneet ja kalusto	4 895 800	215 000	5 110 800	3 601 742	1 509 058
Arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset(osakkeet ja osuudet)	4 026 500	3 180 000	7 206 500	4 069 055	3 137 445
Menot yhteensä	**36 230 900**	**7 027 911**	**43 258 811**	**33 639 456**	**9 619 355**

INVESTOINTIOSA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama -yli / +alle
TULOT					
KAUPUNKI					
Myyntitulot					
Maa-ja vesialueet	1 000 000		1 000 000	5 384 029	4 384 029
Sisältää myyntivoittoa				(4 710 124)	
Sisältää myyntitappiota				(12 183)	
Rakennukset			0	124 000	124 000
Sisältää myyntivoittoa				(119 426)	
Sisältää myyntitappiota					
Kadunrakentaminen			0		
Liikuntapaikkarakentaminen			0		
Koneet ja kalusto			0	52 278	52 278
Sisältää myyntivoittoa				(51 056)	
Arvopaperit ja muut pitkäaikaiset				23 213 271	
sijoitukset (osakkeet ja osuudet)	100 000		100 000		-100 000
Sisältää myyntivoittoa				(18 386 480)	
Sisältää myyntitappiota				(23 849)	
Myyntitulot yhteensä	**1 100 000**	**0**	**1 100 000**	**28 773 577**	**4 460 307**
Rahoitusosuudet					
Rakennukset				145 055	145 055
Liikuntapaikkarakentaminen					0
Kadunrakentaminen				69 886	69 886
Puistorakentaminen				1 891	
Rahoitusosuudet yhteensä	**0**	**0**	**0**	**216 832**	**214 941**
Tulot yhteensä	**1 100 000**	**0**	**1 100 000**	**28 990 409**	**4 675 248**

Toteutumisvertailu

Rakennusten toteutuminen

	Edellisten vuosien käyttö	Talous-arvio 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Kustannukset yhteensä
5001 Jouppilanv. Tekon.huoltorakennus		400 000	392 887	7 113	392 887
5002 Törnävän museoalueen rakennus		50 000	6 762	43 238	6 762
5015 Liisantupa	73 382	45 000	43 110	1 890	116 491
5016 Pjoen paloasema iv		35 000	32 440	2 560	32 440
5017 Kivirikko, vesikatto		80 000	74 306	5 694	74 306
5018 Väinölän päiväkoti		180 000	163 152	16 848	163 152
5020 Kirkjamatin koulun perustukset		130 000	127 296	2 704	127 296
5021 Ylistaron nuorisotalo Kyttis		30 000	28 901	1 099	28 901
5022 Pesäpallostadion pukuhuone		140 000	113 104	26 896	113 104
5024 Pikkalanmäen ryh.pk.katto		50 000	50 309	-309	50 309
5147 Simunanrannan palvelutalo		30 000	30 595	-595	30 595
5148 Valkiavuoren koulun laajennus			84 646	-84 646	84 646
5150 Kasperin palvelutalo, c-rakennus		216 036	216 036	0	216 036
5313 Katajlaakson palvelutalo		117 585	117 585	0	117 585
6001 Virastotalo	9 132 808	150 000	142 302	7 698	9 275 110
6008 Kaupungintalo peruskorj.	8 323 301		20 797	-20 797	8 344 098
6147 Västinkartano	3 233 507	55 000	26 387	28 613	3 259 894
6154 Tanelinrannan palvelutalo	513 591	1 150 000	1 085 917	64 083	1 599 508
6375 Aseman koulun peruskorjaus	1 470 786	20 000	19 416	584	1 490 203
6376 Simunan palvelukeskus	512 944	35 000	24 179	10 821	537 123
6379 Teatteritekniikan peruskorjaus	9 660 184	70 000	36 094	33 906	9 696 278
6380 Kaupungin varikon C-hallin laajer	1 471 267	185 000	128 367	56 633	1 599 634
6385 Keskuskatu 32 muutostyöt	9 122 996	50 000	47 430	2 570	9 170 425
6447 Törnävän leirintäalueen kehittämi	1 185 560	15 000	13 213	1 787	1 198 773
6496 Toripaviljonki	423 916	900 000	923 430	-23 430	1 347 346
6607 Nurmotalon peruskorjaus	2 196 811	410 000	409 616	384	2 606 427
6613 Joupin päiväkodin peruskorjaus	42 410	900 000	893 849	6 151	936 258
6614 Uimahallin laajennus	73 866	40 000	37 075	2 925	110 941
6615 Terästalon iv+automaatio	181 569	50 000	42 990	7 010	224 559
6616 Törnävän saaren rakennukset	50 456	50 000	44 894	5 106	95 349
6617 Törnävän koulun peruskorjaus	333 764	30 000	24 671	5 329	358 435
6619 Sjoen yhteiskoulun peruskorjaus	3 046 387	5 250 000	5 450 580	-200 580	8 496 967
6622 Tiklaksen muutos, Jaakkolantie	84 801	120 000	117 580	2 420	202 381
6623 Koivukaaren iv	442 232	-103 000	3 304	-106 304	445 536
6685 Lintuviidan koulu+pvkoti	19 817	200 000	197 983	2 017	217 799
6777 Kertunlaakson koulu	5 798 750	50 000	45 670	4 330	5 844 419
6779 Törnävän kartano	57 425	280 000	247 886	32 114	305 311
6795 Verstas, Yrittäjäntie 7		250 000	260 251	-10 251	
6856 Marttilan koulu	511 391	450 000	446 959	3 041	958 350
6926 Niemistön koulun maalämpö	325 463	80 000	17 591	62 409	343 054
6932 Kansalaistori		20 000	17 458	2 542	17 458
Menot yhteensä	**69 492 199**	**12 210 621**	**12 207 018**	**-101 162**	**81 415 361**

Toteutumisvertailu

Kaupunki ja liikelaitos

INVESTOINTIOSA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama -yli / +alle
MENOT					
KAUPUNKI					
Muut pitkävaikutteiset menot (Tietokoneohjelmistot)	940 400	0	940 400	94 454	845 946
Maa-ja vesialueet	900 000	44 290	944 290	943 271	1 019
Rakennukset	10 980 000	1 230 621	12 210 621	11 951 011	259 610
Kadunrakentaminen	10 780 300	2 000 000	12 780 300	9 240 574	3 539 726
Puistorakentaminen	460 000		460 000	466 426	-6 426
Liikuntapaikkarakentaminen	1 325 000	283 000	1 608 000	1 717 858	-109 858
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	232 000	75 000	307 000	184 809	122 191
Hulevesiviemärit	1 690 900		1 690 900	1 370 255	320 645
Koneet ja kalusto	4 895 800	215 000	5 110 800	3 601 742	1 509 058
Arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset(osakkeet ja osuudet)	4 026 500	3 180 000	7 206 500	4 069 055	3 137 445
Menot yhteensä	**36 230 900**	**7 027 911**	**43 258 811**	**33 639 456**	**9 619 355**
Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos					
Muut pitkävaikutteiset menot	-167 500		-167 500		-167 500
Koneet ja kalusto	-855 000		-855 000	-739 939	-115 061
Menot yhteensä kaupunki+liikelaitokset	**35 208 400**	**7 027 911**	**42 236 311**	**32 899 517**	**9 336 794**

Toteutumisvertailu

INVESTOINTIOSA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama -yli / +alle
TULOT					
KAUPUNKI					
Myyntitulot					
Maa-ja vesialueet	1 000 000		1 000 000	5 384 029	4 384 029
Sisältää myyntivoittoa				(4 710 124)	
Sisältää myyntitappiota				(12 183)	
Rakennukset			0	124 000	124 000
Sisältää myyntivoittoa				(119 426)	
Sisältää myyntitappiota					
Kadunrakentaminen			0		
Liikuntapaikkarakentaminen			0		
Koneet ja kalusto			0	52 278	52 278
Sisältää myyntivoittoa				(51 056)	
Arvopaperit ja muut pitkäaikaiset				23 213 271	
sijoitukset (osakkeet ja osuudet)	100 000		100 000		-100 000
Sisältää myyntivoittoa				(18 386 480)	
Sisältää myyntitappiota				(23 849)	
Myyntitulot yhteensä	**1 100 000**	**0**	**1 100 000**	**28 773 577**	**4 460 307**
Rahoitusosuudet					
Rakennukset	570 000		570 000	145 055	-424 945
Liikuntapaikkarakentaminen					0
Kadunrakentaminen				69 886	69 886
Puistorakentaminen				1 891	
Rahoitusosuudet yhteensä	**570 000**	**0**	**570 000**	**216 832**	**-355 059**
ETELÄ-POHJANMAAN PELASTUSLAITOS					
Myyntitulot					
Koneet ja kalusto				139 274	
Sisältää myyntivoittoa				(139 274)	
Myyntitulot yhteensä		**0**		**139 274**	**139 274**
Rahoitusosuudet					
Koneet ja kalusto	17 500		17 500	52 102	34 602
Rahoitusosuudet yhteensä	**17 500**	**0**	**17 500**	**52 102**	**34 602**
Tulot yhteensä liikelaitos	**17 500**	**0**	**17 500**	**191 376**	**34 602**
Tulot yhteensä kaupunki+liikelaitos	**1 687 500**	**0**	**1 687 500**	**29 321 060**	**4 279 124**

8.4 Rahoitusosan toteutuminen

Kaupunki ilman liikelaitosta

RAHOITUSOSA kaupunki ilman liikelaitosta	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	26 600 800	9 436 856	36 037 656	40 844 526	-4 806 869
Tulorahoituksen korjauserät	-13 360 100	-10 300 000	-23 660 100	-23 270 927	-389 173
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-36 230 900	-7 027 911	-43 258 811	-36 860 861	-6 397 950
Rahoitusosuudet investointimenoihin	570 000		570 000	216 832	353 168
Pysyvien vastaavien luovutustulot	14 460 100	10 300 000	24 760 100	28 773 576	-4 013 476
Toiminta ja investoinnit, netto	**-7 960 100**	**2 408 945**	**-5 551 155**	**9 703 146**	**-15 254 300**
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0		0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	3 310 600		3 310 600	3 351 628	-41 028
Lainakannanmuutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	76 687 500		76 687 500	36 687 500	40 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-72 038 000		-72 038 000	-33 872 357	-38 165 643
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-30 601 339	30 601 339
Oman pääoman muutokset	0		0	3 236 138	-3 236 138
Vaikutus maksuvalmiuteen	**0**	**2 408 945**	**2 408 945**	**-11 495 284**	**13 904 230**

Liikelaitoksen toteutumisvertailut ovat tasekirjan lopussa eriytetyssä tilinpäätöksessä.

Kaupunki ja liikelaitos

RAHOITUSOSA kaupunki, sisältää liikelaitoksen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	27 605 800	9 436 856	37 042 656	41 532 360	-4 489 704
Tulorahoituksen korjauserät	-13 460 100	-10 300 000	-23 760 100	-23 410 201	-349 899
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-37 253 400	-7 027 911	-44 281 311	-37 600 800	-6 680 511
Rahoitusosuudet investointimenoihin	587 500		587 500	268 934	318 566
Pysyvien vastaavien luovutustulot	14 560 100	10 300 000	24 860 100	28 912 851	-4 052 751
Toiminta ja investoinnit, netto	**-7 960 100**	**2 408 945**	**-5 551 155**	**9 703 144**	**-15 254 298**
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0		0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	3 310 600		3 310 600	3 351 628	-41 028
Lainakannanmuutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	76 687 500		76 687 500	36 687 500	40 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-72 038 000		-72 038 000	-33 872 357	-38 165 643
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-30 000 000	30 000 000
Oman pääoman muutokset	0		0	3 236 138	-3 236 138
Vaikutus maksuvalmiuteen	**0**	**2 408 945**	**2 408 945**	**-10 893 947**	**13 302 893**

8.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta Kaupunki ilman liikelaitosta

		*)	Määrärahat 1000€					Tuloarviot 1000€				
		B	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA muu-tosten jälkeen	Toteu-tuma	Poik-keama	Alkup. talous-arvio	TA:n muu-tokset	TA muu-tosten jälkeen	Toteu-tuma	Poik-keama
KÄYTTÖTALOUSOSA												
100	Vaalit	B	170	33	203	208	-5	90	49	139	139	0
120	Tarkastustoimi	B	186		186	172	14	0		0	0	0
130	Yleishallinto	B	7 692		7 692	8 773	-1 081	8 350	10 300	18 650	20 612	1 962
140	Hallintopalvelut	B	1 859	-400	1 459	1 306	153	619		619	539	-80
150	Henkilöstöpalvelut	B	2 815	645	3 460	3 284	176	113		113	169	56
160	Talouspalvelut	B	9 678		9 678	7 924	1 754	1 566		1 566	1 767	201
200	Soten hallinto	B	2 262		2 262	2 260	2	240		240	254	14
210	Sosiaalityö	B	52 074	8 720	60 794	64 626	-3 832	6 220		6 220	5 973	-247
260	Ikäihmisten palvelut	B	45 787	4 700	50 487	51 721	-1 234	9 206		9 206	10 160	954
300	Terveydenhuolto	B	153 143		153 143	156 746	-3 603	10 697	4 500	15 197	14 142	-1 055
370	Ympäristöterv.huolto	B	3 380		3 380	3 117	263	2 310		2 310	2 247	-63
400	Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan hallinto	B	1 242	401	1 643	1 754	-111	682	301	983	901	-82
410	Perusopetus	B	56 812	782	57 594	58 308	-714	1 294		1 294	1 158	-136
420	Erityispalvelut	B	6 946	54	7 000	7 213	-213	1 374		1 374	1 680	306
430	Varhaiskasvatus	B	52 068	1 016	53 084	52 267	817	5 426	-1 589	3 837	3 708	-129
480	Lukiokoulutus	B	10 360	48	10 408	10 458	-50	380		380	165	-215
490	Kansalaisopisto	B	3 599		3 599	3 560	39	938		938	799	-139
500	Ammatillinen koulutus	B	394	60	454	453	1					0
510	Kirjastopalvelut	B	5 042		5 042	5 103	-61	628		628	578	-50
530	Kulttuuripalvelut	B	5 363	18	5 381	5 318	63	620		620	738	118
550	Museopalvelut	B	1 338	106	1 444	1 361	83	36	67	103	112	9
570	Liikuntapalvelut	B	7 634		7 634	8 205	-571	1 490		1 490	1 263	-227
590	Nuorisopalvelut	B	2 589		2 589	2 628	-39	450		450	462	12
600	Kaupunkiympäristön toimialan hallinto	B	1 298		1 298	1 283	15	222		222	147	-75
610	Toimitilat	B	28 643	552	29 195	29 588	-393	42 703		42 703	43 380	677
620	Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut	B	1 978		1 978	1 788	190	9 311		9 311	8 202	-1 109
630	Yhdyskuntatekniikka	B	14 432	2 500	16 932	15 930	1 002	3 597		3 597	3 914	317
650	Kaupunkisuunnittelu ja kaavoitus	B	1 089		1 089	972	117	52		52	39	-13
660	Rakennusvalvonta	B	956		956	924	32	873		873	906	33
670	Ympäristönsuojelu	B	442		442	442	0	91		91	137	46
680	Pelastustoimi	B	6 631		6 631	6 462	169			0		0
690	Ympäristöterveydenhuolto	B			0	2	-2			0		0
700	Elinvoima ja kilpailukyky	B	10 210		10 210	10 610	-400	947		947	754	-193
TULOSLASKELMAOSA												
	Verotulot	B						286 200	11 500	297 700	306 272	8 572
	Valtionosuudet	B						120 100	3 544	123 644	123 666	22
	Korkotulot	B						4 800		4 800	5 012	212
	Muut rahoitustulot	B						4 782		4 782	7 316	2 534
	Korkokulut	B	1 340		1 340	2 174	-834					
	Muut rahoituskulut	B	355		355	337	18					

Toteutumisvertailu

INVESTOINTIOSA											
Muut pitkävaik.menot	B	940		940	94	846					0
Maa- ja vesialueet	B	900	44	944	943	1	1 000		1 000	686	-314
Rakennukset	B	10 980	1 231	12 211	12 101	110	570		570	150	-420
Kadunrakentaminen	B	10 780	2 000	12 780	9 310	3 470	0		0	70	70
Puistorakentaminen	B	460		460	468	-8			0	2	2
Liikuntapaikkarakent.	B	1 325	283	1 608	1 718	-110			0		0
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	B	232	75	307	185	122			0		0
Hulevesiviemärit	B	1 691		1 691	1 370	321			0	0	0
Koneet ja kalusto	B	4 896	215	5 111	3 602	1 509			0		0
Arvopaperit ja muut pitk. sijoitukset	B	4 026	3 180	0 7 206	7 069	0 137	100		0 100	4 851	4 751
RAHOITUSOSA											
Tulorahoituksen korjauserät		13 360	10 300	23 660	23 271	389					
Antolainasaamisten lisäys	B			0		0					
Antolainasaamisten vähennys	B						3 311		3 311	3 352	41
Pitkäaik.lainojen lisäys	B						76 688		76 688	36 688	-40 000
Pitkäaik.lainojen vähennys	B	72 038		72 038	33 872	38 166					
Lyhytaik.lainojen muutos	B				30 601	-30 601					
Muut oman pääoman muutokset	B				3 236	-3 236					0
Yhteensä		**621 435**	**36 563**	**657 998**	**655 117**	**2 881**	**608 076**	**28 672**	**636 748**	**613 110**	**-23 638**

*) B=sitovuustaso bruttomääräraha / tuloarvio

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Oheisena on esitetty Seinäjoen kaupungin tilinpäätöstä koskevat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja konsernitase.

9. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA, kaupunki (sisältää liikelaitoksen)				
TULOSLASKELMA (ULKOINEN)	**1.1.-31.12.2022**		**1.1.-31.12.2021**	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	33 355 365,50		31 992 034,84	
Maksutuotot	20 526 804,80		20 736 863,41	
Tuen ja avustukset	11 021 997,48		16 868 466,51	
Muut toimintatuotot	31 244 905,51	96 149 073,29	15 236 728,11	84 834 092,87
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-177 311 840,88		-169 157 252,36	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-35 581 771,07		-34 127 455,22	
Muut henkilöstösivukulut	-6 360 477,41		-6 247 934,39	
Palvelujen ostot	-203 137 615,46		-190 986 443,63	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-28 186 806,55		-26 548 844,81	
Avustukset	-21 415 790,21		-28 706 006,29	
Muut toimintakulut	-20 612 501,63	-492 606 803,21	-18 828 936,87	-474 602 873,57
** **Toimintakate**		**-396 457 729,92**		**-389 768 780,70**
Verotulot	306 272 285,30		282 732 471,71	
Valtionosuudet	123 666 113,00		115 615 783,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	5 011 967,22		5 167 339,74	
Muut rahoitustuotot	5 522 288,41		4 947 687,97	
Korkokulut	-2 145 661,11		-884 731,55	
Muut rahoituskulut	-336 902,46	437 990 090,36	-298 269,28	407 280 281,59
** **Vuosikate**		**41 532 360,44**		**17 511 500,89**
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-25 229 530,32		-23 100 800,10
Satunnaiset erät				
** **Tilikauden tulos**		**16 302 830,12**		**-5 589 299,21**
Poistoeron muutos		34 526,42		34 526,42
Varausten vähennys				
Rahastojen lisäys		1 852,24		-784,27
Rahastojen vähennys				
** **Tilikauden ylijäämä**		**16 339 208,78**		**-5 555 557,06**

10. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA, kaupunki (sisältää liikelaitoksen)				
RAHOITUSLASKELMA (ULKOINEN)	**1.1.-31.12.2022**		**1.1.-31.12.2021**	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	41 532 360,44		17 511 500,89	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-23 410 201,26	18 122 159,18	-7 528 504,36	9 982 996,53
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-37 600 800,04		-35 202 487,64	
Rahoitusos. investointimenoihin	268 934,00		995 210,00	
Pysyvien vastaavien hyödyk-	28 912 850,63		7 850 038,65	
keiden luovutustulot		-8 419 015,41		-26 357 238,99
Toiminnan ja investointien rahavirta		**9 703 143,77**		**-16 374 242,46**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähenn.	3 351 628,41	3 351 628,41	3 338 310,39	3 338 310,39
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	36 687 500,00		58 513 646,28	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-33 872 357,00		-30 380 692,58	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-30 000 000,00	-27 184 857,00	-9 000 000,00	19 132 953,70
Oman pääoman muutokset		-3 236 137,74		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja				
pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	390 458,15		292 412,51	
Saamisten muutos	-4 198 800,45		-8 310 623,65	
Korottomien velkojen muutos	10 163 649,82	6 355 307,52	7 501 009,42	-517 201,72
Rahoituksen rahavirta		**-20 714 058,81**		**21 954 062,37**
Rahavarojen muutos		**-11 010 915,04**		**5 579 819,91**
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	7 549 811,57		18 560 727	
Rahavarat 1.1.	18 560 726,61		12 980 907	

11. Tase

TASE (ulkoinen), kaupunki (sisältää liikelaitoksen) VASTAAVAA		31.12.2022		31.12.2021	
A	**PYSYVÄT VASTAAVAT**				
I	Aineettomat hyödykkeet				
	1. Aineettomat oikeudet	545 853,95		777 329,40	
	2. Muut pitkävaikutteiset menot		545 853,95		777 329,40
II	Aineelliset hyödykkeet				
	1. Maa- ja vesialueet	125 847 778,82		125 590 595,65	
	2. Rakennukset	160 333 024,79		162 800 441,48	
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	100 445 455,86		98 507 846,81	
	4. Koneet ja kalusto	11 952 653,91		12 358 499,07	
	5. Muut aineelliset hyödykkeet	666 826,52		666 826,52	
	6. Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnnat	14 953 418,71	414 199 158,61	9 702 075,56	409 626 285,09
III	Sijoitukset				
	1. Osakkeet ja osuudet	99 610 213,79		97 391 798,69	
	2. Muut lainasaamiset	98 566 980,75		101 918 609,16	
	3. Muut saamiset	44 676,46	198 221 871,00	44 676,46	199 355 084,31
B	**TOIMEKSIANTOJEN VARAT**				
	1. Valtion toimeksiannot	663 727,30		819 739,89	
	2. Lahjoitusrahastojen varat	1 009 843,87	1 673 571,17	1 260 515,25	2 080 255,14
C	**VAIHTUVAT VASTAAVAT**				
I	Vaihto-omaisuus				
	1. Aineet ja tarvikkeet		160 546,61		541 304,76
	2.Ennakkomaksut		26 840,00		36 540,00
II	Saamiset				
	Pitkäaikaiset saamiset				
	1. Myyntisaamiset	7 666 553,32		50 305,00	
	2. Lainasaamiset				
	3. Muut saamiset	93 434,44	7 759 987,76	93 434,44	143 739,44
	Lyhytaikaiset saamiset				
	1. Myyntisaamiset	8 167 277,62		7 572 672,92	
	2. Lainasaamiset	370 000,00		391 700,00	
	3. Muut saamiset	5 041 459,11		6 955 966,16	
	4. Siirtosaamiset	7 171 233,34	20 749 970,07	9 247 078,86	24 167 417,94
III	Rahoitusarvopaperit				
	1. Osakkeet ja osuudet		2 088 412,11		956 995,55
	2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.		0,00		0,00
IV	Rahat ja pankkisaamiset		5 461 399,46		17 603 731,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ			**650 887 610,74**		**655 288 682,69**

TASE (ulkoinen), kaupunki (sisältää liikelaitokset)					
VASTATTAVAA		31.12.2022		31.12.2021	
A	**OMA PÄÄOMA**				
I	Peruspääoma	215 636 515,77		215 636 515,77	
II	Muut omat rahastot	346 231,43		348 083,67	
III	Edellisten tilikausien ylijäämä	17 957 420,96		26 749 115,76	
IV	Tilikauden alijäämä	16 339 208,78	250 279 376,94	-5 555 557,06	237 178 158,14
B	**POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET**				
	1. Poistoero		639 070,02		673 596,44
C	**PAKOLLISET VARAUKSET**				
	1. Eläkevaraukset				
	2. Muut pakolliset varaukset		93 738,83		133 612,01
D	**TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**				
	1. Valtion toimeksiannot	663 727,30		819 739,89	
	2. Lahjoitusrahastojen pääoma	1 009 843,87	1 673 571,17	1 260 515,25	2 080 255,14
E	**VIERAS PÄÄOMA**				
I	Pitkäaikainen				
	1. Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	240 491 433,00		197 739 143,00	
	2. Saadut ennakot	134 693,85		171 619,85	
	3. Muut velat	35 403,16	240 661 530,01	5 403,16	197 916 166,01
II	Lyhytaikainen				
	1. Joukkovelkakirjalainat	52 000 000,00		82 000 000,00	
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	32 100 836,00		72 037 983,00	
	3. Saadut ennakot	348 523,98		89 184,92	
	4. Ostovelat	32 577 338,32		26 915 033,57	
	5. Muut velat	4 143 663,27		3 719 868,40	
	6. Siirtovelat	36 369 962,20	157 540 323,77	32 544 825,06	217 306 894,95
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			**650 887 610,74**		**655 288 682,69**

12. Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2022 1 000 €	1.1.-31.12.2021 1 000 €
Toimintatuotot	328 956	278 120
Toimintakulut	-727 611	-671 416
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 155	1 345
Toimintakate	**-397 500**	**-391 951**
Verotulot	306 272	282 732
Valtionosuudet	175 841	167 084
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	337	307
Muut rahoitustuotot	5 534	9 178
Korkokulut	-5 454	-3 510
Muut rahoituskulut	-9 699	-6 850
VUOSIKATE	**75 331**	**56 990**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-60 804	-58 534
Arvonalentumiset	-966	
TILIKAUDEN TULOS	**13 561**	**-1 544**
Tilinpäätössiirrot	2	11
Tilikauden verot	-1 656	-155
Laskennalliset verot	33	-155
Vähemmistöosuudet	-386	-403
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	**11 554**	**-2 246**

Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2022 1 000 €	1.1.-31.12.2021 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	75 331	56 990
Tilikauden verot	-1 656	-155
Tulorahoituksen korjauserät	-25 254	-8 470
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-123 378	-71 478
Rahoitusosuudet investointimenoihin	721	1 057
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	135 578	8 125
Toiminnan ja investointien rahavirta	**61 342**	**-13 931**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-47
Antolainasaamisten vähennykset	3 158	20
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	40 181	106 416
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-55 842	-75 852
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-16 336	-12 289
Oman pääoman muutokset	-10 609	79
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimenksiantojen varojen ja pääominen muutokset	-20	15
Vaihto-omaisuuden muutos	1 231	546
Saamisten muutokset	-13 623	-11 618
Korottomien velkojen muutokset	20 826	10 997
Rahoituksen rahavirta	**-31 034**	**18 267**
Rahavarojen muutos	**30 308**	**4 336**
Rahavarat 31.12.	104 231	73 923
Rahavarat 1.1.	73 923	69 587

Konsernin tase

VASTAAVAA	1.1.-31.12.2022 1 000 €	1.1.-31.12.2021 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8 150	10 121
Muut pitkävaikutteiset menot	764	963
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	140 494	140 241
Rakennukset	501 015	524 240
Kiinteät rakenteet ja laitteet	84 491	81 716
Koneet ja kalusto	29 296	45 908
Muut aineelliset hyödykkeet	119 160	121 130
Ennakkomaksut ja kesk. hankinnat	22 609	36 440
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	29 586	30 988
Muut osakkeet ja osuudet	68 609	63 760
Muut lainasaamiset	207	237
Muut saamiset	229	3 358
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 278	3 763
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	3 329	4 561
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	7 822	221
Lyhytaikaiset saamiset	56 501	50 502
Rahoitusarvopaperit	21 833	22 614
Rahat ja pankkisaamiset	82 397	51 308
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**1 179 770**	**1 192 071**

VASTATTAVAA	1.1.-31.12.2022 1 000 €	1.1.-31.12.2021 1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma / osakepääoma	215 637	215 637
Säätiöiden peruspääomat	317	317
Arvonkorotusrahasto	2 475	2 475
Muut omat rahastot	26 732	28 852
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	103 592	114 856
Tilikauden yli-/alijäämä	11 554	-2 246
VÄHEMMISTÖOSUUDET	14 821	14 451
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 528	1 937
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 271	3 776
KONSERNIRESERVI	1 976	2 100
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	487 724	461 024
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	64 668	60 225
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	121 101	180 623
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	124 374	108 044
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**1 179 770**	**1 192 071**

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot (sisältää liikelaitoksen)

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus
Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus
Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus
Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Koronvaihtosopimusten käsittely
Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Sopimusten markkina-arvo on viitteellinen ja laskentahetken markkinatilanteen mukaisesti määräytynyt. Mahdollisessa sopimusten realisointitilanteessa arvo määräytyy kulloisenkin markkinatilanteen mukaisesti. Yhteenveto koronvaihtosopimuksista on liitetiedoissa.

Avustusten käsittely
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus
Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt (23 kpl), sekä Rengonharju-säätiö ja Etelä-Pohjanmaan korkeakoulusäätiö.
Kuntayhtymät (4 kpl) on yhdistetty omistusosuuden suhteessa.

Into Seinäjoki Oy:llä on omistuksessaan seuraavat yhtiöt:
Kiinteistöyhtiö Frami E 100 %
Kiinteistöyhtiö Frami D 100 %
Rytmikorjaamo Oy 56,6 %
Seinäjoki Congress Oy 100 %
Seinäjoen Yrityskiinteistöt Oy 100 %
Into Seinäjoki Oy on laatinut alakonsernista konsernitilinpäätöksen.

Rytmikorjaamo tuli kaupungin tytäryhteisöksi 2008 Framin 28,3 % omistuksen kautta. Kaupunki omisti 43.4 % + (86,88 % x 28,3 %)= 67,99 %. Frami osti v. 2014 Selmu Oy:n osuuden Rytmikorjaamosta, jolloin Rytmikorjaamosta tuli myös Into Seinäjoki Oy:n tytär. Konsernin omistusosuus 43,4 %+(89,15 % x 56,6 %)=93,8 %.

Seinäjoen Energia Oy:llä on omistuksessaan Seiverkot Oy 100 %.
Seinäjoen Energia Oy on laatinut alakonsernista konsernitilinpäätöksen.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy omistaa kokonaan Kiinteistö Oy Seinäjoen Kampuksen. Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy on laatinut alakonsernista konsernitilinpäätöksen.

SeiPark Oy omistaa Kiinteistö Oy Rauniontorin pysäköinnin, Kiinteistö Oy Kalevankadun Pysäköinnin ja Kiinteistö Oy Seinäjoen Pysäköintitalot. SeiPark Oy on laatinut alakonsernista konsernitilinpäätöksen emon konsernitilinpäätöstä varten.

Kiinteistö Oy Seinäjoen Aallokko ja Kiinteistö Oy Seinäjoen Myllypuistokoti on myyty 31.8.2022.Vähäisen eliminoidun tulosvaikutuksen vuoksi yhtiöitä ei ole yhdistelty konserniin vuonna 2022.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät
Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu pääosin samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi
Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet
Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Vähemmistöosuudet
Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu
Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu olennaisilta osin suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero aikaisemmilta tilikausilta on kirjattu edellisten tilikausien yli-/alijäämiä vastaan.

Osakkuusyhteisöt
Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenettelyllä konsernitilinpäätökseen.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot palvelu-keskuksittain (ulkoiset)	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Konsernipalvelut	22 683 929,77	4 355 545,20	22 683 929,77	4 355 545,20
Sosiaali- ja terveystoimiala	28 406 054,53	102 186 235,94	32 559 461,59	36 568 312,89
Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala	96 876 821,37	22 087 334,33	11 078 969,25	10 947 965,67
Kaupunkiympäristön toimiala	40 444 025,87	42 331 159,19	16 360 141,85	19 124 160,81
Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala	6 922 000,69	3 724 632,40	746 923,72	973 433,86
E-P:n Pelastuslaitos	12 674 990,22	12 826 131,50	13 568 648,62	13 289 979,37
Muut	120 948 599,99	90 609 112,40		
Yhteensä	**328 956 422,44**	**278 120 150,96**	**96 998 074,80**	**85 259 397,80**

7) Verotulojen erittely	Kaupunki	
	2022	2021
Kunnan tulovero	250 921 039,91	231 653 629,39
Osuus yhteisöveron tuotosta	29 045 828,88	24 215 298,08
Kiinteistövero	26 305 416,51	26 863 544,24
Yhteensä	**306 272 285,30**	**282 732 471,71**

8) Valtionosuuksien erittely	Kaupunki	
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	94 334 179,00	91 355 586,00
Siitä:Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	20 330 964,00	18 890 004,00
Opetus-ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 731 351,00	-2 884 859,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Verotulomenetysten kompensaatio	32 063 285,00	27 145 056,00
Yhteensä	**123 666 113,00**	**115 615 783,00**

9) Palvelujen ostojen erittely ja kulujen erittely	Kaupunki yhdistelty	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	147 874 713,30	141 357 507,26
Muiden palvelujen ostot	55 262 902,16	49 628 936,37
Yhteensä	**203 137 615,46**	**190 986 443,63**

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Vuonna 2013 muutettiin poistoaikoja Kuntajaoston antaman yleisohjeen mukaisesti suunnitelman mukaisista poistoista.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankinta-menoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Aineettomat hyödykkeet	**Tasapoisto**
Kehittämismenot	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Liikearvo	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	5 vuotta
Muut	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Maa-ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto-ja laitosrakennukset	30 vuotta
Tehdas-ja tuotantorakennukset	20 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta
Asuinrakennukset	40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut,tiet,torit ja puistot	20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	20 vuotta
Muut maa-ja vesirakenteet	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 vuotta
Viemäriverkko	30 vuotta
Sähköjohdot,muuntoasemat,ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta
Muut putki-ja kaapeliverkot	15 vuotta
Sähkö-,vesi- yms.laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 vuotta
Kiinteät nosto-ja siirtolaitteet	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 vuotta
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet	7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	10 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
Muut kevyet koneet	10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms.laitteet	5 vuotta
Atk-laitteet	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo-ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa

Konsernitaseessa hyväksytään tytäryhteisöjen osalta käytettäväksi niiden omien poisto-suunnitelmien mukaisia poistoaikoja.

Tilinpäätöksessä on poikettu näistä poistoajoista varovaisuuden periaatteella niiltä osin, kun on katsottu, että hankitun omaisuuden pitoaika on muuttunut olennaisesti yllä olevista poistoajoista.

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Vuonna 2013 muutettiin poistoaikoja Kuntajaoston antaman
yleisohjeen mukaisesti suunnitelman mukaisista poistoista.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankinta-
menoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Aineettomat hyödykkeet	**Tasapoisto**
Kehittämismenot	2-10 vuotta
Aineettomat oikeudet	3-10 vuotta
Liikearvo	2-10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	3-5 vuotta
Muut	3-20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Maa-ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto-ja laitosrakennukset	10-50 vuotta
Tehdas-ja tuotantorakennukset	10-50 vuotta
Talousrakennukset	10-50 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	10-50 vuotta
Asuinrakennukset	10-50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut,tiet,torit ja puistot	10-20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	20 vuotta
Muut maa-ja vesirakenteet	10-20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	20-30 vuotta
Viemäriverkko	20-30 vuotta
Sähköjohdot,muuntoasemat,ulkovalaistuslaitteet	5-40 vuotta
Muut putki-ja kaapeliverkot	5-40 vuotta
Sähkö-,vesi- yms.laitosten laitoskoneet ja laitteet	15-25 vuotta
Kiinteät nosto-ja siirtolaitteet	15-25 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15-25 vuotta
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet	5-25 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5-25 vuotta
Muut raskaat koneet	5-25 vuotta
Muut kevyet koneet	5--25 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms.laitteet	5 vuotta
Atk-laitteet	3-5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	4-30 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo-ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa

Konsernitaseessa hyväksytään tytäryhteisöjen osalta käytettäväksi niiden omien poisto-
suunnitelmien mukaisia poistoaikoja.

Tilinpäätöksessä on poikettu näistä poistoajoista varovaisuuden periaatteella niiltä osin,
kun on katsottu, että hankitun omaisuuden pitoaika on muuttunut olennaisesti yllä olevista poistoajoista.

12) Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Kaatopaikan jälkihoito 1.1.	93 738,83	93 738,83	93 738,83	93 738,83
Vähennykset tilikaudella				
Kaatopaikan jälkihoito 31.12.	93 738,83	93 738,83	93 738,83	93 738,83
Pörssiosakkeiden arvon alennukset		39 873,18		39 873,18
	93 738,83	**133 612,01**	**93 738,83**	**133 612,01**
Potilasvahinkovakuutusmak-				
suvastuu 1.1.	1 797 589,01	1 925 101,59		
Lisäykset tilikaudella	402 560,00	473 600,00		
Vähennykset tilikaudella	-768 126,63	-600 842,59		
Potilasvahinkovakuutusmaksu-				
vastuu 31.12.	**1 432 022,38**	**1 797 859,00**		
Muut pakolliset varaukset	2 448,98	5 084,29		

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitot	4 710 123,51	6 703 154,50	4 710 123,51	6 703 154,50
As- ja Ki-osakeyhtiöitten				
myyntivoitot	18 386 479,86	73 066,97	18 386 479,86	73 066,97
Rakennusten myyntivoitot	119 426,24	0	119 426,24	0,00
Muut myyntivoitot	561 756,74	396 882,02	190 330,58	156 095,19
Myyntivoitot yhteensä	**23 777 786,35**	**7 173 103,49**	**23 406 360,19**	**6 932 316,66**
Muut toimintakulut				
Muut myyntitappiot	87 464,24	229 790,87	36 032,11	44 186,80
Myyntitappiot yhteensä	**87 464,24**	**229 790,87**	**36 032,11**	**44 186,80**

Kaupungin vertailuvuoden tieto on muutettu kaupunki yhdistelty tiedoksi.

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kaupunki	
	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	3 250 000,00	3 250 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	314 142,47	249 257,90
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	133 189,58	133 189,58
Yhteensä	**3 697 332,05**	**3 632 447,48**

Osinkotuottojen määrässä on 3 milj. euroa Seinäjoen Energia Oy:n ja 0,25 milj. Seilab Oy:n osuutta.

18) Arvonkorotukset	Konserni	
	2022	2021
Arvo 1.1.	2 475 031,70	2 475 031,70
Maa-alueet 1.1.	509 610,46	509 610,46
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Maa-alueet 31.12.	509 610,46	509 610,46
Rakennukset 1.1.	1 965 421,24	1 965 421,24
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Rakennukset 31.12.	1 965 421,24	1 965 421,24
Arvo 31.12	**2 475 031,70**	**2 475 031,70**

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-erä kohtaisesti Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ulkoiset ja sisäiset, kaupunki yhdistelty				
Aineettomat hyödykkeet				
		Aineettomat oikeudet	**Muut pitkä-vaikutteiset menot**	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.		777 329,40		777 329,40
Lisäykset tilikauden aikana		93 415,10		93 415,10
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00
Siirrot erien välillä				0,00
Tilikauden poisto		-324 890,55		-324 890,55
Poistamaton hankintameno 31.12.		**545 853,95**	**0,00**	**545 853,95**
Aineelliset hyödykkeet				
	Maa-alueet	**Rakennukset**	**Kiinteät rakenteet ja laitteet**	**Koneet ja kalusto**
Poistamaton hankintameno 1.1.	125 590 595,65	162 800 441,48	98 507 846,81	12 358 499,07
Lisäykset tilikauden aikana	943 270,94	333 621,00		471 802,71
Rahoitusosuudet tilikaudella		-145 055,00	-71 777,00	-52 102,00
Vähennykset tilikauden aikana	-686 087,77			-1 221,50
Siirrot erien välillä		9 672 096,75	10 221 773,08	3 539 848,93
Tilikauden poisto		-12 328 079,44	-8 212 387,03	-4 364 173,30
Poistamaton hankintameno 31.12.	**125 847 778,82**	**160 333 024,79**	**100 445 455,86**	**11 952 653,91**
		Muut aineeliset hyödykkeet	**Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat**	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.		666 826,52	9 702 075,56	409 626 285,09
Lisäykset tilikauden aikana			28 685 061,91	30 433 756,56
Rahoitusosuudet tilikaudella			-268 934,00	-268 934,00
Vähennykset tilikauden aikana				-687 309,27
Siirrot erien välillä			-23 164 784,76	0,00
Tilikauden poisto				-24 904 639,77
Poistamaton hankintameno 31.12.		**666 826,52**	**14 953 418,71**	**414 199 158,61**

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kaupunki	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 326 446,37	1 424 501,27	591 592,94	591 592,94
Muut maa- ja vesialueet	139167174,7	138817055,2	125 256 185,88	124 999 002,71
Maa- ja vesialueet yhteensä	**140 493 621,04**	**140 241 556,48**	**125 847 778,82**	**125 590 595,65**

Pysyvien vastaavien sijoitukset, kaupunki yhdistelty Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserniyh-teisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osak-keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	63 072 698,20	25 991 812,58	6 385 512,03	1 941 775,88	97 391 798,69
Lisäykset	6 485 033,29		185 000,00	105 688,00	6 775 721,29
Vähennykset	-4 468 457,00			-88 849,19	-4 557 306,19
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	**65 089 274,49**	**25 991 812,58**	**6 570 512,03**	**1 958 614,69**	**99 610 213,79**

	Lainasaamiset				Muut saamiset	
	Tytär-yhteisöt	Osakkuus-ja muut omis-tusyhteisöt	Muut yhteisöt	Yhteensä	Muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	101 728 941,60		189 667,56	101 918 609,16	44 676,46	
Lisäykset				0,00		
Vähennykset	-3 331 306,41		-20 322,00	-3 351 628,41		
Hankintameno 31.12.	**98 397 635,19**	**0,00**	**169 345,56**	**98 566 980,75**	**44 676,46**	**44 676,46**

Kuntayhtymien peruspääomaosuudet eivät vastaa kaupungin taseessa olevia kuntayhtymäosuuksia.
Kuntayhtymien peruspääoman alentamisia ei ole kirjattu kaupungin taseeseen.

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20) Tytäryhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kaupunkikonsernin osuus 1 000 €		
				omasta pää-omasta	vieraasta pää-omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Eelan Laajennus Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	677	172	-26
Etelä-Pohjanmaan korkeakoulusäätiö	Seinäjoki		100,0	4 623	483	-30
Etelä-Pohjanmaan Musiikkiopiston kannatus Oy	Seinäjoki	66,3	66,3	119	197	-20
Etelä-Pohjanmaan Ravikatsomo Oy	Seinäjoki	54,4	54,4	651	524	10
Into Seinäjoki Oy	Seinäjoki	89,2	96,3	7 877	50 967	-54
Kiinteistöyhtiö Frami E	Seinäjoki		96,3			
Kiinteistöyhtiö Frami D	Seinäjoki		96,3			
Rytmikorjaamo Oy	Seinäjoki	43,4	93,8			
Seinäjoen Yrityskiinteistöt Oy	Seinäjoki		96,3			
Seinäjoki Congress	Seinäjoki		96,3			
Katajalaakson Palvelutalo Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	17	2	11
Ki Oy Itikanmäen Teollisuustalo	Seinäjoki	84,0	84,0	2 777	27	-32
Ki Oy Seinäjoen Animwest	Seinäjoki	100,0	100,0	829	2 300	0
Ki Oy Seinäjoen Paloasema	Seinäjoki	100,0	100,0	1 197	5 353	-13
Ki Oy Seinäjoen Palvelutalot	Seinäjoki	95,8	95,8	18 033	14 702	-76
Ki Oy Seinäjoen Ruokatalo	Seinäjoki	100,0	100,0	990	7 205	-101
Ki Oy Seinäjoen Tenavakoti	Seinäjoki	50,3	50,3	241	135	10
Lakeuden Vesi Oy	Seinäjoki	62,7	62,7	4 276	1 986	200
Rengonharju-säätiö	Ilmajoki		100,0	1 195	2 870	-213
SeiLab Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	745	827	-148
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy	Seinäjoki	65,5	65,5	15 764	10 861	850
Ki Oy Seinäjoen Kampus	Seinäjoki		100,0			
Seinäjoen Energia Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	67 940	196 286	-1 566
Seiverkot Oy	Seinäjoki		100,0			
Seinäjoen Kaupunginteatteri Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	1 114	747	-201
Seinäjoen Linja-autoasema Oy	Seinäjoki	90,7	90,7	121	5	-22
Seinäjoen Orkesteriyhdistys ry	Seinäjoki	66,7	66,7	131	69	-26
Seinäjoen Työterveys Oy	Seinäjoki	60,6	63,6	460	612	97
Seinäjoki Areena Oy	Seinäjoki	94,5	97,1	5 756	7 728	37
Seipark Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	14 039	7 779	-138
Ki Oy Kalevankadun Pysäköinti	Seinäjoki		100,0			
Ki Oy Rauniontorin Pysäköinti	Seinäjoki		100,0			
Ki Oy Seinäjoen Pysäköintitalot	Seinäjoki		100,0			
Sevas Kodit Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	21 804	96 354	35
Ki Oy Seinäjoen Ykköskoto	Seinäjoki		100,0			
Visit Lakeus Oy	Seinäjoki	36,0	72,5	64	36	1

Kiinteistö Oy Seinäjoen Myllypuistokoti ja Kiinteistö Oy Seinäjoen Aallokkoon on myyty 31.8.2022.

21-22) Kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt						
				Kaupunkikonsernin osuus 1 000 €		
		Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	omasta pää-omasta	vieraasta pää-omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Kuntayhtymät						
Eskoon Sosiaalipalvelujen ky	Seinäjoki	17,21	17,21	1 106	4 863	0
Etelä-Pohjanmaan liitto	Seinäjoki	33,00	33,00	547	238	11
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky	Seinäjoki	23,68	23,68	13 477	63 922	-95
Ki Oy Seinäjoen Terveysteknologiakesku	Seinäjoki					
Mediwest Research Center Oy	Seinäjoki					
Ki Oy Härmän Palvelukeskus	Kauhava					
Ki Oy Seinäjoen Kipusiskot	Seinäjoki					
Ki Oy Seinäjoen Sairaalanrinne	Seinäjoki					
Ki Oy Seinäjoen Y-talo	Seinäjoki					
Seinäjoen Koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	48,70	48,70	29 010	18 226	-855
Sedu Education Oy	Seinäjoki					
Kiinteistö Oy Kurikan kampus	Kurikka					
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Soidinvatro	Seinäjoki	31,00	31,00	46	1	0
Huhtalan Palvelutalo Oy	Seinäjoki	48,03	48,03	190	3	2
Hyllykallion Palvelutalo Oy	Seinäjoki	28,00	28,00	711	120	-16
Ki Oy Seinäjoen Kipusiskot	Seinäjoki	30,00	30,00	34	1	0
Ki Oy Seinäjoen Kirkonkranni	Seinäjoki	41,04	41,04	3 072	57	12
Ki Oy Seinäjoen Sairaalanrinne	Seinäjoki	49,00	49,00	1 351	2 393	46
Ki Oy Seinäjoen Y-talo	Seinäjoki	49,00	49,00	1 221	19 704	-403
Ki Oy Vuorenrinne	Seinäjoki	36,40	36,40	139	7	0
Ki Oy Ylistaron Virastotalo	Seinäjoki	36,51	36,51	670	3	0
Lakea Oy	Seinäjoki	21,74	21,74	8 586	68 108	143
Lakeuden Etappi Oy	Ilmajoki	39,60	39,60	10 040	2 316	1 329
Lappavesi Oy	Lapua	20,00	20,00	794	294	-21
Lapuan Jätevesi Oy	Lapua	35,00	35,00	184	851	23
Seinäjoen Tangomarkkinat Oy	Seinäjoki	39,14	39,14	53	64	4

Seinäjoen kaupungin osuus Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:stä on kasvannut 15,69 prosentista 39,14 prosenttiin.
LakeudenEtappiOy:n omisosuus on muuttunut 39,84 prosetista 39,60:een.
Lakeuden Etappi Oy on yhdistelty konserniin emon tilinpäätöksellä.

23) Saamisten erittely

Lyhytaikaiset saamiset	Kaupunki	
Sisältää liikelaitoksen	2022	2021
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	1 686 057,88	1 481 138,46
Lainasaamiset	370 000,00	300 000,00
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	3 005 299,47	3 000 000,00
Yhteensä	**5 061 357,35**	**4 781 138,46**
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	272 926,35	218 459,96
Muut saamiset	2 809 661,49	3 292 189,58
Yhteensä	**3 082 587,84**	**3 510 649,54**
Saamiset osakkuusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	5 104,31	26 360,00
Yhteensä	**5 104,31**	**26 360,00**
Yhteensä	**8 149 049,50**	**8 318 148,00**

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtosaamiset	Konserni		Kaupunki	
Sisältää liikelaitoksen	2022	2021	2022	2021
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	1 197 481,35	1 177 704,08	858 248,24	873 192,79
Projektisaamiset	5 097 245,26	3 080 851,10		
Siirtosaamiset	7 218 735,48	6 709 674,64	6 312 985,10	8 373 886,07
Yhteensä	**13 513 462,09**	**10 968 229,82**	**7 171 233,34**	**9 247 078,86**

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1. ja 31.12.	**215 636 515,77**	**215 636 515,77**	**215 636 515,77**	**215 636 515,77**
Säätiöiden peruspääomat 31.12.	**316 650,60**	**316 650,60**		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	**2 475 031,70**	**2 475 031,70**		
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	235 788,03	235 006,55	235 788,03	235 006,55
Siirrot rahastoon	2 357,88	2 350,07	2 357,88	2 350,07
Siirrot rahastosta	-4 210,15	-1 568,59	-4 210,15	-1 568,59
Vahikorahaston pääoma 31.12.	233 935,76	235 788,03	233 935,76	235 788,03
Tiede-, taide- ja kulttuurirahasto 1.1.	28 201,68	28 198,89	28 201,68	28 198,89
Siirrot rahastoon	282,02	281,99	282,02	281,99
Siirrot rahastosta	-281,99	-279,20	-281,99	-279,20
Tiede-, taide- ja kulttuurirah. 31.12.	28 201,71	28 201,68	28 201,71	28 201,68
Nurmon koulutus-, tutkimus- ja kehittämisrahasto 1.1.	84 093,96	84 093,96	84 093,96	84 093,96
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Pääoma 31.12.	84 093,96	84 093,96	84 093,96	84 093,96
Muut omat rahastot 1.1	28 504 020,18	27 030 274,91		
Muut omat rahastot lisäys	6 484,06	1 476 085,27		
Muut omat rahastot vähennys	-2 123 492,67	-2 340,00		
Muut omat rahastot 31.12.	26 387 011,57	28 504 020,18		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	**26 733 243,00**	**28 852 103,85**	**346 231,43**	**348 083,67**
Edellisten tilikausien yli/alijäämä				
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1	112 610 351,29	113 765 217,11	21 193 558,70	26 749 115,76
Lisäys	2 554 217,15	1 339 602,45		
Vähennys	-11 572 333,91	-248 729,78	-3 236 137,74	
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	**103 592 234,53**	**114 856 089,78**	**17 957 420,96**	**26 749 115,76**
Tilikauden yli/alijäämä	**11 554 158,65**	**-2 245 738,49**	**16 339 208,78**	**-5 555 557,06**
Yhteensä	**360 307 834,25**	**359 890 653,21**	**250 279 376,94**	**237 178 158,14**

Aiemmilta vuosilta kertyneet henkilökohtaiset lisät on maksettu henkilöstölle tilikauden aikana.
Tämän vuoksi edellisten tilikausien yli/alijäämä on kaupungin osalta muuttunut.
Lisäksi olennaisimmat erät konsernin edellisen tilikauden voiton muutokseen tulevat Seinäjoen Energian konsernirakennemuutoksista.

Arvonkorotukset	Konserni	
	2022	2021
Arvo 1.1.	2 475 031,70	2 475 031,70
Maa-alueet 1.1.	509 610,46	509 610,46
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Maa-alueet 31.12.	509 610,46	509 610,46
Rakennukset 1.1.	1 965 421,24	1 965 421,24
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Rakennukset 31.12.	1 965 421,24	1 965 421,24
Arvo 31.12	**2 475 031,70**	**2 475 031,70**

27) Velat, jotka eräntyvät myöhemmmin kuin viiden vuoden kuluttua	Kaupunki	
	2022	2021
Pitkäaikaiset velat		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	105 554 581,00	65 737 375,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Yhteensä	**105 554 581,00**	**65 737 375,00**

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista	Kaupunki	
	2022	2021
JVK-lainat		
Nordea Bank Ab 3 kk Euribor + 0,20 % eräpäivä 16.6.2022		40 000 000,00
- vuotuinen lyhennys		
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		
Kuntarahoitus1,94 % eräpäivä 31.1.2023	8 000 000,00	
Kuntarahoitus 2 % eräpäivä 13.2.2023	6 000 000,00	
Nordea 2,25 % eräpäivä 12.1.2023	5 000 000,00	
Nordea 2,15 % eräpäivä 13.2.2023	6 000 000,00	
Danske Bank 2,09 % eräpäivä 12.1.2023	4 000 000,00	
Danske Bank 2,19 % eräpäivä 31.1.2023	6 000 000,00	
Osuuspankki 1,88 % eräpäivä 12.1.2023	5 000 000,00	
Osuuspankki 2,2 % eräpäivä 31.1.2023	5 000 000,00	
Handelsbanken 1,85 % eräpäivä 12.1.2023	7 000 000,00	
Kuntarahoitus -0,47 % eräpäivä 12.1.2022		10 000 000,00
Kuntarahoitus -0,47 % eräpäivä 14.2.2022		10 000 000,00
Nordea -0,43 % eräpäivä 31.1.2022		10 000 000,00
Nordea -0,43 % eräpäivä 11.3.2022		12 000 000,00
Danske Bank -0,47 % eräpäivä 31.1.2022		8 000 000,00
Osuuspankki -0,43 % eräpäivä 28.2.2022		12 000 000,00
Handelsbanken -0,40 % eräpäivä 28.2.2022		8 000 000,00
Handelsbanken -0,40 % eräpäivä 31.3.2022		12 000 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	**52 000 000,00**	**122 000 000,00**

29) Pakolliset varaukset	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Kaatopaikan jälkihoito	93 738,83	93 738,83	93 738,83	93 738,83
Pörssiosakkeiden arvon alennukset		39 873,18		39 873,18
Potilasvahinkovakuutusmaksu-vastuu	1 432 292,38	1 797 859,01		
Muut pakolliset varaukset	2 178,98	5 084,29		
Pakolliset varaukset yhteensä	**1 528 210,19**	**1 936 555,31**	**93 738,83**	**133 612,01**

30) Vieras pääoma Sisältää liikelaitoksen	2022 Pitkä-aikainen	2022 Lyhyt-aikainen	2021 Pitkä-aikainen	2021 Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		2 411 689,52		1 031 128,52
Siirtovelat				
Yhteensä	**0,00**	**2 411 689,52**	**0,00**	**1 031 128,52**
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat		13 403 802,25		9 515 999,01
Velat osakkuusyhteisöille				
Ostovelat		38 741,29		38 844,15
Yhteensä	**0,00**	**15 854 233,06**	**0,00**	**10 585 971,68**

Laskennalliset verovelat	Konserni 2022	Konserni 2021
Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	9 898 948,98	9 716 703,45
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		

31) Sekkilimiitti	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12.	5 000 000,00	5 000 000,00

32) Muiden velkojen erittely	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Liittymismaksut, pitkäaikaiset	48 697 506,43	47 963 491,29		
Muut velat				
Pitkäikaiset muut velat	2 650 228,19	2 285 993,04	35 403,16	5 403,16
Lyhytaikaiset muut velat	16 384 874,30	16 188 068,70	4 143 663,27	3 719 868,40
Yhteensä	**67 732 608,92**	**66 437 553,03**	**4 179 066,43**	**3 725 271,56**

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni 2022	Konserni 2021	Kaupunki 2022	Kaupunki 2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot		31 529,98		
Menojäämät				
Korkojaksotukset	364 589,53	678 995,57	322 067,23	68 497,31
Palkkojen ja henkilösivu-kulujen jaksotukset	26 852 179,17	37 766 511,76	25 663 152,00	24 240 124,31
Valtionosuusennakot	2 818 892,83	1 224 034,39	2 816 127,38	1 224 034,39
Siirtovelat	27 080 460,76	9 163 337,96	7 568 615,59	7 012 169,05
Yhteensä	**57 116 122,29**	**48 832 879,68**	**36 369 962,20**	**32 544 825,06**

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 000 000,00	0,00		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	107 959 092,00	0,00		
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00		
Yhteensä	**109 959 092,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	572 496,00	0,00		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0,00	0,00		
Lainat muilta luotonantajilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0,00	0,00		
Yhteensä	**572 496,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

35-37) Vakuudet	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 000 000,00			
Talletusvakuudet	22 000,00	22 000,00	22 000,00	22 000,00
Yhteensä	**2 022 000,00**	**22 000,00**	**22 000,00**	**22 000,00**

38) Vuokravastuut*	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä, voimassa 2023-2031 asti	22 554 923,28	13 332 506,29	5 099 910,94	8 435 386,02
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 034 603,77	7 486 230,03	322 475,56	5 069 106,85
PPP-hankkeet				
sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut** yhteensä	3 236 012,82	2 361 486,48	785 392,99	688 092,34
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 001 316,84	841 580,45	322 475,56	272 495,54
siitä kiinteistöihin liit.rahoitusleasingvastuut	16 860,00		16 860,00	
Yhteensä	**25 790 936,10**	**15 693 992,77**	**5 885 303,93**	**9 123 478,36**

*) Vuokravastuisiin ei sisällytetä mahdollista palvelumaksun osuutta, joka esitetään sopimusvastuissa

**) Leasingvastuut eivät sisällä arvonlisäveroa

39-40) Vastuusitoumukset Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			324 875 218,93	319 219 782,71
Jäljellä oleva pääoma			207 301 776,30	208 565 397,21
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	71 457 559,00	77 432 132,00	68 314 602,00	67 745 702,00
Jäljellä oleva pääoma	25 848 051,28	33 728 678,03	22 705 094,28	24 042 248,03
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.				
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista			490 091 542,00	453 413 169,00
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista				
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta			283 412,00	297 010,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt *	Konserni		Kaupunki	
Järjestelyjen tarkoitus	2022	2021	2022	2021
Pankkitilit viranhaltijoiden vastuulla	**0,00**	**96 893,00**	**0,00**	**96 893,00**
Sopimusvastuut				
Joupiskan rinnekeskuksen rakentamisen yhteistoimintakorvaus ja lunastushinta	397 000,00	481 000,00	397 000,00	481 000,00
Professuurit ja yliopistosopimukset	832 402,30	590 200,00	603 800,00	590 200,00
Sopimusvastuut yhteensä	**1 229 402,30**	**1 071 200,00**	**1 000 800,00**	**1 071 200,00**
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Arvonlisäveron palautusvastuu	28 565 751,23	25 319 296,46	15 047 859,74	15 392 401,46

Korkosuojaus Rahalaitos	Alkuperäinen pääoma	Nimellis-pääoma	Markkina-arvo
Kuntarahoitus Oyj 32088	20 000 000	1 000 000	1 518,63
Pohjola Pankki Seinäjoki 2	39 680 400	39 680 400	-4 647 171,11
Osuuspankki 18915268	30 000 000	30 000 000	-972 682,17
Osuuspankki 21782659*	5 000 000	5 000 000	7 848 268,18
Pohjola Pankki Oyj 3283971	25 000 000	19 166 667	2 049 105,51
Nordea 2089581	15 000 000	15 000 000	2 752 690,00
Nordea 2089578	20 000 000	20 000 000	4 939 125,00
Osuuspankki 21782718	20 000 000	20 000 000	473 023,30
Danske Bank Oyj BY5MC	20 000 000	20 000 000	123 667,00
Yhteensä	**194 680 400**	**169 847 067**	**12 567 544,34**

Johdannaissopimukset	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Koronvaihtosopimukset yhteensä	268 635 539,21	233 577 412,32	169 847 066,62	133 513 733,00
Käypäarvo yhteensä	13 322 935,23	-37 425 998,73	12 567 544,34	-37 425 998,73
Sähköjohdannaiset yhteensä	1 749 820,80	2 733 120,00		
Käypäarvo yhteensä	1 271 923,20	3 068 301,60		
Päästöoikeusjohdannaiset yhteensä				
Käypäarvo yhteensä				

JOHDANNAISSOPIMUSTEN JA KORONVAIHTOSOPIMUSTEN KÄSITTELY

Seinäjoen kaupungin lainakantaa on suojattu sekä pitkäaikaisilla kiinteillä lainakoroilla että koronvaihto- ja valuutanvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla suojaudutaan vaihtuvien korkojen muutoksia vastaan. Valuuttamääräiseen lainaan kohdistuva valuuttariski on eliminoitu valuutan- ja koronvaihtosopimuksella.

Kaupunki suojaa koronvaihtossopimuksilla sekä olemassa olevia että tulevia lainoja.

Koronvaihtosopimukset kohdistuvat joko tiettyyn lainaan tai lainasalkkuun.
Kaikki koronvaihtosospimukset on tehty suojaamistarkoituksessa eikä niillä ole spekulatiivista arvoa tai riskiä.
Kaupungilla on lainojen uudelleenrahoitustarve sekä uudelleenrahoitukseen sisältyvä korkoriski, jota koronvaihtosospimuksilla suojataan.

Sopimusten markkina-arvo on viitteellinen ja laskentahetken markkinatilanteen mukaisesti määräytynyt. Mahdollisessa sopimusten

realisointitilanteessa arvo määräytyy kulloisenkin markkinatilanteen mukaisesti.

Kaupungin lainasalkusta kiinteäkorkoisten lainojen osuus on tilinpäätöshetkellä 145 milj. euroa, ja vaihtuvakorkoisten 127,6 milj. euroa.

Pitkäaikaisista lainoista on suojattu tilinpäätöshetkellä yhteensä 67,60 %.

Koronvaihtosopimuksille on markkina-arvon määrityksen lisäksi tehty korkoherkkyysanalyysit 31.12.2022 tilanteen mukaan.

KORON- JA VALUUTANVAIHTOSOPIMUKSET:

Kuntarahoitus Oyj
no 32088

Koronvaihtosopimus on tehty lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi

alkuperäinen pääoma	eur	20 000 000,00
nimellispääoma	eur	1 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2022	eur	1 518,63
maksettu korko		1,070 %
vastaanotettu korko		3 kk:n euribor
lyhennysohjelma	tasalyhenteinen, neljännesvuosittain	
sopimuksen eräpäivä		11.4.2023
sopimuksen purkuehto	sovelletaan Kuntarahoitus Oyj:n johdannaissopimuksten yleisiä ehtoja (yleissopimus)	

Osuuspankki
SEINAJOKI2

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan tulevien lainojen vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 30.5.2024 - 31.5.2049

alkuperäinen pääoma	eur	39 680 400,00
nimellispääoma	eur	39 680 400,00
markkina-arvo 31.12.2022	eur	-4 647 171,11
maksettu korko	3 kk:n euribor alkaen 30.8.2024 mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alle 5 %, korkojakson korko on 2,450 %, muutoin viitekorko vähennettynä 1.00 prosenttiyksiköllä	
vastaanotettu korko	3 kk:n euribor alkaen 30.5.2024	
sopimuksen eräpäivä		31.5.2049
ennenaikaisen päättymisen erit.ehdot	ehdon käyttäjä: Asiakas ja Pankki ennenaikaiset päättymispäivät: 10.6.2024 ja 12.6.2034 ilmoituspäivä: 5 pankkipäivää ennen ennenaikaista päättymis-päivää arvostamisajankohta: 3 pankkipäivää ennen ennen-aikaista päättymispäivää	

Osuuspankki
18915268
Koronvaihtosopimus on tehty lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

alkuperäinen pääoma	eur		30 000 000,00
nimellispääoma	eur		30 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2022	eur		-972 682,17
maksettu korko			2,600 %
vastaanotettu korko			3 kk:n euribor
lyhennysohjelma		kertalyhennys	
sopimuksen alkamispäivä			16.3.2025
sopimuksen eräpäivä			16.3.2054
Ennenaikaisen päättymisen erit. ehdot		ehdon käyttäjä: Asiakas ja Pankki ennenaikaiset päättymispäivät: 17.11.2031, 17.11.2036, 15.11.2041, 15.11.2046, 15.11.2051 ilmoituspäivä: 5 pankkipäivää ennen ennenaikaista päättymispäivää arvostamisajankohta: 2 pankkipäivää ennen ennenaikaista päättymispäivää	

Osuuspankki
21782659
Koronvaihtosopimus suojaa useita pitkäaikaisia lainoja

alkuperäinen pääoma	eur		30 000 000,00
nimellispääoma	eur		5 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2022	eur		7 848 268,18
maksettu korko			0,385 %
vastaanotettu korko			6 kk:n euribor
lyhennysohjelma		kertalyhennys	
sopimuksen alkamispäivä			13.11.2024
sopimuksen eräpäivä			13.5.2054
Korkosuojauksen voimaantulo		Portaittain ajalla 11.5.2024-11.5.2034., tämän jälkeen täytenä	
Ennenaikaisen päättymisen erit. ehdot		ehdon käyttäjä: Asiakas ja Pankki ennenaikaiset päättymispäivät: 27.9.2032, 28.9.2037, 27.9.2042, 27.9.2047 ja 27.9.2052 ilmoituspäivä: 5 pankkipäivää ennen ennenaikaista päättymispäivää arvostamisajankohta: 2 pankkipäivää ennen ennenaikaista päättymispäivää	

Osuuspankki
3283971
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

alkuperäinen pääoma	eur		25 000 000,00
nimellispääoma	eur		19 166 666,62
markkina-arvo 31.12.2022	eur		2 049 105,51
maksettu korko		Kiinteä 0,898 %	
vastaanotettu korko		6 kk:n euribor 2.1.2019 alkaen	
lyhennysohjelma		tasalyhenteinen, 6kk:n välein	
sopimuksen eräpäivä			2.1.2034

Nordea Pankki Suomi Oyj no
2089581/3726655
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

alkuperäinen pääoma	eur		15 000 000,00
nimellispääoma	eur		15 000 000,00

markkina-arvo 31.12.2022	eur		2 752 690,00
maksettu korko			0,070 %
vastaanotettu korko			6kk:n Euribor
lyhennysohjelma		kertalyhennys	
sopimuksen alkamispäivä			22.1.2024
sopimuksen eräpäivä			20.1.2031
sopimuksen purkuehto		sovelletaan osapuolten välillä tehtyä Nordea Master johdannaisyleissopimusta	

Nordea Pankki Suomi Oyj
2089578/3726602
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

alkuperäinen pääoma	eur		20 000 000,00
nimellispääoma	eur		20 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2022	eur		4 939 125,00
maksettu korko			Kiinteä 0,2260 %
vastaanotettu korko			3 kk:n euribor
lyhennysohjelma		kertalyhennys	
sopimuksen alkamispäivä			5.5.2023
sopimuksen eräpäivä			5.5.2033
sopimuksen purkuehto		sovelletaan osapuolten välillä tehtyä Nordea Master johdannaisyleissopimusta Ennenaikainen päättymispäivä 5.5.2030	

Osuuspankki
21782718
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

alkuperäinen pääoma	eur		20 000 000,00
nimellispääoma	eur		20 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2022	eur		473 023,30
maksettu korko		Kiinteä 1,6490 %	
vastaanotettu korko		6 kk:n euribor, 27.3.2033 alkaen	
lyhennysohjelma		kertalyhenteinen	
sopimuksen eräpäivä			27.9.2057

Danske Bank Oyj
68892145SA
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi

alkuperäinen pääoma	eur		20 000 000,00
nimellispääoma	eur		20 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2022	eur		123 667,00
maksettu korko		Kiinteä 1,52900 %	
vastaanotettu korko		6 kk:n euribor, 21.9.2037 alkaen	
lyhennysohjelma		kertalyhenteinen	
sopimuksen eräpäivä			23.9.2052
sopimuksen purkuehto		Ilmoituspäivät 1.9.2032, 1.9.2037, 1.9.2042, 2.9.2047, ja 2.9.2052 Maksupäivä 7 päivää ilmoituspäivän jälkeen	

Koronvaihtosopimukset yhteensä	**169 847 066,62**

KORKOHERKKYYS			
Johdannaissopimusten nimellispääoma	**Muutos korkotasossa (%-yksikköä)**		
	-1 %	0 %	1 %
Osuuspankki			
113 013 733	-22 305 108,56	4 750 543,71	15 259 197,31
Nordea			
35 000 000,00	-2 360 759,00	7 601 038,00	2 127 674,00
Kuntarahoitus			
1 000 000,00	255,29	1 518,63	2 781,67
Danske Bank			
20 000 000,00	-2 013 725,00	123 667,00	1 497 654,00
Yhteensä			
169 013 733,28	-26 679 336,97	12 476 767,34	18 887 306,98

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Joupiskan rinnekeskuksen rakentamisen yhteistoimintakorvausta 15 vuoden ajan 99 000 €/vuosi alkaen vuonna 2011 ja päättyen vuonna 2025. Kv 26.4.2010 § 67.

Ylistaron kunnan myymiin maa-alueisiin kohdistuva mahdollinen puhdistamisvelvollisuus kauppakirjan sekä ympäristösuojelulain 86/2000 75 §:n mukaisesti.

Frami Oy on sitoutunut vuokraamaan rakennuksen tilat 30 vuodeksi Kiinteistöyhtiö STIK Oy:ltä vuokrasopimuksella, jonka sopimus- ja maksuvelvoitteiden takaajana on Seinäjoen kaupunki. Frami Oy on 1.1.2015 alkaen Into Seinäjoki Oy.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitaho-tapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. ml. sijaiset ja määräaikaiset	2022	2021
Konsernipalvelut	141	129
Sosiaali- ja terveystoimiala terveyskeskus	1 674	1 617
Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala	2 171	2 098
Kaupunkiympäristön toimiala	537	533
Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala	93	96
Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos	137	143
Yhteensä	**4 753**	**4 616**

43) Henkilöstökulut	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	219 254 089,36	209 532 641,97
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	1 913 133,05	1 594 706,88
Yhteensä	**221 167 222,41**	**211 127 348,85**

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2022	2021
Kokoomuksen Sjoen kunn.järj.ry	24 225,50	24 288,73
Keskustan Sjoen kunn.järj.ry	20 231,55	20 536,28
Sjoen Vasemmistoliitto ry	3 855,00	3 110,83
Suomen Kristillisdem.Sjoen osasto ry	2 508,76	2 143,18
Sjoen Perussuomalaiset ry	7 008,75	5 295,62
Sjoen Sosiaalidemokraattien kunn.järj.ry	9 993,00	11 048,19
Etelä-Pohjanmaan Vihreät ry	1 155,00	4 209,46
Pohjanmaan Sosiaalidemokraatit	110,00	96,80
Keskustan Etelä-Pohjanmaan piiri	873,00	1 036,20
Perussuomalaisten Etelä-Pohjanmaan piiri	9,00	16,20
Sininen tulevaisuus		101,60
Seinäjoen Vihreät ry	3 657,00	
Pohjanmaan Kokoomus Ry	714,00	203,00
Yhteensä	**74 340,56**	**72 086,09**

45) Tilintarkastajan palkkiot	2022	2021
BDO Audiator Oy / BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	28 853,20	24 489,87
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	2 123,06
Muut palvelut	9 940,57	41 049,11
Yhteensä	**38 793,77**	**67 662,04**

46) Intressitahoihin liittyvät toimet
Tilikaudella 2022 Seinäjoen Energia myi Seinäjoen kaupunki -konsernille sähköä 34,9 GWh. Sähköenergian keskihinta oli 5,63 c/kWh alv 0%, yhteensä 1 965 340 €. Kanta-asiakashinnastoon verrattuna alennus oli 491.335 €.

V ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

V ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

13. Seinäjoen kaupungin eriytetty tilinpäätös

Seinäjoen kaupungin toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla jakautuu ravintolapalveluihin, tuotemyyntiin, tukipalveluihin ja vuokraustoimintaan. Kilpailuilla toimialoilla toimiminen ei ole ollut kirjanpidollisesti liikelaitokseksi tai taseyksiköksi eriytettyä, mutta eriytetyt tuloslaskelmat ovat johdettavissa kaupungin kirjanpidosta. Tuotemyynnin osalta liikevaihto jäi alle 40 000, joten tuotemyynti on esitetty ravintolapalvelun kanssa samassa tuloslaskelmassa. Seinäjoen kaupungin eriytettyjen laskelmien esitystapaa on muutettu edellisestä vuodesta.

13.1 Ravintolapalvelu ja tuotemyynti

TULOSLASKELMA, Seinäjoen kaupunki	2022		2021	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	200 591,96		60 518,77	
Maksutuotot	16 787,00		18 413,00	
Muut toimintatuotot	5 223,00	222 601,96	4 589,00	83 520,77
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-257 145,65		-190 668,32	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-35 609,73		-23 964,38	
Muut henkilösivukulut	-7 359,75		-5 173,30	
Palvelujen ostot	-24 279,27		-9 936,80	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-119 131,39		-79 565,90	
Avustukset	-13 139,00		-11 985,00	
Muut toimintakulut	-189 469,22	-646 134,01	-183 175,75	-504 469,45
TOIMINTAKATE		**-423 532,05**		**-420 948,68**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		**-423 532,05**		**-420 948,68**

13.2 Tukipalvelut

TULOSLASKELMA, Seinäjoen kaupunki	2022		2021	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot		1 376 013,94		990 838,71
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-658 058,11		-763 135,59	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-102 279,94		-85 939,49	
Muut henkilösivukulut	-21 050,18		-21 747,56	
Palvelujen ostot	-223 747,04		-218 329,68	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-7 270,50		-7 104,53	
Muut toimintakulut	-53 036,39	-1 065 442,16	-68 865,12	-1 165 121,97
TOIMINTAKATE		**310 571,78**		**-174 283,26**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		**310 571,78**		**-174 283,26**

13.3 Vuokraustoiminta

TULOSLASKELMA, Seinäjoen kaupunki	2022		2021	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	0,00		5 355,00	
Maksutuotot	1 246,60		3 072,36	
Muut toimintatuotot	91 098,59	92 345,19	77 280,11	85 707,47
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-31 753,94		-31 683,93	
Palvelujen ostot	-9 821,18		-20 714,34	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-8 659,07		-8 189,00	
Muut toimintakulut	-67 530,21	-117 764,40	-69 327,48	-129 914,75
TOIMINTAKATE		**-25 419,21**		**-44 207,28**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		**-25 419,21**		**-44 207,28**

14. Liikelaitoksen tilinpäätös

Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos-liikelaitos

I TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Liikelaitoksen johtajan katsaus

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos ja alueellinen pelastustoimi on toiminut vuoden 2004 alusta ja alueellinen pelastustoimi päättyi vuoteen 2022. Alueellinen pelastustoimi on vastannut pelastustoimen tehtävien hoitamisesta kunnallisena järjestelmänä Etelä-Pohjanmaan kuntien alueella. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on tuottanut Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueen kuntien pelastus- ja turvallisuuspalvelut. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen pelastus- ja turvallisuuspalveluja tuottaa 31 hälytysvalmiudessa olevaa paloasemaa, 127 päätoimista pelastustoimen viran- tai toimenhaltijaa ja 873 vapaaehtoista ja sivutoimista henkilöä. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos toimii Seinäjoen kaupungin alaisena kunnallisena liikelaitoksena.

Lukuisat yritykset sote-uudistuksen toimeenpanosta päättyi 1.7.2021 kun hyvinvointialueuudistuksen lait menivät läpi ja valmistelun toimeenpano alkoi voimallisesti. Uudistuksen toimeenpanon valmistelu on vaatinut pelastustoimen organisaatiolta paljon valmistelu ja suunnittelutyötä ja samaan aikaan Valtion pelastustoimen ohjausjärjestelmän tehostamistoimenpiteet ovat kuormittaneet pelastustoimen hallinto-organisaation äärirajoille. Uudistuksen toimenpanon kiivaimpaan kohtaan osui vielä eläköitymisiä, jonka johdosta suorituskyvyn varmistamiseksi tehtiin välttämättömiä virkajärjestelyjä, jo vuonna 2015 käyttöönotetun siirtymävaiheen organisaation perusteella.

COVID-19 aiheutti merkittäviä järjestelyjä vielä vuoden 2022 aikana. Merkittävimpänä asiana oli koulutus-, huolto- ja turvallisuusviestintään syntynyt velka, joka omalta osaltaan kuormitti pelastustoimen järjestelmää.

Venäjä aloitti hyökkäyssodan 24.2.2022 Ukrainaa vastaan. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos pelastustoimen strategian mukaisesti ylläpiti jatkuvaan analyysiin perustuvaan turvallisuustilannekuvaa yhteiskunnan riskeistä ja sen perusteella 7.2.2024 käynnisti laajat väestönsuojelutoimenpiteiden tehostamistoimenpiteet. Niihin kuului väestöhälytin järjestelmän kunnossapito-ohjelman tehostaminen, väestönsuojien tarkastustoimenpiteiden tehostaminen, henkilöstön säteilymittaustoiminnan koulutus, evakuointisuunnitelman päivittäminen ja turvallisuustilannekuvan jakaminen sekä henkisen kriisinsietokyvyn varmistaminen ja tukeminen. Venäjän hyökkäyssota on monella tapaa vaikuttanut pelastustoimen järjestelmään. Sotilaallisen voimankäytön kohteena ovat olleet siviiliväestö, ydinvoimalaitos, terveydenhuollon rakennukset ja sotilaallisen voiman käytön seurauksena on syntynyt pakolaistilanne.

Venäjän hyökkäyssodan johdosta pelastustoimen varautumiseen kiinnitettiin huomiota, pakotteiden johdosta syntyi energiakriisi, joka näyttäytyi hintojen nousuna ja energian saatavuusongelmina. Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos varmisti polttoaineen ja sähkön varavoiman huoltovarmuuden. Edellä olevan lisäksi Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos osallistui laajasti turvallisuustyöhön kaikilla foorumeilla ja yhtenä merkittävänä asiana, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos organisoi pelastustoimen kansallisen materiaaliavun antamisen Ukrainan pelastustoimelle yhteistyössä Sisäministeriön kanssa.

Hälytyksien (onnettomuuksien) lukumäärä jatkoi hienoista kasvua
4348 kpl (2020)

4489 kpl (2021)
4570 kpl (2022)

Pelastuslaitoksen toimesta pelastettiin 27 ihmistä välittömästä vaarasta

- 4 ihmistä pelastettiin rakennuspaloista tai rakennuspalovaaroista pelastuslaitoksen toimesta. Esimerkiksi liikuntarajoitteisen tai nukkuvan/sammuneiden pelastaminen savun täyttämistä asunnoista
- 15 ihmistä pelastettiin liikenneonnettomuuksissa, esimerkiksi puristuksista tai liikennevälineen alta
- 8 ihmistä pelastettiin muissa pelastustehtävissä. Esimerkiksi maastosta tai vesistöistä.

- **Pelastuslaitoksen toimesta pelastettiin lisäksi 37 ihmistä ei-välittömästä vaarasta**

Onnettomuustyyppien yleinen kehitys 2004-2022

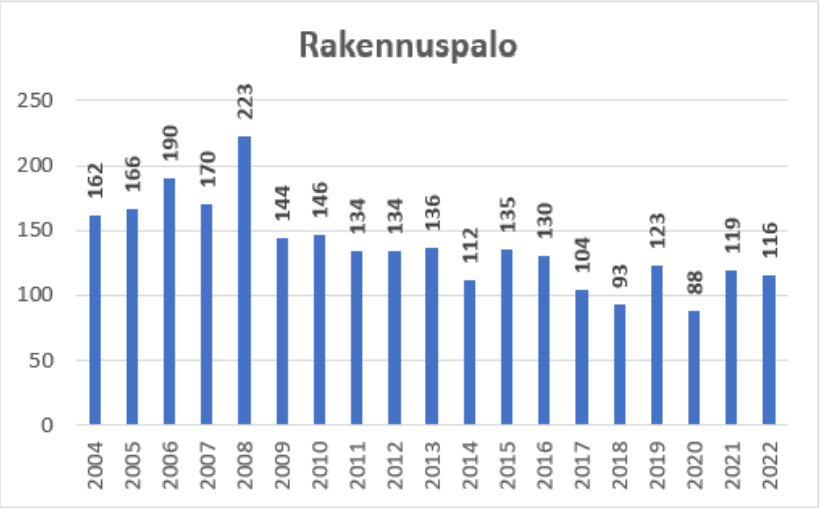

Palokuolemat 2004-2022

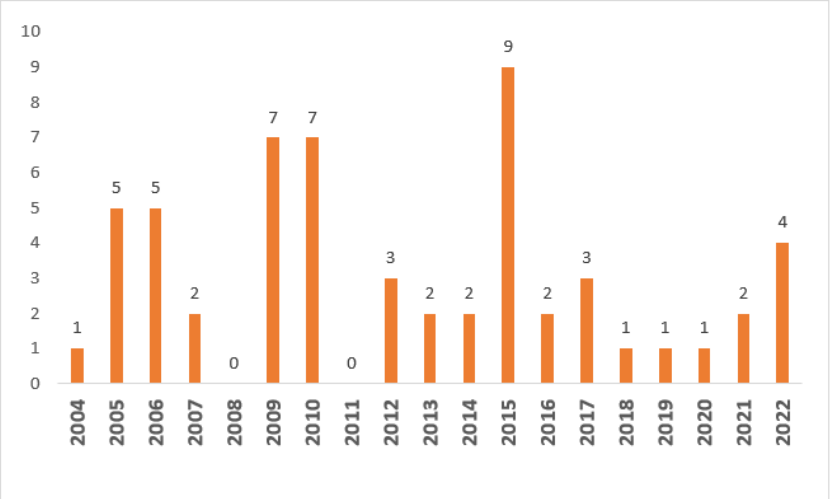

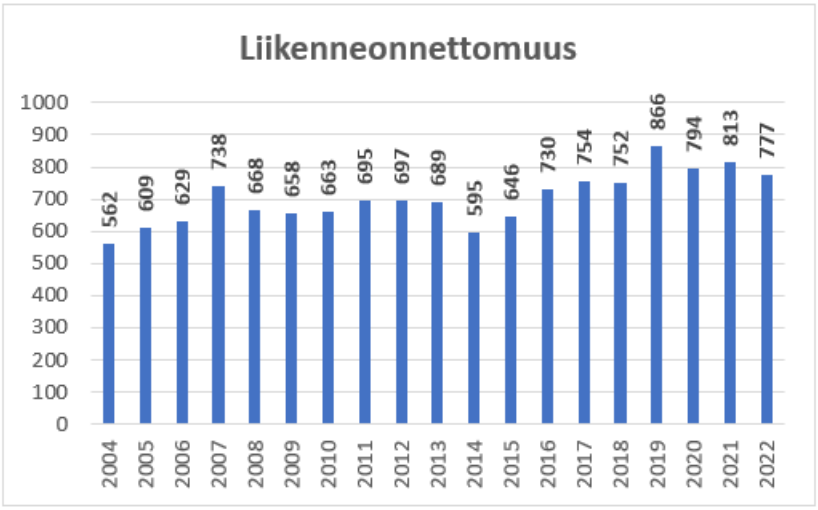
Liikenneonnettomuus
1000
900
800
700
600
500
400
300
200
100
0
562
609
629
738
668
658
663
695
697
689
595
646
730
754
752
866
794
813
777
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022

Liikenneonnettomuuksissa menehtyneet
20
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
19
17
16
19
8
7
19
12
15
8
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022

Liikenneonnettomuuksissa vakavasti loukkaantuneet
70
60
50
40
30
20
10
0
38
44
65
66
61
57
40
47
40
27
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022

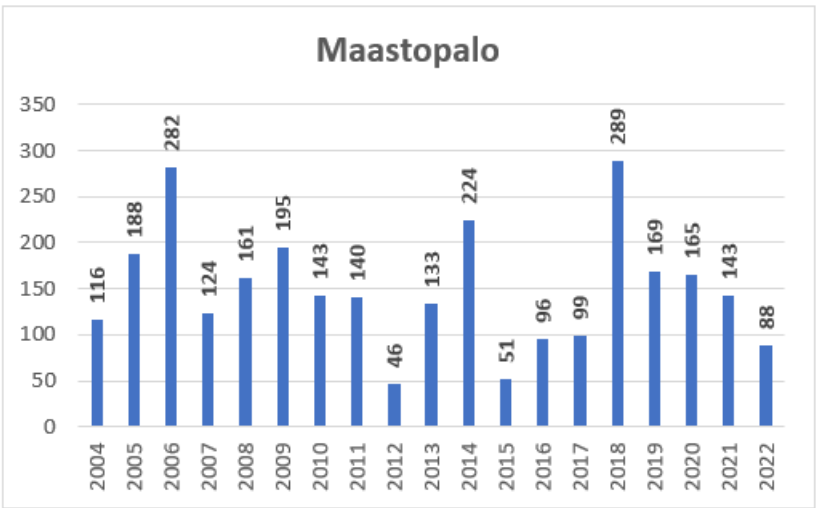

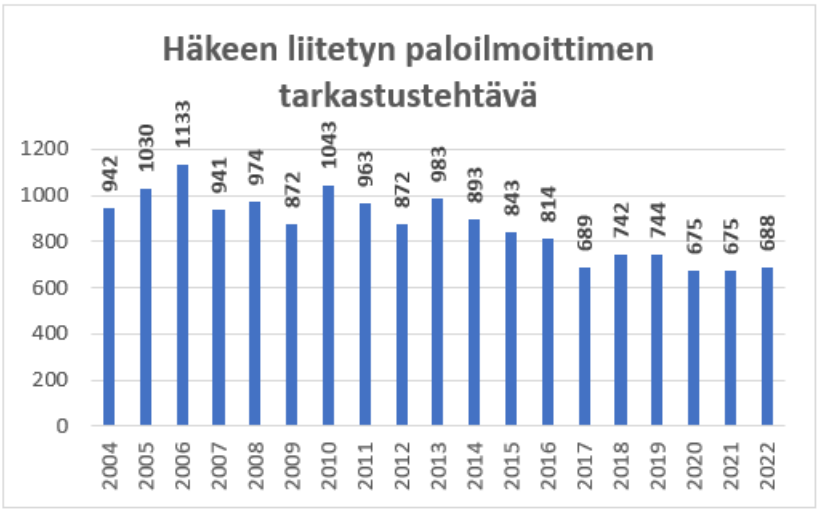

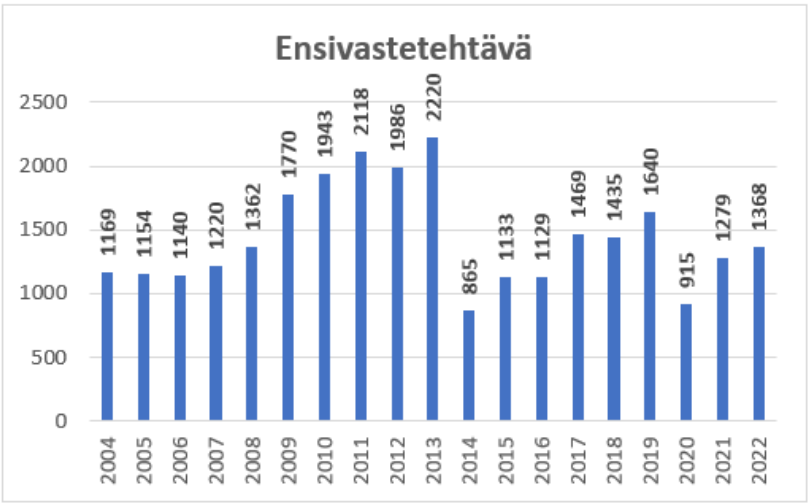

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen taloudellinen ja toiminnallinen tulos vuonna 2022 oli hyvä. Lähtökohtana ovat olleet Seinäjoen kaupungin talousarvion laadintaohjeet vuodelle 2022.

Kaikki valtuustoon nähden sitovat talousarvion osat täytettiin hyvällä laatu ja taloudellisuustasolla.

1.2 Liikelaitoksen hallinto

Kuntien tekemän yhteistoimintasopimuksen mukaan pelastuslaitoksen johtokunnan valitsee Seinäjoen kaupunginvaltuusto seutukuntien tekemien ehdotusten mukaan.

JOHTOKUNTA 2021–2022

Varsinaiset jäsenet (12 kpl)	Henkilökohtaiset varajäsenet
Ristilä Raimo pj.	Järvensivu Petri
Heinonen Henna Helmi	Kankaansyrjä Mika
Hernesniemi Mari	Väkeväinen Ville
Kiukkonen Olli	Berki Bálint
Korpi Seppo	Hartman Marica
Kortesoja Hanna-Maria	Säntti Mikko
Luoma Soile varapj.	Nukarinen Mirka
Panttila Eliisa	Kurikka Leena
Peltonen Matias	Lehtola Markku
Rantanen Jukka	Källi Saija
Renko Timo	Ylinen Virva
Takamaa Juha	Välimäki Erkki

Johtokunta kokoontui vuoden 2022 aikana kuusi kertaa.

SELONTEKO ETELÄ-POHJANMAAN PELASTUSLAITOS - LIIKELAITOKSEN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kaupunginhallitus.
Liikelaitoksen johtokunta vastaa liikelaitoksen sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus on 10.6.2019 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienarvioinnin ohjeet. Ohje koskee kaikkia kaupungin toimielimiä, johtoa ja esimiesasemassa olevia. Ohjeen tarkoituksena on varmistaa, että yhteisesti sovittuja ja hyväksyttyjä toimintatapoja ja ohjeita noudatetaan kaupungin hallintokunnissa. Sisäistä valvontaa säätelevät lisäksi säännöllisesti päivitettävät säännöt ja ohjeet.

- Liikelaitoksen sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu olennaisia puutteita ja virheitä.
- Johtamis- ja hallintojärjestelmä on asianmukainen, päivitetty 2022.
- Hallitustyöskentely on tehokasta ja hyvän hallintotavan mukaista.
- Organisaatiorakenne on tarkoituksen mukainen ja se edistää osaltaan tehokasta toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista, päivitetty 2022.
- Tehtävät, vastuut ja velvollisuudet on määritelty säännöillä ja ohjeilla riittävästi ja selkeästi. Tehtävät ja vastuut on päivitetty 2022.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäistä tarkastusta suorittaa kaupungissa tarkastuspäällikkö, jonka toimintaa ohjaa sisäisen tarkastuksen toimintaohjeet.

Konserniriskienhallinta

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta, yhteensovittamisesta sekä päättää kaupungin omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta. Kaupunginhallitus voi siirtää toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille. Kunkin tulosalueen ja liikelaitoksen on tiedostettava ja kartoitettava omat rahoitus-, henkilö-, omaisuus- ja toimintariskit ja ryhdyttävä itse riskien ehkäisemistoimiin tai tehtävä niistä esitys hallitukselle.

Riskien tunnistaminen ja niiltä suojautuminen tapahtuu kunkin palvelukeskuksen /liikelaitoksen toimesta ja vastuulla.

Riskienhallinnan raportointi johdolle on ollut systemaattista ja säännöllistä.

Riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa on onnistuttu hyvin

Kaupungin riskikartoitus tehdään vähintään kerran valtuustokaudessa. Kaupungin vakuutusten kattavuus tarkistetaan säännöllisesti.

Liikelaitoksella on oma riskienhallintasuunnitelma, joka on päivitetty Peljoht 30.9.2021, § 30. Riskienhallinta suunnitelma on päivitetty Seinäjoen kaupungin ohjeen 1.7.2019 mukaisesti.

Seinäjoen kaupunki on ottanut käyttöön Granite ERM – riskienhallintajärjestelmän vuoden 2019 aikana. Riskiarviointityöpajassa 26.9.2019 annettiin ohjelmaan koulutus ja tuolloin ohjelmaan päivitettiin Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen riskit. Merkittävimpien riskien ja riskienhallintatoimenpiteiden raportointi käsitellään johtokunnassa.

Jatkossa riskienhallintaprosessi kytkeytyy talousarvion vuosikelloon. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelma sekä merkittävimpien riskien ja riskienhallintatoimenpiteiden raportointi tapahtuu samassa lautakunta-/johtoryhmäkokouksessa kuin talousarvioehdotus.

1.3 Resurssienhallinta, henkilöstö

Pelastuslaitoksen hallintotoimisto sijaitsee Seinäjoen paloasemalla. Seinäjoen paloasemalla työskentelevät pelastusjohtaja, pelastuspäälliköt (4), sekä toimistosihteerit (4).

Pelastuslaitoksen palveluorganisaatio on päivitetty 2022. Palveluorganisaatiossa on neljä toimialaa; resurssienhallinta, riskienhallinta, pelastustoiminta ja TKI/ensivaste. Palveluorganisaatio on päivitetty vastaamaan SOTE-PELA uudistuksen valmistelun toimeenpanoa ja Sisäministeriön pelastustoimen uudistushankkeiden valmistelua.

Hyvinvointialueen toimeenpanon valmistelu on aloitettu jo 1.7.2021 lakien tultua voimaan ja alueen pelastustoimen edustajat on nimetty Voimaanpanolain 8 § 2 ja 3 momenttien perusteella. Vaten jäsenenä ja pelastustoimen vastuuvalmistelijana toimii pelastusjohtaja Harri Setälä.

Valtioneuvoston asettamassa valmistelutoimielimessä on oltava hyvinvointialueen alueen kunnista ja perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueista yhteensä seitsemän jäsentä, sairaanhoitopiiristä kaksi jäsentä, erityishuoltopiiristä yksi jäsen ja alueen pelastustoimesta yksi jäsen sekä jokaisella jäsenellä varajäsen (Vate 10.8.2021, 17 §).

Vaten nimeämispyynnön mukaan Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos on esittänyt edustajat Vaten jaostoihin seuraavasti (Johtoryhmä 18.8.2021, 311 §).

Henkilöstöjaosto: (Petri Järvensivu varalla Harri Setälä)
Omaisuus- ja kiinteistöjaosto: (Jani Välimaa varalla Keijo Kangastie)
Talousjaosto: (Harri Setälä varalla Petri Järvensivu)
Palvelujaosto: (Jani Välimaa varalla Keijo Kangastie)
Hankinta- ja sopimusjaosto: (Keijo Kangastie varalla Petri Järvensivu)
ICT-jaosto: (Ville Kultalahti varalla Jani Välimaa)
Yhdyspintajaosto: (Harri Setälä varalla Petri Järvensivu)
Viestintäjaosto: (Petri Järvensivu varalla Juha Turkulainen)
Tukipalvelujaosto: (Jani Välimaa varalla Keijo Kangastie)
Vaalijaosto: (Nimetään tarvittaessa myöhemmin)

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen alueella olevat 31 paloasemaa on jaettu neljään paloasemaryhmään, joiden toimintaa johtaa palopäällikkö. Lisäksi jokaiselle palopäällikölle on määrätty erityisosaamisalue. Joita ovat asemaryhmä 1 palopäällikkö/johtava palotarkastaja, asemaryhmä 2 palopäällikkö/koulutus ja osaamisen kehittäminen, asemaryhmä palopäällikkö/ensivaste, asemaryhmä 4 palopäällikkö/varautuminen.

Pelastuslaitoksen henkilöstö:
Vakinaisia virkoja tai toimia: 127
Vapaaehtoisia ja sivutoimisia: 873

Koulutustoiminta 2022

Täydennyskoulutukseen on osallistuttu seuraavasti:

- Päätoimisen henkilöstön täydennyskoulutus 210 henkilöä.
- Talonpolttoharjoitukset 231 henkilöä.
- Sivutoimisen henkilöstön peruskurssit 121 henkilöä.
- Palokuntanuorten koulutus ja leirit 91 henkilöä.
- Harjoitusalue 456 henkilöä.
- Koulutuskeskus 10 henkilöä.

Sivutoimisen ja vapaaehtoisen henkilöstön peruskurssit:
Sammutustyökurssi 3 kpl
Savusukelluskurssi 1 kpl
Ensiapukurssi 2 kpl
Tieliikennepelastaminen ha-onnettomuuksissa 1 kpl
Vaarallisten aineiden kurssi 0 kpl
Pintapelastuskurssi 1 kpl
Uintivalmennuskurssi 0 kpl
Ensivastekurssi 2 kpl
Öljyntorjuntakurssi 1 kpl
Henkilön nostot ja laskut kurssi 0 kpl
PVAT 1 kpl
Yksikönjohtajakurssi 1 kpl

Valmistuneita oli yhteensä 121 henkilöä.

Keskitetty huolto- ja muut tukitoiminnot 2022
Ajoneuvohuolto
Raskaankaluston korirakentaminen
Ajoneuvoasennukset
Pienkonehuolto
Co2 täyttöasema

Kemikaalipukujen huolto- ja korjaustoiminta
Koeponnistustoiminta
Letkuhuolto
Mittarikaluston huolto
Paineilmalaitehuolto
Hengitysilmahuolto
Sammutinhuoltopalvelut
Korkealla työskentelyn välineiden tarkastus
Virve-kaluston huolto
Paineilmakompressorien huolto + tarkastus

Tarrapalvelut

Viranomaispalvelut
Ensivastepalvelut
Turvapuhelin palvelut
Valvomopalvelut
Asiantuntijapalvelut

Koulutusyksikön tuottoselvitys
C-ajokorttikoulutus
C1e-ajokorttikoulutus
Ammattiajopätevyyskoulutus
Hälytysajokoulutus
ATV-ajokoulutus
Sosiaali- ja terveysalan turvakorttikoulutus
AS1 koulutus
Tulityö + alkusammutuskoulutus
Harjoitusalue
Talonpolttoharjoitukset

Muu laskutettava työ

Keskitetystä huollosta ja muista tukitoiminnoista on tehty tuottoselvitys vuodelta 2022

1.4 Resurssienhallinta, talous

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen talousarviossa 2022 otettiin huomioon Seinäjoen kaupungin talouden säästöohjelma, johtokunnan päätöksen mukaisesti.

Talouden tasapainottamisohjelmassa huomio on kiinnitetty johtokunnan hyväksymään tuottavuus ja tehokkuusohjelmaan. Lisäksi tuottavuutta on parannettu tukitoimintoja ja huoltosuunnitelmaa päivittämällä, hälytysvasteita tarkentamalla ja valmiuden nostosuunnitelmalla kiireettömissä tehtävissä, erityisesti ruuhkatilanteissa. Lisäksi johtamistoiminnassa on painotettu taloudellisen vastuun huomioon ottamista onnettomuustilanteissa.

Säästötoimet ovat tuottaneet tulosta.

Taloudellinen tulos on hyvä ja Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos palauttaa omistajakunnille n.0,5 milj. €.

1.5 Riskienhallinta, valvontatoiminta

Valvontatoiminta 2022

1. Yritys- ja laitoskohteiden (A1-A6) määräaikaisen palotarkastuksen määrätavoitteet saavutettiin erinomaisesti

- Valvontasuunnitelma 2022: 1520 yritys- ja laitoskohteen suunniteltua valvontaa
- Toteumana 2022: **1541** yritys- ja laitoskohteen tarkastusta
- **määrällisesti yli 100 % toteuma** (palvelutasopäätöksen mukainen minimitavoite 90% saavutettiin)

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
Välimaa Jani/28.2.2023

Yleiset palotarkastukset

				Suoritetut tarkastukset									
Vuosi	Kohteiden lukumäärä	Raportointivuonna tarkastettavat kohteet (lkm)	Raportointivuonna suoritettavat tarkastukset (lkm)	A1 Ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet	A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	A3 Kokoontumis- ja liiketilat	A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	A5 Maatalousrakennukset	A6 Muut rakennukset ja kohteet	Asuinrakennukset	Vapaa-ajan asuinrakennukset	Suoritetut tarkastetut yhteensä (lkm)	Tarkastus-%
2022	0	1 520	1 520	224	133	241	336	305	302	0	0	1 541	101
Yhteensä	**0**	**1 520**	**1 520**	**224**	**133**	**241**	**336**	**305**	**302**	**0**	**0**	**1 541**	**101**

- *Peruste ylitykselle: Valvontasuunnitelma elää vuositasolla, sillä vuoden aikana on tarkastettu eri syistä johtuen myös ennalta suunnittelemattomia kohteita, mutta toisaalta yksittäisiä suunniteltuja on voinut jäädä tavoittamatta*

2. Asuinrakennusten ja vapaa-ajan rakennusten (B1-B2) paloturvallisuuden itsearvionnin määrätavoitteet saavutettiin hyvin

- Valvontasuunnitelma 2022: **8602** paloturvallisuuden itsearviointia
- Toteumana 2022: **8099** paloturvallisuuden itsearviointi tai yleistä palotarkastusta
- **määrällisesti 94 % toteuma** (palvelutasopäätöksen mukainen minimitavoite 85% saavutettiin)

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
Välimaa Jani/28.2.2023

Omavalvonta-asiakirjat

		Suoritettu asiakirjavalvonta					
Vuosi	Vaaditut paloturvallisuuden itsearviointiasiakirjat (lkm)	Asuinrakennukset	Vapaa-ajan asuinrakennukset	Muut	Luokittelemattomat	Suoritettu asiakirjavalvonta yhteensä (lkm)	Palautus-%
2022	8 602	7 038	857	0	204	8 099	94
Yhteensä	**8 602**	**7 038**	**857**	**0**	**204**	**8 099**	**94**

3. Kaikkinensa pelastuslaitoksen henkilöstö teki yhteensä 12 121 kpl erilaisia valvontatoimenpiteitä

- Sisältää määräaikaisten palotarkastusten lisäksi muun muassa lausunnot, erityiset ja ylimääräisen palotarkastukset, kemikaalilainsäädännön perusteella tehdyn valvonnan ja jälkivalvonnan.

Valvontasuunnitelmaa laadittaessa vuosittain tarkastettavien kohteiden määrä kirjataan suunnitelman laatimisajankohdan tilannekuvan mukaisesti kaksi vuotta eteenpäin. Todellinen tarkastettujen kohteiden määrä vaihtelee tarkastuksissa kohteille määrätyn seuraavan tarkastusajankohdan mukaan. Seuraavan tarkastusajankohdan määrittämiseen vaikuttaa mm, kohteen yleinen turvallisuustilanne, toimintojen muuttuminen, toimintojen lopettaminen jne. A1-A6 kohteiden tarkastusväli voi vaihdella 1–3 vuotta.

Turvallisuusviestintä 2022

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
Järvensivu Petri/11.1.2023

Turvallisuusviestintätilasto

Kunta	Väkiluku 31.12.2021	Tilaisuuksien lukumäärä	Osallistujien lukumäärä	Osallistujia väkiluvusta (%)
Alajärvi	9 311	30	1 332	14
Alavus	11 197	39	1 727	15
Evijärvi	2 404	12	523	22
Ilmajoki	12 366	36	1 791	14
Isojoki	1 891	15	449	24
Isokyrö	4 480	8	594	13
Karijoki	1 192	8	545	46
Kauhajoki	12 890	37	4 032	31
Kauhava	15 312	31	9 658	63
Kuortane	3 528	14	847	24
Kurikka	20 197	52	2 685	13
Lappajärvi	2 866	7	303	11
Lapua	14 203	16	1 514	11
Seinäjoki	64 736	84	10 983	17
Soini	1 997	6	256	13
Teuva	4 952	18	1 338	27
Vimpeli	2 756	13	979	36
Ähtäri	5 484	10	506	9
Yhteensä	**191 762**	**436**	**40 062**	**21**

Turvallisuusviestintää annettiin yhteensä 40 062 henkilölle (21 % asukasluvusta).

1.6 Pelastustoiminta

Pelastustoimen tehtävät vuosittain 2004-2022

Hälytysvertailu onnettomuustyypeittäin 2004-2022 EP:n pelastustoimialueella																			
Onnettomuustyyppi	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Rakennuspalo	162	166	191	170	219	141	146	134	132	136	112	135	130	104	93	123	88	119	116
Rakennuspalovaara						138	141	143	131	135	127	117	123	129	146	145	117	151	132
Maastopalo	116	188	281	124	160	194	144	140	46	133	224	51	96	99	289	168	163	143	88
Liikennevälinepalo	117	109	100	103	95	132	123	120	92	101	84	113	98	90	138	114	94	108	120
Muu tulipalo	144	150	164	217	118	94	130	129	106	79	84	70	73	83	105	94	80	103	105
Liikenneonnettomuus	562	609	629	737	657	647	663	695	685	689	595	646	730	754	751	864	794	813	777
Öljyvahinko	76	83	71	97	62	97	74	88	91	75	67	65	77	63	72	57	79	72	85
Vaarallisten aineidenonn	11	32	11	4	6	16	4	8	8	6	12	13	7	8	5	9	7	8	8
Luonnononnettomuus	24	68	34	44	16	75	83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Räjähdys/räjähdysvaara	2	4	2	1	0	0	1	1	3	1	0	2	1	0	0	1	0	1	3
Sortuma/Sortumavaara						1	16	18	2	3	0	0	1	0	1	1	1	1	2
Autom.paloilmoitt. hälytys	942	1029	1128	941	962	858	1043	963	851	983	893	843	814	689	742	744	651	675	688
Palovaroittimen tarkistus					39	50	69	48	61	69	60	52	61	46	64	52	47	104	94
Muu tarkistus ja varmistus	300	256	334	374	326	272	297	338	233	329	292	207	265	245	342	301	295	256	268
Ensivastetehtävä	1169	1152	1140	1218	1349	1721	1943	2118	1948	2220	865	1133	1128	1469	1433	1633	915	1279	1368
Ihmisen pelastaminen	23	25	45	45	50	38	45	54	69	71	76	86	54	54	50	53	59	51	56
Eläimen pelastaminen	51	51	49	62	61	71	63	43	48	59	54	41	64	46	59	54	71	78	61
Vahingontorjunta	112	155	173	208	155	161	260	677	404	450	251	413	426	182	314	360	620	278	302
Avunantotehtävä	106	150	113	73	96	41	76	87	92	76	59	72	89	118	199	236	239	233	261
Virka-aputehtävä	20	17	16	1	30	26	34	25	32	59	75	72	85	94	48	23	28	16	36
Yhteensä:	**3959**	**4263**	**4505**	**4468**	**4454**	**4772**	**5359**	**5829**	**5034**	**5675**	**3930**	**4131**	**4322**	**4273**	**4851**	**5032**	**4348**	**4489**	**4570**

Pelastustoiminta paloasemittain ja onnettomuustyypeittäin 2022

Välimaa Jani/25.1.2023 Onnettomuustyyppi (ensisijainen)	Alajärvi	Lehtimäki	Alavus	Töysä	Evijärvi	Ilmajoki	Koskenkorvan VPK	Isojoki	Isokyrö	Karijoki	Kauhajoki	Kauhava	Alahärmä	Kortesjärvi	Ylihärmä	Kuortane	Kurikka	Jurva	Jalasjärvi	Lappajärvi	Lapua	Kauhajärvi	Nammo Lapua oy	Seinäjoki	Peräseinäjoki	Nurmo	Kouran VPK	Ylistaro	Soini	Teuva	Vimpeli	Ähtäri
Rakennuspalo	10	5	9	10	5	12	10	5	8	10	15	9	4	3	5	11	21	5	14	4	43	2	0	28	10	15	3	15	3	12	4	5
Rakennuspalovaara	9	3	8	5	3	8	6	1	0	3	13	7	5	3	4	3	9	3	7	4	18	0	1	32	6	10	1	0	4	2	6	3
Maastopalo	9	1	9	4	3	3	3	3	3	3	8	3	0	1	2	4	6	5	7	3	5	4	0	13	7	1	4	5	2	8	3	1
Liikennevälinepalo	6	2	10	7	1	5	3	3	1	0	11	7	2	1	2	4	7	2	13	1	7	1	0	23	7	4	0	2	2	2	2	3
Muu tulipalo	5	2	5	3	2	5	3	4	0	3	8	1	2	1	1	1	9	1	8	1	16	0	0	15	7	6	1	3	4	5	2	5
Liikenneonnettomuus	34	8	47	12	13	39	15	7	16	5	54	29	10	9	10	22	43	18	44	17	51	5	0	206	16	36	13	22	10	23	10	24
Öljyvahinko	5	1	1	0	3	6	0	1	2	1	3	2	1	1	2	1	0	5	11	3	6	1	0	16	3	4	0	4	3	2	3	0
Vaarallisten aineiden onnettomuus	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	2	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	1
Räjähdys/räjähdysvaara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1
Sortuma/sortumavaara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Häkeen liitetyn paloilmoittimen tarkastustehtävä	14	3	25	15	11	29	6	1	14	3	49	35	8	2	18	7	36	4	36	10	30	0	2	276	12	33	0	16	1	11	7	25
Muun paloilmoittimen tai palovaroittimen tarkastustehtävä	2	1	8	1	0	3	0	0	4	0	2	0	0	1	0	0	10	1	2	0	3	0	0	48	0	7	0	7	1	0	1	1
Muu tarkastustehtävä	17	4	5	4	1	11	1	3	8	2	17	19	6	2	4	2	13	2	9	1	30	5	0	76	8	12	0	5	1	12	6	9
Ensivastetehtävä	36	41	24	10	50	31	0	78	29	41	56	34	28	31	30	55	51	102	62	24	78	4	0	94	85	11	9	38	59	62	61	56
Ihmisen pelastaminen	4	0	1	0	1	6	0	0	0	0	2	3	1	0	1	2	1	4	2	1	4	0	0	21	0	1	0	1	0	0	3	3
Eläimen pelastaminen	5	2	0	1	0	3	0	1	1	2	2	4	2	0	3	1	1	0	5	2	6	1	0	15	0	1	0	1	1	1	2	1
Vahingontorjuntatehtävä	15	3	10	10	3	16	4	3	14	4	17	18	4	4	10	5	15	6	15	9	24	2	0	44	4	7	1	19	2	9	5	12
Avunantotehtävä	9	1	18	7	3	9	2	3	6	0	18	16	3	1	0	4	12	6	5	7	18	0	0	57	3	3	0	10	8	9	10	19
Virka-aputehtävä	4	0	1	0	2	4	1	0	0	1	2	3	0	0	0	0	2	1	3	3	1	2	0	5	1	0	0	1	0	1	0	2
Yhteistoimintatehtävä naapuri pelastuslaitokselle	9	0	2	0	3	1	3	9	13	14	3	2	10	2	8	0	0	4	3	0	1	0	0	3	1	0	0	0	6	2	2	4
Yhteensä	**193**	**77**	**184**	**90**	**104**	**192**	**57**	**123**	**119**	**92**	**281**	**192**	**86**	**63**	**101**	**122**	**237**	**170**	**249**	**90**	**342**	**27**	**3**	**978**	**170**	**151**	**32**	**149**	**107**	**161**	**127**	**175**

Toimintavalmius riskialueittain:

Riskialue 1:

Toimintavalmiuden suunnitteluohjeen 1.1.2013 mukaan
•I-riskialueen ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan vaatimus on 6min
•I-riskialueen pelastustoiminnan toimintavalmiusajan vaatimus on 11 min

Aluehallintovirastot seuraavat toimintavalmiusaikoihin pääsemistä kuitenkin riskiruuduittain, edellytyksenä 50 % vähimmäisvaatimuksen saavuttaminen. Vuonna 2022 oli ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajassa poikkeamia kahdessa I-riskialueen ruudussa ja pelastustoiminnan toimintavalmiuden osalta I-riskiruudussa.

Sisäministeriön ylläpitämässä pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustietokannassa (Pronto) on tunnistettu valtakunnallinen ongelma eikä pelastustoiminnan toimintavalmiustilastoja voida luotettavasti esittää.

Riskialue 2:

Toimintavalmiuden suunnitteluohjeen 1.1.2013 mukaan
•II-riskialueen ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan vaatimus on 10 min
•II-riskialueen pelastustoiminnan toimintavalmiusajan vaatimus on 14 min

Aluehallintovirastot seuraavat toimintavalmiusaikoihin pääsemistä kuitenkin riskiruuduittain, edellytyksenä 50 % vähimmäisvaatimuksen saavuttaminen Vuonna 2022 oli ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajassa poikkeamia kahdessa II-riskialueen ruudussa ja ruudussa ja pelastustoiminnan toimintavalmiuden osalta I-riskiruudussa.

Sisäministeriön ylläpitämässä pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustietokannassa (Pronto) on tunnistettu valtakunnallinen ongelma eikä pelastustoiminnan toimintavalmiustilastoja voida luotettavasti esittää.

Riskialue 3

Toimintavalmiuden suunnitteluohjeen 1.1.2013 mukaan
•II-riskialueen ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan vaatimus on 20 min
•II-riskialueen pelastustoiminnan toimintavalmiusajan vaatimus on 22 min

Aluehallintovirastot seuraavat toimintavalmiusaikoihin pääsemistä kuitenkin riskiruuduittain, edellytyksenä 50 % vähimmäisvaatimuksen saavuttaminen Vuonna 2022 ei puutteita havaittu.

1.7 Ensivaste

Nykyinen voimassa oleva ensivastesopimus on tehty EPSHP:n kanssa vuonna 2013. Ensivastesopimusta päivitettiin vuonna 2021. Lisäksi terveystoimi teki muutoksia hälytystoiminnan vasteisiin koronan takia.

Lähtökohtaisesti ensivasteyksiköt hälytetään korkeariskisiin hälytystehtäviin.

Ensivastesopimus on toiminnallisesti ja taloudellisesti tasapainossa. Kustannukset on pyritty saamaan läpinäkyväksi kirjanpitoon tehtyjen toimintojen ja kohteiden kautta, jotka ovat laskutusperusteita. Laskutus tehdään puolivuosittain.

Vuonna 2022 oli 1368 (2021:1279) ja (2020:915) ensivastehälytystä

Sairaanhoitopiiri vastaa myös ensivastehenkilöstön koulutuksesta ja tasotestaamisesta. Käytännössä tasotestaamista tehdään koulutusten yhteydessä näytöillä.

Harri Setälä
pelastusjohtaja

II LIIKELAITOKSEN TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Liikevaihto	20 399 700,00		20 399 700,00	19 760 798,00	-638 902,00
Liiketoiminnan muut tulot	170 000,00		170 000,00	232 863,00	62 863,00
Toimintamenot					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 054 700,00		-1 054 700,00	-1 391 172,00	-336 472,00
Palvelujen ostot	-1 410 100,00		-1 410 100,00	-1 420 311,00	-10 211,00
Henkilöstömenot	-12 547 500,00		-12 547 500,00	-11 719 935,00	827 565,00
Suunnitelmanmukaiset poistot	-810 000,00		-810 000,00	-699 257,00	110 743,00
Muut liiketoiminnan menot	-4 583 300,00		-4 583 300,00	-4 793 746,00	-210 446,00
Liikeylijäämä(-alijäämä)	**164 100,00**		**164 100,00**	**-30 759,17**	**-194 859,17**
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot kunnalta	40 000,00		40 000,00	28 370,85	-11 629,15
Muut rahoitustulot			0,00	382,94	382,94
Korvaus peruspääomasta	-9 100,00		-9 100,00	-9 073,20	26,80
Muut rahoitusmenot			0,00	-343,79	-343,79
Tilikauden ylijäämä(-alijäämä)	**195 000,00**		**195 000,00**	**-11 422,37**	**-206 422,37**

3. Investointien toteutuminen

IRTAIN OMAISUUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Menot	-1 022 500,00		-1 022 500,00	-739 938,77	282 561,23
Rahoitusosuudet	17 500,00		17 500,00	52 102,00	34 602,00
Pysyvien vastaavien myynnit	0,00		0,00	0,00	0,00
Sisältää myyntivoittoa	0,00		0,00	0,00	0,00
Nettomenot	-1 005 000,00		-1 005 000,00	-687 836,77	317 163,23

4. Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Liikeylijäämä (-alijäämä)	164 100,00		164 100,00	-30 759,17	-194 859,17
Poistot ja arvonalentumiset	810 000,00		810 000,00	699 257,14	-110 742,86
Rahoitustulot ja -menot	30 900,00		30 900,00	19 336,80	-11 563,20
Tulorahoituksen korjauserät	-100 000,00		-100 000,00	-139 274,18	-39 274,18
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 022 500,00		-1 022 500,00	-739 938,77	282 561,23
Rahoitusosuudet investointimenoil	17 500,00		17 500,00	52 102,00	34 602,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeide luovutustulot	100 000,00		100 000,00	139 274,18	39 274,18
Toiminta ja investoinnit, netto	0,00		0,00	-2,00	-2,00

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

5. Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
LIIKEVAIHTO		19 760 798,23		19 307 380,82
Liiketoiminnan muut tuotot		232 862,63		212 223,55
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 391 171,99		-1 219 468,82	
Palvelujen ostot	-1 420 310,57	-2 811 482,56	-1 325 355,64	-2 544 824,46
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-9 623 064,06		-9 648 760,21	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 745 248,61		-1 749 751,47	
Muut henkilösivukulut	-351 622,05	-11 719 934,72	-380 277,45	-11 778 789,13
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelmanmukaiset poistot		-699 257,14		-759 104,72
Liiketoiminnan muut kulut		-4 793 745,61		-4 322 826,47
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)		**-30 759,17**		**114 059,59**
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot kunnalta	28 370,85		32 230,84	
Muut rahoitustuotot	382,94		56,60	
Korvaus peruspääomasta	-9 073,20		-9 073,20	
Muut rahoituskulut	-343,79	19 336,80	-122,65	23 091,59
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		**-11 422,37**		**137 151,18**
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA		**-11 422,37**		**137 151,18**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		**-11 422,37**		**137 151,18**
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto, %		**-0,1**		**5,1**
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto%		**-0,1**		**5,1**
Voitto, %		**-0,1**		**0,7**

6. Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä(-alijäämä)	-30 759,17	114 059,59
Poistot ja arvonalentumiset	699 257,14	759 104,72
Rahoitustuotot ja -kulut	19 336,80	23 091,59
Tulorahoituksen korjauserät	-139 274,18	-113 112,89
	548 560,59	783 143,01
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-739 938,77	-983 355,95
Rahoitusosuudet investointimenoihin	52 102,00	87 100,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	139 274,18	113 112,89
	-548 562,59	-783 143,06
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-2,00**	**-0,05**
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	601 173,00	-85 571,52
Saamisten muutos muilta	54 171,85	-117 972,08
Korottomien velkojen muutos kunnalta	28 536,00	-220 913,00
Korottomien velkojen muutos muilta	-683 878,85	424 456,65
Rahoituksen rahavirta	2,00	0,05
Rahavarojen muutos	**0,00**	**0,00**
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5v	**0,0**	**0,0**
Investointien tulorahoitus, %	**100,0**	**100,0**
Quick ratio	**1,0**	**1,0**
Current ratio	**1,0**	**1,0**

7. Tase

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
A.PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	515,13	1 553,93
	515,13	1 553,93
II Aineelliset hyödykkeet		
3. Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	11 953,17	15 221,70
4. Koneet ja kalusto	2 500 616,57	2 502 238,82
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	427 691,02	433 181,81
	2 940 260,76	2 950 642,33
C. VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II. Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	132 620,64	116 912,66
3. Saamiset kunnalta	2 530 922,93	3 132 262,18
4. Muut saamiset	323 755,05	393 634,88
5. Siirtosaamiset	166,25	0,00
	2 987 464,87	3 642 809,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**5 928 240,76**	**6 595 005,98**
VASTATTAVAA		
A.OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	302 440,15	302 440,15
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	2 654 984,89	2 517 833,71
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-11 422,37	137 151,18
	2 946 002,67	2 957 425,04
E.VIERAS PÄÄOMA		
II.Lyhytaikainen		
7. Ostovelat	609 433,69	1 050 970,48
8. Korottomat velat kunnalta	168 979,00	140 443,00
9. Muut velat	296 916,45	188 982,84
10.Siirtovelat	1 906 908,95	2 257 184,62
	2 982 238,09	3 637 580,94
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**5 928 240,76**	**6 595 005,98**

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	
Omavaraisuusaste, %	**49,7**	**44,8**
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	**14,9**	**18,6**
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	**2 644**	**2 655**
Lainankanta 31.12., 1000 €	**0**	**0**
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	**0**	**1 234**
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	**0**	**0**

IV ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Tilikauden alijäämä 11 422,37 euroa siirretään oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

V TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuottojen erittely	2022	2021
Yhteistoimintakorvaukset kunnilta	19 175 869,12	18 810 809,00
Ensivastetoimintatulot	154 749,91	133 635,63
Sammutinhuolto- ja paineilmahuoltomaksut	34 661,93	48 679,90
Turvapuhelinhälytysmaksut	0,00	0,00
Kurssimaksut	23 014,82	23 269,07
Erhemaksut	120 508,00	94 868,00
Palotarkastusmaksut	148 303,50	145 465,90
Koneiden, kaluston ja rakennusten vuokratuotot	37 792,34	30 288,40
korvaukset valtiolta	12 100,74	1 518,27
Korvaus työterveyshuollosta	74 000,03	58 744,86
Käyttöomaisuuden myyntivoitto	139 274,18	113 112,89
Muut tuotot	73 386,29	59 212,45
Yhteensä	**19 993 660,86**	**19 519 604,37**

9) Palvelujen ostojen erittely	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	31 119,78	13 649,52
Muiden palvelujen ostot	1 389 190,79	1 311 706,12
Yhteensä	**1 420 310,57**	**1 325 355,64**

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Aineettomat hyödykkeet	**Tasapoisto**
Atk-ohjelmistot	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	20 vuotta
Muut kuljetusvälineet	7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	10 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
ATK-laitteet	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa on kirjattu vuosikuluiksi.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	2022	2021
Liiketoiminnan muut tuotot		
Kuljetusvälineiden myyntivoitot	139 274,18	113 112,89
Myyntivoitot yhteensä	**139 274,18**	**113 112,89**

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-erä kohtaisesti				
Aineettomat hyödykkeet				
			Aineettomat oikeudet	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.			1 553,93	1 553,93
Lisäykset tilikauden aikana			0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana			0,00	0,00
Siirrot erien välillä			0,00	0,00
Tilikauden poisto			-1 038,80	-1 038,80
Poistamaton hankintameno 31.12.			**515,13**	**515,13**
Aineelliset hyödykkeet				
	Kiinteät rakenteet ja laitteet	**Koneet ja kalusto**	**Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat**	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.	15 221,70	2 502 238,82	433 181,81	2 950 642,33
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	708 848,77	224 259,42	933 108,19
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	-15 521,21	-229 750,21	-245 271,42
Tilikauden poisto	-3 268,53	-694 949,81	0,00	-698 218,34
Poistamaton hankintameno 31.12.	**11 953,17**	**2 500 616,57**	**427 691,02**	**2 940 260,76**

23) Saamisten erittely		
Lyhytaikaiset saamiset	**2022**	**2021**
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	652,43	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Yhteensä	**652,43**	**0,00**
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	97 911,69	90 258,81
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Yhteensä	**97 911,69**	**90 258,81**
Saamiset kunnalta		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	2 530 922,93	3 132 262,18
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Yhteensä	**2 530 922,93**	**3 132 262,18**
Yhteensä	**2 629 487,05**	**3 222 520,99**

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	**2022**	**2021**
Tulojäämät		
30.12.2022 Palkka rästi	147,97	0,00
30.12.2022 Lowell Järvinen	18,28	0,00
Muut siirtosaamiset	0,00	0,00
Yhteensä	**166,25**	**0,00**

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely	2022	2021
Peruspääoma 1.1. ja 31.12.	**302 440,15**	**302 440,15**
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	**2 654 984,89**	**2 517 833,71**
Tilikauden yli/alijäämä	**-11 422,37**	**137 151,18**
Yhteensä	**2 946 002,67**	**2 957 425,04**

30) Vieras pääoma	2022		2021	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	51 850,10	0,00	12 087,32
Yhteensä	**0,00**	**51 850,10**	**0,00**	**12 087,32**
Lyhytaik. Muut velat				
muut velat		2 828,39		
Yhteensä		**2 828,39**		
Velat osakkuusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Yhteensä	**0,00**	**54 678,49**	**0,00**	**12 087,32**

33) Siirtovelkoihin sisältyvät erät	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Lomapalkkajaksotus	1 380 285,70	1 325 396,87
Kuntaosuuksien palautus	335 352,00	283 644,00
Menojäämäpalkat	189 819,76	647 114,21
Muut siirtovelat	1 451,49	1 029,54
Yhteensä	**1 906 908,95**	**2 257 184,62**

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

38) Vuokravastuut *)	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	1 239 406,65	1 199 068,08
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 239 406,65	1 199 068,08
PPP-hankkeet	0,00	0,00
sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	0,00
Leasingvastuut **) yhteensä	0,00	34 973,36
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	0,00	10 051,40
siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasing-	0,00	0,00
siitä kiinteistöihin liit.rahoitusleasingvastuut	0,00	0,00
Yhteensä	**1 239 406,65**	**1 234 041,44**

*) Vuokravastuisiin ei sisällytetä mahdollista palvelumaksun osuutta, joka esitetään sopimusvastuissa

**) Leasingvastuut eivät sisällä arvonlisäveroa

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. ml. sijaiset ja määräaikaiset	2022	2021
Yhteensä	**142**	**143**

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen eriytetty tilinpäätös

Tuloslaskelma	2022		2021	
TULOSLASKELMA				
LIIKEVAIHTO		41 516,93		48 961,93
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-12 330,37		-12 268,62	
Palvelujen ostot	-831,16	-13 161,53	-840,73	-13 109,35
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-8 070,76		-8 070,77	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 463,23		-1 463,22	
Muut henkilösivukulut	-294,58	-9 828,57	-318,00	-9 851,99
Liiketoiminnan muut kulut		-3 185,33		-3 057,18
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)		**15 341,50**		**22 943,41**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		**15 341,50**		**22 943,41**

15. Liikelaitoksen vaikutus

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		
	Talousarvion toteutuminen				
	Kaupunki	Liikelaitos	Eliminointi kaupunki	Eliminointi liikelaitos	Kaupungin tuloslaskelma tilinpäätök-sessä
Toimintatulot					
Myyntitulot	36 000 371,96	19 276 429,66	-15 486 493,79	-6 445 922,33	33 344 385,50
Maksutulot	20 684 465,12	446 576,23	-588 665,55	-15 571,00	20 526 804,80
Tuet ja avustukset	10 947 997,45	74 000,03			11 021 997,48
Muut tulot	57 113 204,74	196 654,94	-26 018 713,83	-35 260,34	31 255 885,51
Toimintatulot yhteensä	**124 746 039,27**	**19 993 660,86**	**-42 093 873,17**	**-6 496 753,67**	**96 149 073,29**
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-207 534 454,64	-11 719 934,72			-219 254 389,36
Palvelujen ostot	-224 280 640,23	-1 420 310,57	22 295 275,10	268 360,24	-203 137 315,46
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-27 103 175,38	-1 391 171,99	307 540,82		-28 186 806,55
Avustukset	-21 425 790,21		10 000,00		-21 415 790,21
Muut menot	-41 528 206,70	-4 793 745,61	25 200 550,84	508 899,84	-20 612 501,63
Toimintamenot yhteensä	**-521 872 267,16**	**-19 325 162,89**	**47 813 366,76**	**777 260,08**	**-492 606 803,21**
TOIMINTAKATE	**-397 126 227,89**	**668 497,97**	**5 719 493,59**	**-5 719 493,59**	**-396 457 729,92**
Verotulot	306 272 285,30				306 272 285,30
Valtionosuudet	123 666 113,00				123 666 113,00
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	5 011 967,22	28 370,85		-28 370,85	5 011 967,22
Muut rahoitustulot	5 521 905,47	382,94			5 522 288,41
Korkomenot	-2 174 031,96		28 370,85		-2 145 661,11
Korvausperuspääomasta	9 073,20	-9 073,20	-9 073,20	9 073,20	0,00
Muut rahoitusmenot	-336 558,67	-343,79			-336 902,46
VUOSIKATE	**40 844 525,67**	**687 834,77**	**5 738 791,24**	**-5 738 791,24**	**41 532 360,44**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelmanmukaiset poistot	-24 530 273,18	-699 257,14			-25 229 530,32
Arvonalentumiset					
Poistoeron muutos	34 526,42				34 526,42
Rahastojen muutos	1 852,24				1 852,24
Tilikauden tulos	**16 350 631,15**	**-11 422,37**	**5 738 791,24**	**-5 738 791,24**	**16 339 208,78**

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

	Sitovuustarkastelu		Eliminointi		
	Talousarvion toteutuminen				
	Kaupunki	Liikelaitos	Eliminointi kaupunki	Eliminointi liikelaitos	Kaupungin rahoituslask tilinpäätök-sessä
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	40 844 525,67	687 834,77	5 738 791,24	-5 738 791,24	41 532 360,44
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-23 270 927,08	-139 274,18			-23 410 201,26
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-36 860 861,27	-739 938,77			-37 600 800,04
Rahoitusosuudet investointimenoihin	216 832,00	52 102,00			268 934,00
Pysyvien vastaavien hyödyk-keiden luovutustulot	28 773 576,45	139 274,18			28 912 850,63
Toiminnan ja investointien rahavirta	**9 703 145,77**	**-2,00**			**9 703 143,77**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys					
Antolainasaamisten vähennys	3 351 628,41				3 351 628,41
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	36 687 500,00				36 687 500,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-33 872 357,00				-33 872 357,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-30 601 339,25		601 339,25		-30 000 000,00
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos					
Vaihto-omaisuuden muutos	390 458,15				390 458,15
Saamisten muutos	-4 281 342,05	655 344,85		-572 803,25	-4 198 800,45
Korottomien velkojen muutos	10 847 528,67	-655 342,85		-28 536,00	10 163 649,82
Vaikutus maksuvalmiuteen	**-7 774 777,30**	**0,00**	**6 340 130,49**	**-6 340 130,49**	**-7 774 777,30**

VI ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

VI ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Seinäjoella 27. maaliskuuta 2023

SEINÄJOEN KAUPUNGINHALLITUS

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Seinäjoella, päivänä kuuta 2023

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Minna Havia-Niemi
JHT, KHT

VII LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

VII LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

SEINÄJOEN KAUPUNKI
TILIKIRJALUETTELO:

Päiväkirja	Rondo arkisto	10 vuotta
Pääkirja	Rondo arkisto	10 vuotta
Ostoreskontra	Rondo arkisto	10 vuotta
Ostolaskut	Rondo arkisto	14 vuotta
Muistiot	Rondo arkisto+paperitulosteet	14 vuotta
Myyntireskontra	Rondo arkisto	10 vuotta
Pysyvien vastaavien kirjanpito	Paperitulosteet	10 vuotta
Palkkakirjanpito	Rondo arkisto	10 vuotta
Palkkakortit	Rondo arkisto	50 vuotta
Talousarvion toteutumisvertailu	Rondo arkisto	10 vuotta
Tase-erittelyt	Erillisinä lomakkeina	10 vuotta
Tilinpäätös/tasekirja	Sidottuna asiakirjana	Pysyvästi

KIRJANPIDOSSA KÄYTETYT TOSITELAJIT JA TOSITENUMEROSARJAT 2022

TOSITELAJI	TOSITENUMEROT			SÄILYTYS	SELITE
ALKUSA	1001	-	1100	P	alkusaldot
BUD	2001	-	2010	P	talousarvio
BUDL	3001	-	3100	P	lisätalousarvio
KLALKU	99910001	-	99910999	P	konsernin alkusaldot
KLKIRJ	99930001	-	99930999	P	konsernikirjaukset
KLYHT	99920001	-	99920999	P	konsernin eliminointitositteet
KOMMUI	39001	-	39999	p	käyttöomaisuusmuistiot
KOMTOS	34001	-	34999	P	käyttöomaisuustositteet
LIITETIEDOT	1	-	100	P	liitetietojen perusteet
MRP10-99	10000001	-	99099999	S	MR laskulaji 10-99
MRPHYV	5310001	-	5319999	S	Hyvityslask. kuittau
MRPK	5410001	-	5419999	S	Luottotappio
MRPMAN	5110001	-	5119999	P	MRP Manuaalisuorituk
MRPVII	5210001	-	5219999	1.1.-31.8.P	MRP Viitesuoritukset
				alkaen 1.9. s	MRP Viitesuoritukset
MUIRO2	15001	-	19999	S	Rondo muistio, ulkoinen
MUIRS2	260018	-	269999	S	Rondo muistio, sisäinen
MUISIS	20001	-	29999	P	Raindance muistio, sisäinen
MUIST1	10001	-	14999	P	Raindance muistio
MUISTP	32001	-	32999	P	Muistiotosite tilinpäätös
OMAKSU	8990001	-	8999999	P	ostoreskontran maksu
OSTOP	8300001	-	8399999	s,p	PSOP ostolaskut
OSTOT	8000001	-	8899999	S	Rondo ostolaskut
PALKAT	100001	-	100999	S	palkkatositteet
PANKKI	101001	-	109999	P	pankkitositteet (tiliotekirjaus)
PANKK2	103001	-	103999	P	pankkitositteet (tiliotekirjaus)
SISRP1	500034	-	509999	S	Rondo sisäiset laskut
SISRP2	510017	-	559999	S	Rondo sisäiset laskut
SISRP3	560841	-	599999	S	Rondo sisäiset laskut
SISROP	400530	-	499999	S	Rondo sisäiset laskut
SOSTYO	151001	-	159999	P	perhehuolto
VYÖR	31001	-	31999	P	vyörytystositteet

SÄILYTYS-kohdassa sähköinen arkistointi on ilmaistu S-kirjaimella ja paperinen P-kirjaimella.

ETELÄ-POHJANMAAN PELASTUSLAITOS-LIIKELAITOS
TILIKIRJALUETTELO:

Päiväkirja	Rondo arkisto	10 vuotta
Pääkirja	Rondo arkisto	10 vuotta
Ostoreskontra	Rondo arkisto	10 vuotta
Myyntireskontra	Rondo arkisto	10 vuotta
Pysyvien vastaavien kirjanpito	atk-tulosteina	10 vuotta
Palkkakirjanpito	Rondo arkisto	10 vuotta
Palkkakortit	Rondo arkisto	50 vuotta
Talousarvion toteutumisvertailu	Rondo arkisto	10 vuotta
Tase-erittelyt	Erillisinä lomakkeina	10 vuotta
Tilinpäätös/tasekirja	Sidottuna asiakirjana	Pysyvästi

KIRJANPIDOSSA KÄYTETYT TOSITELAJIT JA TOSITENUMEROSARJAT 2022

TOSITELAJI	TOSITENUMEROT			SÄILYTYS	SELITE
ALKUSA	1001	-	1100	P	alkusaldot
BUD	2001	-	2010	P	talousarvio
KOMTOS	34001	-	34999	P	käyttöomaisuustositteet
MUIRO2	15001	-	19999	S	Rondo muistio, ulkoinen
MUIST1	10001	-	14999	P	Raindance muistio
OMAKSU	8990001	-	8999999	P	ostoreskontran maksu
OSTOT	8000001	-	8899999	S	Rondo ostolaskut
PALKAT	100001	-	100999	S	palkkatositteet
SISRP1	500001	-	509999	S	Rondo sisäiset laskut
SISRP2	510001	-	559999	S	Rondo sisäiset laskut
MRP92/YMR92	92000001	-	92009999	S	MR laskulaji 92
MRP93/YMR93	93000001	-	93009999	S	MR laskulaji 93
MRPHYV/YMRHYV	5310001	-	5399999	S	MR hyvityslaskujen kuittaus
MRPMAN/YMRMAN	5110001	-	5199999	P	MR manuaaliset suoritukset
MRPVII/YMRVII	5210001	-	5299999	P	MRviitesuoritukset
MRPK/YMRK	5410001	-	5499999	P	MR tileistä poisto

SÄILYTYS-kohdassa sähköinen arkistointi on ilmaistu S-kirjaimella ja paperinen P-kirjaimella.